

วิเคราะห์เดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

นายชัชวาล สนิทสันเทียะ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

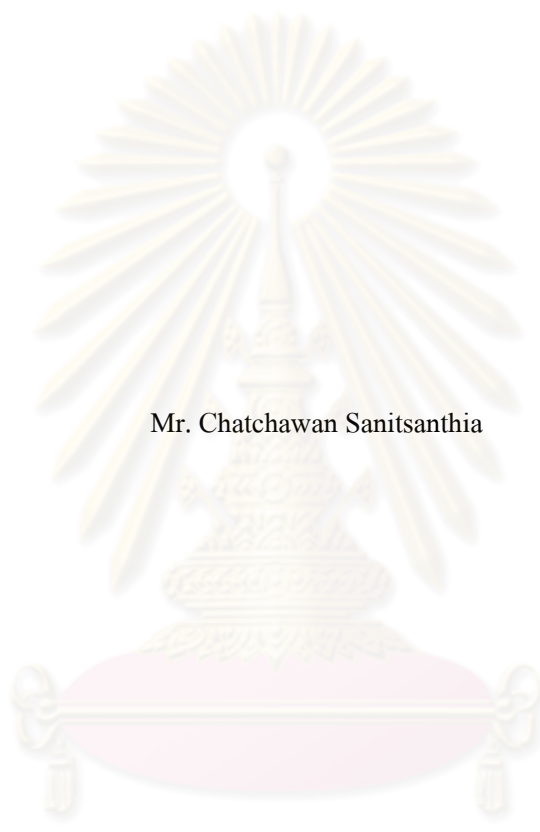
สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๕๓

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A MUSICAL ANALYSIS OF KRU JUMNIEAN SRITHAIPAN'S KRAW NAI SAM CHAN
FOR PI NAI SOLO

Mr. Chatchawan Sanitsanthia

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Thai Music

Department of Music

Faculty of Fine and Applied Arts

Chulalongkorn University

Academic Years 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

วิเคราะห์เครือข่ายในเพลงกราวใน สามชั้น ทางครุจำเนียร
ศรีไทยพันธุ์

โดย

นายชัชวาล สนิทสันเทียะ

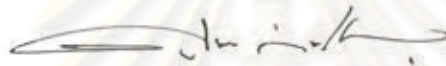
สาขาวิชา

ดุริยางค์ไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะ

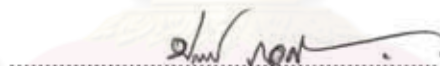
คณะกรรมการศาสตราจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภกรณ์ คิชฌุกพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน)

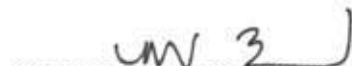
.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์ ไพฑูร อุณหะกะ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรประพิตร เผ่าสวัสดิ์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ พิชิต ชัยเสรี)

##5286738335 : MAJOR THAI MUSIC

KEYWORDS: OBOE/ KRAW NAI/ KRUMJUMNIEAN.

CHATCHAWAN SANITSANTHIA : A MUSICAL ANALYSIS OF

KRU JUMNIEAN SRITHAIPAN'S KRAW NAI SAM CHAN FOR PI NAI SOLO.

ADVISOR: ASSOC.PROF. BUSSAKORN BINSON, Ph. D., CO-ADVISOR:

PAITON UNAHAKA, 180 pp.

The purpose of this research is to look at Kru Jumniean Sritaipan's life in depth and his arrangement of the Grao Nai (Sam Chan) as it is performed with the Pi Nai. The song Grao Nai is considered to be in the Nah Phat genre and is used to accompany the movement of the popular giants in Thai classical drama. This melody expresses the giant's arrogance and energy throughout the performance. Those who take on the arduous task to learn the solo piece must have great musical talent and capabilities as well as exhibit irreproachable behavior.

Upon the analysis of Kru Jumniean Srithaipan's Kraw Nai Sam Chan for Pi Nai solo, it has been established that the foundation and structure are placed upon six look-yon. Kru Jumniean Srithaipan intergrated the sweetened stylized elements in the 1st, 2nd, 4th and 6th look-yon , which in addition used the Neew Kwong technique to draw out the style and yet given the sounds a sense of dimension and measurement. It is also exclusively in this solo, we see the usage of the jumping tone technique. Another unique element from Kru Jumniean Srithaipan is the enchanted ending tone technique also known as Waan Tawat Hang Seang and the element of pleading sweetness or Waan Odd Onn, both of which are special to this particular piece and division of his solo style.

Department:.....Music.....

Field of Study:...Thai Music.....

Academic Year...2010.....

Student's Signature.....

Advisor's Signature.....

Co-advisor's Signature.....

[Handwritten signatures in Thai script]

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้ เป็นผลงานสร้างสรรค์ที่ได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งผู้วิจัยได้รับความเมตตากรุณา และความอนุเคราะห์ช่วยเหลืออย่างเต็มใจและเต็มกำลังจากบรรดาผู้มีพระคุณหลาย ๆ ท่าน และงานวิจัยนี้จะไม่สามารรถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้เลยหากขาดซึ่งบุคคลผู้มีพระคุณอันสูงยิ่งดังจะกล่าวต่อไปนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ ที่สนับสนุนและเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยมีความเข้มแข็ง อดทน และเป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ไพฑูร อุณหะกะผู้เป็นครูและเป็นศิลปินต้นแบบให้แก่ผู้วิจัย ซึ่งได้ทุ่มเทในการถ่ายทอดวิชาความรู้เรื่องเครื่องเป่าไทยให้กับผู้วิจัยอย่างไม่ปิดบัง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญกร บินทสันต์ที่ได้ให้ความกรุณาได้รับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ให้ข้อปรึกษาและคำแนะนำเกี่ยวกับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ที่ได้กรุณามอบวิชาความรู้และเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ด้วยได้แก่ รองศาสตราจารย์ พิชิต ชัยเสรี รองศาสตราจารย์ ปกรณ์ รอดช้างเพื่อน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์ รองศาสตราจารย์ จำคม พรประสิทธิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรประพิตร์ เผ่าสวัสดิ์

ขอขอบคุณน้องๆ และเพื่อนๆ ที่ช่วยที่ช่วยเป็นกำลังใจและตรวจทานข้อมูลการวิจัย

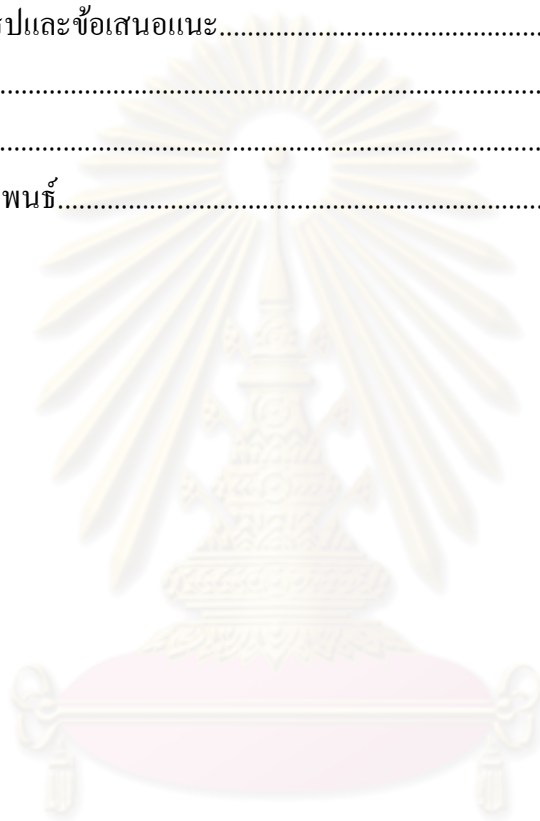
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ ๑ บทนำ.....	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๔
๑.๓ วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	๔
๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๔
บทที่ ๒ บริบทที่เกี่ยวข้องในเพลงเดี่ยวกราวใน.....	๕
๒.๑ เพลงเดี่ยว.....	๕
๒.๑.๑ ความเป็นมาและโอกาสในการบรรเลงเพลงเดี่ยว.....	๕
๒.๒ ปี่ใน.....	๘
๒.๒.๑ ประวัติความเป็นมาของปี่ใน.....	๘
๒.๒.๒ ส่วนประกอบของปี่ใน.....	๑๑
๒.๒.๓ ลี้นปี่ใน.....	๑๓
๒.๒.๓.๑ อุปกรณ์ในการตัดลิ้นปี่ใน.....	๑๓
๒.๒.๓.๒ วิธีการตัดลิ้นปี่ใน.....	๒๑
๒.๓ ประวัติชีวิตครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์.....	๒๓
๒.๓.๑ ประวัติส่วนตัว.....	๒๘
๒.๓.๒ ประวัติการศึกษา.....	๓๐
๒.๓.๒.๑ การศึกษาสายสามัญ.....	๓๐
๒.๓.๒.๒ การศึกษาสายดนตรี.....	๓๐
๒.๓.๓ ประวัติผลงานที่สำคัญ.....	๓๓
๒.๔ เพลงกราวใน.....	๓๖
๒.๔.๑ ประวัติความเป็นมาของเพลงกราวใน.....	๓๖

	๒.๔.๒ ความเชื่อเกี่ยวกับเพลงกราวใน.....	๓๕
	๒.๔.๓ โอกาสในการบรรเลงเพลงกราวใน.....	๔๑
	๒.๔.๔ ความเป็นมาในการประพันธ์ทางเดี่ยวปี่ในเพลงกราวใน.....	๔๒
บทที่ ๓	๒.๕ การสืบทอดเดี่ยวปี่ในเพลงกราวในสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์	๔๖
	วิเคราะห์เดี่ยวปี่ในเพลงกราวในสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์.....	๔๕
	๓.๑ สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต.....	๔๕
	๓.๑.๑ สัญลักษณ์แทนเสียง.....	๔๕
	๓.๑.๒ สัญลักษณ์แทนระดับเสียง.....	๕๒
	๓.๑.๓ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการบันทึกกลวิธีพิเศษ.....	๕๒
	๓.๑.๔ ศัพท์สังคิตที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	๕๒
	๓.๒ รายละเอียดการวิเคราะห์.....	๕๔
	๓.๒.๑ ตั้งคี่คัลกษณ์.....	๕๔
	๓.๒.๒ จังหวะ.....	๕๔
	๓.๒.๓ ช่วงเสียง.....	๕๕
	๓.๒.๔ รูปแบบเพลงเดี่ยวกราวใน.....	๕๖
	๓.๒.๕ การใช้เม็ดพราาย กลวิธี.....	๕๗
บทที่ ๔	๓.๓สรุปท้ายบท.....	๑๓๒
	๔.๑ อัดลัษณ์เดี่ยวปี่ในเพลงกราวในสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์.....	๑๓๖
	๔.๑.๑ การใช้ลัษณ์.....	๑๓๘
	๔.๑.๑.๑ การใช้ลัษณ์ในระดับเสียงแหบ.....	๑๓๘
	๔.๑.๒ การดำเนินทำนอง.....	๑๓๕
	๔.๑.๒.๑ การดำเนินทำนองแบบหวาน.....	๑๓๕
	๔.๑.๒.๒ ลักษณะการดำเนินทำนองแบบหวานตัวคหวางเสียง.....	๑๔๓
	๔.๑.๓ การดำเนินทำนองซึ่งเป็นลักษณะเด่นพิเศษของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์.....	๑๔๖
	๔.๑.๓.๑ วิธีการดำเนินทำนองที่แตกต่างจากทางของท่านอื่น ๆ.....	๑๔๖
	๔.๑.๓.๒ การดำเนินทำนองแบบกระโดด.....	๑๔๘
	๔.๑.๓.๓ ลักษณะการดำเนินทำนองแบบหวานออกอ่อน.....	๑๔๕

	๔.๔ การใช้กลวิธีพิเศษ.....	๑๕๑
	๔.๔.๑ การใช้น้ำทอง.....	๑๕๑
	สรุปท้ายบท.....	๑๕๔
บทที่ ๕	วิเคราะห์ผล.....	๑๕๖
บทที่ ๖	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	๑๖๒
	รายการอ้างอิง.....	๑๖๓
	ภาคผนวก.....	๑๖๕
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	๑๘๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
๒.๑ ส่วนประกอบของปีน.....	๑๒
๒.๒ ลื่นปีน.....	๑๓
๒.๓ ไบตาล.....	๑๔
๒.๔ ไม้จนวน.....	๑๖
๒.๕ มีดสำหรับตัดไบตาลแบบต่าง ๆ.....	๑๗
๒.๖ กำพวด.....	๑๘
๒.๗ เชือกผูกลื่นปี.....	๑๙
๒.๘ กระดาษทราย.....	๒๐
๒.๙ ภาชนะสำหรับใส่น้ำและน้ำเปล่า.....	๒๑
๒.๑๐ การเตรียมไบตาล.....	๒๒
๒.๑๑ การนวดไบตาล.....	๒๒
๒.๑๒ การพับแบบพับครึ่ง.....	๒๓
๒.๑๓ พับจากปลายเข้าหาส่วนกลาง.....	๒๓
๒.๑๔ ตัดแต่งไบตาลเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู.....	๒๔
๒.๑๕ ลักษณะไบตาลที่คว้านคอเรียบร้อยแล้ว.....	๒๔
๒.๑๖ ช่องสำหรับเสียบไม้จนวน.....	๒๕
๒.๑๗ การกลึงกอไบตาล.....	๒๕
๒.๑๘ มัดเงื่อนตะกรุดเบ็ด.....	๒๖
๒.๑๙ เจียนไบตาล.....	๒๖
๒.๒๐ ลื่นปีที่ตัดเรียบร้อยแล้ว.....	๒๗
๒.๒๑ ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์(ศิลปินแห่งชาติ).....	๒๗

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบรรเลงดนตรีที่เรียกว่า เดี่ยว ก็คือการบรรเลงเครื่องดนตรีอย่างใดอย่างหนึ่งในจำพวกที่บรรเลงเป็นทำนอง เช่น ปี่ กระจับปี่ ฆ้องวง ซอ จะเข้ แต่เพียงคนเดียว ส่วนเครื่องดนตรีจำพวกบรรเลงกำกับจังหวะเช่น ฉิ่ง โทน ระมะนา สองหน้าถึงแม้จะร่วมบรรเลงไปด้วย ก็ยังถือว่าเป็นการบรรเลงคนเดียว และยังเรียกว่าเดี่ยว

การบรรเลงเดี่ยวก็คือการบรรเลงเครื่องดนตรีชนิดใดชนิดหนึ่งเพียงคนเดียว ไม่นับเครื่องกำกับจังหวะ แต่การบรรเลงคนเดียวที่ควรจะเรียกว่าเดี่ยวนั้นควรมีองค์ประกอบดังนี้

๑. บรรเลงเพื่ออวดทาง คือทำนองไพเราะน่าฟัง วิธีดำเนินทำนองพลิกแพลงโลดโผน หรือวิธีใด ๆ ที่ทำยาก ข้อนี้เป็นของครูผู้ปรับปรุง(หรือเป็นผู้เดี่ยวเอง)

๒. อวดความแม่นยำ ข้อนี้เป็นของผู้บรรเลง จะต้องแม่นยำในการจดจำทำนองและวิธีการบรรเลงทุกอย่างได้โดยไม่มีผิดพลาด

๓. อวดความสามารถ หมายความว่า วิธีการบรรเลงต่าง ๆ ไม่ว่าจะโลดโผนหรือยากเพียงไร ก็สามารถบรรเลงได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง ทุกวรรคทุกตอน ข้อนี้ถือเป็นข้อสำคัญของผู้บรรเลง(มนตรี ตราโมท, ๒๕๓๑:๕-๖)

การเดี่ยวเครื่องดนตรี โดยเฉพาะประเภทเครื่องสีและเครื่องเป่า นั้น จะมีส่วนประกอบของทำนองที่สำคัญ ๒ ส่วนด้วยกัน ส่วนแรกจะเริ่มด้วยทำนองที่อยู่ในอัตราจังหวะที่ช้า ลีลาของทำนองคล้ายกับการเอื้อนของการขับร้อง ซึ่งเรียกว่า “ทางหวาน” หรือ “ทางโอด” สำหรับในส่วนที่สองนั้น ลีลาการดำเนินทำนองจะอาศัยกลวิธีการบรรเลงแบบ “เก็บ” ซึ่งจะมีกระแสเสียงที่ถี่ละเอียด และจะเพิ่มอัตราจังหวะให้มีความเร็วมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีประเภทของเพลงเดี่ยวอื่น ๆ ที่มีลักษณะของการดำเนินทำนองแตกต่างออกไปจากเพลงเดี่ยวโดยทั่วไป คือ จะไม่บรรเลงในส่วนของทางหวานและทางเก็บ แต่จะดำเนินทำนองแบบเก็บและแบบลอยจังหวะ เช่น เพลงเดี่ยวเชิดนอก เพลงเดี่ยวกราวใน เป็นต้น

ในบรรดาเครื่องดนตรีต่าง ๆ ที่จะนำมาบรรเลงในเพลงเดี่ยวนั้น มีทั้งเครื่องดนตรีในวงปี่พาทย์และวงเครื่องสายไทย ในวงปี่พาทย์มีเครื่องดนตรีประเภททำทำนองที่สามารถนำมาบรรเลงเพลงเดี่ยวหลายชนิดด้วยกัน ได้แก่ กระจับปี่ กระจับปี่ ฆ้องวงใหญ่ ฆ้องวงเล็ก และปี่

ปี่ไทยมีหลายชนิด ได้แก่ ปี่ใน ปี่นอก ปี่กลาง ปี่นอกต่ำ ปี่ชวา ปี่มอญและปี่โฉน แต่ลักษณะที่ใช้ต่างกัน วิธีการเป่าและขั้นตอนในการฝึกหัดก็แตกต่างกันไปด้วย

๑. ปี่ใน ใช้บรรเลงในทางใน

๒. ปี่กลาง ใช้บรรเลงในทางกลาง

๓. ปี่นอกต่ำ ใช้บรรเลงในทางนอก

- ๔. ปีนอก ใช้บรรเลงในทางนอก
- ๕. ปี่ชวา ใช้บรรเลงในทางชวา
- ๖. ปี่มอญ ใช้บรรเลงในทางเพียงออ
- ๗. ปี่โฉน ใช้บรรเลงในทางเพียงออ (เฉพาะในพระราชพิธี)

ปีที่ทั้ง ๗ ชนิดนี้เมื่อจัดให้เข้าหมวดหมู่ตามลักษณะและวิธีการเป่าแล้วจะแบ่งได้เป็น ๒ ประเภทคือ

๑. ประเภทลักษณะการใช้นิ้วไม่เรียงตามลำดับ เมื่อไล่เสียงทั้งขึ้นและลงได้แก่ ปี่ใน ปี่กลาง ปี่นอกต่ำ ปี่นอก

๒. ประเภทลักษณะการใช้นิ้วเรียงตามลำดับ เมื่อไล่เสียงเสียงขึ้นและลงได้แก่ ปี่มอญ ปี่ชวา ปี่โฉน(บุญช่วย โสวัตร,๒๕๒๕:๑๑๐-๑๑๑)

บรมครูทางด้านดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงด้านการเป่าปี่ในอดีต ได้แก่

- ๑. พระประดิษฐไพเราะ(มี ดุริยางกูร)
- ๒. พระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์)
- ๓. พระยาเสนาะดุริยางค์(แหม่ม สุนทรวาทีน)
- ๔. พระสรรเพชญ์สรวง(บัว กมลวาทีน)
- ๕. ครูเทียบ คงลายทอง
- ๖. ครูเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล
- ๗. ครูโชติ ดุริยประณีต
- ๘. ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ เป็นต้น

และครูทางด้านดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงด้านการเป่าปี่ในปัจจุบัน ได้แก่

- ๑. เรือตรีสุวิทย์ (สอิ่ง) แก้วกระมล
- ๒. ครูบุญช่วย โสวัตร
- ๓. ครูป๊อบ คงลายทอง
- ๔. ครูสิงหนล สังข์จ้อย
- ๕. ครูสุวัฒน์ อรรถกฤษณ์
- ๖. ครูชนะ ชำนิราชกิจ
- ๗. อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะ เป็นต้น

ดังนั้น คีตกวีและนักดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงดังกล่าว จึงได้คิดประดิษฐ์ทำนองเพลงเดี่ยวที่มีความเหมาะสมกับปี่ในเป็นเพลงเดี่ยวต่าง ๆ มากมาย เพลงเดี่ยวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นล้วนมีความไพเราะและได้รับความนิยมมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาลและส่วนใหญ่เพลงเดี่ยวต่าง ๆ ของปี่ในจะเป็นเพลงในอัตราจังหวะสามชั้น อัตราจังหวะสองชั้น หรือเป็นเพลงเถา เพลงที่เป็นหน้าทับปรบไก่อและหน้าทับสองไม้ ซึ่งได้แก่เพลงเดี่ยวแขกมอญ เดี่ยวสารถิ เดี่ยวพญาโศก เดี่ยวพญาครวญ เดี่ยวลาวแพน

เดี่ยวเชิดนอก เดี่ยววิเวกเวหา เดี่ยวสาธิตาชมเดือน ฯลฯ แต่ต่อมา ได้มีการนำเอาเพลงประเภท เพลงหน้าพาทย์มาประดิษฐ์เป็นเพลงเดี่ยว คือ เพลงเดี่ยวกราวใน

เพลงกราวใน เป็นเพลงหน้าพาทย์ประเภทกราว จัดเป็นเพลงหน้าพาทย์ที่ประกอบ อากัปกริยาของตัวละครฝ่ายยักษ์ มีอัตราจังหวะสองชั้น ใช้ประกอบการยกทัพตรวจพลของทัพฝ่าย ลงกา ซึ่งเป็นตัวละครฝ่ายยักษ์ ลักษณะทำนองแสดงความมองอาจ สง่างาม และอึกheim เพลงนี้ยังใช้ เป็นเพลงอันดับที่ ๑๗ ในเพลงชุดโหมโรงเย็น ซึ่งมีความหมายถึงการเสด็จมาของเทพเจ้าฝ่ายอสูร เช่น ท้าวกุเวรวาสสุวรรณ เป็นต้น นอกจากนี้ นักดนตรีไทยยังนิยมนำไปบรรเลงตอนจบการเทศน์ หรือการสวดมนต์ของพระสงฆ์ด้วย

นักดนตรีไทยหลายท่านนำเพลงกราวในไปประพันธ์ให้เป็นเพลงเดี่ยว โดยตกแต่งทำนอง ให้มีกลิ่นเม็ดเด็ดพรายของการบรรเลงเป็นเพลงเดี่ยว ทั้งทางโอดทางพัน การบรรเลงเก็บ และการ บรรเลงแบบลอยจังหวะ เพลงนี้จึงมีลีลาและทำนองหลายสำนวน จัดเป็นเพลงประเภทอวดฝีมือ ชั้นสูงของนักดนตรี และเป็นเพลงที่มีการประดิษฐ์เป็นทางเดี่ยวของเครื่องดนตรีเกือบทุกประเภท

ดังได้กล่าวมาแล้วถึงความพิเศษต่าง ๆ ของเพลงกราวใน จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะ ศึกษาเพลงเดี่ยวกราวใน และในบรรดาทางเดี่ยวกราวในของบรมครูทางดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงต่าง ๆ บุคคลที่ผู้วิจัยให้ความสนใจในทางเพลงของท่านเป็นอย่างมาก และครูผู้นี้ท่านยังได้มีผลงาน เผยแพร่มากมาย ทั้งยังได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) ปี พ.ศ.๒๕๓๖ ท่านผู้นี้คือ ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์(ศิลปินแห่งชาติ)

ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาทางของเครื่องเป่าโดยเฉพาะปี่ในจากอาจารย์ไพฑูร อุณหะกะ ลูกศิษย์คนสำคัญของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ซึ่งวิชาความรู้ด้านเครื่องเป่าของอาจารย์ไพฑูร อุณหะกะ ล้วนได้รับการถ่ายทอดมาจากครูจำเนียร นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้ศึกษาจากเอกสารสำคัญต่าง ๆ ซึ่งก็ พบว่าครูจำเนียร เป็นผู้ที่มีผลงานดีเด่นทั้งทางด้านฝีมือการบรรเลง ด้านการประพันธ์และด้านการ สอน

ด้านฝีมือครูจำเนียร มีผลงานการบรรเลงร่วมกับนักดนตรีที่มีชื่อเสียงหลายท่านและเคยทำ ดนตรีร่วมสมัยกับวงฟองน้ำและวงกังสดาล

ด้านการประพันธ์ครูจำเนียร ยังเป็นนักแต่งเพลงไทยท่านหนึ่งที่แต่งเพลงไว้มากมายหลาย ลิบเพลง โดยแต่งไว้ทั้งทางเครื่อง ทางร้อง เนื้อร้อง และทางเดี่ยว ผลงานของครูจำเนียรหลายต่อ หลายเพลงเป็นที่นิยมของนักดนตรีนำไปแสดงมากมาย

ด้านความเป็นครูดนตรี ครูจำเนียร ได้อุทิศตัวเองเพื่อปลูกฝังคนรุ่นหลังให้สืบทอดวิชา ดนตรีต่อไปมิให้สูญหายและถ่ายทอดให้อย่างไม่ปิดบัง โดยครูจำเนียร เคยสอนดนตรีตาม สถานศึกษาต่าง ๆ ทั้งที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, โรงเรียนครูโณทยาน, มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สโมสรธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน) นอกจากนั้นยังสอนดนตรีให้กับเยาวชนและผู้สนใจทั่ว ๆ ไปตามแต่โอกาส

จากผลงานของครูจำเนียร ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ครูจำเนียร เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและมากด้วยความรู้ความสามารถรอบด้านครบถ้วนทั้งด้านฝีมือการบรรเลง ด้านการสอน และด้านการประพันธ์ อีกทั้งผลงานการประพันธ์ต่าง ๆ ของครูจำเนียร ยังเป็นที่ยอมรับของนักดนตรีทั่ว ๆ ไป

ผู้วิจัยได้รับการถ่ายทอดทางเด็วปีโนซึ่งเป็นผลงานการประพันธ์ของครูจำเนียรในเพลงต่าง ๆ รวมถึงเพลงเด็วปีโนกราวโน ทางครูจำเนียร จากอาจารย์ไพฑูร อุณหะกะ ผู้วิจัยจึงพบว่าเพลงเด็วกราวโนในทางนี้ เป็นเพลงที่มีความไพเราะ มีกลวิธีพิเศษมากมาย อีกทั้งยังมีความน่าสนใจและควรค่าแก่การนำมาศึกษาวิเคราะห์หลักวิธีพิเศษ ลีลาและโครงสร้างของเพลง ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เพื่อทางเพลง ๆ นี้จะได้ไม่สูญหายไปกับกาลเวลา และเพื่อนักดนตรีรุ่นหลังจะได้มีโอกาสศึกษาทางเด็วกราวโนอันนี้ อีกทั้งยังรู้จักประวัติชีวิตของครูดนตรีไทยที่มีความรู้ความสามารถดังเช่น ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและบริบทของเพลงกราวโน
๒. เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางเด็วปีโนในเพลงกราวโนสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทราบประวัติความเป็นมาของเพลงกราวโน
๒. ทราบวิธีการดำเนินทำนอง และการใช้กลวิธีพิเศษในการเด็วปีโนในเพลงกราวโนสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์
๓. อนุรักษ์และเผยแพร่เด็วปีโนในเพลงกราวโนสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาและสืบทอดต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๒

บริบทที่เกี่ยวข้องกับเพลงเดี่ยวเปียโนในเพลงกราวในสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

ในงานวิจัยเรื่อง เดี่ยวเปียโนในเพลงกราวในสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ มีเนื้อหาที่จะทำการศึกษาในหัวข้อต่อไปนี้

๒.๑ เพลงเดี่ยว

๒.๒ เปียโน

๒.๓ ประวัติชีวิตครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

๒.๔ เพลงกราวใน

๒.๕ การสืบทอดทางเดี่ยวเปียโนในเพลงกราวในสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

๒.๑ เพลงเดี่ยว

๒.๑.๑ ความเป็นมาและโอกาสในการบรรเลงเพลงเดี่ยว

เพลงเดี่ยวเป็นศิลปะชั้นสูงของดนตรีไทยที่มีความละเอียดอ่อน เป็นเพลงที่แต่งขึ้น อย่างไม่ไพเราะหรือวิจิตรพิสดาร มีกลวิธีต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถของศิลปินผู้สร้างสรรค์กระบวนการสืบทอด ในการบรรเลงเพลงเดี่ยวมีลักษณะสำคัญคือ ในส่วนของผู้บรรเลงต้องมีความแม่นยำในกลวิธีที่ครูผู้แต่งได้ประดิษฐ์และถ่ายทอดไว้อย่างครบถ้วนและต้องบรรเลงให้ดี ไม่มีข้อบกพร่อง เพลงเดี่ยวแต่ละเพลงจะมีทางหรือการดำเนินทำนองมากมายหลายทาง ซึ่งแต่ละทางมีความไพเราะแตกต่างกันตามแนวคิดและความนิยมของผู้แต่ง มีการดำเนินทำนองที่พิเศษแตกต่างกัน เช่น ไพเราะอ่อนหวาน โดดโผนและรุกเร้า อย่างน่าสนใจ การบรรเลงเพลงเดี่ยวมีจุดประสงค์สำคัญคือ เพื่อแสดงสติปัญญาของผู้ที่คิดประดิษฐ์วิธีการบรรเลงเพลงเดี่ยวนั้น เพื่อแสดงความแม่นยำของผู้บรรเลงและแสดงฝีมือและเมื่อดพรายของผู้บรรเลง การบรรเลงเพลงเดี่ยวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับนักดนตรีไทย ทุกคนมีความใฝ่ฝันอยากจะได้เพลงเดี่ยว บรรณานาที่จะพัฒนาฝีมือของตนให้บรรเลงเพลงเดี่ยวได้อย่างดีเยี่ยม ผู้บรรเลงมีความสามารถแตกต่างกัน บางคนขาดความพิถีพิถัน ความถี่ถ้วนในการบรรเลง ทำให้การบรรเลงเพลงเดี่ยวบางเพลงขาดความละเอียดอ่อน เป็นผลให้การบรรเลงนั้นไม่ไพเราะ

ในส่วนของความหมายของเพลงเดี่ยวนั้นจากการศึกษาคำราชานุกรณด้านดนตรีไทยได้มีการกล่าวถึงลักษณะการบรรเลงเพลงเดี่ยวหลายท่าน ดังจะแยกมาอธิบายดังนี้
มนตรี ตราโมทได้อธิบายถึงการบรรเลงเพลงเดี่ยวไว้ดังนี้

“การบรรเลงเพลงเดี่ยว มิใช่หมายความว่าบรรเลงคนเดียว แล้วจะเป็นการบรรเลงเดี่ยว การบรรเลงเดี่ยวนั้น เพลง ทำนอง และผู้บรรเลงจะต้องเหมาะสมที่จะเป็นการบรรเลงเดี่ยวด้วยจึงจะใช้ได้ อันที่จริงการบรรเลงเดี่ยวนั้น มิใช่ว่าจะบรรเลงผู้เดียวจริง เวลาบรรเลงเดี่ยวนั้นก็จะมีเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เช่น โทน รำมะนา”

(มนตรี ตราโมท, ๒๕๓๘:๔๕)

วิเชียร กุณทัณฑ์ ได้อธิบายเรื่องเพลงเดี่ยวไว้ดังนี้
 “เพลงเดี่ยวคือ เพลงที่กำหนดให้เครื่องดนตรีเครื่องใดเครื่องหนึ่งบรรเลง โดดเดี่ยว แต่เพียงผู้เดียว เป็นการอวดฝีมือตรงกับภาษาอังกฤษว่า solo ที่นิยมเดี่ยวกันก็ได้แก่ เพลงกราวใน ลาวแพน พระยาโศก นกขมิ้น สารถี เซidonอก แขนมอญ ทอยเดี่ยว ทะแย ฯลฯ เพลงเดี่ยวนี้นี้ตามความนิยม ก็จำเป็นจะต้องเลือกเดี่ยวให้ถูกกับเครื่องมือ อย่างเช่น เครื่องมือที่มีเสียงทุ้มก็ต้องเลือกเดี่ยวให้เหมาะแก่ประเภทของเสียงเช่น ซอด้วง ถ้าจะเดี่ยวก็ควรต้องเดี่ยวเพลงแขนมอญหรือกราวใน เครื่องที่มีเสียงแหลมเช่น ซอด้วง เขาก็นิยมเดี่ยวเพลงเซidonอก พญาโศก ฯลฯ”

(วิเชียร กุณทัณฑ์, ๒๕๒๖:๔๘)

พูนพิศ อมาตยกุล ได้อธิบายความหมายของเพลงเดี่ยวไว้ดังนี้
 “บทเพลงที่จะใช้เป็นเพลงเดี่ยวนั้น มิใช่ว่า เพลงอะไรก็จะใช้เป็นเพลงเดี่ยวได้ไปทั้งหมด เพลงบางเพลงไม่มีลักษณะเป็นพิเศษที่จะทำทางให้เป็นเพลงเดี่ยวได้เช่น ไม่ให้โอกาสที่นักดนตรีจะสอดใส่เทคนิคงาม ๆ ลงไปได้ในท่วงทำนองนั้น ด้วยเหตุนี้เอง การที่นักประพันธ์เพลงจะสร้างทำนองพิเศษให้เป็นเพลงเดี่ยวนั้นขึ้นมาได้นั้นเขาจะต้องเรียนรู้ในรายละเอียดของเนื้อทำนองเพลงจนสามารถบอกได้ว่าเพลงนั้นเพลงนี้เหมาะที่จะทำเป็นทางเดี่ยวหรือไม่นอกจากตัวบทเพลงแล้ว ยังขึ้นอยู่กับเครื่องดนตรีที่จะนำมาเดี่ยวด้วย เครื่องดนตรีแต่ละชนิดมีคุณสมบัติต่างกันมีเทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงต่างกัน การที่จะทำทางเดี่ยวนั้นสำหรับเครื่องดนตรีแต่ละชนิดนั้นไม่ใช่ของง่าย ผู้สร้างทางเดี่ยวแต่ละเครื่องมือจะต้องรู้ข้อจำกัดและความเป็นไปได้แห่งเสียงของเครื่องดนตรีนั้น ๆ มาแล้วเป็นอย่างดี รู้เทคนิคในการบรรเลงเครื่องดนตรีนั้น ๆ อย่างถ่องแท้ จึงจะสร้างทางเดี่ยวเฉพาะเครื่องดนตรีนั้นขึ้นมาได้”

(พูนพิศ อมาตยกุล, ๒๕๓๑:๑๑)

สุรพล สุวรรณ ได้อธิบายความหมายของคำว่า เดี่ยว ไว้ดังนี้
 “การบรรเลงเพลงเดี่ยวมิใช่จะหมายความว่า การบรรเลงคนเดียวแล้วจะเป็นการบรรเลงเดี่ยวการ บรรเลงเดี่ยวนั้น เพลงทำนองและผู้บรรเลงจะต้องเหมาะสมที่จะเป็นการบรรเลงเดี่ยวด้วยจึงจะใช้ได้ อันที่จริงการบรรเลงเดี่ยวนั้น ก็มีใช้ว่าจะบรรเลงผู้เดี่ยวจริงๆ เวลาบรรเลงเดี่ยวนั้นมักจะมีเครื่องดนตรีประกอบจังหวะเช่น โทน-รำมะนา กลองแขก หรือสองหน้า กับ ฉิ่ง เป็นต้น บรรเลงประกอบไปด้วย เพลงที่ใช้บรรเลงเดี่ยวหรือจะเรียกได้ว่าเพลงเดี่ยวนั้นการบรรเลงย่อมมุ่งหมายที่จะอวดอยู่ ๓ ประการ คือประการแรก หมายถึงทำนองเพลงที่ครูได้ตกแต่งขึ้นไว้อย่างไพเราะและวิจิตรพิสดารสมที่จะบรรเลงอวดได้ ประการที่ ๒ ผู้บรรเลงมีความแม่นยำ จดจำ

ทำนอง เม็ดพราย และวิธีการที่ครูแต่งได้ประดิษฐ์ไว้นั้นอย่างถี่ยวนทุกประการ ประการที่ ๓ ผู้บรรเลงสามารถบรรเลงเดี่ยวดนตรีชนิดนั้นๆ ได้ ตามที่ครูผู้แต่งได้ประดิษฐ์ไว้ไม่ว่าจะ โคล โผนหรือฟลิคแพลงเพียงใด ก็สามารถทำได้ถูกต้อง คล่องแคล่วไม่มีบกพร่อง การบรรเลงโดยทางหรือทำนองที่ได้แต่งและผู้บรรเลงได้บรรเลงตามที่ได้ไว้นี้ครบถ้วนแล้ว จึงจะเรียกได้ว่าเป็นการบรรเลงเดี่ยว”

(สุรพล สุวรรณ, ๒๕๕๑:๖๖)

พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์ ได้อธิบายความหมายของคำว่า เดี่ยว ไว้ดังนี้

“เพลงเดี่ยวหมายถึงเพลงที่ใช้สำหรับการบรรเลงเพื่ออวดฝีมือ อวดทางและวิธีการ ดำเนินทำนองของนักดนตรีแต่ละเครื่องดนตรีจะมีเพลงเดี่ยวเฉพาะของคนเสมอ เพลงเดี่ยวที่นำมาใช้ส่วนใหญ่คัดเลือกเฉพาะเพลงที่สามารถประดิษฐ์ทำนองสำหรับเดี่ยวเพื่อใช้อวดฝีมือเช่นเพลงกราวใน ซึ่งเป็นเพลงที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดง และพิธีกรรมเมื่อนำมาปรับปรุงให้เป็นเพลงสำหรับเดี่ยวแล้วเพลงกราวในนี้จะมี ๒ แบบคือเพลงกราวในทางธรรมคาสำหรับบรรเลงทั่วไปและเพลงกราวในสำหรับเดี่ยวซึ่งเป็นเพลงที่ต้องอาศัยฝีมือทางการบรรเลง นอกจากนั้นอาจคัดเลือกจากเพลง ร้องรับทั่วไปที่มีทำนองธรรมดาเช่น เพลงพญาโศก เขกมอญสุดสงวนมาปรับปรุงให้เป็นทางสำหรับเดี่ยว ส่วนเพลงเดี่ยวที่แต่งขึ้นสำหรับเดี่ยวโดยเฉพาะมีอยู่ ๓ เพลงคือลาวแพนเชิดนอกและทยอยเดี่ยว เพลงเดี่ยวที่นิยมนำมาบรรเลงกันและมีทางเดี่ยวสำหรับทุกเครื่องดนตรี เช่นนกขมิ้น สารถิ เขกมอญ ลาวแพน พญาโศก และกราวใน เป็นต้น”

(พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์, ๒๕๕๐:๑๗๒)

จากการศึกษาข้อมูลเอกสารงานเขียนดังกล่าวอธิบายถึงการบรรเลงเดี่ยวว่า เพลงเดี่ยวคือการบรรเลงของเครื่องดนตรีประเภทดำเนินทำนองซึ่งมีวิธีการบรรเลงที่ซับซ้อน มีความสละสลวย วิจิตรบรรจง สิ่งเหล่านี้ล้วนเกิดจากผลงานของคีตกวีทางดนตรีไทยที่ได้ประพันธ์ขึ้น และการบรรเลงเดี่ยวนั้นมิได้หมายความว่าต้องบรรเลงเพียงคนเดียวหรือเครื่องดนตรีเพียงชิ้นเดียว แต่สามารถนำเครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องประกอบจังหวะมาบรรเลงร่วมกันได้ เช่น ฉิ่ง กลองสองหน้า โทน รำมะนา เป็นต้น ในส่วนจุดมุ่งหมายของการบรรเลงเดี่ยวนั้น มีเหตุผลหลายประการ คือ เพื่ออวดฝีมือของผู้บรรเลงว่าผู้บรรเลงมีความแม่นยำ จดจำทำนอง เม็ดพรายและวิธีการที่ครูผู้แต่งได้ประดิษฐ์ไว้ได้คมคายน้อยเพียงใด

๒.๒ ปี่ใน

๒.๒.๑ ประวัติและความเป็นมาของปี่ใน

บริบทเกี่ยวกับปี่ในนี้ เป็นสาระความรู้เกี่ยวกับปี่ในซึ่งกล่าวถึงความเป็นมา ส่วนประกอบ ช่วงเสียง การฝึกหัดขั้นต้น และบทบาทหน้าที่ของปี่ใน ที่ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจาก เอกสารต่าง ๆ และทำให้สัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังข้อมูลต่อไปนี้

จากสารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคคีตะ-ดุริยางค์ ของราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าปี่ไว้ว่า

“ปี่ เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า ตามปรกติ “เลापี่” ทำด้วยไม้แก่นหรือไม้จริง เช่น ไม้ชิงชัน ไม้พยอม ต่อมา มีผู้นำวัสดุอย่างอื่นมาทำเลापี่ เช่น งา ศิลา โดยกลึงให้เป็นรูป บานห้วยบานท้าย ช่วงกลางป่อง เจาะภายในกลวงตลอด ทางหัวใส่ลิ้นเป็นช่องรูเล็ก ทางท้ายปากรูใหญ่ ใช้งา ชัน หรือวัสดุอย่างอื่นมาหล่อเสริมตอนหัวและตอนท้ายขึ้นอีกประมาณข้างละ ๐.๕ ซม. เรียกว่า “ทวน” ทางหัวเรียกว่า “ทวนบน” และทางท้ายเรียกว่า “ทวนล่าง” ช่วงป่องกลวงนั้นเจาะรูนิ้วสำหรับเปลี่ยนเสียงเรียงลงมาตามข้างเลापี่ ๖ รู คือ รูตอนบนเจาะเรียงลงมา ๔ รู แล้วเว้นระยะเล็กน้อยเจาะรูล่างอีก ๒ รู ตอนกลางเลา มักกลึงคว้นเป็นเกลียวคู่ ๑๔ คู่ ไว้ระยะพองาม และตอนท้ายตรงคอดเล็กคว้นอีกข้างละ ๔ เกลียว เกลียวคว้นเหล่านี้ กั้นลิ้น และทำให้รูปของปี่สวยงาม ที่รูเป่าตรงทวนบนใส่ลิ้นปี่สำหรับเป่า ลิ้นปี่ทำด้วยใบตาลซ้อน ๔ ชั้น ตัดกลมผูกติดกับท่อลมเล็ก ๆ ซึ่งเรียกว่า “กำพวด” กำพวดนี้ทำด้วยทองเหลือง เงิน นาก หรือโลหะอื่น ๆ มีลักษณะเรียวยาวประมาณ ๕ ซม.”

(ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๐:๕๓)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๖ ให้ความหมายของคำว่า “ปี่ใน” ไว้ว่า “ปี่ใน น. ปี่ชนิดหนึ่งที่ใช้ในวงปี่พาทย์ รูปร่างคล้ายปี่นอก เป็นปี่ขนาดใหญ่ที่สุด... เป็นปี่ที่ใช้กันมากที่สุด”

(ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๖: ๗๐๐)

บุญช่วย โสวัตร กล่าวว่า “ในบรรดาปี่ที่มีอยู่ในประเทศไทย ปี่ในเป็นปี่ที่จัดอยู่ในปี่ประเภทที่มีลักษณะการใช้นิ้วไม่เรียงตามลำดับเมื่อไล่เรียงเสียงขึ้นลงซึ่งอยู่ในกลุ่มของปี่ในปี่กลางปี่นอกต่ำ และปี่นอก ซึ่งมีขนาดลดหลั่นกันตามลำดับ”

(บุญช่วย โสวัตร, ๒๕๒๕:๑๑๐-๑๑๒)

จึงพอสรุปความหมายของคำว่า “ปี่ใน” ได้ว่า หมายถึง “ปี่ชนิดหนึ่งของไทยที่จัดอยู่ในปี่ชนิดที่มีลักษณะการใช้นิ้วที่ไม่เรียงตามลำดับเมื่อเป่าเรียงเสียงขึ้นลง เป็นปี่ที่ใช้บรรเลงอยู่ในวง

ปีพาทย์มีรูปร่างคล้ายปีนอกและปีกลาง แต่มีขนาดใหญ่กว่าปีนอกและปีกลาง อีกทั้งเป็นปีที่นิยมใช้กันมากที่สุด

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปีโนน่าเป็นเครื่องดนตรีของไทยที่มีอยู่ในดินแดนแห่งนี้มาแต่เดิม แต่กว่าปีโนจะมีรูปร่างลักษณะดังที่เห็นกันอยู่ทุกวันนี้ ต้องอาศัยระยะเวลาที่ยาวนานในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนารูปแบบและกลไกจนเกิดขึ้นเป็นเครื่องเป่าที่มีความคงทนสวยงาม ดังจะกล่าวถึงความ เป็นมาของปีโนจากการที่ได้ศึกษาข้อสันนิษฐานของนักวิชาการหลายท่านที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับที่มาของปีโนไว้ดังต่อไปนี้

สุจิตต์ วงษ์เทศได้ให้ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของปีโนไว้ดังนี้

“กล่าวกันว่านับแต่การพิชิตปากที่เป็นต้นกำเนิดของเครื่องเป่านั้น ต่อมาก็มีเครื่องเป่าหลายชนิดที่มนุษย์สร้างขึ้นจากวัสดุต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว เช่นใบไม้ หอย เขาสัตว์ เป็นต้น โดยที่เครื่องเป่ายุคแรก ๆ มีเสียงเดียว ไม่มีลิ้นและไม่มีรูนิ้ว มีร่องรอยเครื่องเป่าเสียงเดียวไม่มีลิ้นและไม่มีรูนิ้วเหลืออยู่ในตระกูลไทย-ลาวที่สิบสองพันนา และเตอร์หงของจีนเรียกเครื่องเป่าที่ทำจากกอกข้าวนี้ว่า “ปีฟาง” แต่ชาวจ้วงเรียกว่า “เป่ากอกข้าว” ในท้องถิ่นเมืองไทยทั่วไปก็นิยมเล่นเป่าปีกอกข้าวหรือซังข้าวและเป่าใบไม้ ซึ่งปีกอกข้าวหรือซังข้าวนี้ได้พัฒนามาเป็นปีอ้อในภายหลัง นอกจากนั้นยังพบว่ามนุษย์ยุคแรก ๆ นิยมกินหอย มีทั้งหอยน้ำจืดและหอยทะเล บางแห่งพบซากเปลือกหอยจำนวนมากเช่นที่บ้านโคกพนมดี อำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี โดยที่ยังไม่อาจพิสูจน์ได้ว่า นอกจากกินเนื้อหอยเป็นอาหารแล้ว มนุษย์ใช้เปลือกหอยทำอะไรอีก ส่วนชาวจ้วงในกวางสีของจีนมีการเป่าหอยที่เรียกว่า ปีหรือซอฮุยนา แสดงให้เห็นว่ากลุ่มชนตระกูลไทย-ลาวรู้จักนำเปลือกหอยที่เหลือจากการบริโภคมาใช้ทำเครื่องดนตรีนานแล้วนอกจากมนุษย์จะนิยมนำใบไม้และหอยมาประดิษฐ์เครื่องเป่าแล้ว ยังพบหลักฐานทางโบราณคดีระบุว่ามนุษย์ยุคแรก ๆ ล่าควาย วัวแดง วัวกระทิง มากินเป็นอาหาร แต่ยังไม่พบหลักฐานว่ามนุษย์เอาเขาควายไปทำอะไร แต่มีประเพณีของชนเผ่าลัวะเอาเขาควายไปเช่นไหว้ผี และในปัจจุบันท้องถิ่นอีสานใต้บางแห่งยังใช้เขาควายเรียกว่า “เสนง” เป่าบอกสัญญาณคล้องช้างล่าสัตว์ ทุกวันนี้ตระกูลไทย-ลาวและตระกูลอื่น ๆ ในสิบสองพันนาใช้เขาควายเป่าบอกสัญญาณเมื่อเข้าป่าล่าสัตว์

ในจารึกสมัยสุโขทัยระบุว่า มีการถวายเครื่องดนตรีทำด้วยเขาควาย นอกจากนั้นยังขุดพบเขาควายบริเวณหน้าวัดมหาธาตุในเมืองเก่าสุโขทัย จึงสันนิษฐานได้ว่าเขาสัตว์เป็นเครื่องเป่าชนิดหนึ่งที่มีใช้มานานแล้วในประเทศไทย ต่อมาเครื่องเป่าจำพวกไม้้อหรือกอกข้าวได้พัฒนาขึ้นมาเป็นเครื่องเป่าเสียงเดียวที่เรียกว่า “เรไร” ซึ่งทำจากไม้ซางเสียบต่อเข้ากับลูกน้ำเต้า กล่าวถึงข้อความที่เกี่ยวกับ

เครื่องดนตรีที่มีชื่อว่าเรไรนี้ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาคำรงราชานุภาพ ทรงมีพระนิพนธ์ว่า เคยใช้เรไรเป็นเครื่องประโคมเมื่อพระภิกษุสงฆ์ลงพระอุโบสถ ที่วัดบวรนิเวศ และทรงพบชาวสุรินทร์เล่นปี่ โดยตัวปี่ทำด้วยไม้แก่น แต่ลิ้นปี่ทำจากไม้ฮ้อที่เสียบสวมเข้ากับตัวปี่ แล้วเป่าทางที่บีบแบน มีลักษณะเดียวกับลิ้นปี่ในปี่กลาง ปี่นอก ที่ทำลิ้นด้วยใบตาลตัดประกบกัน”

(สุจิตต์ วงษ์เทศ, ๒๕๓๓:๒๐-๒๘)

จากข้อมูลข้างต้นจึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่าเครื่องเป่ายุคแรก ๆ มีพัฒนาการมาจากการผิวปากแล้วพัฒนามาเป็นการเป่าใบไม้ เป่าหอย เป่าเขาสัตว์ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมนุษย์ต้องการให้เสียงที่เป่าออกไปนั้นมีความดังกังวานยิ่งกว่าเดิม โดยเครื่องเป่ายุคแรก ๆ อาจมีเสียงเดียวไม่มีรูนิ้ว ซึ่งต่อมาเครื่องเป่าต่าง ๆ เช่นปี่ฮ้อ ก็ได้พัฒนามาเป็น “เรไร” ซึ่งปี่อาจพัฒนามาจากเครื่องเป่าที่เรียกว่าเรไรก็เป็นได้ดังที่ สุจิตต์ วงษ์เทศได้สันนิษฐานเรื่องนี้ไว้อีกว่า

“พัฒนาการของปี่อีกทางหนึ่งก็คือ เอาไม้ซางเสียบเข้ากับลูกน้ำเต้าเป่าเป็นเสียงเดียว แล้วเรียกภายหลังว่า เรไร...ต่อมากลุ่มชนข้างล่างใกล้ทะเลที่มีความก้าวหน้าทางสังคมและวัฒนธรรมมากขึ้น ได้ตัดแปลงแก้ไขตัวปี่ให้เป็นไม้แก่น เช่น ไม้ชิงชัน ไม้พะยุง ฯลฯ แล้วกลึงให้บานห้วบานท้าย ป่องตรงกลาง เจาะภายในกลวงตลอดเลา แต่ยังคงเหลือร่องรอยทำลิ้นด้วยไม้ฮ้อหรือใบตาลสวมเข้าไป แล้วเจาะรูนิ้วเพื่อปรับเปลี่ยนเสียงตามประเพณีที่เคยมีมาแล้ว(จะสังเกตเห็นว่ารูนิ้วปี่ไทยแตกต่างจากปี่ที่อื่น ๆ เช่นปี่ไฉนของอาหรับ-อินเดีย) ที่ต้องกลึงตัวปี่ให้กลมแล้วป่องกลาง น่าจะมีเหตุมาจากระบบความเชื่อเพื่อรักษาแบบแผนประเพณี ลักษณะรูปร่างของปี่ยุคดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของเรไรที่หุ้มไม้ซางด้วยลูกน้ำเต้านั่นเอง”

(สุจิตต์ วงษ์เทศ, ๒๕๓๓:๒๔)

เราจึงสามารถสรุปข้อสันนิษฐานข้างต้นได้ว่า ปี่ของไทยน่าจะมิวิวัฒนาการมาจากเครื่องเป่าจำพวกไม้ฮ้อหรือกอข้าว ต่อมาเครื่องเป่าชนิดนี้ได้ถูกนำมาเสียบเข้ากับลูกน้ำเต้า พัฒนารูปแบบมาเป็นเครื่องดนตรีที่มีชื่อว่า “เรไร” เมื่อเวลาผ่านไปมีผู้คิดปรับปรุงเรไรนี้ให้มีความคงทนสวยงามยิ่งขึ้น จึงนำเอาไม้แก่นมากลึงขึ้นเป็นรูปร่างให้ใกล้เคียงกับเรไร แต่ยังคงใช้ลิ้นที่ทำจากไม้ฮ้อหรือใบตาลไว้เช่นเดิม ด้วยเหตุนี้ปี่ของไทยจึงมีรูปร่างลักษณะดังเช่นที่ได้กล่าวมาจนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการท่านต่าง ๆ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปี่ไว้ดังนี้

ธนิต อยู่โพธิ์ กล่าวว่า

“ปี่ เห็นจะเป็นเครื่องดนตรีไทยแท้ และเป็นเครื่องเป่าที่ชาวไทยเรารู้จักประดิษฐ์ขึ้นใช้มาแต่ก่อนเก่า เพราะวิธีเป่าและลักษณะการเจาะรู ไม่เหมือนหรือซ้ำแบบกับเครื่องเป่าของชาติใด ๆ...”

(ธนิต อยู่โพธิ์, ๒๕๐๐:๕๕)

มนตรี ตราโมท ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

“ปีใน (นอกและกลาง)...เชื่อใจว่าเป็นของไทยโบราณแท้ เพราะทั้งลักษณะและวิธีการเป่าไม่เหมือนของชาติใดเลย ธรรมดาเครื่องเป่าแบบนี้ของทุก ๆ ชาติในเสียงสามัญถ้ำเรียงเสียงนี้จะต้องเรียงค้ำย แต่ปีไทยนี้การเป่าเรียงเสียงนี้วสลับสับสนกันโดยมาก”

(บุญธรรม ตราโมท, ๒๕๔๐:๖)

ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า

“ข้อที่น่าสนใจในเรื่องอุโฆษวิทยาของเครื่องดนตรีคือ ปีนอก ปีกกลาง และปีใน ที่เจาะ แบบ ๖ รูไม่มีนิ้วค้ำนั้นมีความพิเศษมากในเรื่องการผลิตระดับเสียงสูงต่ำ เนื่องจากไม่สามารถที่จะใช้กฎเกณฑ์เรื่องความสั้น-ยาวของท่อมากำหนดหรือเป็นตัวศึกษาเรื่องเสียงสูง-ต่ำได้ นอกจากนี้ความห่างของรูแต่ละรูนั้นก็หนีกฎของรูของเครื่องเป่าแบบ ๗ รูที่เป็นเกณฑ์ของเครื่องดนตรีทางอุโฆษวิทยาด้วย”

(ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, ๒๕๓๓:๘๐-๘๑)

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นจึงพอสรุปได้ว่า ปีของไทยเป็นสิ่งที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาติไทย เพราะเป็นเครื่องดนตรีของไทยเราแท้ ๆ เรามิได้เอามาจากชาติใด คนไทยรู้จักประดิษฐ์ปีชนิดนี้ขึ้นใช้เอง สังเกตได้จากวิธีการเป่าและลักษณะการเจาะรูที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะไม่มีชาติใดเหมือน คั้งนั้นปีในจึงเป็นเครื่องเป่าของไทยที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน และมีเอกลักษณ์เฉพาะพิเศษที่ไม่เหมือนเครื่องเป่าของชาติใดในโลก ทั้งในเรื่องของรูปร่างลักษณะของเลาปีและลิ้นปี การเจาะรู ระบบการเรียงนิ้ว รวมถึงมีวิธีการเป่าที่ไม่มีชาติใดเหมือนอีกด้วย โดยจะกล่าวถึงส่วนประกอบของปีในไว้ด้านล่างต่อไป

๒.๒.๒ ส่วนประกอบของปีใน

ส่วนสำคัญของปีในอาจแบ่งได้เป็นสองส่วนด้วยกันคือ ตัวปีที่เรียกกันว่าเลาปีส่วนหนึ่งกับอีกส่วนหนึ่งคือลิ้นปี เลาปีนั้นโดยทั่วไปทำด้วยไม้แก่นเช่นไม้ชิงชัน ไม้พะยุง มีบางที่ทำด้วยงาช้างหรือวัสดุอื่น ๆ นำมากลึงให้มีรูปร่างคล้ายทรงกระบอก ตรงกลางป่องออกเล็กน้อยรับกับส่วนโค้งของหัวท้ายที่มีปลายบานออก ภายในเจาะกลวงตลอดเลา ส่วนหัวปิดเสริมด้วยวัสดุเช่นชัน งาช้าง ฯลฯ ตามแต่เห็นว่าจะงาม เรียกว่าทวนบน ส่วนด้านท้ายเรียกว่าทวนล่าง ทำด้วยไม้หรือวัสดุอื่น ๆ ปิดไว้โดยถาวรบ้าง สามารถถอดออกเพื่อตกแต่งเสียงได้บ้าง

ตรงช่วงกลางของปีที่ป่องออกนั้นมักกลึงเกลียวควั่น ไว้เป็นคู่ ๑๔ คู่และกันช่วงต่อตรงคอคอดไว้อีกข้างละ ๒ คู่ เพื่อกันลิ้นและแลดูสวยงาม เรียกว่า เส้นลวด ระหว่างเส้นลวดที่กลึงควั่นนั้นเจาะรูนิ้วสำหรับเปลี่ยนเสียงปี ๖ รู เรียงไล่กันลงมา ๔ รู เว้นระยะแล้วเจาะต่อลงมาอีก ๒ รู ด้านบนของทวนบนเจาะรูเล็กสำหรับเสียบกำพวดลิ้นปี ส่วนด้านท้ายของทวนล่างมีรูขนาดใหญ่กว่าทวนล่าง

เลาปี่เป็นสิ่งที่มักจะทำมาสำเร็จรูปแล้ว ส่วนลึ้นปี่นั้นเป็นสิ่งที่ผู้เรียนปี่จะต้องสร้างขึ้นใหม่ เพื่อใช้งานอยู่เสมอๆ เนื่องจากมีอายุการใช้งานค่อนข้างสั้น คนปี่จึงจำเป็นต้องรู้จักตัดลึ้นปี่ขึ้นใช้เอง อีกทั้งยังต้องมีทักษะในการตัดแต่งลึ้นปี่ให้เหมาะสมกับปี่แต่ละเลาและลักษณะของงานที่ใช้ด้วย

ภาพที่ ๒.๑ ส่วนประกอบของปี่ใน

๒.๒.๓ ลิ้นปี่ใน

ภาพที่ ๒.๒ ลิ้นปี่ใน

ลิ้นปี่ในเป็นอุปกรณ์ชิ้นเล็ก ๆ แต่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นจุดกำเนิดของเสียงปี่ในอันกังวานและไพเราะ ดังนั้นการสร้างลิ้นปี่ในที่ดีและมีคุณภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเป่าปี่เป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้เสียงปี่ที่ออกมาไพเราะจึงต้องมีความพิถีพิถันตั้งแต่กรรมวิธีการคัดสรรวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างลิ้นปี่ให้มีคุณภาพสูงสุด ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลเรื่องการตัดลิ้นปี่ในจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญได้ข้อมูลดังนี้

๒.๒.๓.๑ อุปกรณ์ในการตัดลิ้นปี่ใน

อุปกรณ์ในการตัดลิ้นปี่ในประกอบด้วยอุปกรณ์ชิ้นสำคัญ ๘ อย่างด้วยกันคือ

- ใบตาล
- ไม้ฉนวน
- มีดสำหรับตัดใบตาล
- กำพวด
- เชือกผูกลิ้นปี่
- กระดาษทราย
- ภาชนะสำหรับใส่น้ำและน้ำเปล่า

ไอบตาล

ภาพที่ ๒.๓ ไอบตาล

อาจารย์ป๊อบ คงลายทอง ได้ให้ความรู้เรื่องไอบตาลที่จะนำมาตัดลิ้นปี่ไว้ดังนี้

“การเลือกไอบตาลต้องเลือกใบที่มีลักษณะมันและเรียบ ส่วนมากเขาจะไปหากันในที่กันดาร หมายความว่า ความคงทนของต้นไม้จะต่อสู้กับอากาศอย่างนี้ มันจะสร้างภูมิคุ้มกันของมัน ทำให้ใบมันแข็งแรง ถ้าในกรณีที่มีมันสมบูรณ์จัด ๆ มันก็อ่อนแอไอบตาล ๑ ชั้นมันมีการจัดส่วนการนำไปใช้ ปลายสุดคนปี่เขาจะสงวนส่วนนี้ไว้ตัดลิ้นปี่ขวาเพราะลิ้นปี่ขวามันจะเล็ก ๆ ต้องการความพริ้วการใช้เสียงสูงมาก ส่วนปี่ในนี้เสียงตื้อ เสียงกลางเป็นหลัก ก็เอาส่วนกลางของไอบตาลไปตัดเพราะมันพอดีไม่หนามาก ส่วนโคนไอบตาลนี้จะหนามันก็ต้องตำ เอาไปตัดลิ้นปี่มอญ”

(ป๊อบ คงลายทอง, สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

อาจารย์สมพงษ์ ภูธร ได้ให้ความรู้เรื่องไอบตาลที่จะนำมาตัดลิ้นปี่ไว้ดังนี้

“ต้องเลือกตาลเดี่ยวที่มันไม่มีพวกพ้องอยู่นั้นแหละ เมื่อก่อนวัดเบญจมมีดินหนึ่ง ตรงสนามเสือป่า ต้องไปแย่งกันเขี่ยนะ มันตกมาเมื่อไหร่คนปี่ต้องคอยไปเก็บ พอเอามาก็ต้องมาเลือกดูอันที่ไม่มีร่องน้ำ คืออันที่มันเรียบที่สุด ถ้าเลือกอันที่มีร่องน้ำหรือไม่เรียบมาเวลาตัดมันจะไม่เรียบตามไปด้วย ร่องน้ำนี้เกิดขึ้นเพราะฝนตกลงมาเยอะแล้วไอบตาลมันอ่อนนุ่มมันก็จะเปื่อยร่อนน้ำไหลนั้นแหละเขาเรียกว่าเป็นร่องน้ำ เราก็ต้องเอามาเลือกแยกออกจากกิ่งแล้วก็ม้วน ต้องม้วนให้ถูกทางนะคือม้วนให้ทางที่เป็นหลังใบตรงที่มันโคนแค่นะ ออกข้างนอก ถ้าม้วนด้านที่เป็นใต้ใบหรือด้านที่มันไม่โคนแค่ออกข้างนอกเวลาพับมันจะเปราะแตก นั่นแสดงว่าเราม้วนผิดทางแล้ว”

(สมพงษ์ ภูธร, สัมภาษณ์, ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะ ได้ให้ความรู้เรื่องโรคใบด่างที่จะนำมาตัดต้นปีไว้ดังนี้
 “เรื่องใบด่างนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก ต้องเก็บบนต้นที่มันแก่จัดจนปลายเหลือง แต่
 ไม่ใช่ใบที่แห้งตายแล้วนะ แล้วก็ต้องนำมาหนึ่งประมาณ ๑ ชั่วโมง แล้วตากแดดไว้
 อีก ๗ วันสมัยก่อนที่หุงข้าวกันด้วยเตาฟืนก็จะนำใบด่างไปขุด ใว้เหนือเตาไฟเพื่อให้
 ใบด่างได้รับความร้อนเขาเรียกกันว่าย่างใบด่าง เพื่อฆ่าเชื้อโรคและทำให้ไอน้ำ
 ในใบด่างระเหยออกจนแห้งเต็มที่ ใบด่างก็ต้องเลือกที่อยู่ในที่แล้งจะดีกว่าเพราะ
 ใบด่างที่มีน้ำมากจะเสียนใหญ่ ส่วนใบด่างในที่แล้งเสียนจะละเอียดกว่า เพราะมัน
 อดน้ำใบมันจึงไม่เจริญเท่าที่ควรต่อลำเลียงน้ำมันก็เล็ก ต่อลำเลียงน้ำที่วาก็คือเสียน
 นั้นเอง ใบด่าง ๑ ใบสามารถตัดต้นปีได้ทั้ง ๓ ชนิดคือ ส่วนโคนใบใช้สำหรับตัดปี
 มอญ ส่วนกลางใบใช้ตัดปีใน ส่วนปลายของใบบางสุดก็ใช้ตัดต้นปีชาว”

(ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเห็นได้ว่าเรื่องโรคใบด่างนั้นเป็นเรื่องที่พิถีพิถันเป็นอย่างมาก
 สำหรับการตัดต้นปี มิใช่ว่าเป็นใบด่างแล้วจะทำต้นปีได้เสมอไป จากการสัมภาษณ์สามารถบอกได้
 ว่าโรคใบด่างสำหรับทำต้นปีได้ต้องมีลักษณะดังนี้

๑. ควรเป็นใบด่างจากต้นที่ขึ้นในที่แล้งไกลน้ำและความชุ่มชื้น
๒. ใบด่างต้องแก่จัด แต่ไม่ใช่แก่จนแห้งผุ
๓. ผิวใบด่างต้องมีลักษณะมันและเรียบ ไม่มีร่องน้ำ เสียนละเอียด
๔. ต้องผ่านกรรมวิธีเช่น ตากแดด นึ่ง หรือย่างไอน้ำของควนไฟ เพื่อให้ใบด่าง
 แห้งสนิทและเพื่อฆ่าเชื้อโรค

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ไม้ฉนวน

ภาพที่ ๒.๔ ไม้ฉนวน

อาจารย์ป๊อบ คงลายทอง อาจารย์สมพงษ์ ภู่อสร และอาจารย์ไพฑูร อุณหะกะได้ให้ข้อมูลเรื่องไม้ฉนวนไว้ดังนี้

“ไม้ฉนวนทำจากไม้ไผ่ดีที่สุด เพราะมันจะยืดหยุ่นได้ แล้วก็หาง่ายด้วย ไม้ฉนวนเป็นปัจจัยสำคัญนะ ใช้สำหรับนวดไอบตาล แล้วก็กันกำพวดยุบเวลามัดคอไอบตาล”

(ป๊อบ คงลายทอง, สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘)

“ไม้ฉนวนนี่ก็ใช้สำหรับแยกกำพวดเวลาที่มัดคอไอบตาลแล้วก็ใช้แยกเพื่อไม่ให้ไอบตาลตีบเข้าหากันเวลามัดเชือก บางคนก็ใช้ไม้ฉนวนงาบ้าง กระจุกบ้าง จนเม่นบ้างแล้วแต่ค่านิยม”

(ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘)

“ไม้ฉนวนนี่ก็ใช้สำหรับนวดไอบตาล และช่วยเวลาเราจะผูกเส้นปีติคกับกำพวด หรือเอาไว้แกะสิ่งสกปรกทำความสะอาดเส้นปีติคได้อีกนั่น”

(สมพงษ์ ภู่อสร, สัมภาษณ์, ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘)

จากการสัมภาษณ์ผู้รู้เกี่ยวกับเรื่องปีติคเห็นได้ว่าไม้ฉนวนนั้นเป็นสิ่งสำคัญชิ้นหนึ่งซึ่งขาดไม่ได้ในการตัดเส้นปีติค ไม้ฉนวนสามารถทำจากไม้ไผ่ ไม้เนื้อแข็ง หรืองาช้างตามแต่ค่านิยมของแต่ละคน เหล่านี้ให้เรียวกาใหญ่ไปหาเล็ก ใช้สำหรับ

๑. เป็นวัสดุป้องกันกำพวดเสียหายขณะมัดเชือก
๒. ป้องกันการตีบตัวของไอบตาลจากการมัดเชือก
๓. ช่วยไม่ให้ไอบตาลซ้ำ
๔. ใช้สำหรับนวดไอบตาล

มีดสำหรับตัดไบบตาล

ภาพที่ ๒.๕ มีดสำหรับตัดไบบตาลแบบต่าง ๆ

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๓ ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับมีดสำหรับใช้ตัดลีนี่ไว้ดังนี้
 “มีดที่ใช้ตัดลีนี่ควรจะเป็มีดปลายแหลม เพื่อความสะดวกในการเลือนไบบตาลแตอนเลือนค่อนเองเป็นจุดสำคัญที่สุดเพราะว่าต้องค่อย ๆ เลือนไปจนได้ทีพอดีกับขนาดของกำพวด”

(สมพงษ์ ภูธร, สัมภาษณ์, ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

“มีดที่ใช้ตัดลีนี่ก็สำคัญคือจะต้องมีความคม ส่วนขนาดก็แล้วแต่จะถนัดบางคนชอบมีดทีใหญ่หน่อย แต่ทีสำคัญต้องคมแล้วก็แกร่งพอสมควรเพราะไบบตาลนิ่ม ๆ นีมันทำให้มีดทื่อได้เหมือนกัน แต่ก็ขอให้คมชะอย่างคัตเตอร์ก็ตัดได้ แต่มันบางทีคมมากเกินไปมันจะทำให้เสียเวลาเลือนถ้ามือไม่เที่ยงจริง แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความถนัดของคน”

(ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

“มีดทีใช้ตัดก็แล้วแต่ความถนัดอย่างไหนก็ได้ ขอให้ตัดให้ได้ก็แล้วกันอย่างทีผมใช้อยู่นี้ก็ไบบเลื่อยเอามาตัดแปลงอีกทีหนึ่งเพราะเนือมันแกร่งดี น่าจะสนับสนุนแบบนี้ นะเพราะมันประหยัดดี...”

(เป็บ คงลายทอง, สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๓ ท่านพอสรุปข้อมูลเกี่ยวกับมีดสำหรับตัดลีนี่ได้ ดังนี้คือ ต้องเป็นมีดทีมีคุณสมบัติคม ส่วนความเล็กความใหญ่นั้นอยู่ที่ความถนัดส่วนบุคคล

กำพวด

ภาพที่ ๒.๖ กำพวด

ผู้เชี่ยวชาญด้านการเป่าปี่ในทั้ง ๓ ท่าน ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกำพวดปี่ไว้ดังนี้

“ความใหญ่ของกำพวดก็มีส่วนต่อผลกระทบของเสียงปี่ด้วยเช่นกันเพราะหากกำพวดรูใหญ่เสียงก็จะโตกว่าเพราะลมออกมามากกว่า”

(ป๊อบ คงลายทอง, สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

“ขนาดของกำพวดต้องได้มาตรฐานไม่เล็กไม่ใหญ่เกินไปเพราะถ้าเล็กเสียงจะไม่โตถ้ารูใหญ่เกินไปก็จะกินลมเป่าแล้วเหนื่อย ลักษณะกำพวดที่ดีต้องตรงท้ายใหญ่แล้วปลายก็เรียวเข้า ถ้าปลายบานออกแล้วไม่ดี”

(ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

“ขนาดมันก็จะประมาณ ๒ นิ้วได้ ลักษณะเรียวเหมือนหางหนูบางคนชอบเสียงโตก็จะทำปลายให้กว้างหน่อยแต่ไม่ไหวหรือก เป่าแล้วเหนื่อย”

(สมพงษ์ ภูธร, สัมภาษณ์, ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่านจึงสรุปได้ว่าในการเลือกใช้กำพวดนั้นจะขึ้นอยู่กับความถนัดของผู้เป่าปี่แต่ละคนซึ่งแต่ละคนนั้นก็จะมีระดับในการเปล่งลมออกมาไม่เท่ากัน คนที่เปล่งลมออกมาได้น้อยก็จะถนัดกำพวดที่มีรูขนาดเล็กเพราะใช้ลมน้อย ส่วนคนที่เปล่งลมออกมาได้มาก ๆ ก็จะถนัดกำพวดที่มีรูขนาดใหญ่ขึ้นมาตามลำดับ ซึ่งลักษณะกำพวดที่ดีโดยทั่วไปแล้วควรมีลักษณะดังนี้

๑. ขนาดเหมาะสมกับความสามารถของผู้เป่า

๒. มีลักษณะเรียวเป็นหางหนู คือ ตอนโคนกว้าง แล้วค่อย ๆ เล็กลงในตอนปลาย

เชือกผูกเส้นปี

ภาพที่ ๒.๗ เชือกผูกเส้นปี

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๓ ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเชือกสำหรับผูกเส้นปีไว้ดังนี้
 “เชือกต้องขวันเอนเองจะดี มันทนดีแล้วมันก็แน่นกว่าด้วยถ้าซื้อเอามาก็ต้องเลือกให้
 ดีหน่อยเอนแบบที่ใหญ่ประมาณเท่ากับรูของปลายกำพวด”

(สมพงษ์ ภูธร, สัมภาษณ์, ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

“เชือกต้องใช้ขนาดที่พอดีไม่เล็กไม่ใหญ่เกินไป เพราะถ้าใหญ่ไปมันจะเปลืองเนื้อที่
 ที่เราจะมัดใบตาล ความแข็งแรงก็ต้องพอดีด้วย เชือกที่ขวันเอนเองจะดีที่สุด ถ้าซื้อ
 ซ้อมมาบางที่มันอ่อนไปเวลารัดจะไม่แน่น คลายง่าย ถ้าแข็งไปมันจะรัดใบตาล
 กระจุกหมด เอาเชือกสายสัญญาณมาขวันเอนดีที่สุด”

(ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

“ขวันเอนดีที่สุด ซ้อมมาก็จะไม่ทน”

(ปิ๊บ คงลายทอง, สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

จากการสัมภาษณ์จึงสรุปได้ว่าเชือกที่นำมาใช้สำหรับผูกเส้นปีนั้นต้องเป็นเชือกที่มีขนาด
 พอเหมาะวัดความใหญ่ได้ประมาณเท่ากับปลายของกำพวด ควรเป็นเชือกที่ขวันเอนเองเพราะมีความ
 คงทนและความแข็งแรงของเชือกพอดี ช่วยในการผูกใบตาลไม่ให้ใบตาลชำเชือกไม่คลายตัวง่าย และ
 มีความคงทนสูง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กระดาษทราย

ภาพที่ ๒.๘ กระดาษทราย

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๓ ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระดาษทรายที่ใช้ในการแต่งลื่นปีไว้ดังนี้ “กระดาษทรายนี้ใช้สำหรับฝนให้ลื่นมีความเล็กลง เมื่อก่อนนี้ไม่มีหรือใช้มีคเดียว ถ้าใช้มีคนี้พลาดนิดหน่อยก็จะทำให้ลื่นเสียทรง เพราะฉะนั้นมือต้องนิ่ง แต่สมัยนี้สบายมากอยากให้เล็กลงหน่อยก็กระดาษทรายขัดก็เรียบร้อย”

(สมพงษ์ ภู่อสร, สัมภาษณ์, ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

“กระดาษทรายนี้ก็เอาไว้ขัดใบตาลหลังจากตัดลื่นเสร็จเพื่อลดความระคายเคือง คือถ้าเราไม่ขัด ลื่นปีก็จะมีเหลี่ยมมีมุม มันจะระคายลื่นทำให้เวลาเป่ามีน้ำลายไหลออกมามาก เป่าบางที่บาดลื่นเลือดออก”

(ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

“เราจะใช้กระดาษทรายขัดหรือไม่ขัดก็ได้ แต่งให้มันเรียบอย่างผมตัดก็ไม่ขัด... เพราะมันไม่มีกระดาษทราย”

(เปี๊ยะ คงลายทอง, สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘)

จากการสัมภาษณ์ผู้รู้ทั้ง ๓ ท่านทำให้ทราบว่า การใช้กระดาษทรายมาแต่งลื่นปีให้มีความพอดีนั้นเป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งที่น่ามาประยุกต์ใช้ในการตัดลื่นปี เพราะก่อนหน้านี้ยังไม่มี การนำกระดาษทรายมาช่วยในการขัดตกแต่ง ดังนั้นลื่นปีที่ตัดออกมาบางครั้งดูไม่สวยงามเท่าที่ควร นัก เนื่องจากมีดที่นำมาตัดไม่คม และขาดความชำนาญในการตัด ทำให้มีเหลี่ยมมากส่งผลกระทบต่อ การเป่าปี ต่อมาภายหลังจึงได้มีการนำกระดาษทรายมาขัดตกแต่งเพื่อให้ลื่นปีที่ตัดออกมา มีความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย สำหรับประโยชน์ในการใช้กระดาษทรายตกแต่งลื่นปีมีดังนี้

๑. ช่วยปรับให้ลื่นปีได้ขนาดและได้เสียงในกรณีที่มีดไม่สามารถเอื้ออำนวยในการตกแต่ง
๒. ช่วยแต่งให้ลื่นปีมีความเรียบร้อย กลมมนได้รูป และลบเหลี่ยมคมต่างๆ ที่เกิดจากการใช้มีดตัด

ภาชนะสำหรับใส่น้ำและน้ำเปล่า

ภาพที่ ๒.๕ ภาชนะสำหรับใส่น้ำและน้ำเปล่า

อาจารย์ป๊อบ คงลายทอง ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับน้ำและภาชนะใส่น้ำในการตัดลิ้นปีไว้ดังนี้ “ภาชนะใส่น้ำนั้นต้องเลือกที่มีขนาดเหมาะสม จะเป็นขันน้ำ แก้วน้ำก็ได้ที่ควรคำนึงถึงก็คือต้องสามารถแช่ใบตาสที่เราเตรียมไว้ได้พอดี น้ำที่นำมาแช่ลิ้นปีก็ต้องเป็นน้ำเปล่าในอุณหภูมิปกติ เพราะเครื่องดนตรีไทยมันใกล้ชิดกับธรรมชาติมากไม่ว่าจะเป็นใบตาส น้ำ ถ้าไม่มีน้ำเสียก็เสร็จ ตัดลิ้นปีไม่ได้”

(ป๊อบ คงลายทอง, สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘)

จากข้อมูลในการสัมภาษณ์พบว่าจะต้องใช้น้ำในอุณหภูมิปกติในการตัดลิ้นปีเพื่อให้ใบตาสคงสภาพดีอยู่เสมอทั้งนี้บางท่านอาจใช้น้ำอุ่นในการแช่ลิ้นปี ข้อนี้ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเป็นการทำให้คุณภาพของใบตาสลดลงเพราะเมื่อใบตาสโดนความร้อนจากน้ำมาก ๆ อาจทำให้ใบตาสเสื่อมคุณภาพลงได้

๒.๒.๓.๒ วิธีการตัดลิ้นปีใน

จากประสบการณ์ในการตัดลิ้นปีของผู้วิจัยและจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญท่านต่าง ๆ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลที่มีความสอดคล้องกันไปในทางเดียวกันสามารถรวบรวมวิธีการตัดลิ้นปีโดยสามารถแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้ ๖ ขั้นตอนดังนี้

- การเตรียมใบตาส
- พับใบตาส
- คว้านคอใบตาส
- มัดคอใบตาส
- เจียนใบตาส
- ตกแต่งลิ้นปี

การเตรียมใบตาล

ภาพที่ ๒.๑๐ การเตรียมใบตาล

ภาพที่ ๒.๑๑ การนวดใบตาล

เริ่มจากการเลือกใบตาลที่มีคุณภาพดีมีขนาดเหมาะสม ไม่หนาและบางเกินไป(ควรเลือกจากส่วนกลางของใบ) มีลักษณะผิวมันและเรียบ เนื้อละเอียด นำมาตัดให้มีความกว้างประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร และยาวประมาณ ๑๒ เซนติเมตร นำไปแช่ลงในภาชนะที่ใส่น้ำเตรียมไว้(ควรเป็นน้ำอุณหภูมิห้อง) ทิ้งไว้ประมาณ ๕-๖ นาที (กะว่าพับใบตาลแล้วไม่หักหรือเปราะ)จากนั้นใช้ไม้ฉนวนนวดใบตาลให้มีความอ่อนจนสามารถพับได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พับใบตาล

หลังจากการเตรียมใบตาลเสร็จเรียบร้อยแล้วขั้นตอนต่อมาคือการพับใบตาล สำหรับการพับใบตาลนั้นจะนำใบตาลที่เตรียมเสร็จเรียบร้อยแล้วมาพับครึ่งโดยพับเอาด้านในของใบตาลเข้าหากันก่อน จากนั้นแบ่งย่อยโดยพับจากปลายเข้าหาส่วนกลางของใบ จะแบ่งสัดส่วนได้เป็น ๔ ส่วนแล้วประกบเข้าหากัน หลังจากนั้นตกแต่งใบตาลให้ได้ลักษณะที่สวยงาม

ภาพที่ ๒.๑๒ พับแบบพับครึ่ง

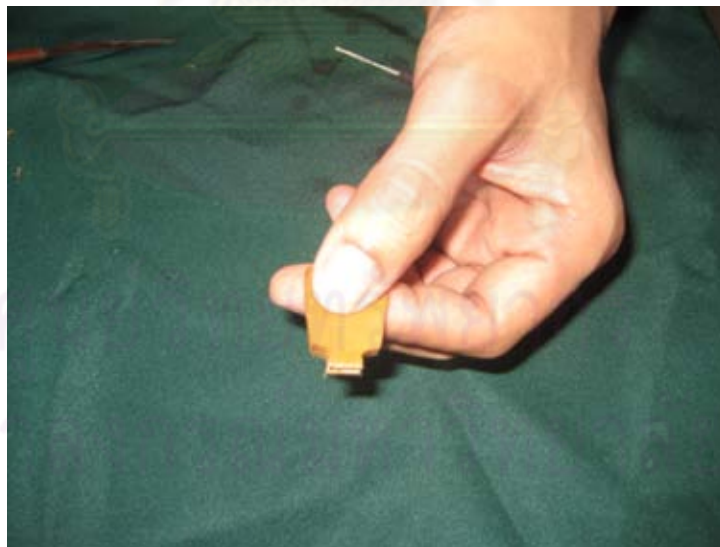
ภาพที่ ๒.๑๓ พับจากปลายเข้าหาส่วนกลาง

ภาพที่ ๒.๑๔ ตัดแต่งใบตาลเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู

คว้านคอใบตาล

หลังจากพับใบตาลได้เป็น ๔ ส่วนแล้ว ขั้นตอนที่สำคัญมากอย่างหนึ่งคือการคว้านคอใบตาล ในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยความชำนาญในการคว้านและทักษะการใช้มีดเป็นอย่างดีเพราะถ้าหากคว้านออกมากเกินไปจะทำให้ลื่นรื้อได้ ดังนั้นผู้ตัดต้องอาศัยประสบการณ์ในการตัดลื่นปีและการประมาณการให้พอดี วิธีที่ดีที่สุดคือนำกำพวดมาวัดขนาดไว้ก่อนที่จะคว้านคอเพื่อให้รู้ว่าจะต้องคว้านไปลึกเพียงใด จากนั้นจึงคว้านคอใบตาลให้ใหญ่กว่าปลายกำพวดเล็กน้อยเพื่อถ่วงการรื้อ

ภาพที่ ๒.๑๕ ลักษณะใบตาลที่คว้านคอเรียบร้อยแล้ว

มัดคอใบตาล

ขั้นตอนสำคัญในการตัดเส้นปี่อีกขั้นตอนหนึ่งก็คือ ขั้นตอนการมัดคอใบตาล ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑. ใส่มั้ฉนวน เพื่อเป็นแกนกลางช่วยประคองให้ใบตาลไม่เสียรูปในขณะการมัดคอใบตาล ในขั้นตอนนี้จะนำใบตาลที่คว้านคอกจนได้สัดส่วนที่ดีแล้วนำมาเจียนให้เป็นช่องสำหรับใส่มั้ฉนวนยึดใบตาลกับกำพวดให้มั่นคง

ภาพที่ ๒.๑๖ ช่องสำหรับเสียบมั้ฉนวน

๒. คลึงคอใบตาล เพื่อให้บริเวณคอใบตาลอ่อนตัวปรับสภาพกับเชือกและช่วยไม่ให้ใบตาลเปราะเวลามัดคอ ในการนวดนั้นจะนำเชือกขั้วที่เตรียมไว้ขึ้นมาพันรอบคอใบตาลที่เสียบยึดกับกำพวดโดยมั้ฉนวนเรียบร้อยแล้ว ใช้ฟันกดปลายเชือกข้างหนึ่งไว้ ปลายเชือกอีกข้างจับด้วยมือขวา มือซ้ายจับใบตาลแล้วค่อย ๆ คลึงโดยการจับใบตาลหมุนไปรอบ ๆ กะว่าให้ใบตาลอ่อนตัวจนได้ที่จึงมัดคอ

ภาพที่ ๒.๑๗ การคลึงคอใบตาล

๑. มัดคอใบตาลโดยใช้วิธีผูกเงื่อนตะกรุดเบ็ด โดยให้ปมของเงื่อนอยู่บริเวณข้างใดข้างหนึ่งของใบตาล เพื่อให้ใบตาลติดกับกำพวดอย่างมั่นคง

ภาพที่ ๒.๑๘ มัดเงื่อนตะกรุดเบ็ด

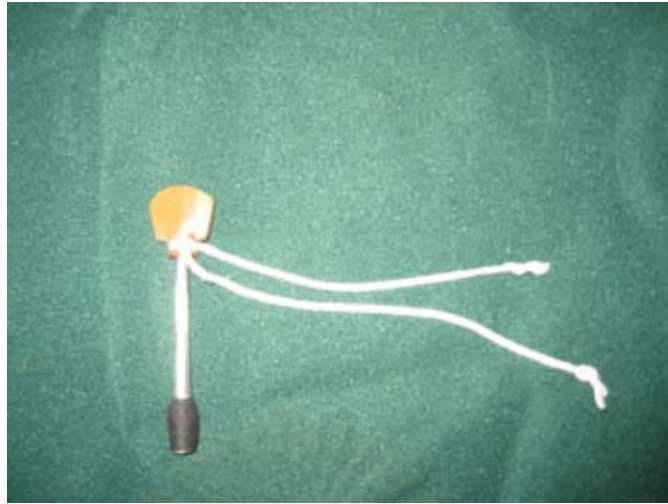
เจียนใบตาล

ในขั้นตอนการเจียนใบตาลนี้ ผู้ตัดลิ้นปีจำเป็นต้องมีทักษะในการใช้มีดเป็นอย่างดี กล่าวคือมือต้องเที่ยง แม่นยำ และมั่นคง จึงจะสามารถเจียนใบตาลให้ออกมาในรูปแบบที่ต้องการได้

ภาพที่ ๒.๑๙ เจียนใบตาล

ในการเจียนใบตาลนี้นิยมเจียนให้เป็นลักษณะกลมมน บางท่านมีการตั้งชื่อรูปทรงของใบตาลเป็นชื่อต่าง ๆ เช่น รูปเล็บมือคนบึ้ง รูปทรงเม็ดมะขามบึ้ง รูปใบผักแว่นบึ้ง ซึ่งก็แล้วแต่จะเรียกกันไปตามจินตนาการของผู้ตัด แต่รูปร่างลักษณะโดยทั่วไปของลิ้นปีจะต้องมีลักษณะกลมมน ลิ้นปีที่พอดีนั้นกำหนดไม่ได้ว่าจะต้องมีความสั้น ยาว กว้าง หรือแคบเพียงใด เพราะขึ้นอยู่กับวัสดุที่นำมาทำ จะสมบูรณ์ได้ก็ด้วยการตัดไปพลาง ทดลองเป่าไปพลาง เมื่อได้เสียงตามต้องการแล้วก็หยุดเพียงเท่านั้น

ภาพที่ ๒.๒๐ ลินปีที่ตัดเรียบร้อยแล้ว

ตกแต่งลินปี

ขั้นตอนสุดท้ายของการตัดลินปีจะเป็นการตกแต่งให้สวยงาม หลังจากที่ตัดลินปีได้รูปแบบที่ต้องการแล้วก็ต้องตกแต่งให้สวยงามบางท่านนำกระดาษทรายมาขัดเพื่อลบเหลี่ยมมุมต่างๆ ที่เกิดจากการใช้มีดเจียนใบตาล

๒.๓ ประวัติชีวิตครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

ภาพที่ ๒.๒๑ ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์(ศิลปินแห่งชาติ)

๒.๓.๑ ประวัติส่วนตัว

ประวัติส่วนตัวของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ผู้วิจัยได้สรุปจากการศึกษาจากบันทึกประวัติชีวิตครูจำเนียรซึ่งครูเขียนด้วยลายมือครูจำเนียรเอง เมื่ออายุได้ ๖๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ตีพิมพ์ลงในหนังสือ “เมื่อลมรู้โรย” ที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ นายจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ต.ม. ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง(ดนตรีไทย) ดังนี้

“ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ มีนามเดิมว่า “ผลัด” เกิดวันพฤหัสบดี ขึ้น ๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีวอก ตรงกับวันที่ ๒๑ เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๔๖๓ ณ หมู่บ้านคลองสวนฝ้าย บ้านเลขที่ ๑๑ หมู่ ๗ ตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม บิดาชื่อนาค มารดาชื่อ เปลี่ยน ศรีไทยพันธุ์ นามสกุลเดิมของมารดา คือ ขวัญสมเชื้อ

ครูจำเนียรมีพี่น้องทั้งหมด ๓ คน เป็นชาย ๒ คน และหญิง ๑ คน คือ

คนแรกชื่อ	ขุนทอง	นามสกุล ศรีไทยพันธุ์ (ถึงแก่กรรม)
คนที่สอง	แม่นมาด	นามสกุล ศรีไทยพันธุ์ (ถึงแก่กรรม)
คนที่สาม	ผลัด (ครูจำเนียร)	นามสกุล ศรีไทยพันธุ์ (ถึงแก่กรรม)

ครอบครัวประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก ตั้งแต่บรรพบุรุษมิได้มีใครที่เป็นนักดนตรีไทย แต่พ่อกับแม่ของครูจำเนียรก็ได้สนับสนุนในเรื่องของการเรียนดนตรีไทย โดยให้ครูจำเนียรได้เรียนกับครูที่มีความสามารถ และครูจำเนียรเองก็ยังมีโอกาสได้ศึกษาความรู้ทางดนตรีเพิ่มเติมจากครูดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้นหลายท่าน เช่น ครูทองดี เดชชานา ครูสุ่ม พูลโคกหวาย หลวงเสียงเสนาะกรรม (พัน มุกตวาทย์) ครูหรั่ง พุ่มทองสุข, ครูจันทร์, ครูพลอย, ครูเล็ก มีป้อม, ครูผาด ลำเนาครุฑ เป็นต้น จนครูจำเนียรมีความรู้ ความสามารถสูงในระดับหนึ่ง

ครูจำเนียร สมรสกับ นางผ่องศรี ศรีไทยพันธุ์ นามสกุลเดิม คือ สุขสมัย เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.๒๔๘๓ มีบุตร-ธิดา ทั้งสิ้น ๔ คนคือ

๑. นางอนงค์ แสงยนต์ (ศรีไทยพันธุ์) เกิดเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๔๘๔ มีความสามารถในการขับร้อง

๒. นายอนุภาพ ศรีไทยพันธุ์เกิดเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๔๘๘ มีความสามารถในด้านการบรรเลงขลุ่ยและซอ

๓. นางอร่ามศรี ศรีไทยพันธุ์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๔๙๐ มีความสามารถในด้านการบรรเลงขิม

๔. นางอารีย์ ศรีไทยพันธุ์ เกิดเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๔๙๒ มีความสามารถในด้านการบรรเลงจะเข้”

(จำเนียร ศรีไทยพันธุ์, ๒๕๔๐:๘๓)

จากการศึกษาข้อมูลทางเอกสารดังกล่าว เบื้องต้นพบว่าครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์เป็นบุคคลที่มีความรักในดนตรีเป็นอย่างสูง และมีความพยายามที่จะไฝ่หาความรู้ทางด้านดนตรีเป็นอย่างยิ่งโดยสังเกตได้จากการที่ครูจำเนียรพยายามศึกษาวิชาดนตรีจากครูดนตรีรุ่นเก่าหลายต่อหลายท่านจนเป็นผู้ที่มีฝีมือดีท่านหนึ่ง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่ครูจำเนียรเป็นผู้ที่มีความอดทนเพียรพยายามและผลักดันตนเองให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปได้นั้นเป็นผลจากการที่ครูจำเนียรมีอาชีพเป็นชวานานี่เอง เพราะชาวไร่ชวานานี่นี่ย่อมมีชีวิตที่ลำบากและต้องอดทนต่อสภาพอากาศที่ไม่แน่นอน อีกทั้งรายได้ก็ไม่แน่นอน ผู้ที่ประกอบอาชีพชวานานี่ต้องสามารถอดทนกับการรอกอยกับฝนฟ้าอากาศที่ไม่แน่นอน ดังนั้นอาชีพนี้จึงลำบากกว่าอาชีพอื่น ๆ และผลพลอยได้จากการประกอบอาชีพชวานานี่ของครูจำเนียรนี้เองทำให้ครูจำเนียรเป็นผู้ที่มีความเพียรอย่างมาก ขยันศึกษาหาความรู้จนเป็นผู้ที่มีความรู้และมีชื่อเสียงต่อมานั่นเอง

ฝีมือที่เป็นเลิศทางดนตรีของครูจำเนียรนี้เองทำให้ครูจำเนียรได้เข้าทำงานที่กรมประชาสัมพันธ์ในเวลาต่อมา

“เมื่ออายุได้ ๓๓ ปีครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ได้ทราบข่าวการเปิดรับสมัครนักดนตรีเข้าทำงานแผนกดนตรีไทย กรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งในขณะนั้น พลโทหม่อมหลวงขาบ กุญชร ณ อยุธยา ท่านดำรงตำแหน่งเป็นอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ท่านก็ได้รับครูจำเนียรเข้าทำงาน เพราะเห็นว่าครูจำเนียรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการขับร้องและบรรเลงดนตรีไทยได้หลายชนิด ครูจำเนียรเข้าทำงานพร้อมกับ ครูสมานทองสุโขติ ครูบุญยงค์ เกตุคง ครูราศี พุ่มทองสุข ครูประสงค์ พิณพาทย์ ครูสืบสุด คุริยประณีต โดยมีครูพุ่ม บาปุยะวาทย์เป็นผู้ควบคุม”

(อานันท์ นาคคง, ๒๕๔๐:๒๖)

จากการที่ครูจำเนียรได้เข้าทำงานที่กรมประชาสัมพันธ์นี้เองทำให้ครูจำเนียรได้ร่วมงานกับนักดนตรีที่มีชื่อเสียงหลายท่าน โดยเฉพาะครูพุ่ม บาปุยะวาท ผู้มีความรอบรู้เรื่องเพลงเก่า และครูบุญยงค์ เกตุคงนักกระนาดผู้มีชื่อเสียง ทั้งสองท่านล้วนเป็นนักประพันธ์เพลงไทยผู้มีชื่อเสียงแห่งกรมประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าด้วยเหตุที่ครูจำเนียรมีเพื่อนร่วมงานเป็นนักประพันธ์นี้เองทำให้ครูจำเนียรต้องพัฒนาความคิดของตนเองให้เทียบเท่ากับเพื่อนร่วมงานคือสามารถประพันธ์เพลงได้ดีทั้งทางร้องและทางเครื่อง ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยก็ได้สอดคล้องกับอานันท์ นาคคงดังนี้

“ครูจำเนียร จะเป็นฝ่ายทำทางร้องและบรรจุหรือแต่งคำร้องให้กับเพลงของครูบุญยงค์ ครูพุ่ม ครูสมาน ผลงานเพลงสำคัญ ๆ ที่ครูจำเนียรมีส่วนร่วมสร้างสรรค์ เป็นมรดกทางดนตรีเช่น เพลงเงี้ยวรำลึก เถา เพลงทวยเถา เพลงทยอยญวน เถา เพลงลาวดำเนินทราย เถา เป็นต้นนอกจากนี้ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ยังได้ร่วมงานกับครูเอื้อ สุนทรสนาน ครูเวส สุนทรจามร ในการสร้างสรรค์เพลงไทยสากลที่มีรากฐาน

จากทำนองเพลงไทยเดิมในนามของวงดนตรีสุนทราภรณ์และวงดนตรีสังคีตสัมพันธ์
อีกด้วย”

(อานันท์ นาคคง, ๒๕๔๐:๒๖-๒๗)

อีกสิ่งหนึ่งที่เป็นการรับประกันความรู้ความสามารถของครูจำเนียรก็คือการได้รับการ
เชิญไปเป็นครูสอนในสถาบันต่าง ๆ อาทิเช่นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสโมสรธนาคาร
กรุงเทพฯ ซึ่งการสอนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้นครูจำเนียรรับผิดชอบการสอนในเรื่องเครื่อง
เป่าไทยนั้นหมายความว่าครูจำเนียรต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านทฤษฎีและทักษะ
เครื่องเป่าไทยทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นขลุ่ย หรือปี่ชนิดต่าง ๆ และการสอนในสโมสรธนาคาร
กรุงเทพฯ เป็นการสอนแบบชมรมดนตรี ซึ่งครูจำเนียรจะต้องรับผิดชอบในการสอนดนตรีไทยทุก
อย่างทั้งเครื่องดีด สี ดี เป่า และการขับร้อง จากข้อมูลทั้งหมดจึงพอสรุปได้ว่าครูจำเนียร ศรีไทย
พันธ์เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านทฤษฎีดนตรีไทย และทักษะดีด สี ดี เป่า และขับร้อง
และนอกจากนั้นยังมีความสามารถด้านการประพันธ์เพลงไทย และเพลงร่วมสมัยเป็นอย่างดี

๒.๓.๒ ประวัติการศึกษา

๒.๓.๒.๑ การศึกษาสายสามัญ

“ครูจำเนียร ศรีไทยพันธ์ เริ่มเข้าเรียนหนังสือชั้นเตรียม เมื่ออายุ ๕ ปี ณ
โรงเรียนประชาบาลวัดคอนหาวย ตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัด
นครปฐม เรียนจนจบประโยค คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ หลังจากนั้น ครูประจำชั้น
ก็ให้ครูจำเนียรเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ อีกหนึ่งปี หลังจากจบชั้นประถมศึกษาปีที่
ที่ ๕ แล้ว ครูจำเนียรก็ไม่ได้เรียนต่อ เพราะต้องออกมาช่วยพ่อกับแม่ทำนา เนื่องจาก
ไม่มีเงินที่จะเรียนต่อไปได้ ช่วงนี้ครูจึงมีเวลาที่จะฝึกหัดดนตรีอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น”

(อานันท์ นาคคง, ๒๕๔๐:๒๕)

จะเห็นได้ว่าครูจำเนียรนั้นเป็นผู้ที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นอย่างยิ่งถึงแม้ว่าจะไม่ได้เข้าเรียน
ต่อสายสามัญในระดับที่สูงขึ้นกว่าเดิม ด้วยความไม่เอื้ออำนวยเรื่องเศรษฐกิจในครอบครัวครู
จำเนียรก็พยายามศึกษาหาความรู้แบบนอกระบบคือศึกษาดนตรีไทยจากครูผู้รู้ท่านต่าง ๆ จึงสรุปได้
ว่าครูจำเนียรเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ตลอดเวลา

๒.๓.๒.๒ การศึกษาสายดนตรี

“ครูจำเนียร ศรีไทยพันธ์ เริ่มฝึกหัดเรียนปีพ.ศ. ๒๔๗๕ เมื่ออายุ ๕ ขวบ ครูจำเนียรได้
จับมือตีฆ้องวงใหญ่ เพลงสาธุการ จากคุณครูทองดี เดชชานา ซึ่งเป็นครูคนแรก
ในชีวิต หลังจากนั้นก็ได้มีโอกาสเรียนดนตรีกับคุณครูสุ่ม พูลโลกหาวย นักดนตรี
ไทยฝีมือดีจากอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ซึ่งได้ย้ายมาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านคลอง
สวนฝ้าย ใกล้ ๆ กับบ้านของครูจำเนียร

หลังจากนั้น ครูทองดี ก็ได้นำครูจำเนียรไปฝากเรียนกับคุณครูทอง บางระจันทร์ ประมาณต้นเดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๓๒ ในช่วงนี้ครูจำเนียรได้มีโอกาสไป บรรเลงดนตรีในงานต่าง ๆ เสมอจนต้องขาดเรียนเป็นประจำ ซึ่งอาจารย์คอกคิน ไซพันธ์แก้ว อาจารย์ใหญ่โรงเรียนประชาบาลวัดคอนหาวย ท่านก็เข้าใจและยังได้ ส่งเสริมให้ครูจำเนียรได้เอาดีในด้านดนตรีไทยอีกด้วย”

(จำเนียร ศรีไทยพันธุ์, ๒๕๔๐:๘๓)

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ครูจำเนียรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านดนตรีมากน่าจะมาจากการที่ครูจำเนียรได้สั่งสมประสบการณ์มาตั้งแต่วัยเยาว์นี้เอง จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวพบว่าครู จำเนียรได้มีโอกาสไปบรรเลงดนตรีในงานต่าง ๆ อยู่เป็นประจำ และนอกจากนี้ครูจำเนียรน่าจะเป็น คนที่มีอุปนิสัยเรียบร้อยเชื่อฟังผู้ใหญ่ และมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีสังเกตได้จากการที่ขาดเรียน บ่อย ๆ แต่ไม่ถูกครูใหญ่ตำหนิ

ความสนใจใฝ่รู้ในวิชาการดนตรีไทยของครูจำเนียรยังคงมีอยู่ในตัวเสมออย่างที่ครูจำเนียร ได้บันทึกไว้ในอัตชีวประวัติของตนเองดังนี้

“หลังจากที่ครูจำเนียรออกจากโรงเรียนแล้ว ก็มาช่วยพ่อกับแม่ทำนา ในเวลาว่าง ตอนค่ำ ครูจำเนียรจะไปฟังวิทยุซึ่งกระจายเสียงจากพีเจศาลาแดง กรุงเทพฯ ซึ่งอยู่ ไม่ไกลจากบ้านมากนัก โดยเฉพาะรายการของหลวงเสียงเสนาะกรรม (พัน มุกตวา ภัย) ซึ่งเป็นผู้ขับร้องในวงของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ในรายการจะเป็นการขับเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ครูจำเนียรฟังจนกระทั่งสามารถ จำลีลาการร้องขับเสภาได้อีกแบบของหลวงเสียงเสนาะกรรม นอกจากนั้น ครูจำเนียรยังสามารถร้องเพลงพม่าห้าท่อน จระเข้หางยาว และเพลงอัตราจังหวะ สองชั้น ที่ร้องประกอบสลับกับการขับเสภาได้อีกเป็นจำนวนมาก ครูจำเนียรจึงได้ชื่อ ว่าเป็นศิษย์ของหลวงเสียงเสนาะกรรม ด้วยผู้หนึ่ง คือเป็นศิษย์แบบ “ลักจำทาง อากาศ”

เมื่อครูจำเนียร อายุได้ ๑๒ ปี ก็มีโอกาสมพบกับหลวงเสียงเสนาะกรรม ในงาน โคนจุกงานหนึ่งในหมู่บ้านฉิมพลี คลองขุดชัยพฤษ์ ซึ่งหลวงเสียงเสนาะกรรม ท่านอยู่ในตำบลใกล้เคียง ๆ กันกับบ้านครูจำเนียร โดยครูจำไม่ทราบในเรื่องนี้ และใน งานนี้หลวงเสียงเสนาะกรรม ท่านก็เป็นผู้ที่ไปทำขวัญจุก ซึ่งเมื่อครูจำเนียรพบกับ หลวงเสียงเสนาะกรรม ก็ไม่ทราบว่าใคร ก่อนทำขวัญก็มีการบรรเลงเพลง โดยครูจำเนียรร้องเพลงจระเข้หางยาว สามชั้น และเพลงแขกบรเทศเถา หลวงเสียง เสนาะกรรมท่านได้ยินก็หันมามองและยิ้มให้กับครูจำเนียร

จนกระทั่งหลวงเสียงเสนาะกรรมเริ่มทำขวัญ ครูจำเนียรได้ยินและจำเสียงได้ แม่นยำ ถึงกับเกิดความตกใจและพูดออกมาดัง ๆ ว่า “คุณครูหลวงเสียงฯ” ท่านก็

หันมามอง ครูจำเนียรก็ตกใจตัวสั่นและยกมือไหว้ ครูจำเนียรคิดว่าพอเสร็จพิธีแล้วจะต้องเข้าไปกราบท่านให้ได้ หลังจากเสร็จพิธี ครูจำเนียรก็คลานเข้าไปกราบหลวงเสนาเสนากรรมที่ปลายเท้า ท่านก็เอามือลูบหลังครูจำเนียรพร้อมกับกล่าวชมในเรื่องของการขับร้องที่ผ่านมา หลวงเสนาเสนากรรมก็ถามครูจำเนียรว่า ไปต่อกับใครมา ทางร้องจึงได้เหมือนกับของท่าน ครูจำเนียรก็เล่าให้ฟังตามจริง ท่านก็หัวเราะชอบใจและพูดกับครูจำเนียรว่า เดี่ยวจะต่อเพลงให้สักเพลง เพลงนี้เป็นเพลงเพิ่งแต่งใหม่ เป็นเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๗ คือ “เพลงราตรีประดับดาว” หลวงเสนาเสนากรรมก็บอกเนื้อร้องให้

(จำเนียร ศรีไทยพันธุ์, ๒๕๔๐: ๘๔-๘๕)

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าครูจำเนียรเป็นผู้ที่มีความจำดีเป็นเลิศอีกท่านหนึ่ง เพราะครูจำเนียรสามารถจดจำทำนองทางร้องเพลงต่าง ๆ ซึ่งเป็นทางของหลวงเสนาเสนากรรม (พัน มุกตวาภัย) จากทางสถานีวิทยุเอาไว้ได้หลายเพลงและครูจำเนียรยังเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในวิชาการดนตรีโดยสังเกตได้จากการเปิดเผยกับหลวงเสนาเสนากรรมว่าทางเพลงที่ตนเองใช้ร้องอยู่นั้นเป็นทางที่ลักจำมาจากสถานีวิทยุซึ่งขับร้องโดยหลวงเสนาเสนากรรม

นอกจากนี้ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ยังได้ศึกษาหาความรู้ในด้านต่าง ๆ เพิ่มเติมจากครูดนตรีผู้มีชื่อเสียงอีกหลายท่านดังนี้

ครูโชติ คุริยประณีต(เพลงปี่บัวลอยและนุชฉาย) ครูเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล(ปี่ชวาเพลงสรรเสริญ) ครูเทียบ คงลายทอง(เทคนิคการเป่าปี่และขลุ่ย) ครูแซมซ้อย คุริยพันธ์(การขับร้อง) ครูสุดา เขียววิจิตร(การขับร้องเพลงละคร) ครูละม่อม อิศรางกูร ณ อยุธยา(การขับร้องเพลงหุ่นกระบอก) ครูคงศักดิ์ คำศิริ(เพลงซอสามสาย และต่อเดี่ยวปี่ในเพลงทยอยเดี่ยวทางของพระยาเสนาเสนาคริยางค์) ครูสอน วงษ์อ่อง(ต่อเพลงพระพิราพเต็มองค์) ครูมนตรี ตราโมท(รับมอบสิทธิในการประกอบพิธีไหว้ครูดนตรีและตำราโองการไหว้ครู)

(อานันท์ นาคคง, ๒๕๔๐ : ๒๖)

จากประวัติการศึกษาด้านดนตรีของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ สามารถสรุปได้ว่า ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านดนตรีไทยอย่างยิ่งผู้หนึ่ง เป็นผู้ที่ขวนขวายหาความรู้อยู่ตลอดเวลา มีความทรงจำเป็นเลิศ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน และมีความรับผิดชอบสูง ดังนั้นครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ จึงเป็นที่ยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านดนตรีไทยอย่างแท้จริง

๒.๓.๓ ประวัติผลงานที่สำคัญ

จากการค้นคว้าหนังสือ “เมื่อลมรู้โรย” ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์พบว่าผลงานการประพันธ์ของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ มีจำนวนมาก สามารถจำแนกหมวดหมู่ผลงานออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้คือ ประเภทโหมโรง ประเภทเพลงเดี่ยว ประเภทเพลงเบ็ดเตล็ด เพลงชั้นเดียว ประเภทเพลงสองชั้น ประเภทเพลงสามชั้น ประเภทเพลงเถา การประพันธ์ทางร้อง ประพันธ์บทร้อง

ในการศึกษาผลงานการประพันธ์ของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อมูลเรื่องของการประพันธ์ประเภทเพลงเดี่ยวจากหนังสือ “เมื่อลมรู้โรย” โดยการรวบรวมของอานันท์ นาคคงไว้ดังนี้

ผลงานการประพันธ์ของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ประเภทเพลงเดี่ยว

ลำดับ	ชื่อเพลง	วัน เดือน ปี ที่ประพันธ์
๑.	เดี่ยวปีในเพลงเทพชาตรี สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๒.	เดี่ยวปีในเพลงเงินขลุ่ย สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๓.	เดี่ยวปีในเพลงเชิดใน สามชั้นและสองชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๔.	เดี่ยวปีในเพลงนารายณ์แปลงรูป สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๕.	เดี่ยวปีในเพลงเทพสร้อยสน	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๖.	เดี่ยวปีในเพลงม้ารำ สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๗.	เดี่ยวปีใน และเดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงอาเฮีย สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๘.	เดี่ยวปีในเพลงอาถรรพ์	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๙.	เดี่ยวปีใน และขลุ่ยเพียงออเพลงกล่อมนารี สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๑๐.	เดี่ยวปีใน และขลุ่ยเพียงออเพลงพญาครวญ สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๑๑.	เดี่ยวปีใน และขลุ่ยเพียงออเพลงต่อขลุ่ย สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๑๒.	เดี่ยวปีใน และขลุ่ยเพียงออเพลงพญารำพึง สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๑๓.	เดี่ยวปีใน และขลุ่ยเพียงออเพลงเทพนิมิต สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๑๔.	เดี่ยวปีใน และขลุ่ยเพียงออเพลงหกบท สองชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๑๕.	เดี่ยวปีใน และขลุ่ยเพียงออเพลงวิเวกเวหา สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๑๖.	เดี่ยวปีใน ขลุ่ยเพียงออ และซอสามสาย เพลงม้าย่อง สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๑๗.	เดี่ยวปีใน ขลุ่ยเพียงออ และซอสามสาย เพลงลาวแพน	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๑๘.	เดี่ยวปีในเพลงสาธิตกาซมเดือน สามชั้น	๒๘ สิงหาคม ๒๕๒๓

๑๙.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงสาธิตาชมเดือน สามชั้น เดี่ยวปี่ในเพลงสุดสงวน เถา	ไม่ทราบวัน เดือน ปี ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๓
๒๐.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงสุดสงวน สามชั้น เดี่ยวปี่ในเพลงจินจิมใหญ่ สองชั้น เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงจินจิมใหญ่ ออกชั้นเดียว	ไม่ทราบวัน เดือน ปี ๘ มีนาคม ๒๕๒๖ ไม่ทราบวัน เดือน ปี

๒๑.	เดี่ยวปี่ในเพลงแขกมอญ สามชั้น เดี่ยวขลุ่ยเพียงออ ซอสามสาย และซอด้วง เพลงแขกมอญ สามชั้น	๒๕ มิถุนายน ๒๕๓๔ ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๒๒.	เดี่ยวปี่ใน ปี่ชวา และขลุ่ยเพียงออเพลงฉิ่งมุล่ง	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๒๓.	เดี่ยวปี่ใน และขลุ่ยเพียงออเพลงสร้อยมยุรา สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๒๔.	เดี่ยวปี่ใน และขลุ่ยเพียงออเพลงทะเลแย สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๒๕.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงสุรินทราหู สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๒๖.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงม้าสะบัดกีบ สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๒๗.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงการเวกเล็ก สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๒๘.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงสารถี สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๒๙.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงกราวใน สองชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๓๐.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงนกขมิ้น สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๓๑.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงพญาโศก สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๓๒.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงเขินนอก	๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๔
๓๓.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงลมहन สามชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๓๔.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงแขกมอญบางช้าง	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๓๕.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงเสกานอก สองชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๓๖.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงพันธุ์ฝรั่ง สองชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๓๗.	เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงทยอยเดี่ยว เดี่ยวซอสามสายเพลงทยอยเดี่ยว	๓ มกราคม ๒๕๒๖ ไม่ทราบวัน เดือน ปี
๓๘.	เดี่ยวซอสามสายเพลงพัดชา สองชั้น	ไม่ทราบวัน เดือน ปี

(อนันต์ นาคคง, ๒๕๔๐ : ๒๒๐-๒๒๑)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์นั้นผลิตผลงานด้านการประพันธ์เพลงเดี่ยวไว้อย่างมากมายผู้วิจัยได้สืบนิษฐานถึงมูลเหตุที่ครูจำเนียรได้ประพันธ์เพลงเดี่ยวไว้มากมายเพียงนี้ก็เพราะครูจำเนียรต้องใช้สอนให้กับเหล่านิสิตคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งเรียนวิชาเครื่องเป่าไทยกับครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ในรายวิชานี้ครูจำเนียรต้องสอนในชั้นพื้นฐานไปจนกระทั่งขั้นสูงคือเพลงเดี่ยวต่าง ๆ ซึ่งข้อสันนิษฐานของผู้วิจัยก็สอดคล้องกับการสัมภาษณ์อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะซึ่งเป็นลูกศิษย์ของครูจำเนียรดังนี้

“ครูจำเนียรทำเพลงเดี่ยวไว้อย่างมาก เพลงไหนที่ยังไม่มีท่านก็ทำหมด เพราะต้องใช้สอนให้กับนิสิต เพลงเดี่ยวส่วนมากของครูจำเนียร เทียบหวานก็มักจะใกล้เคียงกับทางร้องเพราะครูจำเนียรท่านก็เป็นคนร้องด้วย ส่วนเกี่ยวกับก็จะมีลักษณะกลอนที่ทั้งฝากทั้งพัน ปะปนกันไป ส่วนเพลงเดี่ยวอันไหนที่ครูได้มาจากครูท่านอื่นท่านก็จะรักษาไว้ หรือถ้าหากจะทำใหม่ท่านก็จะบอกกับคนที่มาต่อว่า เพลงนี้ท่านทำใหม่จากของเดิมคือครูคนนั้น คนนี้ ... ส่วนเพลงเดี่ยวปีกราวในก็เช่นกัน เดิมที ครูจำเนียรต่อมาจากครูเล็ก มีป้อม แต่พอมาต่อให้กับตัวครูท่านก็ทำให้ใหม่ เพิ่มกลวิธีพิเศษในแต่ละโยนให้วิจิตรพิสดารขึ้น เพื่อให้เหมาะกับเพลงที่จะต้องใช้ในการประชัน”

(ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๓)

เกียรติประวัติของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

จากการศึกษาจึงสามารถสรุปได้ว่าครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ เป็นนักดนตรีที่มีความสามารถรอบด้าน ความสามารถดังกล่าวนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากครูท่านต่าง ๆ เช่น ครูจันทร์ (ไม่ทราบนามสกุล) ครูโชติ คุริยประณีต ครูเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล ฯลฯ แต่อีกส่วนหนึ่งได้มาจากการช่างสังเกตและความมีปฏิภาณของครูจำเนียรเอง

ในด้านความเป็นนักดนตรี ครูจำเนียรสามารถเล่นเครื่องดนตรีไทยได้ทุกเครื่องมือ แต่ที่ชำนาญที่สุดคือ ปี่และขลุ่ย นอกจากนี้ครูจำเนียรยังมีความสามารถในการขับร้องเพลงไทยอย่างชนิดที่หาใครเทียบได้ยาก

ในด้านการเป็นนักประพันธ์ ครูจำเนียรเป็นนักแต่งเพลงไทยท่านหนึ่งที่แต่งเพลงไว้อย่างมากมายทั้งทางเครื่อง ทางร้อง บทร้อง และทางเดี่ยว ผลงานของครูจำเนียรหลายต่อหลายเพลงเป็นที่นิยมของนักดนตรีทั่วไป

ในด้านความเป็นครู ครูจำเนียรได้อุทิศตัวเองเพื่อปลูกฝังคนรุ่นหลังให้สืบทอดวิชาดนตรีโดยการถ่ายทอดไปอย่างไม่ปิดบัง โดยครูจำเนียรได้สอนดนตรีหลายที่ทั้งที่คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสโมสรธนาคารกรุงเทพฯ(จำกัดมหาชน)

จากผลงานดังกล่าวครูจำเนียรจึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ให้เป็น “ศิลปินแห่งชาติ” สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) พ.ศ.๒๕๓๖

๒.๔ เพลงกราวใน

๒.๔.๑ ประวัติความเป็นมาของเพลงกราวใน

ประวัติความเป็นมาของเพลงกราวใน ผู้วิจัยทำการสืบค้นจากเอกสารประกอบการสอนชุดเพลงหน้าพาทย์ประกอบการแสดงโขน โดยชูเกียรติ วงษ์อึ้ง และผู้วิจัยได้ทำการสรุปเนื้อหาโดยสังเขปดังนี้

เพลงกราวในคือเพลงหน้าพาทย์ที่อยู่ในเพลงชุดโหมโรงเย็น โหมโรงกลางวันและโหมโรงเทศน์ ซึ่งในทางดนตรีไทยเพลงกราวในหมายถึงเทพเจ้าฝ่ายอสูร เช่นท้าวภูเวร ท้าวเวสสุวรรณ ได้เสด็จมาอำนวยชัยให้พร เป็นต้น และเป็นเพลงที่สามารถนำมาใช้บรรเลงในงานพิธีสำคัญ ๆ ได้เช่น งานบวชนาค งานพิธีสวดภาณยักษ์ และงานมงคลต่าง ๆ งานพิธีไหว้ครูดนตรีไทยและนาฏศิลป์โขนละคร เพื่ออัญเชิญครูฝ่ายยักษ์มาร่วมพิธี เพลงดังกล่าวไม่ทราบประวัติความเป็นมาของเพลงว่าแต่งในสมัยใด ต่อมาโบราณจารย์ได้นำมาบรรเลงประกอบการแสดงโขน เพราะมีท่วงทำนองที่เก๋ียวกราดดุคั่นและแฝงด้วยความสนุกสนาน ซึ่งเหมาะสมที่จะมาบรรเลงประกอบกิริยาท่าทางของตัวแสดงโขนฝ่ายยักษ์มาก บรรณนาฏศิลป์จึงได้ประดิษฐ์ทำรำและทำเต้นให้เข้ากับทำนองเพลงอย่างเหมาะสม จึงจัดไว้สำหรับการยกพลจัดพลและตรวจพลของฝ่ายยักษ์และได้สัดส่วนดีมีวินัยคือลีลาท่าทางของผู้แสดงฝ่ายยักษ์จะจัดเรียงกันตามลำดับ ตั้งแต่ทหารชั้นผู้น้อยขึ้นไปจนถึงนายทหารชั้นผู้ใหญ่และสุดท้ายคือตัวจอมทัพหรือนายใหญ่ของกองทัพใหญ่ จะออกมาตรวจพลในตอนท้ายขบวนจนจบเพลง

นอกจากจะใช้สำหรับการยกทัพแล้ว เพลงกราวในยังสามารถนำมาบรรเลงประกอบกิริยาอาการไปมาของยักษ์เพียงคนเดียวก็ได้ เช่น กาลสุรเสนารับคำสั่งจากทศกัณฐ์ให้นำความไปบอกอินทรชิต เป็นต้น (ชูเกียรติ วงษ์อึ้ง, เอกสารประกอบการสอนชุด “เพลงหน้าพาทย์ประกอบการแสดงโขน”:๘๓)

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวจึงพอสรุปได้ว่าเพลงกราวในมักจะนำไปประกอบการแสดงโขนโดยเฉพาะการยกทัพของฝ่ายอสูรซึ่งต้องแสดงออกให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงความยิ่งใหญ่ และความน่าเกรงขามของทัพฝ่ายอสูร การนำเพลงกราวในไปใช้ในกรณีดังกล่าวนี้สามารถบ่งบอกได้ว่าเพลงกราวในมีลักษณะเฉพาะตัวคือให้ความรู้ลึกถึงความน่าเกรงขาม ท่วงทำนองมีลักษณะปลุกใจให้ผู้ฟังอีกเหมืออยู่ตลอดเวลา จึงเหมาะกับการนำไปประกอบการตรวจพลของฝ่ายอสูรนั่นเอง

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าด้วยเหตุที่เพลงกราวในมีลักษณะเฉพาะตัวดังกล่าวนี้เองจึงเป็นเหตุให้ปรมจารย์ทางด้านดนตรีไทยหลาย ๆ ท่าน นำเพลงกราวในไปประดิษฐ์เป็นท่วงทำนองสำหรับเดี่ยวในเครื่องมือต่าง ๆ ในเวลาต่อมาเพื่อแสดงถึงศักยภาพและฝีมืออันสูงสุดของนักดนตรีและเครื่องดนตรีนั่นเอง

สำหรับประวัติความเป็นมาของเพลงเดี่ยวกราวใน ผู้วิจัยทำการสืบค้นจากหนังสือฟังและเข้าใจเพลงไทย โดยมนตรี ตราโมทและวิเชียร กุลตัญญ์ และได้ทำการสรุปเนื้อหาโดยสังเขปดังนี้

เพลงกราวใน ๒ ชั้น เป็นเพลงที่บรรเลงรวมอยู่ในชุดโหมโรงเย็น และใช้เป็นหน้าพาทย์ประกอบกิริยาไปมาหรือยกพลตรวจพลของยักษ์และอสูร ท่านโบราณจารย์ท่านเห็นว่าเพลงกราวในนี้มีโยนถึง ๖ แห่ง(๖เสียง) สามารถที่จะแยกแยะประดิษฐ์ทำนองไปได้มากมาย จึงนำมาแต่งขยายขึ้นเป็น ๓ ชั้น สำหรับเดี่ยวด้วยเครื่องดนตรีในวงปีพาทย์ ประดิษฐ์ทาง โคล โผน พริก แผลง ทุก ๆ โยนอย่างพิสดาร ส่วนเครื่องดนตรีในวงเครื่องสาย เดี่ยวด้วยอัตรา ๒ ชั้น แต่ทุก ๆ โยนก็แต่งอย่างประณีตพิสดารเหมือนกัน เพลงเดี่ยวกราวในจึงถือว่าเป็นเพลงเดี่ยวที่ยิ่งใหญ่กว่าเพลงอื่น ๆ

(มนตรี ตราโมทและวิเชียร กุลตัญญ์, ๒๕๒๓:๕๖๔)

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์อาจารย์ทัศนัย พิณพาทย์ในเรื่องความแตกต่างของเพลงเดี่ยวกราวในกับเดี่ยวอื่นๆ ซึ่งท่านได้ให้ข้อมูลที่สำคัญดังนี้

“เพลงกราวใน สองชั้น เป็นเพลงที่บรรเลงรวมอยู่ในชุดโหมโรงเย็น และใช้เป็นเพลงหน้าพาทย์ประกอบกิริยาการไปมา หรือการยกพลตรวจพลของฝ่ายยักษ์ซึ่งเพลงกราวในมีโยนถึง ๖ เสียงซึ่งผู้ประพันธ์สามารถที่จะแยกแยะประดิษฐ์ทำนองได้มากมายจึงนำมาแต่งขยายขึ้นเป็นสามชั้น สำหรับเดี่ยวด้วยเครื่องดนตรีในวงปีพาทย์ ประดิษฐ์ทาง โคล โผน พริก แผลง ทุกๆ โยนอย่างพิสดาร ส่วนเครื่องดนตรีในวงเครื่องสายเดี่ยวด้วยอัตราสองชั้น แต่ทุกๆ โยน ก็แต่งอย่างพิสดารเหมือนกัน เพลงเดี่ยวกราวในจึงถือว่าเป็นเพลงเดี่ยวที่ยากที่สุด”

(ทัศนัย พิณพาทย์, สัมภาษณ์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๓)

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์อาจารย์ทัศนัย พิณพาทย์ทำให้ทราบว่าเพลงเดี่ยวกราวในเมื่อบรรเลงด้วยเครื่องปีพาทย์จะบรรเลงในอัตรา ๓ ชั้น แต่เมื่อบรรเลงด้วยเครื่องสายจะบรรเลงในอัตรา ๒ ชั้น ซึ่งเป็นเพลงเดี่ยวที่มีความยาก โดยผู้ประพันธ์ต้องประพันธ์ทำนองให้แตกต่างกันออกไป สอดคล้องกับการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์พันโทเสนาะ หลวงสุนทร ซึ่งท่านได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ดังนี้

“แต่ละโยนในกราวในนะ ลงเสียงลูกตกไม่ซ้ำกันเลย เริ่มด้วยลูกขึ้นต้น แล้วออกโยนที่หนึ่งซึ่งตกเสียง โค แล้วออกโยนที่สองซึ่งตกเสียง เร เมื่อจบโยนต้นทั้งสองนี้แล้ว

จึงออกเนื้อกราวในสองเที่ยว พอจบเนื้อก็ออกโยนที่สามซึ่งเป็นเสียง ที แล้วออกโยน
ที่สี่เป็นเสียง มี โยนที่ห้าเป็นเสียง ลา โยนสุดท้ายเป็นเสียง ฟา แล้วจึงลงจบด้วยเสียง
โด ตามเดิม โดยถูกโยนแต่ละชุดนั้นตกเสียงต่าง ๆ กันก็เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เดี่ยว
แสดงฝีมืออย่างเต็มที่ การฟังเพลงเดี่ยวกราวในนั้นต้องฟังที่ลูกโยน ว่าแต่ละโยน
นั้นผู้เดี่ยวใช้ทางที่ไพเราะหรือเป็นทางที่โหดโชน เมื่อถึงตอนออกเนื้อต้องแม่นยำ
โดยเฉพาะเครื่องเป่านั้นมันจะขัดนิ้วเพราะมันเปลี่ยนเสียงบ่อยก็จะทำให้เกิด
อุปสรรคในการบรรเลงเป็นอย่างมาก ผู้บรรเลงต้องมีความพร้อมทั้งความจำและ
ความแม่นยำเป็นอย่างมาก การบรรเลงเพลงกราวในจึงเปรียบเสมือนกับการแสดง
ให้เห็นว่าผู้บรรเลงเป็นผู้ที่มีฝีมือเป็นเลิศ”

(เสนาะ หลวงสุนทร, สัมภาษณ์, ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๓)

จากข้อมูลต่าง ๆ พบว่าการประพันธ์เพลงเดี่ยวกราวในของบรมครูท่านต่าง ๆ จะเป็นไป
ในลักษณะที่โหดโชนคือทางเก็บและทั้งนี้จะต้องมีช่วงที่เรียกว่าหวานหรือโอดปะปนอยู่ด้วยเสมอ
ซึ่งลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับเนื้อร้องเพลงกราวในที่มีลักษณะโกรธ ชิงชัง และเรงรีบ และการ
เอื้อนเอ่ยของทางร้องผสมผสานกันจึงทำให้ทางร้องเพลงนี้มีทั้งอารมณ์หวานและโกรธระคนกันไป
ดังนั้นอาจอนุมานได้ว่าโบราณจารย์อาจนำแนวคิดจากบทร้องและทางร้องมาประกอบในการ
ประพันธ์ทางเดี่ยวก็เป็นได้

ตัวอย่างบทร้องเพลงกราวในจากหนังสือฟังและเข้าใจเพลงไทยโดยมนตรี ตราโมทและ
วิเชียร กุลตัญญ์

เนื้อที่ ๑	ยักษ์รับทราบลาทะเล้งโลด	ข้ามโขดเขาเงินคีรีศรี
	ยุงยงหักระเนนเป็นรูลี	เหยียบเสื่อช้างบีด้วยบาทา ฯ
	(เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน)	

หมายเหตุ	บรรทัดหลังของเนื้อนี้ บางครั้งนิยมร้องกันว่า	
	ยุงยงหักลงเป็นผงคลี	เหยียบเสื่อช้างบีด้วยบาทา ฯ
เนื้อที่ ๒	บัดนั้น	กาลสุรเสนีมิศักดิ์
	รับสั่งองค์ท้าวทศพัคตร์	ชั้นยักษ์รับเหาะระเห็จไป ฯ
	(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๒)	

(มนตรี ตราโมทและวิเชียร กุลตัญญ์, ๒๕๒๓:๕๖๕)

จากข้อมูลทางเอกสารและการสัมภาษณ์ ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าเพลงกราวในเป็น
เพลงที่สำคัญ และเป็นเพลงที่มีความไพเราะพร้อมให้ความรู้สึกฮึกเหิมล้ำพอง เหมาะสมที่จะ
นำไปใช้ประกอบการแสดงโขนในการตรวจผลของฝ่ายอสูร และภายในทำนองเพลงกราวในยัง
ประกอบด้วยโยนต่าง ๆ ถึง ๖ โยนด้วยกัน ซึ่งลักษณะอันพิเศษของเพลงนี้เองทำให้นักดนตรีหลาย
ท่านนำเพลงกราวในซึ่งเป็นหน้าพาทย์ประเภทกราวไปแต่งเป็นทางเดี่ยว โดยตกแต่งทำนองให้มี

กลเม็ดเด็ดพรายเหมาะสมสำหรับการบรรเลงเป็นเพลงเดี่ยว เพลงนี้จึงมีลีลาและทำนองหลาย ส่วนวนจัดเป็นเพลงประเภทอวคฝีมือชั้นสูงของนักดนตรี นอกจากนี้ในลักษณะของเพลงกราวใน ทางเดี่ยวยังเป็นเพลงชั้นสูงของเพลงเดี่ยว ที่ถือว่าเป็นเพลงที่ยาวที่สุด และใช้สมรรถภาพและกลวิธี ในการบรรเลงสูง เพราะในเพลงเดี่ยวกราวใน มีทั้งทาง โอด ทางพัน ผู้บรรเลงต้องอาศัยสติปัญญา และความสามารถในการบรรเลงอย่างสูงด้วย

๒.๔.๒ ความเชื่อเกี่ยวกับเพลงกราวใน

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า เพลงกราวในมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นเพลงหน้าพาทย์ ชั้นสูง และเมื่อนำเพลงนี้มาทำเป็นทางเดี่ยว จึงจัดเป็นเพลงเดี่ยวที่สำคัญ เพราะผู้บรรเลงจะต้องมีความพร้อมทั้งด้านทักษะ ฝีมือ ความจำ และไหวพริบปฏิภาณ ครูผู้ถ่ายทอดจะต้องพิจารณาความเหมาะสมของผู้ที่จะได้รับการถ่ายทอดในทุก ๆ ด้าน อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะ ผู้ถ่ายทอดทางเพลง ดังกล่าวให้กับผู้วิจัยได้กล่าวถึงการถ่ายทอดเดี่ยวปี่ในเพลงกราวในสามชั้นว่า

“เพลงกราวในนี้มันยากนะ กว่าที่จะเรียนมาจนถึงเดี่ยวกราวในก็ต้องผ่านเดี่ยวหลัก ๆ ที่เป็นพื้นฐานมาจนครบเสียก่อนได้แก่ พญาโศก แขกมอญ เชิดนอก พวกนี้เป็นต้น เพื่อให้กำลังของผู้เดี่ยวอยู่ตัว บังคับลมได้ เมื่อทำเดี่ยวดังกล่าวได้ดีแล้วจึงจะต่อกราวในได้”

(ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๓)

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ดังกล่าวทำให้เห็นว่าเพลงเดี่ยวกราวในนั้นเป็นเพลงสำคัญ ซึ่งบรมครูแต่ละท่านแต่ละสำนักก็ต้องจัดให้เป็นเพลงในลำดับท้าย ๆ ในการที่จะถ่ายทอดให้กับคนใดคนหนึ่งกล่าวคือบุคคลที่จะต่อเพลงกราวในได้นั้นจะต้องผ่านการต่อเพลงเดี่ยวหลัก ๆ เช่น พญาโศก แขกมอญ เชิดนอก ฯลฯ มาก่อนจึงจะต่อเพลงกราวในได้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าสิ่งที่ครูท่านต่าง ๆ วางแผนการสอนไว้เช่นนี้เพราะ การเรียนเพลงเดี่ยวพื้นฐานดังกล่าวนี้ทำให้ผู้เรียนมีทักษะที่เพิ่มพูนดังนี้

๑. เดี่ยวปี่ในเพลงพญาโศก เป็นเพลงท่อนเดียวมีหวานเก็บมีการเปลี่ยนเสียงภายในเพลง การเรียนเพลงนี้ทำให้ผู้เรียนมีทักษะเบื้องต้นในการเปลี่ยนเสียง และมีความคล่องแคล่วในการบรรเลงเที่ยวเก็บ

๒. เดี่ยวปี่ในเพลงแขกมอญ ลักษณะเด่นของเพลงคือเป็นเพลงสามท่อน แต่ละท่อนมีสร้อยที่เหมือนกันดังนั้นทางเดี่ยวจึงมีการพลิกเพลงสำนวนกลอนในส่วนที่เป็นสร้อยให้มีลักษณะที่ไม่ซ้ำกันทั้ง ๓ ท่อนการเรียนเพลงนี้จึงทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและมีทักษะในการพลิกเพลงทำนองเพลงให้มีความแตกต่างกันออกไป และมีทักษะเรื่องความคล่องแคล่วในการบรรเลงเที่ยวเก็บ

๓. เดี่ยวปีในเพลงเชิดนอก สำหรับเดี่ยวปีในเพลงเชิดนอกนั้นเป็นเดี่ยวที่ผู้เรียนต้องมีทักษะการระบายลมเป็นอย่างดีคือช่วงของรอยต่อในการหายใจจะต้องสนิทสนมกันเป็นอย่างดี ดิจนเหมือนกับเป็นลมเดียวกัน ดังนั้นการเรียนเพลงเชิดนอกนี้จะให้ทักษะในเรื่องของกำลังลม และทักษะการใช้นิ้วให้สัมพันธ์กับลมของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

จะเห็นว่าหากรวมลักษณะพิเศษที่พบในเพลงทั้งสามเพลงนี้จะครอบคลุมในทุก ๆ ด้านในเรื่องกลวิธีพิเศษในการบรรเลงเครื่องเป่า ซึ่งในเพลงกราวในนั้นบรมครูท่านต่าง ๆ ได้พลิกเพลงและดัดแปลงให้มีลักษณะ โลก โชน ต้องใช้กลวิธีการบรรเลงที่พิเศษต่าง ๆ ที่พบในเดี่ยว พญาโศก แยกมอญ และเชิดนอกนี้มาประกอบกับเพลงกราวใน ดังนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าการวางแผนการเรียนดังกล่าวนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมก่อนที่จะเรียนเพลงกราวในนั่นเอง

ผู้วิจัยได้รับการถ่ายทอดเดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ จากอาจารย์ไพฑูร อุณหะกะ เมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๔๘ ณ บ้านเลขที่ ๑๑๓ หมู่ ๒ ต.หอมเกร็ด อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม ในการต่อเพลงครั้งนั้นมีการตั้งก่านลไว้ครูในการเรียน โดยอาจารย์ไพฑูร อุณหะกะ เป็นผู้นำในการกล่าวถวายขันก่านล ซึ่งภายในขันก่านลประกอบไปด้วย ดอกไม้ รูป เทียน ผ้าขาว และเงินก่านล จำนวน ๑๐๐ บาท แก่รูปของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ เพื่อเป็นการบอกให้ทราบว่าผู้วิจัยจะมาขอศึกษาเพลงเดี่ยวกราวใน ทางของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ หลังจากนั้นอาจารย์ไพฑูรก็ทำการต่อเพลงให้กับผู้วิจัย ซึ่งใช้เวลาในการต่อเพลงกับอาจารย์ไพฑูรหลายครั้ง ผู้วิจัยต้องเดินทางไปอำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เพื่อต่อเพลงดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยใช้เวลาประมาณ ๑ เดือนเศษในการต่อและฝึกซ้อมเพลงเดี่ยวกราวในนี้

อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะกล่าวถึงการตั้งก่านลว่า

“ตอนที่ครูต่อมาจากครูจำเนียร ครูจำเนียรท่านก็ให้ใส่เงิน ๑๐๐ บาทในขันก่านล
ทำไมต้องเป็น ๑๐๐ บาทก็ไม่ทราบนะ แต่ถึงอย่างไรเงินนั้นก็ต้องเอาไปทำบุญ ครู
เขาไม่ได้เอาไปใช้ ตัวครูเองก็ยึดถือตามแบบอย่างครูจำเนียร มาโดยตลอด ก็ต้อง
ตั้งก่านล ๑๐๐ บาทเหมือนกัน”

(ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๓)

จากการสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่าการเรียนเพลงกราวในซึ่งเป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงนี้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนจะต้องยึดถือปฏิบัติตามกันมาอย่างเคร่งครัดนั้นก็คือการตั้งก่านลบอกกล่าวกับครูบาอาจารย์ซึ่งเป็นต้นสายวิชาความรู้ ซึ่งในรายละเอียดเรื่องการตั้งก่านลของแต่ละสำนักก็ย่อมแตกต่างกันไป โดยในสายของครูจำเนียรนั้นต้องตั้งก่านล ๑๐๐ บาท ซึ่งเงินดังกล่าวนี้ครูผู้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางจะต้องนำไปทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ครูบาอาจารย์ซึ่งเป็นต้นสายแห่งวิชา

๒.๔.๓ โอกาสในการบรรเลงเพลงกราวิน

โอกาสในการบรรเลงเพลงกราวินมีตั้งแต่ในเรื่องของการบรรเลงประกอบการแสดง และการบรรเลงเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ ซึ่งจากการสัมภาษณ์และค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ พบว่าการบรรเลงเพลงเดี่ยวกราวินมีโอกาสในการบรรเลงต่อไปนี้

- บรรเลงในเพลงโหมโรงเย็นเมื่อพระสวมนต์จับ(กราวินที่เป็นเพลงหน้าพาทย์)
- ประกอบการแสดงท่าของยักษ์ที่ออกมายกทัพ(กราวินที่เป็นเพลงหน้าพาทย์)
- ในการเดี่ยวเพลงกราวินนั้นเป็นการบรรเลงเพื่อแสดงความสามารถในลักษณะเพลงเดี่ยวที่จัดได้ว่าเป็นเพลงที่สูงเพลงหนึ่ง(กราวินที่เป็นเพลงเดี่ยว)

นอกจากนี้อาจารย์ที่เป็นครูผู้ใหญ่ในวงการดนตรีไทย ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับโอกาสในการบรรเลงเพลงเดี่ยวกราวิน ไว้ดังนี้

อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

“เพลงกราวิน สามชั้น ก็ขยายมาจากเพลงกราวิน สองชั้น เป็นเพลงเดี่ยวที่บ่งบอกถึงความคล่องของผู้บรรเลง โดยเฉพาะเรื่องของปีหรือเครื่องเป่า เพราะมันยากนิ้วมันเปลี่ยน ยิ่งใครเป่าคล่องเท่าไรก็ยิ่งอร่อยเท่านั้น เมื่อก่อนใครได้ไว้ก็จะเก็บไว้เพื่อเป่าประชันในงานสำคัญ ๆ เพราะมันได้กันยากต้องเรียนจนเก่งมาก ๆ ถึงจะได้เรียนเพลงนี้กัน โอกาสที่จะบรรเลงก็ต้องเป็นโอกาสที่ พิเศษจริง ๆ จึงจะเหมาะสมกับฐานะของเพลง แต่ในสมัยที่ตัวครูเป็นหนุ่ม ๆ ได้เพลงนี้ใหม่ ๆ ก็เป่าบ่อยพอสมควรตามงานต่าง ๆ ทั้งงานบวช งานศพก็เป่าหมดเพราะเมื่อก่อนค่อนข้างกล้ามากด้วย แต่ก็ถือเป็นการฝึกซ้อมไปในตัว เพราะถ้าไม่เป่างานแบบนี้ก็แทบไม่มีโอกาสได้ใช้กับงานอื่น ๆ เลย”

(ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๓)

พันโทเสนาะ หลวงสุนทร ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

“กราวินเป็นเพลงสำหรับโซ่ฝีมือ โดยเฉพาะ คนที่จะต่อได้จะต้องมีฝีมือเหมาะสมแล้ว เป่าปีคล่องมาก ๆ แล้ว สมัยก่อนผมเคยประชันปีเพลงเดี่ยวกราวินกับพี่บัติ (สมบัติ เดชบรรลือ) เขียวนะตอนนั้นทำให้คนระนาดอยากหัดปีกันหลายคนเลย เพราะเขาเข้าใจว่ามันง่าย เพราะเห็นผมซึ่งเป็นคนระนาดเป่าปีได้ถึงกราวินเขาคงคิดว่าปีมันง่าย แต่ที่จริงแล้วมันยาก ที่ผมเป่าได้คล่องเพราะผมหัดมาตั้งแต่เด็กแล้วจากพ่อ(ครูบาง หลวงสุนทร)แล้วก็มาเรียนเพิ่มเติมจากครูสาตี มาลัยมาลัยอีกจนถึงเดี่ยวกราวิน แต่สมัยนี้โอกาสที่จะเป่าเดี่ยวกราวินประชันกันเหมือนแต่ก่อนคงลำบาก

เพราะประชันกันเดียวทะเลาะกันอีก ก็ได้แต่เป่าตามงานทั่ว ๆ ไป หรือไม่เอาไว้ได้
เพราะเพลงนี้ถ้าเอาไว้ได้แล้วจะได้กำลังดี คล่องทั้งนิ้วคล่องทั้งลม”

(เสนาะ หลวงสุนทร, สัมภาษณ์, ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๓)

จากบทสัมภาษณ์ครูผู้ใหญ่อีก ๒ ท่าน ได้ข้อสรุปว่าโอกาสในการบรรเลงเพลงเดี่ยวกราว
ในในอดีตนั้นใช้ในโอกาสบรรเลงอวดฝีมือของทั้งผู้ประพันธ์และผู้บรรเลงซึ่งในอดีตมักจะบรรเลง
ในโอกาสการประชันวงกัน แต่ในปัจจุบันจะบรรเลงตามโอกาสทั่วไป และใช้สำหรับฝึกซ้อม
เพื่อให้เกิดทักษะ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นเกี่ยวกับการใช้เพลงกราวในการฝึกซ้อมว่ามีประโยชน์
ดังนี้

๑. เพื่อให้ผู้ฝึกซ้อมมีทักษะในเรื่องกำลังลมดี
๒. เพื่อให้ผู้ฝึกซ้อมมีทักษะการใช้นิ้วคล่องแคล่ว
๓. เพื่อให้ผู้ฝึกซ้อมมีทักษะในการบรรเลงเพลงที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงเสียงได้ดี

๒.๔.๔. ความเป็นมาในการประพันธ์ทางเดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้น

ดังที่กล่าวมาข้างต้น เพลงกราวในถือว่าเป็นเพลงหน้าพาทย์ที่สำคัญอีกเพลงหนึ่ง คีตกวี
ทางดนตรีไทยหลาย ๆ ท่านจึงได้นำเพลงกราวในนี้มาประดิษฐ์ให้เป็นทางเดี่ยว มีอรรถรสครบทุก
รส และยังเป็นการแสดงความสามารถขั้นสูงของผู้บรรเลง

ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ก็เป็นอีกผู้หนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในเรื่องเครื่องเป่าไทย
โดยเฉพาะปีและขลุ่ย จากการศึกษาค้นคว้าประวัติการเรียนดนตรีของครูจำเนียรซึ่งเป็นอดีต
ชีวประวัติที่ครูจำเนียรเขียนเองไว้ในหนังสือ “เมื่อลมรู้โรย” ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ
ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์พบว่าเดิมครูจำเนียรได้ต่อเพลงเดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้นจากครูเล็ก มี
ป้อมตามคำกล่าวว่า “แต่เฉพาะเดี่ยวกราวในได้จากคุณครู ลูกเล็ก มีป้อม ที่บ้านเดิม เพลงกราวในนี้
ได้นำไปเดี่ยวออกงานครั้งแรกเมื่ออายุได้ ๑๕ ปี ที่งานบวชนาควัดชัยฤกษ์มาลา”(จำเนียร
ศรีไทยพันธุ์, ๒๕๔๐:๘๗)

เกี่ยวกับที่มาของเพลงเดี่ยวปีกราวใน อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะ อาจารย์ประจำ กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร อาจารย์ไพฑูรเป็นนิสิตรุ่นที่
๘ ของภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้ศึกษาวิชาทักษะ
เครื่องเป่าไทยกับครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๗ ท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเดี่ยวปีใน
เพลงกราวในสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ดังนี้

“เพลงนี้เดิมครูจำเนียรต่อมาจากครูเล็ก มีป้อม ต่อมาก็ต่อให้กับครู(อ.
ไพฑูร)ตอนครูเป็นนิสิตอยู่ปี ๔ พ.ศ. ๒๕๓๐ แต่ท่านก็ทำให้ใหม่คือ
เปลี่ยนแปลงหลายที่ ตรงไหนท่านเห็นว่าไม่คมคายครูจำเนียรท่านก็เปลี่ยน

ให้ใหม่ ส่วนที่เป็นทางโอดก็จะเพิ่มวิธีพิเศษต่าง ๆ ตรงเนื้อที่ซ้ำกันก็เปลี่ยนไม่ให้ซ้ำเดิม เท่าที่เคยฟังครูเก่า ๆ ท่านเดียวก็ไม่เหมือนกันนะ เพลงนี้ไม่เคยฟังครูเป่าออกอากาศที่ไหนนะ ไม่เคยเลย มีแต่ต่อให้เราี้แหละ

(ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๓)

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ไพฑูรจะเห็นได้ว่าครูจำเนียรได้ปรับปรุงเดี่ยวปีกราวในทางเดิมให้มีลักษณะเด่นมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้หากพิจารณาจากผลงานการประพันธ์ของครูจำเนียรซึ่งได้กล่าวมาในเบื้องต้นแล้วนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าด้วยความที่ครูจำเนียร มีความสามารถด้านการประพันธ์ที่โดดเด่นนี้เองจึงทำให้ครูจำเนียรปรับปรุงเดี่ยวกราวในทางเดิมของครูเล็ก มีป้อมให้พิสดารมากขึ้นจนมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะทางของครูจำเนียรเอง ซึ่งข้อสันนิษฐานดังกล่าวได้สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของครูจงกล พงษ์พรหมนักดนตรีอาชีพชาวจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเคยศึกษาทางปีในกับครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ สมัยที่ครูจำเนียรยังมีชีวิตอยู่ และได้รับการถ่ายทอดความรู้จากครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเดี่ยวปีในเพลงกราวใน ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ดังนี้

“ครูจำเนียรได้ต่อเพลงกราวในมาก่อนแล้วแต่ด้วยความที่ครูจำเนียรเป็นนักประพันธ์ด้วย ท่านก็อาจจะมีการเพิ่มเติมหรือปรับปรุงทางเดี่ยวที่มีอยู่เดิมให้วิจิตรพิสดารมากขึ้นเป็นธรรมดา”

(จงกล พงษ์พรหม, สัมภาษณ์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๓)

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า เดี่ยวปีในเพลงกราวในนี้ เป็นเพลงที่ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ได้ดัดแปลงขึ้นในพ.ศ. ๒๕๓๐ โดยอาศัยโครงสร้างจากทำนองหลัก และอาศัยโครงสร้างจากทำนองทางเดี่ยวปีในเพลงกราวในของเดิมซึ่งต่อมาจากครูเล็ก มีป้อมมาเป็นหลักแล้วจึงเพิ่มเติมกลวิธีพิเศษต่าง ๆ อย่างมากมายหลังจากนั้นจึงต่อให้กับอาจารย์ไพฑูร อุณหะกะตามลำดับ

อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะ ได้อธิบายถึงกลวิธีพิเศษของเดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ไว้ว่า

“...ครูจำเนียรท่านก็ยึดเนื้อเพลงกราวในของเดิมเอาไว้แล้วแต่ละโยนมันต้องดูความถูกต้อง เพลงประเภทโยนจะมีเอกลักษณ์บังคับ คือมีหลักของมันว่า ช่วงที่เป็นเนื้อเพลงหลักต้องตายตัวเท่านี้ ๆ นะ แต่จะแตกออกไปตรงลูกโยน แต่ละ โยนแล้วแต่ว่าผู้แต่งจะสอดแทรกกลเม็ดเค็ดทรายอะไรเข้าไปเท่าไร...

อย่างทางครูจำเนียรอันนี้ยาก เป่านิวเสียงยาก ที่เด่นคือการใช้ระดับเสียงสูง สูงมาก ต้องเป่า ต้องระวังไม่ให้มันเพี้ยน ต้องระวังเรื่องลม เพลง

กราวในนี้สำคัญ การใช้ลม การใช้นิ้ว การพลิ้วไหว ถึงลมครันมันก็ต้อง เออ ทำให้ได้ ถึงเวลาพลิ้วก็ต้องใช้นิ้ว ใช้ลม ถือว่าขั้นสุดยอดแล้ว...”

(ไพฑูริ อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๓)

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า จุดเด่นในเดี่ยวปีโนเพลงกราวใน ทางครู จำเนียร ศรีไทย พันธุ์ นี้ คือการใช้ลม การใช้นิ้ว และการใช้กลวิธีพิเศษในการเดี่ยว เข้ามาทำให้เพลงมีความไพเราะ แปลกหู

คุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการถ่ายทอดเพลงนั้นก็เป็นสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ที่จะได้รับการถ่ายทอดจึงต้องมีความพร้อมทั้งด้านกายและใจ และเพลงเดี่ยวกราวในนี้ก็ถือว่าเป็นเพลงเดี่ยวที่มีความสำคัญ ดังนั้นกระบวนการถ่ายทอดของครูดนตรีไทยแต่ละท่านจึงมีความแตกต่างกัน

ดร.รังสิพันธุ์ แจ่มจันทร์ ได้กล่าวถึงวิธีการสอนของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ไว้ว่า

“ปีนี้ผมไม่ได้ต่อกับครูจำเนียรนะ ผมออกขลุ่ย แต่โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ครูจำเนียรก็จะสอนในแนวเดียวกันทั้งปีทั้งขลุ่ยคือเริ่มจากเพลงง่าย ๆ แล้วก็ เป็นเดี่ยว ก็เดี่ยวง่าย ๆ ก่อนแล้วค่อยยากขึ้น ผมจำได้ว่าต่อเดี่ยวนกขมิ้น ขลุ่ยเป็นเพลงแรกนะ และผมก็ไม่คิดว่าจะต้องได้ถึงขนาดทยอยเดี่ยว กราว ใน ซึ่งเป็นเดี่ยวยาก ๆ นะ แต่ครูจำเนียรบอกว่าให้ต่อไว้ เพื่อวันหนึ่งจะได้ ใช้ ก็ถือว่าเป็นความเมตตาของครูนะ ครูเห็นว่าเรามาทางนี้แล้วก็ควรจะได้ ไว้ ถ้าเป็นคนอื่นก็อาจจะมองว่า เออ ไม่เอาก็อย่าเอา แต่ครูบอกว่าเอาไว้ เอะ จะเป่าดี ไม่ดี อย่างน้อยก็ได้ไว้ ...

ครูจะต่อเพลงแบบไม่รีบนะ และครูจะบอกว่า เพลงนี้สำคัญตรงไหน ตรงไหนต้องทำให้ได้ ตรงไหนง่ายก็ทำไป แต่ตรงไหนที่จะเอาไว้โชว์ ครูก็จะพยายามหาว่า แต่ละคนตรงไหนที่จะทำได้ดี...

เวลาครูสอน ครูจะบอกว่าตัวเนื้อจริง ๆ มันอยู่ตรงนี้ ตรงนี้เป็นโยนนะ ตรงโยนจะทำอะไรยังไง ถ้าทำไม่ได้ก็ทำอย่างนี้ไป แต่ว่าต้องลงตรงนี้นะ เพราะมันจะเปลี่ยนเสียงเป็นอันนี้ ๆ ครูจะบอกให้ฟัง ถ้าพูดง่าย ๆ คือครูจะ วิเคราะห์ให้ฟัง โครงสร้างเพลงเป็นอย่างไร ตรงไหนคือเนื้อ ตรงไหนคือ โยน ตรงไหนคือเค้าทิ้งช่วงไว้ให้เล่น ครูจะอธิบายให้ฟังเป็นส่วน ๆ ไป”

(รังสิพันธุ์ แจ่มจันทร์, สัมภาษณ์, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓)

อ.ดร.รังสิพันธุ์ แข็งขันยังให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเพลงเดี่ยวปีกราวในอีกว่า
 “เป็ยกต้องลองถามจากอาจารย์ไพฑูรฑุณะเท่าที่เห็นว่าต่อเดี่ยวปีจากครู
 จำเนียรก็เห็นจะเป็นอาจารย์ไพฑูรฑุณะนี้แหละเพราะลูกศิษย์ครูจำเนียรส่วน
 ใหญ่จะเป็นขลุ่ยที่เห็นว่าเรียนปีจริง ๆ จัง ๆ จนถึงกราวในทยอยเดี่ยวก็
 อาจารย์ไพฑูรฑุณะนั่นแหละ”

(รังสิพันธุ์ แข็งขัน, สัมภาษณ์, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓)

อาจารย์ไพฑูรฑุณะ อุณหะกะ ได้กล่าวถึงวิธีการถ่ายทอดของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ไว้ว่า

“เพลงนี้ ถ้าจะต่อกันจริง ๆ ก็ต้องดูหลายอย่าง คุณนิสัย คุณฝีมือ ว่ามันทำ
 ได้มัย ถ้าต่อไปแล้วทำไม่ได้ก็ไร้ประโยชน์ คือครูดูแล้ว ใครเป่าได้ครูก็จะ
 ต่อให้ คือไม่ปิดบัง อยากจะให้ทางนี้เผยแพร่...”

ในเรื่องการต่อนะ ถึงให้โน้ตไปก็ต่อไม่ได้ มันก็เป่าได้ไม่ทุกคน บางที่
 ก็อ่านไม่ออก ถึงอ่านออกก็ทำไม่ได้เหมือน เพราะว่ามันต้องได้รับการ
 แนะนำจากครูด้วย”

(ไพฑูรฑุณะ อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๓)

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า ผู้ที่จะได้รับการถ่ายทอดเพลงเดี่ยวกราวใน นั้น ผู้
 ถ่ายทอดจะต้องพิจารณาในเรื่องของนิสัยใจคอ และทักษะฝีมือความสามารถของผู้รับการถ่ายทอด
 เป็นสำคัญซึ่งจากการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์สามารถบอกได้ว่าเดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้นทางนี้ครู
 จำเนียร ได้ประพันธ์และถ่ายทอดให้กับลูกศิษย์หนึ่งคนคืออาจารย์ไพฑูรฑุณะ อุณหะกะ ซึ่งครูจำเนียร
 เป็นครูผู้ถ่ายทอดได้อย่างดีและเหมาะสมอย่างยิ่ง กล่าวคือ ครูจะเมตตาต่อศิษย์ ในการถ่ายทอดอย่าง
 ไม่ปิดบัง และยังได้อธิบายลักษณะโครงสร้างของเพลงที่จะถ่ายทอด ว่า มีความสำคัญตรงไหน
 อย่างไร เพื่อให้ผู้ได้รับการถ่ายทอดเกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ครูจำเนียรถ่ายทอดเพลงเดี่ยวชั้นสูงให้กับลูกศิษย์ทั้งทางปี
 และทางขลุ่ยโดยไม่หวงแหนนั้นมีเหตุผลดังนี้

๑. ต้องการเผยแพร่ทางซึ่งเป็นครูจำเนียรได้คิดเองไม่ให้สูญหาย
๒. ต้องการให้ลูกศิษย์มีการพัฒนาฝีมือให้มีฝีมือดียิ่งขึ้น
๓. ต้องการสืบทอดวัฒนธรรมการถ่ายทอดวิชาทางดนตรีไทยให้คงอยู่ต่อไป

จากการสัมภาษณ์ลูกศิษย์ของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ หลายท่าน ซึ่งมีโอกาสได้ใกล้ชิด
 และศึกษาเครื่องเป่าไทยจากครูจำเนียร จึงสรุปเรื่องของความเป็นมาในการประพันธ์ทางเดี่ยวปีใน
 เพลงกราวใน ได้ดังนี้

๑. ในการประพันธ์เดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้นนี้ ผู้ประพันธ์ได้ยึดโครงสร้าง
 ของเดี่ยวปีในของเดิมซึ่งต่อมาจากครูเล็ก มีป้อมเป็นสำคัญ แต่มีการเพิ่มกลวิธีพิเศษในการดำเนิน
 ทำนองที่หลากหลายเข้าไปทำให้ทำนองเพลงเพื่อให้เกิดความโดดเด่นและไพเราะยิ่งขึ้น

๒. ผู้ประพันธ์จะเน้นในเรื่องทักษะของลมและนิ้วเป็นหลัก เพราะถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการบรรเลงเปียโน อีกทั้ง ความเหมาะสมในด้านศักยภาพของผู้รับการถ่ายทอดเป็นสำคัญ

๓. ผู้ประพันธ์จะถ่ายทอดพร้อมกับอธิบายลักษณะ โครงสร้างของเพลงประกอบ เพื่อให้ผู้ได้รับการถ่ายทอดเห็นถึงภาพลักษณ์และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง อันเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ลูกศิษย์ของครูจำเนียร เกี่ยวกับความเป็นมาในการประพันธ์ทางเดี่ยวเปียโนกราวในสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปการสืบทอดเดี่ยวเปียโนเพลงกราวในสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ซึ่งถ่ายทอดให้กับนิสิตภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดังนี้

๒.๕ การสืบทอดทางเดี่ยวเปียโนเพลงกราวในสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

เดี่ยวเปียโนเพลงกราวในสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ทางนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ที่มาที่ไปจากอาจารย์ไพฑูร อุณหะกะเกี่ยวกับเรื่องการถ่ายทอดเพลงเดี่ยวกราวในสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ซึ่งอาจารย์ไพฑูร อุณหะกะได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า

“ตอนที่ครูต่อเดี่ยวกราวในกับครูจำเนียร ตอนนั้นครูเรียนอยู่ปี ๔ คือ พ.ศ. ๒๕๓๐ อายุประมาณ ๒๒ ปี ต่อทั้งที่มหาวิทยาลัยแล้วก็ตามไปที่บ้านนครปฐมของครูจำเนียรด้วย ในสมัยก่อนนักดนตรีที่เรียนดนตรีต่างก็ต้องการที่จะมีฝีมือที่โดดเด่นไปกว่าคนอื่น ทุกคนล้วนต้องการต่อเพลงที่ใหญ่ๆกันทั้งนั้น โดยเฉพาะเพลงเดี่ยวกราวใน ทุกคนต่างต้องการที่จะได้เพลงนี้กันทั้งนั้น แต่ก่อนที่จะได้ต่อเพลงเดี่ยวกราวในนั้น ต้องได้รับการต่อเพลงอื่นๆ ที่เป็นเดี่ยวหลัก ๆ จนครบเสียก่อน เช่น เดี่ยวพญาโศก สารถิ แคมมอญ เชคนอก จำพวกนี้มาก่อนจึงจะมาต่อเพลงกราวในได้ ในอดีตนั้นผู้ที่เรียนเพลงนี้ต้องมีความพร้อมในทุกเรื่อง ต้องมีความเก่งทั้งวิชาการ และปฏิบัติ เมื่อครูเห็นว่ามีความสามารถพอที่จะเรียนกราวในได้ ท่านก็จะต่อให้ โดยก่อนจะต่อก็ต่อมีการยกครู ตั้งกำหนด กันตามระเบียบ”

(ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๓)

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะ ในเรื่องความเชื่อของเพลงเดี่ยวกราวในนั้น แสดงให้เห็นว่า คุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการถ่ายทอดเพลงเดี่ยวกราวในนั้น ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ โดยครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ท่านจะพิจารณาก่อนที่จะถ่ายทอดความรู้ให้ลูกศิษย์โดยมีเกณฑ์ตัดสินที่ลูกศิษย์จะต้องมีฝีมือ มีความรู้ความสามารถในการบรรเลงเดี่ยว อย่างน้อยต้องได้รับการถ่ายทอดเพลงเดี่ยวขั้นพื้นฐานมาก่อน คือ เพลงเดี่ยวพญาโศก สารถิ แคมมอญ เชคนอก

โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะเพิ่มเติมในเรื่องการถ่ายทอดเดี่ยวปีใน เพลงกราวิน ที่ได้ต่อมาจากครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ว่าอาจารย์ไพฑูร อุณหะกะได้ถ่ายทอดให้กับ ใครบ้าง ท่านได้ให้สัมภาษณ์กับผู้วิจัยว่า

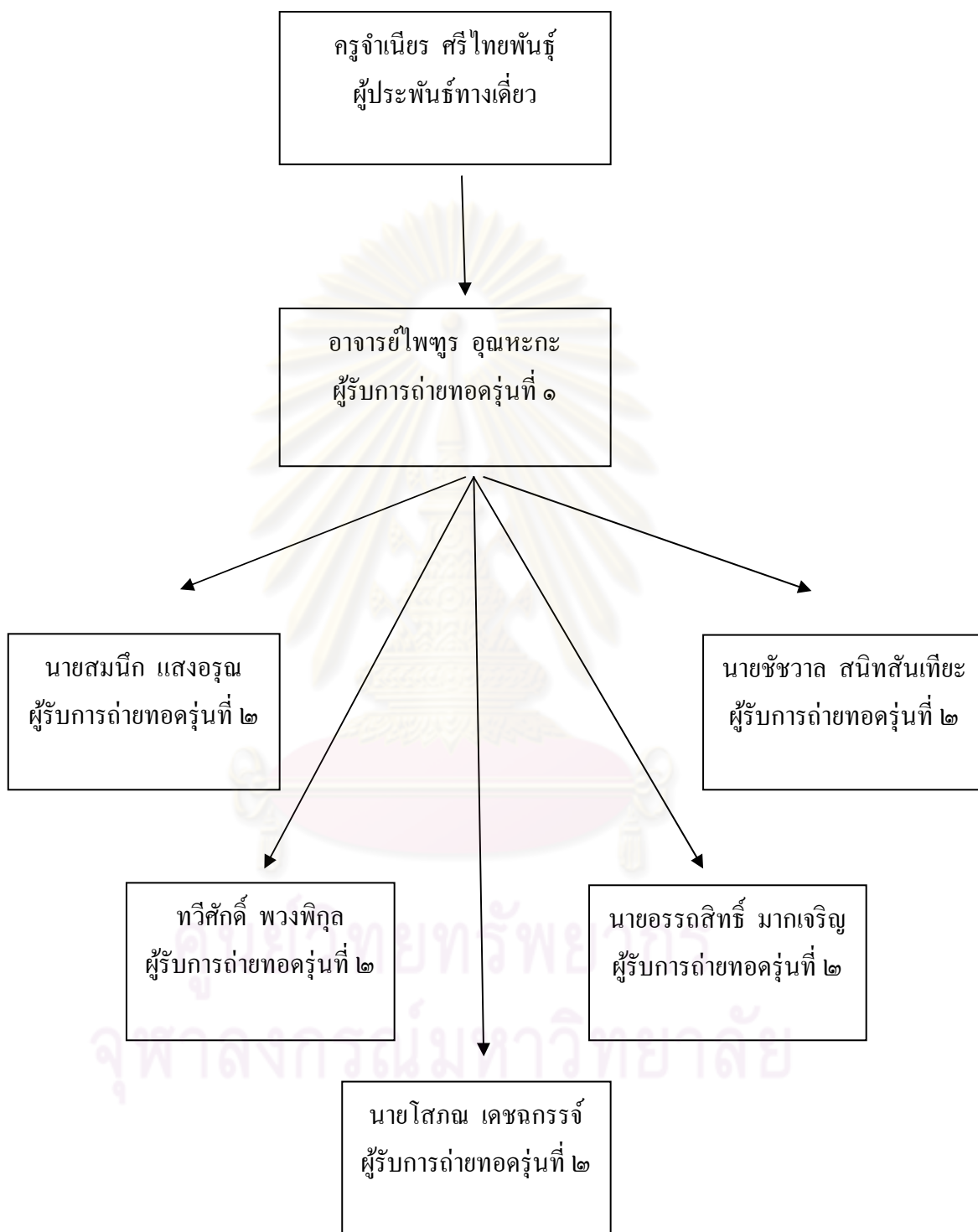
“ที่จริงครูก็ไม่หวงหรอกนะคือใครทำได้เป่าได้ก็จะต่อให้เพื่อที่จะให้ทาง เพลงเพลงนี้แพร่หลาย ที่ต่อให้ไปก็ได้แก่สมนึก แสงอรุณ, เจ้าโน้ต(ทวีศักดิ์ พวง พิฑูล), โสภณ(โสภณ เฉลนกรรจ), อรรถสิทธิ์ มากเจริญ, คือเป็นนิสิตที่เรียนเอกปี ที่นั่นแหละ ก็ไม่ได้หวงอะไรใครทำได้ก็ต่อให้ แล้วก็มีเธอ(ผู้วิจัย)อีกคนรวมแล้วก็ ๕ คน”(ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๓)

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะเกี่ยวกับการถ่ายทอดเดี่ยวปีในเพลงกราวิน สามชั้นทางของครูจำเนียรซึ่งได้ต่อให้อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะเป็นพิเศษเพลงนี้อาจารย์ไพฑูร ได้ ถ่ายทอดเดี่ยวกราวินสามชั้นให้กับลูกศิษย์ ๕ คน คือ

๑. นายสมนึก แสงอรุณ
๒. นายทวีศักดิ์ พวงพิฑูล
๓. นายโสภณ เฉลนกรรจ
๔. นายอรรถสิทธิ์ มากเจริญ
๕. นายชัชวาล สนิทสันเทียะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังการสืบทอดเพลงเดี่ยวปี่ในเพลงกราวในสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

หมายเหตุ สายการสืบทอดนี้ปรากฏเท่าที่ผู้วิจัยค้นพบเท่านั้น ทั้งนี้อาจมีผู้สืบทอดจำนวนมากกว่าที่
แสดงไว้

บทที่ ๓

วิเคราะห์เดี่ยวปีใน เพลงกราวใน สามชั้น ทางครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

ในการวิเคราะห์เดี่ยวปีใน เพลงกราวใน สามชั้นทางครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามหัวข้อต่างๆ ดังนี้

๓.๑. สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต

๓.๒. รายละเอียดการวิเคราะห์

๓.๒.๑ สังกีตลักษณ์

๓.๒.๒ จังหวะ

๓.๒.๓ ช่วงเสียง

๓.๒.๔ รูปแบบเพลงเดี่ยวกราวใน

๓.๒.๕ การใช้เม็ดพราย กลวิธี

๓.๓. สรุปท้ายบท

๓.๑. สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต

๓.๑.๑ สัญลักษณ์แทนเสียง

ในการวิเคราะห์เดี่ยวปีใน เพลงกราวในสามชั้นทางครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ผู้วิจัยได้กำหนดให้ใช้โน้ตระบบตัวอักษรไทย (ค ร ม ฟ ซ ล ท) และใช้ระบบนิ้วปีในเสียงต่ำสุด(เสียงต้อ)จนถึงเสียงปีในเสียงสูงสุด(เสียงแหบ)ได้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โน้ตระบบนิ้วโป้ง

เร่ต้อ (ร)	มีต้อ (ม)	ฟาดต้อ (ฟ)	ซอลต้อ (ซ)	ลาต้อ (ล)	ทีต้อ (ท)	โดต้อ (ด)
●	●	●	●	●	●	○
●	●	●	○	○	○	○
●	●	●	○	○	○	○
●	●	●	●	●	○	○
●	○	○	●	●	○	○
○	●	○	●	○	○	○

เรกลาง (ร)	มีกลาง (ม)	ฟากลาง (ฟ)	ซอลกลาง (ซ)	ลากลาง (ล)	ทีกลาง (ท)	โดกลาง (ด)
●	●	●	●	●	○	○
●	●	●	●	○	○	○
○	●	○	○	○	○	○
●	○	○	●	○	○	○
●	○	○	●	○	○	○
●	○	○	●	○	○	○

เรแหบ (ร)	มีแหบ (ม)	ฟแหบ (ฟ)	ซอลแหบ (ซ)	ลาแหบ (ล)	ทีแหบ (ท)	โดแหบ (ด)
◐	●	●	●	●	○	○
●	●	●	●	○	○	○
●	●	●	●	○	○	○
●	●	●	○	○	○	○
●	●	○	○	○	○	○
●	○	○	○	○	○	○

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการบันทึกโน้ตแบบบรรทัดเดียว และใช้อักษรย่อในการบันทึกดังนี้

เสียง	เรต้อ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ร
เสียง	มีต้อ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ม
เสียง	ฟาต้อ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ฟ
เสียง	ซอลต้อ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ซ
เสียง	ลาต้อ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ล
เสียง	ทีต้อ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ท
เสียง	โดต้อ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ด
เสียง	เรกลาง	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ร
เสียง	มีกลาง	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ม
เสียง	ฟากลาง	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ฟ
เสียง	ซอลกลาง	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ซ
เสียง	ลากกลาง	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ล
เสียง	ทีกกลาง	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ท
เสียง	โดกลาง	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ด
เสียง	เรแหบ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ริ
เสียง	มีแหบ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	มิ
เสียง	ฟาแหบ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ฟี
เสียง	ซอลแหบ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ซี
เสียง	ลาแหบ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ลี
เสียง	ทีแหบ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ที
เสียง	โดแหบ	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ดี
เสียง	เรหวนลม	ใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกเป็น	ริ

ในการศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวเปียโนในเพลงกราวในสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ผู้วิจัยได้กำหนดเสียงที่ใช้ในการบันทึกโน้ตให้ตรงกับเสียงที่บรรเลง โดยเสียงแรกที่ใช้ในการขึ้นเพลงคือเสียง โด ในกลุ่มเสียงปัญญาล ด ร ม x ซ ล x ในระดับเสียงนอก

๓.๑.๒ สัญลักษณ์แทนระดับเสียง ในการดำเนินทำนองการวิเคราะห์ที่กำหนดใช้
สัญลักษณ์ตัวอักษร แทนทางระดับเสียง ๗ ทางดังนี้

๑. กลุ่มเสียงปี่จุมูลที่ ๑	ฟ ซ ล x ค ร x	=	ระดับเสียงเพียงอล่าง
๒. กลุ่มเสียงปี่จุมูลที่ ๒	ซ ล ท x ร ม x	=	ระดับเสียงใน
๓. กลุ่มเสียงปี่จุมูลที่ ๓	ล ท ค x ม ฟ x	=	ระดับเสียงกลาง
๔. กลุ่มเสียงปี่จุมูลที่ ๔	ท ค ร x ฟ ซ x	=	ระดับเสียงเพียงอบบน
๕. กลุ่มเสียงปี่จุมูลที่ ๕	ค ร ม x ซ ล x	=	ระดับเสียงนอก
๖. กลุ่มเสียงปี่จุมูลที่ ๖	ร ม ฟ x ล ท x	=	ระดับเสียงกลางแหบ
๗. กลุ่มเสียงปี่จุมูลที่ ๗	ม ฟ ซ x ท ค x	=	ระดับเสียงขวา

๓.๑.๓ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการบันทึกกลวิธีพิเศษ

การสะบัด ๓ เสียง	ใช้สัญลักษณ์	(xxx)
การสะบัด ๒ เสียง	ใช้สัญลักษณ์	(xx)
การขยี้	ใช้สัญลักษณ์	xxxx
การครั้นนิ้ว	ใช้สัญลักษณ์	x ^{(x)(x)(x)}
การครั้นลม	ใช้สัญลักษณ์	x ^(xxx)
การหวนลม	ใช้สัญลักษณ์	x x
การโหยลม	ใช้สัญลักษณ์	x x
เสียงควง	ใช้สัญลักษณ์	x(ตัวดำ)
การพรมนิ้ว	ใช้สัญลักษณ์	x
การชะงักลม	ใช้สัญลักษณ์	x''

๓.๑.๔ ศัพท์สังคีตที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวปี่ใน เพลงกราวในสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์นี้
เพื่อให้เกิดความเข้าใจกับผู้ศึกษา ผู้วิจัยจึงใช้นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะทางดนตรีไทย (ศัพท์สังคีต) ที่
ใช้ในการวิเคราะห์เพลงเดี่ยวกราวใน ดังต่อไปนี้

๑. สะบัด ๓ เสียง หมายถึง การบรรเลงที่แทรกเสียงเข้ามาในการบรรเลงทำนองเก็บอีก ๑
พยางค์ ซึ่งแล้วแต่ผู้บรรเลงจะเห็นสมควรว่าจะสอดแทรกตรงไหน การบรรเลงสะบัดนี้ผู้บรรเลง
จะต้องบรรเลงสามลูกติดกัน

๒. สะบัด ๒ เสียง หมายถึง การบรรเลงที่บรรเลงคล้ายกับการสะบัด ๓ เสียง หากเป็นเพียงการบรรเลงแทรกพยางค์โดยความรวดเร็วเพียง ๒ เสียง

๓. ขยี้ หมายถึง เป็นการบรรเลงเพื่อเพิ่มเสียงแทรกแซงให้มีพยางค์ขึ้นไปจากการเป่าเก็บอีก ๑ เท่า การบรรเลงขยี้นี้จะบรรเลงทั้งประโยคของเพลงหรือจะบรรเลงสั้นยาวเพียงไรแล้วแต่ผู้บรรเลงจะเห็นและความเหมาะสม วิธีการบรรเลงขยี้ที่ท่านผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทยบางท่านเรียกว่าการบรรเลง “เก็บหกชั้น” แต่ในการเดี่ยวปี่กราวในทางนี้ มีการขยี้เป็นช่วงสั้น ๆ เท่านั้น

๔. ครั้นนิ้ว เป็นวิธีการบรรเลงปี่ในขั้นสูงอีกอย่างหนึ่งเพราะเสียงนี้มีการกดนิ้วที่เหมือนกันแต่ให้เสียงที่ออกมาแตกต่างกันกล่าวคือผู้บรรเลงต้องมีทักษะการใช้ลมที่พิสดารคือมีการบังคับลมให้แผ่วลงและแรงขึ้นอย่างเป็นระบบทั้งยังต้องใช้วิธีการเกร็งบริเวณหน้าท้องเพื่อให้เสียงลมที่ครั้นออกมาชัดเจนยิ่งขึ้นพร้อมกันนั้นนิ้วชี้ที่ปิดรูอยู่ก็ต้องปิดและเปิดให้พอดีกับลมที่ครั้นออกมาด้วย

๕. ครั้นลม เป็นวิธีการบรรเลงปี่ที่คล้ายคลึงกับการครั้นลม แต่ไม่ต้องปิดเปิดนิ้วสลับกันเหมือนครั้นนิ้ว

๖. หวนลม เป็นวิธีการบรรเลงปี่ในขั้นสูงที่ผู้บรรเลงจะต้องบังคับลมจากเสียงใดเสียงหนึ่งให้โหยขึ้นไปหาเสียง เร โดยผู้บรรเลงจะต้องใช้ลมที่ได้จากการเกร็งหน้าท้องและบีบลมที่แก้มเข้าช่วยกัน

๗. โหยลม เป็นวิธีการบรรเลงปี่ในขั้นสูงที่ผู้บรรเลงจะต้องบรรเลงจากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยการค่อย ๆ เบาลงลงมาจากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ

๘. เสียงควง คือเสียงที่ได้จากการกดนิ้วพิเศษและมีระดับเสียงคล้ายกับเสียงปกติ

๙. พรมนิ้ว คือการปิดเปิดนิ้วอย่างรวดเร็วในเสียงใดเสียงหนึ่งเพื่อให้เสียงที่ออกมามีลักษณะถี่ ๆ และละเอียดคล้ายการกรอของเครื่องดี

๑๐. การชะงักลม คือการเป่าเสียงใดเสียงหนึ่งด้วยลมสั้น ๆ

๓.๒.๒.๒ จังหวะหน้าทับ

จากการสัมภาษณ์ทัศนัย พิณพาทย์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับจังหวะหน้าทับในเดี่ยวปี่ในเพลงกราวในดังต่อไปนี้

“ เดี่ยวกราวในเนี่ยนะ เป็นเพลงที่พิเศษในเรื่องจังหวะหน้าทับอยู่ที่คือเวลาที่นำมาบรรเลงเดี่ยว จังหวะหน้าทับเขาจะไม่ตีแบบเพลงกราวในหรือคณะ เขาจะใช้หน้าทับเพลงกลมหรือว่าเพลงกราวนอกมาตี เพราะว่าเดี่ยวกราวในนะเป็นเพลงที่มีจังหวะที่ไม่ตายตัว มีความยืดหยุ่นได้ เป็นเพลงประเภทลูกโยน ซึ่งถ้าใช้หน้าทับเพลงกราวในจังหวะจะยึด เขาเลยใช้หน้าทับกลมจะเหมาะกว่า เพราะว่าหน้าทับกลมมีความกระชับ เลยเหมาะสมกับการมาใช้ในเดี่ยวกราวใน ในการบรรเลงทางเดี่ยวนะ จะใช้หน้าทับกลองทัด คือหน้าทับที่ดีเพลงกลมและกราวนอก ถ้าเป็นปี่พาทย์เดี่ยวเขาก็จะใช้กลองสองหน้าดี แต่ถ้าพวกเครื่องสายเดี่ยวเขาก็จะใช้โทน-ร่ำมะนาดีแทน ”
(ทัศนัย พิณพาทย์, สัมภาษณ์, ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

หน้าทับเพลงกราวนอกและเพลงกลม ซึ่งใช้ในการตีประกอบการเดี่ยวกราวใน

กลองทัด	----	--- ต้อม	-- ต้อม -	- ต้อม - ต้อม
---------	------	----------	-----------	---------------

๓.๒.๓ ช่วงเสียง

ในการเดี่ยวปี่ในเพลงกราวใน สามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์มีช่วงเสียงที่กว้างมาก ตั้งแต่ระดับเสียงต่ำเกือบสุดจนถึงระดับเสียงสูงเกือบสุดของปี่ใน ดังนี้

ช่วงเสียงที่ใช้ ชุ ลุ ทุ รุ มุ ฟ ช ล ท ค ร ี ม ี ฟ ี่ ี่ ล ี่ ค ี่ ร ี่

ศูนย์วิจัยศิลปวิทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓.๒.๔ รูปแบบเพลงเดี่ยวกราวิน

เพลงเดี่ยวกราวิน ประกอบด้วยรูปแบบที่สำคัญด้วยกัน 2 ส่วน ได้แก่

๓.๒.๔.๑ ส่วนที่เป็นลูกโยน

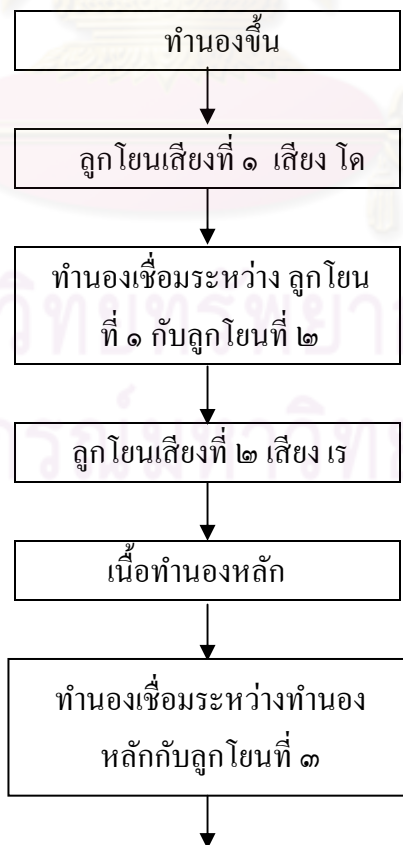
๓.๒.๔.๒ ส่วนที่เป็นเนื้อเพลง

๓.๒.๔.๑ ส่วนที่เป็นลูกโยน

ประกอบด้วยลูกโยนทั้งหมด ๖ โยนด้วยกัน ซึ่งในแต่ละกลุ่มโยนนั้นมีการประดิษฐ์ทำนองเพลงที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม ซึ่งเป็นทางที่ครูจำเนียรได้คิดประดิษฐ์สร้างสรรค์ขึ้นมาได้อย่างประณีตบรรจง

๓.๒.๔.๒ ส่วนที่เป็นเนื้อเพลง

เดี่ยวปี่ในเพลงกราวินสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์นั้น มีองค์ประกอบในส่วนที่เป็นเนื้อเพลง แบ่งออกเป็น ๒ ท่อน ซึ่งในระหว่างลูกโยนและเนื้อเพลงมีการคิดประดับตกแต่งในส่วนที่เป็นทำนองอื่นๆประกอบอยู่ด้วย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นตำแหน่งของลูกโยนเนื้อเพลง และทำนองที่เป็นตัวเชื่อมให้บทเพลงมีความไพเราะ สามารถแสดงตามโครงสร้างได้ดังต่อไปนี้

ทำนองขึ้นต้นของกลุ่มลูกโยนที่ 1

บรรทัดที่ ๑

---ซ	---ด	-ซ-ด	-ท-ด	-มีร์มี	-ซ-ร	--(มีร์ด)	-ท-ด
------	------	------	------	---------	------	-----------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ด x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ขึ้นต้นด้วยกราวในด้วยการดำเนินทำนองแบบไต่ขึ้นลงจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงคือเริ่มจากเสียง ซ ในห้องแรกแล้วค่อย ๆ ไต่ขึ้นในห้องที่ ๒ จากนั้นในห้องที่ ๓ ตั้งต้นที่เสียง ซ แล้วไต่ขึ้นเป็นเสียง ด ในห้องที่ ๔ ไต่ลงมาเป็นเสียง ท ซึ่งเป็นเสียงหลุม(นอกบันไดเสียง)จากนั้นไต่ขึ้นย้อนกลับไปเป็นเสียง ค อีกครั้ง ในวรรคครั้งนี้จึงเป็นการใช้กลวิธีการดำเนินทำนองแบบไต่เสียงขึ้นลง ทั้งนี้ยังมีการใช้เสียงนอกบันไดเสียงเพื่อให้ทำนองมีความหลากหลายมากขึ้น

ในส่วนของวรรคครั้งนี้ลูกตกสำคัญอยู่ที่เสียง ค แต่มีการใช้กลวิธีพิเศษในการบรรเลงเพิ่มขึ้นมาคือการขยี้เสียงสูง ๕ เสียงในห้องที่ ๕ ซึ่งการขยี้ในระดับเสียงสูงจัดเป็นกลวิธีการบรรเลงขั้นสูงสำหรับปี่ใน เพราะการขยี้ในระดับเสียงสูงนั้นผู้บรรเลงต้องมีความแม่นยำทั้งเสียงและมีการบังคับลมที่พอดีพอดีจึงจะทำให้เสียงขยี้ที่ออกมาไม่เพี้ยน และเสียงขยี้ ๕ เสียงอันนี้ยังเป็นสะพานเชื่อมเพื่อให้กระสวนทำนองกระโดดไปบรรเลงในเสียงสูงได้อย่างกลมกลืน นอกจากนี้ยังมีการใช้กลวิธีการสลับเสียงสูง ๓ เสียงในห้องที่ ๗ และจบประโยคด้วยเสียง ค ซึ่งเป็นเสียงหลักของโยนที่

๑

กลวิธีพิเศษที่พบ

การขยี้ ๕ เสียง และ การสลับ ๓ เสียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๒

-ร-ม	-ซ-ล	ซรซด	-ท-ด	-มริครัม	ซมริ-ริ	---(มริค)	-ท-ด
------	------	------	------	----------	---------	-----------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงพยัญมูล

กลุ่มเสียงพยัญมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

บรรทัดที่ ๒ ยังคงถูกตกสำคัญเหมือนกับบรรทัดแรกคือเสียง ค แต่มีการเพิ่มทำนองให้มีความหลากหลายขึ้นโดยในวรรคทำใน ๒ ห้องแรกนั้นมีการเพิ่มทำนองขึ้นให้ซับซ้อนมากกว่าบรรทัดที่ ๑ แต่ยังคงถูกตกเดิมคือเสียง ล ส่วนในห้องที่ ๓ มีการใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบกระโดดคือ เสียงขึ้นอยู่ที่เสียง ซ แล้วกระโดดลงไปเสียง ร จากนั้นกลับมาที่เสียง ซ อีกครั้งแล้วจึงกระโดดไปเสียง ค การดำเนินทำนองดังกล่าวนี้ผู้บรรเลงจะต้องใช้ลมให้ถูกต้องและพอดีเพราะเสียง ซ และเสียง ร นั้นกดนิ้วเหมือนกันแต่ใช้ลมต่างกันดังนั้นหากใช้ลมไม่ถูกจะทำให้เสียงปีที่ออกมาเพี้ยนได้อย่างง่ายดาย ส่วนในห้องที่ ๔ มีทำนองเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑

ในส่วนของวรรครับนั้นมีการใช้กลวิธีพิเศษคล้ายกับวรรครับในบรรทัดที่ ๑ แต่มีการเพิ่มทำนองขึ้นมาอีกคือการขยี้ ๗ เสียงในวรรคที่ ๕-๖ แล้วตามด้วยกลวิธีพิเศษอีกหนึ่งอย่างคือการหยุดชะงักลมในเสียง ม หลังจากนั้นก็มีการใช้กลวิธีพิเศษคือการพรมนิ้วในเสียง ริ ส่วนห้องที่ ๗ และ ๘ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑ ทั้งทำนองและถูกตก

กลวิธีพิเศษที่พบ

ขยี้ ๕ เสียง, การชะงักลม, การพรมนิ้วและการสะบัด ๓ เสียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๓

-รรม	-ซ-ล	-รื-รล	-ท-ค	-ม-ล	-ซ-ร	--(มื-รค)	-ท-ค
------	------	--------	------	------	------	-----------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โค

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓ นี้ยังคงอยู่ในเสียงหลักเดิมเหมือนกับ ๒ บรรทัดที่ผ่านมาแต่มีการเพิ่มทำนองและกลวิธีพิเศษขึ้นคือ มีการใช้เสียงควง ร ในห้องแรก และเสียง ร ิ ควงในห้องที่ ๓ ทำให้เพิ่มความยากและให้ทำนองมีมิติเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในเสียงควง ร ิ นั้นผู้บรรเลงต้องมีความพร้อมในด้านกำลังลมเป็นอย่างดีเพราะจะต้องใช้ลมมากกว่าปกติเนื่องจากเสียงดังกล่าวต้องเปิดรูนิ้วหมดทุกนิ้วซึ่งการเปิดนิ้วดังกล่าวจะให้เสียง ค ตรง แต่ถ้าหากเบ่งลมให้หนักขึ้นกว่าเดิมก็จะ ได้เสียง ร ิ ดังกล่าว และในห้องที่ ๔ ยังคงใช้กลวิธีพิเศษเหมือนกับบรรทัดที่ ๑ และ ๒

ในส่วนที่เป็นวรรครับนั้นยังคงมีการดำเนินทำนองไปในแนวเสียงสูงเหมือนกับ ๒ บรรทัดแรก แต่ในบรรทัดนี้มีทำนองที่ไม่ซับซ้อนเท่ากับ ๒ บรรทัดที่ผ่านมา โดยห้องที่ ๕ นั้นมีการดำเนินทำนองจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง จากนั้นใช้วิธีพิเศษคือการสะบัดในห้องที่ ๗ ส่วนในห้องที่ ๘ มีทำนองเหมือนกับ ๒ บรรทัดที่ผ่านมา

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง, การสะบัด ๗ เสียง

บรรทัดที่ ๔

-รรม	-ซ-ล	-มื-รล	-รื-ค	-ท-ล	-ซ-ม	--(มรค)	-ท-ค
------	------	--------	-------	------	------	---------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โค

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔ ยังคงเสียงสำคัญเสียงเดียวกันกับ ๓ บรรทัดที่ผ่านมาแต่มีการเพิ่มกลวิธีการบรรเลงพิเศษขึ้นมาดังนี้คือ มีการใช้เสียงควง ร ในห้องที่ ๑ จากนั้นใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบไต่ขึ้นเสียงสูงในห้องที่ ๒ และมีการใช้กลวิธีการขยี้ ๕ เสียงในห้องที่ ๓ ส่วนในห้องที่ ๔ ใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบแบบไต่ลงสืบเนื่องมาจากโน้ตตัวสุดท้ายของห้องที่ ๓ คือเสียง ม ดังนั้นในห้องที่ ๔ ของบรรทัดนี้จึงใช้เสียง ร ิ เป็นตัวเชื่อมมาหาเสียง ค แตกต่างจาก ๓ บรรทัดก่อนที่ใช้ตัว ท เป็นตัวเชื่อม

ในวรรคแรกของบรรทัดที่ ๔ นั้นมีกระสวนทำนองลงมาทางเสียงต่ำโดยใช้โดยมีการใช้เสียง ท เป็นสะพานเชื่อมจากนั้นมีการใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบไต่เสียงลงจากเสียง ท ในห้องที่ ๕ แล้วมาสะบัดลง ๓ เสียงในบรรทัดที่ ๗ จากนั้นใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบไต่ขึ้นมาหาเสียง ค ในวรรคที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง, การขยี้ ๕ เสียง, การสะบัด ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๕

---ร	-ร-ม	-ล-ม	-ซ-ล	---ค	ทครัด-ซ	---ล ^{(ล)(ล)(ล)}	---ค
------	------	------	------	------	---------	---------------------------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕ นี้มีกระสวนทำนองที่ไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงและมีการตกแต่งทำนองโดยการใช้เสียงควง ร ในห้องที่ ๒ และมีการดำเนินทำนองแบบไต่ลงไปหาเสียง ม ในห้องที่ ๓ และมีการดำเนินทำนองแบบไต่ขึ้นไปหาเสียง ล ในห้องที่ ๔

ในวรรคนี้มีกระสวนทำนองไล่จากต่ำไปหาเสียงสูง โดยมีการใช้กลวิธีพิเศษคือการขยี้ ๔ เสียงในห้องที่ ๖ ซึ่งได้ใช้เสียง ท ซึ่งเป็นเสียงนอกบันไดมาเป็นตัวเชื่อมให้ทำนองมีความสมบูรณ์และมีการใช้กลวิธีพิเศษคือครั้นนิ้วในเสียง ล ในห้องที่ ๗ ซึ่งกลวิธีการครั้นนิ้วนี้เป็นวิธีการบรรเลงปีในขั้นสูงอีกอย่างหนึ่งเพราะเสียงนี้มีการกดรูนิ้วที่เหมือนกันแต่ให้เสียงที่ออกมาแตกต่างกัน กล่าวคือผู้บรรเลงต้องมีทักษะการใช้ลมที่พิสดารคือมีการบังคับลมให้แผ่วลงและแรงขึ้นอย่างเป็นระบบทั้งยังต้องใช้วิธีการเกร็งบริเวณหน้าท้องเพื่อให้เสียงลมที่ครั้นออกมาชัดเจนยิ่งขึ้นพร้อมกันนั้นนิ้วชี้ที่ปิดรูอยู่ก็ต้องปิดและเปิดให้พอดีกับลมที่ครั้นออกมาด้วย หลังจากครั้นลมในห้องที่ ๗ แล้วยังมีการใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนลมขึ้นไปหาเสียง ค ในห้องที่ ๘ โดยการบรรเลงเสียงโหยนั้นผู้บรรเลงให้ลมมีลักษณะที่ต่อเนื่องจนเสมือนว่าเป็นลมเดียวกันสามารถทำได้โดยการกระแทกลมออกจากลำคอแรงกว่าปกติเล็กน้อย

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง, การขยี้ ๔ เสียง, การครั้นนิ้ว, การหวนลม

บรรทัดที่ ๖

---ริ	-มริครมี	---ซ	-ลซมซล	---ล	-ล-ซ	---ล	---ล
-------	----------	------	--------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๖ มีกระสวนทำนองไล่จากต่ำไปสูง ในห้องที่ ๑ ขึ้นที่เสียง ริ และใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบขยี้ลงสลับกับขึ้น ๕ เสียงไปหาเสียง ม ในห้องที่ ๒ ส่วนในห้องที่ ๓ เสียงขึ้นอยู่ที่เสียง ซ และใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบขยี้ลงสลับกับขึ้นแบบข้ามเสียง ๕ เสียงไปหาเสียง ล

เริ่มบรรจบด้วยเสียง ล ในห้องที่ ๕ จากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนลมขึ้นไปหาเสียง ค ในห้องที่ ๖ และตกที่เสียง ซ ท้ายห้อง จากนั้นได้ทำนองไปในทางสูงในห้องที่ ๗ และ ๘ คือเสียง ล และ ค

กลวิธีพิเศษที่พบ การขยี้ ๕ เสียง, การหวนลม

บรรทัดที่ ๗

---	---	---	---ที่	---	---	---	---ริ
-----	-----	-----	--------	-----	-----	-----	-------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๗ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงคือ เสียงขึ้น ท ซึ่งเป็นเสียงนอกบันไดแต่นำมาใช้เป็นเสียงสำคัญทั้งนี้ก็เพื่อความหลากหลายของท่วงทำนองในวรรคทำหลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนขึ้นไปหาเสียง ริ ซึ่งเป็นเสียงควง จะสังเกตเห็นว่าในบรรทัดนี้จะต้องหวนเสียงจาก ท ไปหา ริ ในลักษณะที่ยาวเป็นพิเศษดังนั้นผู้บรรเลงจะต้องค่อย ๆ บีบลมจากเสียง ท ไปหาเสียง ริ อย่างช้า ๆ เพื่อให้พอดีกับจังหวะซึ่งค่อนข้างยาวกว่าปกติ

กลวิธีพิเศษที่พบ การหวนลม

บรรทัดที่ ๘

---ริ	-มริทรมิ	ซ-ลิซมิซ	--ลทิ	----	----	----	---ริ
-------	----------	----------	-------	------	------	------	-------

บรรทัดที่ ๙

---ริ	--มริทรมิ	-ซ-ลิซมิซ	--ลทิ	----	----	----	---ริ
-------	-----------	-----------	-------	------	------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๘ และ ๙ มีลักษณะที่เหมือนกันคือ วรรคห้าและวรรคหกรมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงคือในส่วนที่เป็นวรรคห้านั้นเริ่มต้นที่เสียง ริ ในห้องแรก จากนั้นใช้กลวิธีพิเศษคือการขยี้ ๕ เสียงในห้องที่สอง หลังจากนั้นเริ่มตั้งเสียงใหม่ที่เสียง ซ ในห้องที่ ๓ แล้วตามด้วยวิธีการขยี้ ๔ เสียงในห้องเดียวกัน จากนั้นในห้องที่ ๔ คือเสียง ลทิ ซึ่งทั้งสองเสียงนี้ต้องดันลมจากหน้าห้องและลำคอให้แรงกว่าการเป่าเสียงปกติเล็กน้อยเพื่อให้เสียงที่ออกมาไม่เพี้ยน หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนเสียงไปหาเสียง ริ ในห้องที่ ๘ ของวรรคหกร ซึ่งจะต้องหวนลมให้พอดีกับจังหวะ

และเนื่องจากในสองบรรทัดนี้เป็นการบรรเลงในระดับเสียงสูงซึ่งต้องใช้ทักษะการบังคับลมที่พิเศษกว่าการเป่าในระดับเสียงกลางและเสียงต่ำ ดังนั้นผู้เป่าต้องผ่านการฝึกซ้อมมาเป็นอย่างดีจึงจะเป่าได้อย่างไม่ผิดเพี้ยน

กลวิธีพิเศษที่พบ

การขยี้ ๕ เสียง, การขยี้ ๔ เสียง, การหวนลม

บรรทัดที่ ๑๐

---ซ	--ลิซมิซ	--ลทิ	---ริ	---ซ	--ลิซมิซ	--ลทิ	---ริ
------	----------	-------	-------	------	----------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๐ มีการดำเนินทำนองและกระสวนทำนองที่เหมือนกันทั้งวรรคห้าและวรรคหกร นั่นคือมีกระสวนทำนองที่มีลักษณะไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงทั้งสองวรรค โดยเริ่มห้องที่ ๑ ด้วยเสียง ซ หลังจากนั้นใช้กลวิธีพิเศษคือการขยี้ ๔ เสียงในห้องที่ ๒ หลังจากนั้นปิดท้ายประโยคด้วยวิธีการเป่าสองเสียงติดกันแล้วหวนขึ้นไปหาเสียง ริ หลังจากนั้นจึงเริ่มวรรคหกรด้วยทำนองและวิธีพิเศษที่เหมือนกับวรรคห้า

กลวิธีพิเศษที่พบ

การขยี้ ๔ เสียง, การหวนลม

บรรทัดที่ ๑๑

---ซ้	---	--ท้ซ้ล้ท้	---ร้	---	---	---	---ล้
-------	-----	------------	-------	-----	-----	-----	-------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๑ ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยเริ่มห้องแรกด้วยเสียง ซ้ แล้วประคองเสียงให้นิ่งไว้จนถึงห้องที่ ๓ จึงใช้กลวิธีพิเศษคือการขี๊แบบลงแล้วขึ้น ๕ เสียงและหลังจากนั้นจึงหวนลมจาก ท้ จากห้องที่ ๓ ไปหาเสียง ร้ ในท้ายห้องที่ ๔ จึงหมดวรรคทำ

ในวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงแบบหวนลมต่อเนื่องจากวรรคทำคือ เสียง ร้ ในห้องที่ ๔ จากนั้นประคองเสียงดังกล่าวให้นิ่งแล้วค่อย ๆ โหยลมลงมาหาเสียง ล้อย่างช้า ๆ ให้พอดีกับจังหวะ

กลวิธีพิเศษที่พบ การขี๊ ๕ เสียง, การหวนลม, การโหยลม

บรรทัดที่ ๑๒

---	---	---	---ซ้	---	---	---	--ล้ซ้ล้
-----	-----	-----	-------	-----	-----	-----	----------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๒ มีกระสวนทำนองที่เชื่อมต่อกันระหว่างวรรคทำกับวรรครับคือมีลักษณะกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในวรรคทำนั้นเป็นการบรรเลงเสียงต่อเนื่องมาจากเสียง ล้ ในห้องที่ ๘ ของบรรทัดที่ ๑๑ โดยลากเสียงดังกล่าวยาวมาจนถึงห้องที่ ๓ ของบรรทัดที่ ๑๒ หลังจากนั้นจึงเปลี่ยนเป็นเสียง ซ้ ในห้องที่ ๔ หลังจากนั้นลากเสียง ซ้ ยาวไปหาวรรครับและประคองเสียงไว้จนถึงห้องที่ ๘ จึงใช้วิธีการบรรเลงขี๊แบบสับ ๔ เสียง

กลวิธีพิเศษที่พบ การขี๊ ๔ เสียง

บรรทัดที่ ๑๓

----	----	----	---ซั	----	----	---ลัซั	มีซัลัซัลั
------	------	------	-------	------	------	---------	------------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๓ มีกระสวนทำนองที่คล้ายกับบรรทัดที่ ๑๒ คือมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง แต่ในวรรคแรกของบรรทัดที่ ๑๓ นั้นมีการเพิ่มเติมรายละเอียดของทำนองให้มีความซับซ้อนมากขึ้นในห้องที่ ๘ และ ๙ นั่นคือการขี้นแบบกระโดดและแบบสับ ๘ เสียง

กลวิธีพิเศษที่พบ การขี้น ๘ เสียง

บรรทัดที่ ๑๔

----	----	----	---ซั	----	----	----	--ลัซัลั
------	------	------	-------	------	------	------	----------

ในบรรทัดที่ ๑๔ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๑๒

บรรทัดที่ ๑๕

----	----	----	---ซั	----	----	---ลัซั	มีซัลัซัลั
------	------	------	-------	------	------	---------	------------

ในบรรทัดที่ ๑๕ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๑๓

บรรทัดที่ ๑๖

----	---ซั	----	--ลัซัลั	----	---ซั	----	--ลัซัลั
------	-------	------	----------	------	-------	------	----------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๖ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงทั้งวรรคทำและวรรครับ โดยเริ่มวรรคทำด้วยเสียงต่อเนื่องจากบรรทัดที่ ๑๕ แล้วเปลี่ยนเป็นเสียง ซ ในห้องที่ ๒ จากนั้นประคองเสียงไว้ แล้วใช้วิธีการดำเนินทำนองขี้นแบบสับ ๔ เสียงในห้องที่ ๔ จบทำประโยคด้วยเสียง ล หลังจากนั้นประคองเสียง ล เอาไว้ แล้วเริ่มวรรครับด้วยวิธีเดียวกันกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ การขี้น ๔ เสียง

บรรทัดที่ ๑๗

----	--(ซัดถ)	--(ซัดถ)	--ซ่ม	----	----	----	----
------	----------	----------	-------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูล คร ม x ซ ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๗ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำนองนั้นเป็นการใช้เสียงที่ต่อเนื่องมาจากบรรทัดที่ ๑๖ ลากเสียงยาวมาจนถึงห้องที่ ๒ จึงใช้วิธีการบรรเลงแบบสะบัด หลังจากนั้นสะบัดแบบเดิมอีกครั้งในห้องที่ ๓ แล้วจึงปิดทำยวรรคทำด้วยทำนองที่ไล่ลงมาจาก ซ แล้วจบด้วยเสียง ม จากนั้นลากเสียง ม ยาวไปจนหมดวรรครับแล้วต่อเนื่องไปจนถึงบรรทัดที่ ๑๘

กลวิธีพิเศษที่พบ

การสะบัด ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๑๘

----	----	----	---ริ <i>mmmm</i>	----	----	---	--มริซ่ม
------	------	------	-------------------	------	------	-----	----------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูล คร ม x ซ ถ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๘ มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง ในบรรทัดนี้มีการบรรเลงต่อเนื่องมาจากการขึ้นเสียงในบรรทัดที่ ๑๗ โดยลากเสียงมาจากบรรทัดดังกล่าวจนถึงห้องที่ ๔ ในวรรคทำจึงเปลี่ยนเป็น เสียง ริ โดยเพิ่มวิธีการบรรเลงแบบพรมนิ้วเพื่อให้เสียงที่ออกมามีลักษณะที่หวานขึ้น หลังจากนั้นพรมนิ้วยาวไปจนถึงวรรครับ แล้วจึงขยี้แบบสับ ๔ เสียงในห้องที่ ๘ หลังจากนั้นลากเสียง ม ยาวไปจนถึงบรรทัดที่ ๑๙

กลวิธีพิเศษที่พบ

การพรมนิ้ว, การขยี้ ๔ เสียง

บรรทัดที่ ๑๕

---	---	---	---รื	~~~~~	---	(มรืท)-รื	--มรืซมื
-----	-----	-----	-------	-------	-----	-----------	----------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๕ มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง ในบรรทัดนี้มีความคล้ายคลึงกันกับบรรทัดที่ ๑๔ แต่มีการดำเนินทำนองที่ซับซ้อนขึ้นในห้องที่ ๗ และ ๘ ของวรรครับ คือมีการเพิ่มวิธีการบรรเลงแบบ สะบัดลงในห้องที่ ๗ โดยลูกสุดท้ายของการสะบัดตกที่เสียง ท ซึ่ง เป็นเสียงนอกบันไดทั้งนี้ก็เพื่อความหลากหลายของท่วงทำนอง แล้วตามด้วยเสียง รื ที่ทำยห้อง หลังจากนั้นจึงใช้วิธีการบรรเลงแบบเดียวกันกับห้องที่ ๘ ของบรรทัดที่ ๑๔ คือขยี้แบบสับ ๔ เสียง แล้วลากเสียงยาวไปบรรทัดที่ ๒๐

กลวิธีพิเศษที่พบ

การพรมนิ้ว, การสะบัด ๑ เสียง, การขยี้ ๔ เสียง

บรรทัดที่ ๒๐

---	---	---	---รื	~~~~~	---	---	มรืซมื
-----	-----	-----	-------	-------	-----	-----	--------

ในบรรทัดที่ ๒๐ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๑๕

บรรทัดที่ ๒๑

---	---	---	---รื	~~~~~	---	(มรืท)-รื	--มรืซมื
-----	-----	-----	-------	-------	-----	-----------	----------

ในบรรทัดที่ ๒๑ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๑๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๒๒

----	--(ริ้ซ่ม)	--(ริ้ซ่ม)	--ริ้ด	----	----	----	----
------	------------	------------	--------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๒๒ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำนองนั้นเป็นการใช้เสียงที่ต่อเนื่องมาจากบรรทัดที่ ๒๑ ลากเสียงยาวมาจนถึงห้องที่ ๒ จึงใช้วิธีการบรรเลงแบบสะบัด หลังจากนั้นสะบัดแบบเดิมอีกครั้งในห้องที่ ๓ แล้วจึงปิดทำยวรรคทำด้วยทำนองที่ไล่ลงมาจาก ริ แล้วจบด้วยเสียง ค จากนั้นลากเสียง ค ยาวไปจนหมดวรรครับแล้วต่อเนื่องไปจนถึงบรรทัดที่ ๒๓

กลวิธีพิเศษที่พบ การสะบัด ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๒๓

----	----	----	---ท	----	----	----	--(มริ้ด)
------	------	------	------	------	------	------	-----------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๒๓ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากต่ำไปหาเสียงสูง ในบรรทัดนี้เป็นการบรรเลงที่ต่อเนื่องจากการลากเสียงยาวของบรรทัดที่ ๒๒ แล้วมาเปลี่ยนเป็นเสียง ท ในห้องที่ ๔ จากนั้นลากเสียง ท ยาวไปจนถึงวรรคทำ และใช้วิธีการบรรเลงแบบสับดลง ๓ เสียงในห้องที่ ๘ หมดทำยประโยคด้วยเสียง ค แล้วลากเสียงยาวส่งไปบรรทัดที่ ๒๔

กลวิธีพิเศษที่พบ การสะบัด ๓ เสียง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๒๔

----	----	----	---ท	----	----	--มริตรีม	---(ริค)
------	------	------	------	------	------	-----------	----------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โค

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๒๔ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในวรรคทำนองต่อเนื่องมาจากการลากเสียง ค ขาวมาจากบรรทัดที่ ๒๓ หลังจากนั้นลากยาวต่อเนื่องมาจนถึงห้องที่ ๔ จึงเปลี่ยนเป็นเสียง ท แล้วลากเสียงคังกล่าวยาวไปจนถึงวรรครับ แล้วขยี้แบบลงแล้วขึ้น ๕ เสียง แล้วจบด้วยเสียง ม ในห้องที่ ๗ แล้วใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบสะบัดลง ๒ เสียงในห้องที่ ๘ ซึ่งจบด้วยเสียง ค หลังจากนั้นลากเสียง ค ยาวต่อเนื่องเพื่อส่งไปยังบรรทัดที่ ๒๕

กลวิธีพิเศษที่พบ การขยี้ ๕ เสียง, การสะบัด ๒ เสียง

บรรทัดที่ ๒๕

----	----	----	---ท	----	----	----	--(มริค)
------	------	------	------	------	------	------	----------

ในบรรทัดที่ ๒๕ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๒๓

บรรทัดที่ ๒๖

----	----	----	---ท	----	----	--มริตรีม	---(ริค)
------	------	------	------	------	------	-----------	----------

ในบรรทัดที่ ๒๖ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๒๔

บรรทัดที่ ๒๗

---	-ท-(มริค)	-ท-(มริค)	---ท	---ริ	---	---	---ล
-----	-----------	-----------	------	-------	-----	-----	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โค

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๒๗ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำนองนั้นเป็นการใช้เสียงที่ต่อเนื่องมาจากบรรทัดที่ ๒๖ ลากเสียงยาวมาจนถึงห้องที่ ๒ จึงเปลี่ยนเป็นเสียง ท ซึ่งเป็นเสียงนอกบันไดเสียง แล้วตามด้วยการสะบัดลง ๓ เสียงหมดท้ายห้องด้วยเสียง ค ส่วนในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเดียวกันกับห้องที่ ๒ หลังจากนั้นขึ้นเสียง ค แล้วเปลี่ยนเป็นเสียง ท ในห้องที่ ๔ แล้วใช้กรรบรรเลงแบบหวนลมขึ้นไปหาเสียง ริ ในห้องที่ ๕ ของวรรครับแล้วจึงค่อย ๆ โหยเสียงลงมาเสียง ล ในห้องที่ ๘ แล้วประคองเสียงเดิมไว้ยาวไปจนถึงบรรทัดที่ ๒๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การสะบัด ๓ เสียง, การหวนลม, การโหยลม

บรรทัดที่ ๒๘

---	---	-ล”-(ลล)	---ริ	---	---	---	---
-----	-----	----------	-------	-----	-----	-----	-----

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โค

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๒๘ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในบรรทัดนี้มีความต่อเนื่องมาจากบรรทัดที่ ๒๗ ซึ่งลากเสียง ล ยาวมา จนถึงห้องที่ ๓ จึงตัดเสียง แล้วสะบัดสามครั้ง โดยเรียกการบรรเลงในแบบห้องที่ ๓ นี้ว่า การตอดลิ้น วิธีกรทำได้โดยการเป่าโดยใช้ลิ้นของผู้เป่าตัดเสียง ล ตัวแรก(ล”) แล้วหยุดเสียงทันที หลังจากนั้นตามด้วยการใช้ลิ้นผู้เป่าแตะกับลิ้นปีแล้วเป่าออกมาเป็นเสียงสั้น ๆ อีกสองครั้ง(เช่นเดียวกับการสะบัด) เสียงที่ออกมาโดยรวมจะเป็นเสียง “ ร็อด- ตะรอ” หลังจากนั้นจึงเป่าลากเสียงหวนขึ้นไปหาเสียง ริ ในห้องที่ ๔ แล้วเป่าเสียง ริ ลากยาวไปจนถึงวรรครับแล้วหยุดเสียงในห้องที่ ๖

กลวิธีพิเศษที่พบ การตอดลิ้น, การหวนลม

บรรทัดที่ ๒๕

---	---	ชลท"ล	----ร"	---	---	ลลท"ล	---ร"
-----	-----	-------	--------	-----	-----	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๒๕ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในวรรคทำนองนั้น เริ่มต้นทำนองที่ห้องที่ ๓ ใช้วิธีดำเนินทำนองแบบเรียงเสียงจากต่ำไปหาเสียงสูงใน ๓ เสียงแรกแล้วหยุดเสียงไว้ที่เสียง ท หลังจากนั้นลดเสียงลงมา ๑ เสียงคือเสียง ล หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนลมขึ้นไปหาเสียง ร" แล้วชะงักลม(ในภาษาปี่มีชื่อเรียกลักษณะการบรรเลงแบบหวนเสียงจาก ล ไปหา ร" แล้วหยุดเสียงนี้ว่า "ต้อย") หลังจากนั้นลากเสียงยาวไปหาวรรครับ

ในวรรครับเริ่มทำนองที่ห้องที่ ๓ โดยวิธีการดำเนินทำนองแบบย่ำที่เสียงเดิมคือ ล สองครั้ง หลังจากนั้นได้ขึ้นไปทางเสียงสูง ๑ เสียงคือเสียง ท หลังจากนั้นหยุดเสียง แล้วลดลงมาเสียงเดิมคือ ล หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนขึ้นไปหาเสียง ร" เหมือนกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ

การชะงักลม, การหวนลม(เสียงต้อย)

บรรทัดที่ ๓๐

---	---	ชลท"ล	----ร"	---	---	ลลท"ล	---ร"
-----	-----	-------	--------	-----	-----	-------	-------

ในบรรทัดที่ ๓๐ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๒๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๓๑

---	ลลท"ล	---ร"	---	ลลท"ล	---ร"	-ล-ร"	-ล-ร"
-----	-------	-------	-----	-------	-------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๑ มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง ในวรรคทำห้องแรก ปล่อยว่าง จากนั้นมีวิธีการดำเนินทำนองแบบย่ำที่เสียงเดิมคือ ล สองครั้ง หลังจากนั้นได้ขึ้นไปทางเสียงสูง ๑ เสียงคือเสียง ท หลังจากนั้นหยุดเสียงแล้วลดลงมาเสียงเดิมคือ ล หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนขึ้นไปหาเสียง ร" แล้วชะงักลม

ในวรรคนี้มีลักษณะทำนองคล้ายคลึงกับวรรคทำคือ มีวิธีการดำเนินทำนองแบบย่ำที่เสียงเดิมคือ ล สองครั้ง หลังจากนั้นได้ขึ้นไปทางเสียงสูง ๑ เสียงคือเสียง ท หลังจากนั้นหยุดเสียงแล้วลดลงมาเสียงเดิมคือ ล หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหวนขึ้นไปหาเสียง ร" ในห้องที่ ๖ หลังจากนั้นลดความละเอียดของทำนองลงเหลือเพียง การหวนลมขึ้นจากเสียง ล ไปหา ร" ในห้องที่ ๗ และ ๘ (คือเหลือเพียง เสียง “ต้อย ต้อย” ในภาษาปี่) หลังจากนั้นลากเสียง ร" ยาวไปจนถึงบรรทัดที่ ๓๒

กลวิธีพิเศษที่พบ การหวนลม(เสียงต้อย)

บรรทัดที่ ๓๒

---	---	---ล	-ล"- (ลล)	---	---ซฟ	---	-ลซฟลซ
-----	-----	------	-----------	-----	-------	-----	--------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๒ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำนั้นรับมาจากการลากเสียงในบรรทัดที่ ๓๑ มาจำนวน ๒ ห้อง แล้วจึงเปลี่ยนมาเป็นเสียง ล ในห้องที่ ๓ หลังจากนั้นใช้การบรรเลงแบบ ตอดลิ้นเสียง ล ในห้องที่ ๔ แล้วลากเสียงยาวไปหาวรรครับ

ในวรรครับนั้นเริ่มทำนองแบบเรียงเสียงลงในห้องที่ ๖ สองเสียงในจังหวะตกโดยท้ายห้องอยู่ที่เสียง ฟ ซึ่งเป็นเสียงนอกบันได แล้วใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบขยี้เรียงเสียงลงและข้ามเสียงขึ้นในห้องที่ ๘ โดยจบประโยคด้วยเสียง ซ หลังจากนั้นลากเสียงยาวไปจนถึงบรรทัดที่ ๓๓

กลวิธีพิเศษที่พบ การตอดลิ้น, การขยี้ ๕ เสียง

บรรทัดที่ ๓๓

----	----	----	-ซ"- (ซซ)	----	----	---ลซ	ฟซลซคด
------	------	------	-----------	------	------	-------	--------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๓ มีกระสวนทำนองที่ไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในวรรคทำเป็น การลากเสียงต่อเนื่องมาจากบรรทัดที่ ๓๒ ยาวมาจนถึงห้องที่ ๓ หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบ ตอดคลื่นเสียง ซ ในห้องที่ ๔ การตอดคลื่นในเสียง ซ นั้นมีวิธีการคือเป่าเสียง ซ สั้น ๑ ครั้งโดยใช้ลิ้นผู้ เป่าแต่ละที่ลึนปีเบา ๆ แล้วตามด้วยการเป่าเสียง ซ ในแบบเดียวกันอีก ๒ ครั้ง และหลังจากตอดคลื่น เสียง ซ ในห้องที่ ๔ แล้วก็เป่าลากเสียงยาวไปหาวรรครับอีก ๒ ห้อง หลังจากนั้นจึงใช้วิธีการ บรรเลงแบบขี้ลง-ขึ้นและกระ โดค ๘ เสียงจบท้ายประ โยคด้วยเสียง ล แล้วลากเสียงยาวไปหา บรรทัดที่ ๓๔

กลวิธีพิเศษที่พบ การตอดคลื่น, การขี้ ๘ เสียง

บรรทัดที่ ๓๔

----	----	----	-ซ"- (ซซ)	----	----	---ลซ	ฟซลซคด
------	------	------	-----------	------	------	-------	--------

ในบรรทัดที่ ๓๔ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๓๓ แล้วจบท้ายประ โยคด้วยการลาก เสียง ล ในห้องที่ ๘ ยาวไปถึงบรรทัดที่ ๓๕

บรรทัดที่ ๓๕

----	---ซ	----	--ลซคด	----	---ซ	----	--ลซคด
------	------	------	--------	------	------	------	--------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๕ มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง ในส่วนที่เป็นวรรคทำ นั้นมีความต่อเนื่องมาจากเสียง ล ในบรรทัดที่ ๓๔ หลังจากนั้นเปลี่ยนเสียงมาเป็นเสียง ซ ในห้องที่ ๒ แล้วขี้นอยู่เสียงเดิมไปยังห้องที่ ๓ หลังจากนั้นในห้องที่ ๔ มีการขี้แบบสับ ๔ พยางค์ โดยจบที่ เสียง ล แล้วลากเสียงยาวส่งไปยังวรรครับ

ในวรรครับมีลักษณะการดำเนินทำนองและการใช้กลวิธีพิเศษเหมือนกับวรรคทำทุก ประการ

กลวิธีพิเศษที่พบ การขี้ ๔ เสียง

บรรทัดที่ ๓๖

----	--(ซคต)	--(ซคต)	---ซ	----	----	-ซ''-(ซซ)	---ล
------	---------	---------	------	------	------	-----------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๖ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยมีการใช้วิธีการบรรเลงแบบสลับกระโดดในครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓ หลังจากนั้นขึ้นเสียง ซ ในครั้งที่ ๔ แล้วเป่าลากเสียงยาวไปหาวรรครับ หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบตอดลิ้นเสียง ซ ในครั้งที่ ๗ แล้วบรรเลงย้อนขึ้นไปอยู่ที่เสียง ล ในห้องสุดท้าย

กลวิธีพิเศษที่พบ การสลับ ๓ เสียง, การตอดลิ้น

บรรทัดที่ ๓๗

----	-ล''-(ลล)	---ล ^{(ล)(ล)(ล)}	---ล	---ล ^{(ล)(ล)(ล)}	---ล	-ล''-(ลล)	---ล ^(ล-ล-ล-) ท''
------	-----------	---------------------------	------	---------------------------	------	-----------	------------------------------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๗ มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในวรรคทำครั้งที่ ๒ ใช้กลวิธีการบรรเลงแบบตอดลิ้นเสียง ล หลังจากนั้นจึงใช้กลวิธีพิเศษครั้งนี้ในเสียงเดียวกันในห้องที่ ๓ แล้วกลับมาขึ้นเสียง ล อีกครั้งในห้องที่ ๔

ในส่วนที่เป็นวรรครับนั้น เริ่มต้นประโยคด้วยการครั้งนี้ในห้องที่ ๕ หลังจากนั้นกลับไปขึ้นเสียง ล อีกครั้งในห้องที่ ๖ แล้วจึงตอดลิ้นในห้องที่ ๗ ตามด้วยปิดท้ายบรรทัดด้วยวิธีการดำเนินทำนองแบบครั้นลมแล้วดันลมขึ้นไปหาเสียง ท ด้วยวิธีการบรรเลงแบบหยุดชะงัก

ในบรรทัดนี้จะสังเกตเห็นได้ว่าจะมีการตอดลิ้นตามด้วยครั้งนี้ และเสียงตรง และครั้งนี้อีกครั้ง เมื่อเป่าอย่างต่อเนื่องกันจะให้เสียงที่มีลักษณะเป็นคลื่นคล้ายคลื่นของน้ำทะเลที่มีทั้งแรงทั้งเบาปะปนกันไปและเมื่อบรรเลงจนหมดประโยคของเพลงคือ บรรทัดที่ ๘ ก็มีการใช้วิธีครั้นลมซึ่งวิธีนี้จะให้เสียงที่กระชับขึ้นกล่าวคือคล้ายกับครั้งนี้แต่มีลักษณะกระชับกว่าจึงเปรียบเทียบได้ว่าคลื่นมาแรงหนักกว่าเก่า จากนั้นจึงคลี่คลายด้วยการเปลี่ยนเสียงขึ้นไปเป็นเสียง ท แล้วชะงักเสียงทันที เปรียบเสมือนว่าเกลียวคลื่นได้สาดซัดมาจนถึงฝั่งเรียบร้อยแล้วนั่นเอง

กลวิธีพิเศษที่พบ การตอดลิ้น, การครั้งนี้, การครั้นลม

บรรทัดที่ ๓๘

----	----	----	-ร-ร	----	----	----	--มรทรม
------	------	------	------	------	------	------	---------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๘ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในวรรคทำนอง ๓ ห้องแรกใช้วิธีการบรรเลงแบบปล่อยจังหวะคือปล่อยให้หนึ่งและกลองบรรเลงเท่านั้นหลังจากนั้นจึงเริ่มดำเนินทำนองของปีในห้องที่ ๔ ด้วยเสียง ร และ ร จากนั้นลากเสียง ร ขาวไปยังวรรครับอีก ๓ ห้อง และหลังจากนั้นขยี้ลงแล้วขึ้นในห้องที่ ๘ โดยเสียงสุดท้ายอยู่ที่เสียง ม หลังจากนั้นจึงลากเสียงยาวต่อไปยังบรรทัดที่ ๓๙

กลวิธีพิเศษที่พบ

การใช้เสียงควง, การขยี้ ๕ เสียง

บรรทัดที่ ๓๙

----	----	----	ชมชม	----	----	----	--(มรท)
------	------	------	------	------	------	------	---------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๓๙ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงไปเสียงต่ำ โดยวรรคทำนองต่อเนื่องมาจากการลากเสียงจากบรรทัดที่ ๓๘ ยาวมาจนถึงห้องที่ ๔ มีการใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบไล่ลงสองประโยคซ้ำกัน โดยมีการใช้เสียงควง ซ ซึ่งเสียงดังกล่าวนี้สามารถทำได้โดยการกดนิ้วแบบเดียวกันกับเสียง ม แต่ผู้เป่าต้องดันลมจากท้องและเกร็งกระพุ้งแก้มเล็กน้อยเพื่อให้ลมที่ออกมา มีน้ำหนักแรงกว่าเดิมเล็กน้อยซึ่งการเป่าในลักษณะนี้เป็นวิธีการบรรเลงปีในชั้นสูงอีกวิธีหนึ่ง หลังจากจบวรรคทำด้วยเสียง ม แล้วต้องลากเสียงยาวต่อไปจนถึงวรรครับ

ในวรรครับลากเสียงยาวมาจนถึงวรรคที่ ๗ หลังจากนั้นใช้การสะบัดลง ๑ เสียงในห้องที่ ๘ โดยเสียง ร และ ทู ใช้เสียงควง ซึ่งเป็นนิ้วพิเศษของปีในอีกนิ้วหนึ่ง หลังจากนั้นลากเสียง ทู ขาวเพื่อส่งไปยังบรรทัดถัดไป

กลวิธีพิเศษที่พบ

การใช้เสียงควง, การสะบัด ๑ เสียง

บรรทัดที่ ๔๐

----	----	----	-ร-ร	----	----	----	--มรทรม
------	------	------	------	------	------	------	---------

ในบรรทัดที่ ๔๐ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๓๘

บรรทัดที่ ๔๑

---	---	---	ชมชม	---	---	---	--(มรท)
-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	---------

ในบรรทัดที่ ๔๑ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๓๕

บรรทัดที่ ๔๒

---	---	---	---ค	---	---	---	---ค
-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔๒ มีลักษณะกระสวนทำนองแบบขึ้นเสียงเดิมคือ เสียง โด แต่ในวรรคทำนองนั้นขึ้นเสียงอยู่ที่เสียง ค แล้วลากเสียงยาวไปจนถึงห้องที่ ๘ จึงเปลี่ยนเป็นเสียง ค

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๔๓

---	---	---	---ค	---	---	---	---ค
-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔๓ มีลักษณะกระสวนทำนองแบบขึ้นเสียงเช่นเดียวกับบรรทัดที่ ๔๒ คือ ยังคงขึ้นอยู่ที่เสียง โด แต่มีการเพิ่มความหลากหลายของเสียงด้วยการเปลี่ยนเป็น เสียงต่ำบ้าง กลางบ้าง และสูงบ้าง

ในส่วนที่เป็นวรรคทำนองบรรทัดนี้ได้เปลี่ยนจากบรรทัดที่แล้วมาอยู่ที่เสียง ค ซึ่งเป็นระดับเสียงที่สูงไปอีกขั้นคู่เสียงหนึ่ง ผู้บรรเลงจะต้องบีบลมให้แคบลงและดันลมจากท้องเพื่อเป็นแรงส่งให้ถึงเสียงจากนั้นค้างไว้ที่เสียงคดังกล่าวไว้จนมาถึงห้องที่ ๘ ของวรรคจึงเปลี่ยนระดับเสียงมาบรรเลง ค กลางอีกครั้ง หลังจากนั้นบรรเลงลากเสียง ค กลางนี้ยาวไปจนถึงบรรทัดที่ ๔๔

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๔๔

----	----	----	---ค	----	----	----	----
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔๔ มีลักษณะกระสวนทำนองแบบขึ้นเสียงเช่นเดียวกับบรรทัดที่ ๔๒ และ ๔๓ คือขึ้นเสียงอยู่ที่เสียง ค แต่ในบรรทัดนี้ได้เปลี่ยนระดับเสียงมาเป็น ค เสียงต่ำในห้องที่ ๔ หลังจากนั้นลากเสียงยาวไปยังวรรครับจนหมดสุดบรรทัด

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๔๕

ซลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ซลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔๕ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง มีการใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบเก็บโดยดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบกระโดดลงแล้วกระโดดขึ้นในห้องที่ ๒,๓ และ ๔ ทั้งหมดบรรเลงในเสียงค้อย

ในวรรครับมีลักษณะการดำเนินทำนองแบบเดียวกันกับวรรคทำ แต่มีการเปลี่ยนระดับเสียงมาบรรเลงในระดับเสียงกลาง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๔๖

ซลุตุด	ทลุตุด	ทลุตุด	ทลุตุด	ซลทต	ทลทต	ทลร็ด	ทลทต
--------	--------	--------	--------	------	------	-------	------

ในบรรทัดที่ ๔๖ มีลักษณะเหมือนกับบรรทัดที่ ๔๕

บรรทัดที่ ๔๗

ซลุตุด	ทลุตุด	ซลทต	ทตทต	ซล้ท้ค้	ท้ค้ท้ค้	ซลุตุด	ทลุตุด
--------	--------	------	------	---------	----------	--------	--------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔๗ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง

ในวรรคทำมีการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงจากต่ำไปสูงในห้องที่ ๑ หลังจากนั้นมีการดำเนินทำนองแบบ ซ้ำประโยค สองครั้งในห้องที่ ๒ คือ ทต ทต ซึ่งเป็นเสียงต้อ หลังจากนั้น มีการดำเนินทำนองในลักษณะเดียวกันกับสองบรรทัดแรกแต่เปลี่ยนระดับเสียงมาบรรเลงในเสียงกลาง

ในวรรครับก็ยังคงดำเนินทำนองเช่นเดียวกันกับในวรรคทำแต่เปลี่ยนระดับเสียงมาเป็นเสียงแหบในห้องที่ ๕ และ ๖ จากนั้นกลับมาบรรเลงในระดับเสียงต้ออีกครั้งในทำนองเดิมในห้องที่ ๗ และ ๘

โดยสรุปในบรรทัดนี้มีการดำเนินทำนองที่ซ้ำกัน ๔ ครั้ง แต่ในการบรรเลงแต่ละครั้งจะเปลี่ยนระดับเสียงเพื่อให้ทำนองมีความหลากหลายมากขึ้น โดยการบรรเลงเสียงต้อหนึ่งครั้ง กลางหนึ่งครั้ง แหบหนึ่งครั้ง แล้วกลับมาเสียงต้ออีกครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๔๘

ซลุตุด	ซลทต	ซล้ท้ค้	ซลุตุด	ซลชม	รดคุด	ทลซลุต	ทลุตม
--------	------	---------	--------	------	-------	--------	-------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔๘ มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงในวรรคทำและไล่จากต่ำไปหาสูงในวรรครับ

ในวรรคทำนั้นมีการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงจากต่ำไปหาเสียงสูง คือ ซลทต เรียงติดไป โดยในห้องแรกบรรเลงในระดับเสียง ต้อ ห้องที่ ๒ บรรเลงในระดับเสียงกลาง ในห้องที่ ๓ บรรเลงในระดับเสียงแหบ และกลับมาบรรเลงเสียงต้ออีกครั้งในห้องที่ ๔

ในวรรครับนั้นมีการดำเนินทำนองแบบกระโดดขึ้นและลงในห้องที่ ๕ หลังจากนั้นมีการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงแล้วซ้ำที่เสียง ค ๑ ครั้ง ในห้องที่ ๖ หลังจากไล่เสียงลงไปอีก ๒ เสียงแล้วย้อนกลับขึ้นมาเป็น ไล่เสียงขึ้นจาก ซ ในห้องที่ ๗ แล้วดำเนินทำนองไล่ขึ้นมาจนถึงเสียง ม ในห้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๔๕

ฟซลรี	ดลซฟ	ทุพมล	ซฟมร	ทลรซ	ลทลรี	ดซดฟ	มรีดซ
-------	------	-------	------	------	-------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ดร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๔๕ ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๑ และ ๒ ใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงเรียงขึ้น ๒ เสียงแล้วกระโดดข้ามเสียง ๒ เสียงตกท้ายห้องที่ ๑ ที่เสียง รี่ หลังจากนั้นไล่เสียงลงกลับคืนมาจนถึงเสียง ฟ ส่วนในห้องที่ ๓ ใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบกระโดดข้ามเสียงจากล่างขึ้นบนโดยมีการใช้เสียงควง ทุ ในต้นประโยคแล้วข้ามไปเป็นเสียงคู่ ๕ คือเสียง ฟ หลังจากนั้นกระโดดลงกลับมาที่เสียง ม แล้วกระโดดกลับไปเสียงคู่ ๔ คือเสียง ล หลังจากนั้นไล่เสียงลงมาในห้องที่ ๔

ในวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยมีการดำเนินทำนองแบบเก็บกระโดดในห้องที่ ๕ แล้วดำเนินทำนองแบบไล่เสียงเรียงขึ้นไปในทางสูงในห้องที่ ๖ ส่วนในห้องที่ ๗ ใช้วิธีการบรรเลงแบบกระโดดอีกครั้ง และในห้องที่ ๘ ก็ใช้วิธีดำเนินทำนองแบบไล่เสียงเรียงลงมาอีกครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๕๐

ทลรัช	รชลท	ครัดช	รช"--	----	----	----	---ริ
-------	------	-------	-------	------	------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง โด

กลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๐ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในครั้งที่ ๑-๓ มีการดำเนินทำนองแบบกระโดด ส่วนในครั้งที่ ๔ มีการดำเนินทำนองแบบกระโดดข้ามเสียงในจังหวะยกหลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบชะงักเสียงในเสียง ซ

ในวรรคที่ ๓ ห้องแรกใช้วิธีการบรรเลงแบบเงิบคือปล่อยเงิบรอจังหวะแล้วจึงมารับที่เสียง ริ ในครั้งที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ

การชะงักกลม, การพรมนิ้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลูกโยนที่ ๒ เสียง เร

บรรทัดที่ ๕๑

---	---	---	--มีริ้ม	---	---ริ	<i>mmmm</i>	--มีริ้ม
-----	-----	-----	----------	-----	-------	-------------	----------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๒

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๑ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในวรรคทำนองนั้นเป็นการบรรเลงที่ต่อเนื่องมาจากการพรมนิ้วเสียง ริ ในบรรทัดที่ ๕๐ ยาวมาในบรรทัดนี้จำนวน ๓ ห้อง หลังจากนั้นในห้องที่ ๔ ใช้กลวิธีการบรรเลงแบบขยี้สับ ๔ เสียงแล้วลากเสียงยาวส่งไปยังวรรครับ

ในวรรครับยังคงกระสวนทำนองแบบเดียวกับวรรคทำแต่มีการเพิ่มความหลากหลายของทำนองขึ้นมาคือการเพิ่มการพรมนิ้วเสียง ริ ในห้องที่ ๖ จากนั้นในห้องที่ ๘ ใช้กลวิธีการบรรเลงแบบเดียวกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ การขยี้ ๔ เสียง, การพรมนิ้ว

บรรทัดที่ ๕๒

---	---ริ	<i>mmmm</i>	--มีริ้ม	---	---ริ	<i>mmmm</i>	---(มีริ้ม)
-----	-------	-------------	----------	-----	-------	-------------	-------------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๒

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๒ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบเดียวกันกับวรรครับในบรรทัดที่ ๕๑ ทุกประการ

ส่วนในวรรครับมีการใช้วิธีการบรรเลงแบบพรมนิ้วเสียง ริ แล้วลากเสียงยาวไปอีก ๑ ห้อง หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบสะบัดลง ๓ เสียงในห้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การพรมนิ้ว, การขยี้ ๔ เสียง, การสะบัด ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๕๓

----	---ซ	----	---ซ	----	--ลัซฟิซลั	ลั-	---ซ
------	------	------	------	------	------------	-----	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๒

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๓ มีกระสวนทำนองแบบยืนเสียงอยู่ที่เสียง ซ สังเกตได้จากในห้องที่ ๒,๔ และ ๘ ซึ่งมีการยืนอยู่ที่เสียง ซ ซึ่งแต่ละตัวก็ได้ใช้ระดับเสียงที่แตกต่างกันเพื่อให้ทำนองที่หวลเคลื่อนไหว นอกจากนี้ยังได้ใช้วิธีการบรรเลงแบบขยี้ขึ้นลง ๕ เสียงในห้องที่ ๖ จากนั้นตามด้วยการหวนเสียงขึ้นจาก ล ไปหา ค ในห้องที่ ๖ ต่อด้วย ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การขยี้ ๕ เสียง, การหวนลม

บรรทัดที่ ๕๔

----	----	----	--(ลัซฟิ)	----	---มี	----	---ริ
------	------	------	-----------	------	-------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๒

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๔ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำนองนั้นเป็นการบรรเลงต่อเนื่องมาจากการยืนเสียง ซ ในบรรทัดที่ ๕๓ จำนวน ๓ ห้อง หลังจากนั้นใช้การบรรเลงแบบสลับลง ๓ เสียง โดยเสียงสุดท้ายอยู่ที่เสียง ฟ ซึ่งเป็นเสียงนำร่องเพื่อที่จะเปลี่ยนบันไดเสียงไปในโยนถัดไป หลังจากนั้นค่อย ๆ ไล่เสียงลงมาทีละเสียงเป็นเสียง มี ในห้องที่ ๖ และลดมาเป็นเสียง ริ ในห้องที่ ๘ หลังจากนั้นยืนเสียง ริ เอาไว้เพื่อส่งไปยังบรรทัดที่ ๕๕

กลวิธีพิเศษที่พบ การสลับ ๓ เสียง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๕๕

----	----	----	--มีรั้งมี	----	---รั้ง	-----	--มีรั้งมี
------	------	------	------------	------	---------	-------	------------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๒

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๕ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในวรรคทำนอง เริ่มต้นทำนองในท้องที่ ๔ ด้วยวิธีการบรรเลงแบบขยี้สับ ๕ เสียง

ส่วนในวรรครับยังคงทำนองที่คล้ายกันกับวรรคทำนองแต่มีการเพิ่มรายละเอียดของทำนองคือการพรมนิ้วเสียง รั ในท้องที่ ๖ หลังจากนั้นขยี้แบบสับ ๕ เสียงในท้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การขยี้ ๔ เสียง, การพรมนิ้ว

บรรทัดที่ ๕๖

----	---รั้ง	-----	--มีรั้งมี	----	---รั้ง	-----	---(มีรั้ง)
------	---------	-------	------------	------	---------	-------	-------------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๒

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๖ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำนองนั้นมีการใช้วิธีการบรรเลงแบบพรมนิ้วในเสียง รั ในท้องที่ ๒ หลังจากนั้นใช้กลวิธีการบรรเลงแบบขยี้ในท้องที่ ๔

ส่วนในวรรครับใช้กลวิธีการบรรเลงแบบพรมนิ้วในท้องที่ ๖ หลังจากนั้นสะบัดลง ๓ เสียงในท้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การพรมนิ้ว, การขยี้ ๔ เสียง, การสะบัด ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๕๗

----	---ซ	----	--(ซซซ)	----	--(ลซฟ)	---ม	---ร
------	------	------	---------	------	---------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๑ กับลูกโยนที่ ๒

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๗ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำนองนั้นมีการขึ้นเสียงอยู่ที่เสียง ซ โดยเริ่มต้นทำนองที่ท้องที่ ๒ หลังจากนั้น ใช้วิธีการบรรเลงแบบสะบัดเสียงเดียวเสียง ซ ในท้องที่ ๔

ในส่วนที่เป็นวรรครับเริ่มทำนองด้วยการสะบัดลง ๓ เสียงในห้องที่ ๖ ซึ่งมีเสียงสุดท้ายอยู่ที่เสียง ฟ ซึ่งเป็นเสียงนอกบันไดเสียงทั้งนี้ก็เพื่อเป็นสะพานเชื่อมไปยังโยนที่สองคือ โยน เร หลังจากนั้นค่อย ๆ ไล่เสียงลงมาเป็นเสียง ม ในห้องที่ ๗ และไล่ลงมาเป็นเสียง ร ในห้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การสะเดาะ, การสะบัด

บรรทัดที่ ๕๘

----	----	----	----	-ร-ร	-ร-ร	-ร-ร	-ร--
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง เร

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๘ มีกระสวนทำนองแบบขึ้นเสียงอยู่ที่เสียง ร โดยในวรรคทำนองนั้นเป็นการบรรเลงที่ต่อเนื่องมาจากห้องที่ ๘ ของบรรทัดที่ ๕๗ ลากเสียง ร ยาวมาจนหมดวรรคทำนองบรรทัดที่ ๕๘

ในวรรครับนั้นมีการขึ้นเสียงอยู่ที่เสียง ร โดยในห้องที่ ๕,๖,๗ นั้นมีการใช้กลวิธีการบรรเลงแบบเสียงควง ร ในจังหวะยกสลับกับเสียงปกติในจังหวะตกของทั้ง ๓ ห้อง ทั้งนี้เพื่อให้ทำนองมีความหลากหลายในเรื่องของเสียง และหลังจากนั้นมีการใช้เสียงควง ปิดท้ายประโยคด้วยเสียงควง ร อีกครั้งในจังหวะยก

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๕๙

-ทุ-ทุ	-ร-ร	-ซ-ซ	-ร-ร	-ทุ-ทุ	-ร-ร	-ซ-ซ	-ร-ร
--------	------	------	------	--------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง เร

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๕๙ มีกระสวนทำนองที่เป็นไปในลักษณะกระโดดข้ามเสียงไปมา โดยในห้องแรกมีเสียงสำคัญคือเสียง ท ห้องที่ ๒ มีเสียงสำคัญคือ ร ห้องที่ ๓ มีเสียงสำคัญคือ ซ ซึ่งเป็นเสียงนอกบันไดแต่ได้นำเสียงนี้มาใช้ก็เพื่อให้การเปลี่ยนกลุ่มเสียงดูมีความกลมกลืนมากขึ้น เพราะหากเปลี่ยนโดยไม่ใช้เสียงนอกบันไดเสียงอันนี้ก็อาจทำให้การเปลี่ยนกลุ่มเสียงดูไม่นิ่มนวลเท่าที่ควร หลังจากนั้นในวรรครับก็มีทำนองที่เป็นแบบเดียวกันกับวรรคทำ โดยภายในทุก ๆ ห้องมีการใช้เสียงควงในจังหวะยกของแต่ละห้องเพื่อให้ทำนองมีเสียงที่หลากหลายยิ่งขึ้น

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๖๐

-ซ-ซ	-ร-ร	-ซ-ซ	-ร-ร	-ซ-ซ	-ร-ร	-ซ-ซ	-ร-ร
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง เร

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๖๐ มีกระสวนทำนองที่กระโดดข้ามเสียง และภายในบรรทัดนี้เป็นการลดรูปทำนองมาจากบรรทัดที่ ๕๘ จนเหลือเพียง สองเสียง คือ เสียง ซ และ ร สลับกันไปในแต่ละห้อง แต่ในทุก ๆ ห้องยังคงใช้กลวิธีการบรรเลงด้วยการใช้เสียงควงในจังหวะยกเช่นเดิม

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๖๑

-ทุ-ร	ร-ม-ร	ร-ซ-ร	ร-ม-ร	ทุ-ซ-ทุ	ร-ม-ร	ร-ซ-ร	ร-ม-ร
-------	-------	-------	-------	---------	-------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง เร

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๖๑ มีกระสวนทำนองแบบกระโดดข้ามเสียงไปมา โดยมีเสียง ร เป็นเสียงสำคัญ แต่เปลี่ยนท่วงทำนองจังหวะยกของแต่ละห้องให้มีความแตกต่าง โดยในวรรคทำนองนั้นเริ่มต้นทำนองที่เสียง ทุ ตามด้วยการย่ำเสียง ร สองครั้ง หลังจากนั้นในห้องที่สองเปลี่ยนจังหวะยกเป็น ร ม แล้วตามด้วยการย่ำเสียง ร อีกสองครั้ง ในห้องที่ ๓ เปลี่ยนทำนองจังหวะยกเป็น ร ซ แล้วย่ำที่เสียง ร อีกสองครั้ง ในห้องที่ ๔ เปลี่ยนทำนองจังหวะยกเป็น ร ม แล้วย่ำเสียง ร อีกสองครั้งดังเดิม

ในวรรครับยังคงขึ้นเสียงหลักอยู่ที่เสียง ร แต่มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้คือ ในห้องที่ ๕ เปลี่ยนทำนอง ๓ พยางค์แรกเป็น ทุซทุ หลังจากนั้นกลับไปอยู่ที่เสียง ร อีก ๑ ครั้ง ในห้องที่ ๖ เปลี่ยนทำนองจังหวะยกเป็น ร ม แล้วย่ำที่เสียง ร สองครั้ง ห้องที่ ๗ เปลี่ยนทำนองจังหวะยกเป็นเสียง ร ซ แล้วย่ำที่เสียง ร อีกสองครั้ง ห้องที่ ๘ เปลี่ยนจังหวะยกเป็น ร ม แล้วย่ำที่เสียง ร อีกสองครั้งดังเดิม

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๖๒

ร-ทุ-ร	ร-ม-ร	ร-ซ-ร	ร-ม-ร	ทุ-ซ-ทุ	ร-ม-ร	ร-ซ-ร	ร-ม-ร
--------	-------	-------	-------	---------	-------	-------	-------

ในบรรทัดที่ ๖๒ มีกระสวนทำนองที่คล้ายกันกับบรรทัดที่ ๖๑ แต่มีการเพิ่มท่วงทำนองคือเพิ่มเสียง ร ในห้องแรกเพื่อให้ท่วงทำนองมีความยากมากขึ้น

บรรทัดที่ ๖๓

ซัรมัรี	ซัฟมัรี	ครัมัรี	ซัฟมัรี	ซัลัซัรี	ซัฟมัรี	ครัมัรี	ซัฟมัรี
---------	---------	---------	---------	----------	---------	---------	---------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง เร

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๖๓ มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในวรรคทำมีการดำเนินทำนองแบบถาม และในวรรครับเป็นการดำเนินทำนองแบบตอบ ซึ่งทั้งสองวรรคมีเสียงหลักอยู่ที่เสียง ร แต่มีการผันทำนองให้มีความหลากหลาย

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๖๔

ซัรมัรี	ซัฟมัรี	ครัมัรี	ซัฟมัรี	ซัลัซัรี	ซัฟมัรี	ครัมัรี	ซัฟมัรี
---------	---------	---------	---------	----------	---------	---------	---------

ในบรรทัดที่ ๖๔ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๖๓

บรรทัดที่ ๖๕

ซัลัซัรี	ซัฟมัรี	ครัมัรี	ซัฟมัรี	ซัลัซัรี	ซัฟมัรี	ครัมัรี	ซัฟมัรี
----------	---------	---------	---------	----------	---------	---------	---------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง เร

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๖๕ มีลักษณะกระสวนทำนองที่ลดรูปมาจากบรรทัดที่ ๖๔ คือตัดวรรคทำออกเหลือเพียงวรรครับ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๖๖

ซัฟมัรี	คัฟมัรี	ซัฟมัรี	คัฟมัรี	มัครัมัรี	รัมฟัซัรี	ฟัลัซัฟ	ซัฟมัรี
---------	---------	---------	---------	-----------	-----------	---------	---------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง เร

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๖๖ มีลักษณะกระสวนทำนองที่ลดรูปลงมาจากบรรทัดที่ ๖๕ แต่มีการตัดแปลงท่วงทำนองบางตอนเพื่อให้เหมาะสมที่จะส่งต่อไปยังบรรทัดที่ ๖๗ ซึ่งเป็นเนื้อกราวใน

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

เนื้อทำนองหลัก

บรรทัดที่ ๖๗

ททลท	มลชม	ชมทล	ชลดล	ทุพมฟ	ลฟชล	ชพมฟ	ทุพมร
------	------	------	------	-------	------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำ โดยมีการใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำในห้องที่ ๑ แล้วเคลื่อนที่ลงลดมา ๑ เสียงแล้วกลับมาบรรเลงที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๒ ใช้กลวิธีการข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ ไปทางเสียงสูง แล้วบรรเลงเคลื่อนที่ลงมาที่เสียงเดิม ห้องที่ ๓ บรรเลงซ้ำกับทำนองห้องที่ ๒ แล้วบรรเลงต่อไปในลักษณะได้ไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๔ มีการใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำเพื่อให้เกิดความไพเราะมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ ใช้เสียงควงเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วลงมา ๑ เสียงจึงขึ้นไปบรรเลงที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๖ มีการบรรเลงโดยการใช้อการเคลื่อนที่เป็นคู่ ๓ ลงมาทางเสียงต่ำแล้วบรรเลงเรียงเสียงขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๗ ใช้การบรรเลงแบบเรียงเสียงไปในทางระดับเสียงต่ำแล้วขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๘ ใช้เสียงควงเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วบรรเลงเรียงเสียงลงมาทางเสียงต่ำ

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๖๘

ทลรช	รชลท	คชคม	ร็ดทล	ทุพมฟ	ลฟชล	ชพมฟ	ทุพมร
------	------	------	-------	-------	------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๑ บรรเลงแบบเรียงเสียงมาทางเสียงต่ำแล้วบรรเลงขึ้นไป ๔ เสียงโดยใช้กลวิธีที่เป่าเสียงควงแล้วจึงบรรเลงลงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๒ บรรเลงไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วบรรเลงเรียงเสียงไปในทางเสียงสูงจนจบห้อง ในห้องที่ ๓ บรรเลงไปทางเสียงต่ำ ๔ เสียงแล้วจึงมาบรรเลงที่เสียงเดิม แล้วจึงบรรเลงขึ้นไปทางเสียงสูง ๓ เสียง ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงมาทางเสียงต่ำ

ในส่วนของวรรคที่ ๖ นั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยใน ห้องที่ ๕ ใช้เสียงคองเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วลงมา ๑ เสียงจึงขึ้นไป บรรเลงที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๖ มีการบรรเลงโดยการใช้การเคลื่อนที่เป็นคู่ ๑ ลงมาทางเสียงต่ำแล้ว บรรเลงเรียงเสียงขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๗ ใช้การบรรเลงแบบเรียงเสียงไปในทางระดับเสียง ต่ำแล้วขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๘ ใช้เสียงคองเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วบรรเลงเรียงเสียงลงมาทางเสียงต่ำ

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงคอง

บรรทัดที่ ๖๕

ลลลท	ลฟมร	ลลทล	ทรมฟ	ทุมรท	ลุฑรม	ฟลทล	ฟมรท
------	------	------	------	-------	-------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคที่มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ มีการดำเนินทำนอง แบบย่ำเสียง ล ๓ ครั้งหลังจากนั้นเปลี่ยนไปเป็นเสียง ท ในจังหวะตก ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่ เสียงลง ในห้องที่ ๓ มีการปรุงทำนองให้มีความซับซ้อนมากขึ้น โดยการเปลี่ยนตำแหน่งของเสียง ท ให้ มาอยู่ในจังหวะก่อนจังหวะตกเพื่อให้ทำนองในห้องนี้มีความแตกต่างอย่างสอดคล้องกันกับห้องที่ ๑ หลังจากนั้นในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบกลอนม้วนเสียงขึ้น โดยที่เสียงแรกอยู่ที่เสียง ท หลังจากนั้น ลดลงมาเป็นคู่ ๔ แล้วไต่ย่อนขึ้นมาทางเสียงสูง

ในวรรคที่มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ ดำเนิน ทำนองในแบบกลอนม้วนเสียงลง ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงขึ้น ในห้องที่ ๗ ไต่เสียงขึ้น ในจังหวะยกแล้วไต่ลง ในจังหวะตก ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๗๐

รรพ	มฟลท	ร้มีรล	ร้ทลฟ	ม้รทล	ร้ทลฟ	ทลฟม	ลฟมร
-----	------	--------	-------	-------	-------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำไปหาระดับเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓ ไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๒ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงลงมาทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ ห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ ห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ ห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๑

ลทลฟ	ลทลล	ร้มีรล	ร้ทลฟ	ลทร้ฟ	ลทร้ม	ฟลทท	รรมท
------	------	--------	-------	-------	-------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงบรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ ในห้องที่ ๒ บรรเลงไปทางเสียงสูงแล้วกลับมาบรรเลงซ้ำที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำ โดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ

ในส่วนของวรรณกรรมนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ค แล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๖ บรรเลงมาทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ค แล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๕ บรรเลงมาทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ซ แล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๘ ในห้องที่ ๘ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๒

ลฟฟฟ	มฟลท	รรมรท	รทล-	ฟ-ทุร	ทุทล-	ฟ-ทุท	ลฟมร
------	------	-------	------	-------	-------	-------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำไปหาระดับเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ฟ ๑ ครั้ง ในห้องที่ ๒ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงโดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำ โดยข้ามเสียง ค

ในส่วนของวรรณกรรมนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ บรรเลงทางเสียงสูงโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ และคู่ ๑ โดยใช้กลวิธีการบรรเลงเสียงควง ในห้องที่ ๖ บรรเลงโดยการใช้เสียงควงแล้วเปลี่ยนบรรเลงด้วยเสียงธรรมดาแล้วบรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๗ บรรเลงทางเสียงสูงโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ โดยใช้กลวิธีการบรรเลงเสียงควงแล้วเปลี่ยนบรรเลงด้วยเสียงธรรมดา ในห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๗๓

-ชุลท	ลชุลท	ลชรรท	ลชุลท	รรมท	ลชชชช	ทลทช	ลทลท
-------	-------	-------	-------	------	-------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑, ๒ และจังหวะยกในห้องที่ ๓ มีลักษณะการดำเนินทำนองวางนอนอยู่กับที่คือเสียง ช ล ท หลังจากนั้นมีการเพิ่มความซับซ้อนในจังหวะตกโดยเพิ่มเสียง ร เข้าไปเพื่อให้ออกจากกลุ่มเสียงแล้วลงที่เสียง ท ดังเดิม ในห้องที่ ๔ ยังคงวางนอนอยู่ในกลุ่มเสียงเดิม

ในวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยกแล้วไล่ลงในจังหวะตก ในห้องที่ ๖ เริ่มที่เสียง ล แล้วย่ำที่เสียง ช ๓ ครั้งเพื่อเพิ่มความหนักแน่นให้กับทำนอง ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบกลอนสับลงทั้งในจังหวะยกและจังหวะตก ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบสับขึ้นทั้งในจังหวะยกและจังหวะตกทั้งนี้ก็เพื่อให้รับกับทำนองในห้องที่ ๙

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๔

ลุฑรม	รชลท	รัมรัท	รัทลช	ลุฑรม	ลชชชช	ลทรล	รัททท
-------	------	--------	-------	-------	-------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงเช่นเดียวกัน ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยกแล้วไล่ลงในจังหวะตกโดยมีเสียงผ่านคือเสียง ร ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่ลง

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ บรรเลงจากระดับเสียงต่ำเรียงขึ้นไปหาเสียงสูง โดยข้ามเสียง ด ห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ช ๓ ครั้ง ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วข้ามเสียงเป็นคู่ ๑ ไปทางเสียงสูง แล้วบรรเลงมาเสียงต่ำ ๔ เสียง ในห้องที่ ๘ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ท ๓ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๕

ฟทลฟ	มฟลท	รุ่มรืท	ลทรมี่	รืทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ทุมร-
------	------	---------	--------	-------	------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญาจมูล กลุ่มเสียงปัญญาจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบกลอนม้วนลง ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงขึ้น ในห้องที่ ๓ จังหวะยกมีลักษณะไล่เสียงขึ้นแล้วไล่เสียงลงในจังหวะตก ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงขึ้น

ในวรรครับมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำตามระบบปัญญาจมูลโดยมีการดำเนินทำนองแบบฝากในจังหวะตกห้องที่ ๘ เพื่อส่งให้กับบรรทัดที่ ๗๖

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๖

ทุ-ชท	ลชลท	มรุ่มรุ่ม	รืทลช	ลทุกรม	ลชชชช	ลทร็ด	รืททท
-------	------	-----------	-------	--------	-------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญาจมูล กลุ่มเสียงปัญญาจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในตัวโน้ตตัวแรกคือเสียงทุ เป็นทำนองที่มาจากการดำเนินทำนองแบบฝากในบรรทัดที่ ๗๕ หลังจากนั้นจึงเริ่มทำนองของบรรทัดนี้ที่เสียง ช หลังจากนั้นดำเนินทำนองข้ามเสียงไปทางสูง ๒ เสียงตกท้ายห้องที่เสียง ท ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยกแล้วไล่ขึ้นในจังหวะตก ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยกและจังหวะตก ในห้องที่ ๔ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบไล่ลง

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ บรรเลงจากระดับเสียงต่ำเรียงขึ้นไปหาเรียงสูง โดยข้ามเสียง ค ห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ช ๑ ครั้ง ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วข้ามเสียงเป็นคู่ ๑ ไปทางเสียงสูง แล้วบรรเลงมาเสียงต่ำ ๔ เสียง ในห้องที่ ๘ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ท ๑ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๗

รืทลฟ	มฟลฟ	มฟลม	ฟมลฟ	ลทลฟ	ลฟมร	-ร-ร	ทุรทุฟ
-------	------	------	------	------	------	------	--------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำนองที่ ๑ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ลงตามกลุ่มเสียงปัญญามูล หลังจากนั้นใน ห้องที่ ๒-๔ มีการดำเนินทำนองที่วากวนอยู่กับเสียง ๓ เสียง คือ ม ฟ ล

ในวรรครับห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยกแล้วไล่ลงในจังหวะตก ใน ห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงตามกลุ่มเสียงปัญญามูล ในห้องที่ ๗ มีการใช้เสียงควมมาเพิ่มสีสัน ในจังหวะยก ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบกลอนกระโดดขึ้นทั้งในจังหวะยกและจังหวะตก พร้อมทั้งได้ใช้เสียงควมมาช่วยในการดำเนินทำนอง

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควม

บรรทัดที่ ๗๘

-ลลล	รืทล-	ฟ-ทุท	ลฟมร	ซฟซล	ทลซร	ดทดม	รืดทล
------	-------	-------	------	------	------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำนองมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๑ มีการดำเนิน ทำนองแบบย่ำที่เสียง ล ๓ ครั้ง หลังจากนั้นในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงตามระบบ ปัญญามูล แต่มีการฝากทำนองในจังหวะตก ในห้องที่ ๓ เริ่มต้นที่เสียง ฟ ซึ่งเป็นทำนองที่ฝากมาจาก ห้องที่ ๒ จากนั้นในจังหวะตก ได้ใช้เสียง ท เป็นเสียงสำคัญแต่ได้ตกแต่งให้เกิดความหลากหลาย ของเสียงโยการใช้เสียง ท ควมในระดับเสียงต่อนั้นกระโดดเป็นเสียง ท กลางเพื่อให้เกิดความ แตกต่างและแปลกหู ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงตามระบบปัญญามูล

ในวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ ดำเนิน ทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยกแล้วไล่ขึ้นในจังหวะตก ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงใช้เสียง ติดกัน ๓ ตัวแรก หลังจากนั้นข้ามลงมาเป็นเสียงคู่ ๔ ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงใน จังหวะยกแล้วไล่ขึ้นในจังหวะตกโดยมีเสียงผ่านคือเสียง ค ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบไล่ลง เสียงติดกัน ๔ เสียงหมดท้ายห้องที่เสียง ล

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๗๕

มฟมค	มคทุก	คคทุก	ทุกคค	คคคค	มฟคค	คคคค	คคคค
------	-------	-------	-------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำนองที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยก แล้วไล่ลงในจังหวะตก โดยมีเสียง ม เป็นเสียงผ่าน ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงตามกลุ่มเสียงปัญญามูล ในห้องที่ ๓ เริ่มต้นที่เสียง ค หลังจากนั้นลดลงมาเป็นเสียงคู่ ๒ ในจังหวะยก และย้อนกลับไป ค แล้วลดลงมาเป็นคู่ ๓ ตามลำดับ ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบซ้ำกัน ๒ ครั้งคือ ทค ทั้งจังหวะยกและจังหวะตก

ในวรรครับห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงขึ้นเริ่มที่จังหวะยกเป็น คม จากนั้นไล่ขึ้นมาในจังหวะตก คฟ ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นทั้งจังหวะยกและจังหวะตก ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยกแล้วไล่ลงในจังหวะตก โดยมีเสียง ร เป็นเสียงผ่าน จากนั้นในห้องที่ ๘ ไล่เสียงลงตามระบบปัญญามูล

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๐

มวิทล	วิทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ชฟชล	ลุมฟ	ชฟลฟ	ชลลล
-------	-------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ช ห้องที่ ๒ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ช ห้องที่ ๓ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ช ห้องที่ ๔ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ช

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำแล้วขึ้นไปหาเสียงสูง ห้องที่ ๖ บรรเลงในระดับเสียงที่ต่ำแล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ ไปทางระดับเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำแล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓ ไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ล ๑ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๑

รืทลม	ลฟฟฟ	ลฟมร	ฟมมม	ฟมรท	มรรร	มรทล	รททท
-------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ล ท ค x ม ฟ x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงข้ามคู่เสียงไปทางเสียงเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ และคู่ ๔ ในห้องที่ ๒ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ฟ ๓ ครั้ง ในห้องที่ ๓ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๔ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ม ๓ ครั้ง

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยใน ห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค ในห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ร ๓ ครั้ง ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค ในห้องที่ ๘ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ท ๓ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๒

มรฟฟ	มฟลท	รืมรืล	รืทลฟ	มรืทล	รืทลฟ	ทลฟม	ลฟมร
------	------	--------	-------	-------	-------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำไปหาระดับเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓ ไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๒ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้ว บรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงลงมาทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยใน
ห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ ห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไป
ทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ ห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ
ห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๓

ลทลฟ	ลทลล	ร้มีร้ล	ร้ทลฟ	ลทร้ฟ	ลทร้ม	ฟลทท	รรมท
------	------	---------	-------	-------	-------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑
บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ ใน
ห้องที่ ๒ บรรเลงไปทางเสียงสูงแล้วกลับมาบรรเลงซ้ำที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียง
ไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียง
ไปทางเสียงต่ำ โดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยใน
ห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ค แล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๖ บรรเลงมา
ทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ค แล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็น
คู่ ๕ บรรเลงมาทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ซ แล้วใช้การ
ข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๘ ในห้องที่ ๘ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมา
ทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๔

ลฟฟฟ	มฟลท	ร้มร้ล	ร้ทล-	ฟ-ทุร	ททล-	ฟ-ทท	ลฟมร
------	------	--------	-------	-------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำไปหาระดับเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ฟ ๓ ครั้ง ในห้องที่ ๒ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงโดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำ โดยข้ามเสียง ค

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ บรรเลงทางเสียงสูงโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ และคู่ ๓ โดยใช้กลวิธีการบรรเลงเสียงควง ในห้องที่ ๖ บรรเลงโดยการใช้เสียงควงแล้วเปลี่ยนบรรเลงด้วยเสียงธรรมชาติแล้วบรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๗ บรรเลงทางเสียงสูงโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ โดยใช้กลวิธีการบรรเลงเสียงควงแล้วเปลี่ยนบรรเลงด้วยเสียงธรรมชาติ ในห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๘๕

ลลลท	ลลลท	ลลร้ท	ลชลท	มลชม	ชทลช	ลทร้ล	ทชลท
------	------	-------	------	------	------	-------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

วรรคทำนองมีลักษณะกระสวนทำนองแบบเท่า โดยในห้องที่ ๑ และ ๒ ใช้การบรรเลงแบบข้ามเสียงใน ๓ เสียงแรกคือ เสียง ล หลังจากนั้นในจังหวะตกใช้เสียง ท ในห้องที่ ๓ มีการเพิ่มความซับซ้อนโดยการข้ามสองครั้งที่จังหวะยก หลังจากนั้นข้ามขึ้นไปเป็นเสียงคู่ ๔ แล้วย้อนกลับลงมาเป็นเสียงคู่ ๓ ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลงโดยมีเสียงผ่านคือเสียง ล

ในวรรครับห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบม้วนเสียงลง ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบม้วนเสียงลงเช่นกัน ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยกแล้วไล่ลงในจังหวะตก ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบม้วนขึ้น

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๖

ลทรซ์	ฟ้มีรท	มีรทล	ร้ทลช	ลทุรม	ลชชช	ลทร้ด	ร้ททท
-------	--------	-------	-------	-------	------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน

ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

วรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงเสียงติดกันในจังหวะยกจากนั้นกระโดดข้ามขึ้นมาทางเสียงสูงเป็นเสียงคู่ ๑ คือเสียง รี้ หลังจากนั้นกระโดดข้ามขึ้นไปอีกเป็นเสียงคู่ ๔ คือเสียง ช้ ในห้องที่ ๒-๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงตามระบบปัญญามูล

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ บรรเลงจากระดับเสียงต่ำเรียงขึ้นไปหาเรียงสูง โดยข้ามเสียง ค ห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ช ๑ ครั้ง ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วข้ามเสียงเป็นคู่ ๑ ไปทางเสียงสูง แล้วบรรเลงมาเสียงต่ำ ๔ เสียง ในห้องที่ ๘ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ท ๑ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๗

ฟฟฟล	ฟฟฟท	ฟลฟท	ลทร้มี	ร้มีฟ้ช้	ล้ช้ฟ้มี	ฟ้ช้ล้ช้	ฟ้มีร-
------	------	------	--------	----------	----------	----------	--------

กลุ่มเสียงโยน

ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบย่ำเสียง ๓ เสียงแล้วกระโดดข้ามขึ้นมาทางเสียงสูงเป็นคู่ ๑ ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบย่ำเสียงเดิม ๑ ครั้งแล้วกระโดดข้ามขึ้นมาทางเสียงสูงเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่สับขึ้นทั้งจังหวะยกและจังหวะตกโดยจังหวะยกไล่ขึ้นเป็นคู่ ๑ จังหวะตกไล่ขึ้นเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงขึ้น

ในวรรครับมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๕ มีกระสวนทำนองไล่เรียงขึ้นไปจากต่ำไปหาสูง ในห้องที่ ๖ เป็นการไล่ย้อนกลับจากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำอย่างเป็นระบบ ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลงโดยมีเสียงสำคัญที่เสียง ช ในห้องที่ ๘ ไล่เสียงลงโดยมีการดำเนินทำนองแบบฝากในจังหวะตกห้องที่ ๘ เพื่อส่งให้กับบรรทัดที่ ๘๘

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๘

ท-ซท	ลซลท	มรัซม	รืทลซ	ลทุทม	ลซซซ	ลทรีด	รืททท
------	------	-------	-------	-------	------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคที่มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในตัวโน้ตตัวแรกคือเสียงทุ เป็นทำนองที่มาจากการดำเนินทำนองแบบฝากในบรรทัดที่ ๘๕ หลังจากนั้นจึงเริ่มทำนองของบรรทัดนี้ที่เสียง ซ หลังจากนั้นดำเนินทำนองข้ามเสียงไปทางสูง ๒ เสียงตกท้ายห้องที่เสียง ท ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยกแล้วไล่ขึ้นในจังหวะตก ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยกและจังหวะตก ในห้องที่ ๔ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบไล่ลง

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ บรรเลงจากระดับเสียงต่ำเรียงขึ้นไปหาเรียงสูง โดยข้ามเสียง ค ห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ซ ๓ ครั้ง ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วข้ามเสียงเป็นคู่ ๑ ไปทางเสียงสูง แล้วบรรเลงมาเสียงต่ำ ๔ เสียง ในห้องที่ ๘ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ท ๓ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๘๙

รืทลฟ	มฟลฟ	มฟลม	ฟมลฟ	ลทลฟ	ลฟมร	-ร-ร	ทุรทุฟ
-------	------	------	------	------	------	------	--------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำห้องที่ ๑ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ลงตามกลุ่มเสียงปัญญามูล หลังจากนั้นในห้องที่ ๒-๔ มีการดำเนินทำนองที่ทวนอยู่กับเสียง ๓ เสียง คือ ม ฟ ล

ในวรรครับห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยกแล้วไล่ลงในจังหวะตก ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงตามกลุ่มเสียงปัญญามูล ในห้องที่ ๗ มีการใช้เสียงควงมาเพิ่มสีสันในจังหวะยก ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบกลอนกระโดดขึ้นทั้งในจังหวะยกและจังหวะตก พร้อมทั้งได้ใช้เสียงควงมาช่วยในการดำเนินทำนอง

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๕๐

-ลลล	รืทล-	ฟ-ทท	ลฟมร	ซฟซล	ทลซร	คทคมี	รืคทล
------	-------	------	------	------	------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๑ มีการดำเนินทำนองแบบย่ำที่เสียง ล ๓ ครั้ง หลังจากนั้นในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงตามระบบปัญจมูล แต่มีการฝากทำนองในจังหวะตก ในห้องที่ ๓ เริ่มต้นที่เสียง ฟ ซึ่งเป็นทำนองที่ฝากมาจากห้องที่ ๒ จากนั้นในจังหวะตก ได้ใช้เสียง ท เป็นเสียงสำคัญแต่ได้ตกแต่งให้เกิดความหลากหลายของเสียงโยการใช้เสียง ท คงในระดับเสียงต่อนั้นกระโดดเป็นเสียง ท กลางเพื่อให้เกิดความแตกต่างและแปลกหู ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงตามระบบปัญจมูล

ในวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยกแล้วไล่ขึ้นในจังหวะตก ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงใช้เสียงติดกัน ๓ ตัวแรก หลังจากนั้นข้ามลงมาเป็นเสียงคู่ ๔ ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยกแล้วไล่ขึ้นในจังหวะตกโดยมีเสียงผ่านคือเสียง ค ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงเสียงติดกัน ๔ เสียงหมดท้ายห้องที่เสียง ล

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๕๑

มีฟมีค	มีคืทล	คทคค	ทคทค	คุมคฟ	มฟลท	รืมีรืล	รืทลฟ
--------	--------	------	------	-------	------	---------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยก แล้วไล่ลงในจังหวะตกโดยมีเสียง ม เป็นเสียงผ่าน ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงตามกลุ่มเสียงปัญจมูล ในห้องที่ ๓ เริ่มต้นที่เสียง ค หลังจากนั้นลดลงมาเป็นเสียงคู่ ๒ ในจังหวะยก และย้อนกลับไปค แล้วลดลงมาเป็นคู่ ๓ ตามลำดับ ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบซ้ำกัน ๒ ครั้งคือ ทค ทั้งจังหวะยกและจังหวะตก

ในวรรคที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงขึ้นเริ่มที่จังหวะยกเป็น คม จากนั้นได้ขึ้นมาในจังหวะตก คฟ ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นทั้งจังหวะยกและจังหวะตก ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยกแล้วไล่ลงในจังหวะตกโดยมีเสียง ร เป็นเสียงผ่าน จากนั้นในห้องที่ ๘ ไล่เสียงลงตามระบบปัญญามูล

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๕๒

มริทล	ริทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ซฟซล	ลุมฟ	ซฟลฟ	ซลลล
-------	-------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ ห้องที่ ๒ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ ห้องที่ ๓ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ ห้องที่ ๔ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ

ในส่วนของวรรคทำนองนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำแล้วขึ้นไปหาเสียงสูง ห้องที่ ๖ บรรเลงในระดับเสียงที่ต่ำแล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ ไปทางระดับเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำแล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓ ไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ล ๑ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๕๓

รืทลม	ลฟฟฟ	ลฟมร	ฟมมม	ฟมรท	มรรร	มรทล	รททท
-------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงข้ามคู่เสียงไปทางเสียงเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ และคู่ ๔ ในห้องที่ ๒ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ฟ ๓ ครั้ง ในห้องที่ ๓ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๔ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ม ๓ ครั้ง

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ด ในห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ร ๓ ครั้ง ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ด ในห้องที่ ๘ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ท ๓ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๕๔

มรฟ	มฟลท	รืมรืล	รืทลฟ	มรืทล	รืทลฟ	ทลฟม	ลฟมร
-----	------	--------	-------	-------	-------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำไปหาระดับเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓ ไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๒ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงลงมาทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ด

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยใน
ห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ ห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไป
ทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ ห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ
ห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๕๕

ลทลฟ	ลทลล	ร้มร้ล	ร้ทลฟ	ลทร้ฟ	ลทร้ม	ฟลทท	รมรท
------	------	--------	-------	-------	-------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑
บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๑ ใน
ห้องที่ ๒ บรรเลงไปทางเสียงสูงแล้วกลับมาบรรเลงซ้ำที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียง
ไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียง
ไปทางเสียงต่ำ โดยข้ามเสียง ค และเสียง ซ

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยใน
ห้องที่ ๕ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ค แล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๖ บรรเลงมา
ทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๖ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ค แล้วใช้การข้ามคู่เสียงเป็น
คู่ ๕ บรรเลงมาทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๗ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงสูง โดยข้ามเสียง ซ แล้วใช้การ
ข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๘ ในห้องที่ ๘ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมา
ทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๕๖

ลฟฟฟ	มฟลท	รรมรล	รทล-	ฟ-ทุร	ททล-	ฟ-ทท	ลฟมร
------	------	-------	------	-------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองหลัก

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มบรรทัดนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำไปหาระดับเสียงสูงโดยในห้องที่ ๑ บรรเลงข้ามเสียงไปทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๓ แล้วใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำที่เสียง ฟ ๓ ครั้ง ในห้องที่ ๒ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงโดยข้ามเสียง ซ ในห้องที่ ๓ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงสูงแล้วบรรเลงแบบข้ามเสียงมาทางเสียง 0 ต่ำเป็นคู่ ๓ ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำ โดยข้ามเสียง ค

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ บรรเลงทางเสียงสูงโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ และคู่ ๓ โดยใช้กลวิธีการบรรเลงเสียงควง ในห้องที่ ๖ บรรเลงโดยการใช้เสียงควงแล้วเปลี่ยนบรรเลงด้วยเสียงธรรมชาติแล้วบรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำ ในห้องที่ ๗ บรรเลงทางเสียงสูงโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ โดยใช้กลวิธีการบรรเลงเสียงควงแล้วเปลี่ยนบรรเลงด้วยเสียงธรรมชาติ ในห้องที่ ๘ บรรเลงเรียงเสียงไปทางเสียงต่ำโดยข้ามเสียง ซ

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลูกโยนที่ ๓ เสียง ที

บรรทัดที่ ๕๗

ททลท	มลชม	ชมทล	ชลดล	ทุพมฟ	ลฟชล	ชพมฟ	ทุพมร
------	------	------	------	-------	------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างทำนองหลักกับลูกโยนที่ ๓

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำ โดยมีการใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำในห้องที่ ๑ แล้วเคลื่อนที่ลงลดมา ๑ เสียงแล้วกลับมาบรรเลงที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๒ ใช้กลวิธีการข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๔ ไปทางเสียงสูง แล้วบรรเลงเคลื่อนที่ลงมาที่เสียงเดิม ห้องที่ ๓ บรรเลงซ้ำกับทำนองห้องที่ ๒ แล้วบรรเลงต่อไปในลักษณะได้ไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๔ มีการใช้กลวิธีการบรรเลงซ้ำเพื่อให้เกิดความไพเราะมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของวรรครับนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ ใช้เสียงควงเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วลงมา ๑ เสียงจึงขึ้นไปบรรเลงที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๖ มีการบรรเลงโดยการใช้การเคลื่อนที่เป็นคู่ ๓ ลงมาทางเสียงต่ำแล้วบรรเลงเรียงเสียงขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๗ ใช้การบรรเลงแบบเรียงเสียงไปในทางระดับเสียงต่ำแล้วขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๘ ใช้เสียงควงเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วบรรเลงเรียงเสียงลงมาทางเสียงต่ำ

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๕๘

ทลรช	รชลดท	ดชคม	ร็ดทล	ทุพมฟ	ลฟชล	ชพมฟ	ทุพมร
------	-------	------	-------	-------	------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างทำนองหลักกับลูกโยนที่ ๓

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

เริ่มวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงจากระดับเสียงสูงลงไปหาระดับเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๑ บรรเลงแบบเรียงเสียงมาทางเสียงต่ำแล้วบรรเลงขึ้นไป ๔ เสียงโดยใช้กลวิธีที่เป่าเสียงควงแล้วจึงบรรเลงลงมาทางเสียงต่ำเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๒ บรรเลงไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วบรรเลงเรียงเสียงไปในทางเสียงสูงจนจบห้อง ในห้องที่ ๓ บรรเลงไปทางเสียงต่ำ ๔ เสียงแล้วจึงมาบรรเลงที่เสียงเดิม แล้วจึงบรรเลงขึ้นไปทางเสียงสูง ๓ เสียง ในห้องที่ ๔ บรรเลงแบบเรียงเสียงมาทางเสียงต่ำ

ในส่วนของวรรณกรรมนั้นเป็นการบรรเลงจากระดับเสียงต่ำขึ้นไปหาระดับเสียงสูง โดยใน ห้องที่ ๕ ใช้เสียงควงเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วลงมา ๑ เสียงจึงขึ้นไป บรรเลงที่เสียงเดิม ในห้องที่ ๖ มีการบรรเลงโดยการใช้การเคลื่อนที่เป็นคู่ ๑ ลงมาทางเสียงต่ำแล้ว บรรเลงเรียงเสียงขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๗ ใช้การบรรเลงแบบเรียงเสียงไปในทางระดับเสียง ต่ำแล้วขึ้นไปทางเสียงสูง ในห้องที่ ๘ ใช้เสียงควงเป็นเสียง ท ต่ำแล้วเคลื่อนที่ไปทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วบรรเลงเรียงเสียงลงมาทางเสียงต่ำ

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๕๕

รืทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ฟมรท	มฟลท	ลทรีล	ทลฟล	ทลรีท
-------	------	------	------	------	-------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง ที

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำนองนั้นมีการสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยในห้องแรกใช้การ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงเสียงแรกอยู่ที่ รื จากนั้นไล่ลงโดยข้าม ๑ เสียง ในห้องที่ ๒ ไล่ลง ๒ เสียง ข้าม ๑ เสียงจากนั้นไล่ลงอีก ๒ เสียง ในห้องที่ ๓ เสียงแรก ล หลังจากนั้นไล่ลงโดยข้าม ๑ เสียง

ในวรรคมีกระสวนทำนองแบบไล่จากต่ำไปหาสูงโดยในห้องที่ ๕ มีการบรรเลงแบบ ไล่เรียงขึ้นสองเสียง ข้ามหนึ่งเสียงแล้วไล่ขึ้นอีก ๒ เสียง ห้องที่ ๖ ไล่ขึ้น ๒ เสียง ข้าม ๑ เสียงแล้ว ย้อนกลับลงมาเป็นเสียงคู่ ๔ ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบข้ามเสียงแบบลงแล้วขึ้น โดยมีเสียงผ่าน คือเสียง ล ในห้องที่ ๘ มีการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงโดยไล่เสียงลงติดกัน ๒ เสียง จากต้นไล่ ลงแบบข้ามเสียง ๑ เสียง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๐๐

รืทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ฟมรท	มฟลท	ลทรีล	ทลฟล	ทลรีท
-------	------	------	------	------	-------	------	-------

ในบรรทัดที่ ๑๐๐ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๕๕

บรรทัดที่ ๑๐๑

รํมรืท	รํมรืล	ทลฟล	ทลรืท	ฟํมฟืรื	มํทรืล	ทลฟล	ทลรืท
--------	--------	------	-------	---------	--------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง ที

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยเริ่มห้องแรกด้วยวิธีการบรรเลงเก็บแบบไล่เสียงขึ้น ๒ เสียงหลังจากนั้นไล่ย้อนกลับไปที่เสียงเดิมแล้วข้าม ๑ เสียงมาบรรเลงเสียงคู่ ๓ ในห้องที่ ๒ มีการบรรเลงคล้ายกันกับห้องที่ ๑ แต่มีการเปลี่ยนลูกตกของห้องเป็นเสียงคู่ ๔

ในวรรครับมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยเริ่มที่ห้องที่ ๕ ใช้วิธีการบรรเลงแบบไล่เสียงลงโดยไล่ลงเสียงติดกัน ๒ เสียงหลังจากนั้นย้อนกลับไปที่เสียงเดิมแล้วไล่ลงข้าม ๑ เสียงมาเป็นเสียงคู่ ๓ ในห้องที่ ๖ ใช้วิธีการบรรเลงแบบไล่เสียงลงข้ามเสียงโดยเสียงแรกอยู่ที่ มํ จากนั้นไล่ลงมาเป็นเสียงคู่ ๔ จากนั้นบรรเลงย้อนขึ้นไปขึ้นอีก ๒ เสียง แล้วย้อนกลับลงมาเป็นเสียงคู่ ๔ ในห้องที่ ๗ มีการดำเนินทำนองแบบข้ามเสียงแบบไล่ลงแล้วขึ้น โดยมีเสียงผ่านคือเสียง ล ในห้องที่ ๘ มีการดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงโดยไล่เสียงลงติดกัน ๒ เสียง จากนั้นไล่ลงแบบข้ามเสียง ๑ เสียง

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๐๒

รํมรืท	รํมรืล	ทลฟล	ทลรืท	ฟํมฟืรื	มํทรืล	ทลฟล	ทลรืท
--------	--------	------	-------	---------	--------	------	-------

ในบรรทัดที่ ๑๐๒ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๐๑

บรรทัดที่ ๑๐๓

ฟํมฟืรื	มํทรืล	ทลฟล	ทลรืท	ฟํมฟืรื	มํทรืล	ทลฟล	ทลรืท
---------	--------	------	-------	---------	--------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง ที

กลุ่มเสียงปัญจมูล

กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๐๓ มีลักษณะลครูปมาจากบรรทัดที่ ๑๐๒ คือบรรเลงเหมือนกันกับวรรครับในบรรทัดที่ ๑๐๑ ที่วรรคทำและวรรครับ

กลวิธีพิเศษที่พบ

ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๐๔

รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง ที

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีการบรรเลงแบบไล่เสียงลงจากสูงลงมาต่ำ โดยในห้องแรกมีการดำเนินทำนองแบบเก็บโดยไล่เสียงขึ้น ๒ เสียงติดกันหลังจากนั้นไล่เสียงลงมาอีก ๑ เสียงแล้วไล่ข้ามลงมา เป็นเสียงคู่ ๖ ในห้องที่ ๒ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลงโดยไล่ขึ้นเสียงติดกันเรียง ๒ เสียงแล้วไล่กลับลงมา ๑ เสียงแล้วข้ามลงมาเป็นเสียงคู่ ๓ ในห้องที่ ๓ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลงคือไล่ขึ้น ๒ เสียงจากนั้นย้อนกลับลงมา ๑ เสียงแล้วไล่ลงมาอีกเป็นเสียงคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ มีลักษณะการดำเนินทำนองเหมือนกับห้องที่ ๒

ในวรรครับนี้มีลักษณะการดำเนินทำนองเหมือนกันกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๐๕

รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า	รุ่มร่า
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง ที

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีการระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยในห้องแรกมีการบรรเลงแบบไล่ลงข้ามเสียงเป็นคู่ ๖ หลังจากนั้นย้อนกลับไปเสียงเดิมแล้วไล่ลงมาอีกครั้งเป็นเสียงคู่ ๓ ในห้องที่ ๒ มีการบรรเลงแบบไล่ลงโดยเสียงแรกอยู่ที่ ร หลังจากนั้นไล่ลงเป็นคู่ ๔ แล้วไล่ย้อนขึ้นไปเสียงเดิมจากนั้นไล่ลงอีกครั้งในคู่ ๓ ในห้องที่ ๓ มีลักษณะการดำเนินทำนองเหมือนกันกับห้องที่ ๑ ในห้องที่ ๔ มีลักษณะการดำเนินทำนองเหมือนกันกับห้องที่ ๒

ในวรรครับมีลักษณะการบรรเลงเหมือนกันกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

ลูกโยนที่ ๔ เสียง มี

บรรทัดที่ ๑๐๖

-ล-ท	-ร-ม	ฟ-ม	-ร-ท	---ล	-ฟ-(ลท")	---ร	-(มรท)-(รม)
------	------	-----	------	------	----------	------	-------------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๓ กับลูกโยนที่ ๔

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้ วรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงแล้วไล่จากสูงลงมาเสียงต่ำสลับกัน โดยในวรรคทำนองนั้นมีการบรรเลงแบบไล่เสียงขึ้นในสองห้องแรกและไล่เสียงลงในห้องที่ ๓ และ ๔ โดยไล่เสียงขึ้นสองเสียงติดกันในจังหวะยกและจังหวะตกของห้องที่หนึ่ง หลังจากนั้นข้ามเสียงขึ้นไปอีก ๑ เสียงแล้วบรรเลงไล่ขึ้นสองเสียงติดกันในจังหวะยกและจังหวะตกของห้องที่ ๒ ส่วนในห้องที่ ๓ และ ๔ มีกระสวนทำนองไล่ลงมาโดยในห้องที่ ๓ นั้นเริ่มต้นที่เสียง ฟ ในจังหวะยก หลังจากนั้นในจังหวะตกไล่เสียงกลับลงมา ๑ เสียงในจังหวะตก ในห้องที่ ๔ ลดเสียงลงมาอีก ๑ เสียงในจังหวะยกและหลังจากนั้นข้ามเสียง ๑ เสียงในจังหวะตก

ในวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยเริ่มทำนองเสียง ล ที่ห้องที่ ๕ หลังจากนั้นในห้องที่ ๖ จังหวะยกลดเสียงลงมา ๒ เสียงเป็นเสียงคู่ ๓ หลังจากนั้นในจังหวะตกใช้กลวิธีการบรรเลงแบบสะบัด ๒ เสียงและใช้กลวิธีการบรรเลงแบบชะงักเสียงทันทีในจังหวะตก หลังจากนั้นเริ่มทำนองอีกครั้งที่ห้องที่ ๗ ที่เสียง ร ในจังหวะตกตามด้วยการบรรเลงแบบสะบัดสองครั้งคือ สะบัดลงแบบข้ามเสียง ๓ เสียงในจังหวะยก และสะบัดขึ้นเสียงติดกัน ๒ เสียงในจังหวะตกของห้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การชะงักลม, การสะบัด ๓ เสียง, การสะบัด ๒ เสียง

บรรทัดที่ ๑๐๗

---ล	---ร	--มฟ	-ม-ซ	----	-ฟ-ซ	--ฟซลซ	-ฟ-ม
------	------	------	------	------	------	--------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๓ กับลูกโยนที่ ๔

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำนองมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องแรกเริ่มต้นทำนองที่เสียง ล สูงในจังหวะตก หลังจากนั้นลดเสียงลงมาเป็นเสียงคู่ ๕ ในจังหวะตกห้องที่ ๒ หลังจากนั้นดำเนินทำนองไปในทางสูงคือ บรรเลงสองเสียงติดกันในจังหวะตกของห้องที่ ๓ หลังจากนั้นลดเสียงลงมา ๑ เสียงในจังหวะยกของห้องที่ ๔ แล้วข้ามเสียงย้อนขึ้นไป ๒ เสียงจากนั้นประคองเสียงไว้เพื่อส่งทำนองให้ต่อเนื่องไปยังวรรครับ

บรรทัดที่ ๑๐๕

--(มีรืท)	-ล-รื	---ล	-ล''-(ลล)	---ท	-รื-ล	(รืท)-ล	-ซ-ม
-----------	-------	------	-----------	------	-------	---------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๑ มีการใช้กลวิธีการบรรเลงแบบสะบัดลง ๓ เสียง หลังจากนั้นใช้กลวิธีการบรรเลงแบบหวนเสียงขึ้นหรือที่ภาษาปี่เรียกว่า “เสียงต้อย” ในห้องที่ ๒ ในเสียงดังกล่าวผู้บรรเลงสามารถทำได้โดยการเป่าเสียง ล ในจังหวะยกหลังจากนั้นดันลมจากหน้าห้องประกอบกับการเกร็งกะพุ่มแก้มเพื่อให้ลมแรงขึ้นกว่าการเป่าเสียงปรกติพร้อมทั้งเปิดนิ้วหมดทุกนิ้วพร้อมกับการบังคับลมดังกล่าวก็จะได้เสียง “ต้อย” หลังจากนั้นให้ประคองเสียงเอาไว้ หลังจากนั้นใช้กลวิธีการบรรเลงแบบตอดลิ้นในห้องที่ ๓ และ ๔ โดยในห้องที่ ๓ นั้นยื่นเสียงที่เสียง ล แล้วตอดลิ้นในห้องที่ ๔ รวมเรียกเสียงที่เกิดขึ้นในสองห้องนี้ว่า “ตอ ลี้อด ตะล่อ”

ในวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๕ นั้นมีการเริ่มต้นทำนองที่เสียง ท หลังจากนั้นมีการบรรเลงไปในแนวไล่ขึ้น โดยในจังหวะยกโดยข้ามเสียงขึ้นไป ๒ เสียงในห้องที่ ๖ และไล่ย้อนกลับลงมาโดยข้าม ๓ เสียงมาเป็นเสียงคู่ ๔ หลังจากนั้นใช้กลวิธีการบรรเลงแบบสะบัดข้ามเสียง ๒ เสียงในจังหวะยกของห้องที่ ๗ หลังจากนั้นลดลงมาอีก ๑ เสียงในจังหวะตก หลังจากนั้นดำเนินทำนองแบบไล่ลงมาอีก ๑ เสียงในจังหวะยกของห้องที่ ๘ แล้วไล่ข้ามลงมาอีก ๒ เสียงในจังหวะตก

กลวิธีพิเศษที่พบ

การสะบัด ๓ เสียง, การหวนลม, การตอดลิ้น, การสะบัด ๒ เสียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๑๑๐

---ฟ	-ล-ม	(ลฟ)-ม	-ร-ท	---ล	--ทลชลท	---ร	-ร-ม
------	------	--------	------	------	---------	------	------

กลุ่มเสียงโยน

กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญญามูล

กลุ่มเสียงปัญญามูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำนองนี้มีกระสวนทำนองที่ไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยในห้องแรกเริ่มต้นทำนองที่เสียง ฟ ในจังหวะตก หลังจากนั้นดำเนินทำนองไปในทางเสียงสูงโดยข้ามเสียง ๒ เสียงในจังหวะยกห้องที่ ๒ แล้วตกลงมา ๓ เสียงในจังหวะตกของห้องที่ ๒ หลังจากนั้นดำเนินทำนองไล่ลงมาในห้องที่ ๓ โดยในจังหวะยกของห้องที่ ๓ นั้นได้เพิ่มกลวิธีพิเศษคือการสับดลงข้ามเสียง ๒ เสียงและบรรเลงตกลงมาอีก ๑ เสียงในจังหวะตกของห้องที่ ๓ หลังจากนั้นตกลงอย่างต่อเนื่องจนถึงจังหวะยกของห้องที่ ๔ หลังจากนั้นตกลงมา ๒ เสียงในจังหวะตกของห้องที่ ๔

ในวรรครับมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยเริ่มต้นในจังหวะตกห้องที่ ๕ ในเสียง ล คือ หลังจากนั้นใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบขยี้ลงแล้วขึ้น ๕ เสียงในห้องที่ ๖ สิ้นสุดการขยี้ที่เสียง ท หลังจากนั้นดำเนินทำนองไล่ขึ้นไปทางเสียงสูงโดยข้าม ๒ เสียงมาในจังหวะตกของห้องที่ ๗ หลังจากนั้นเพิ่มกลวิธีพิเศษคือการใช้นิ้วควงในจังหวะยกของห้องที่ ๘ เพื่อให้เกิดสีสันของเสียงเพิ่มมากขึ้นหลังจากนั้นจบท้ายด้วยเสียง ม ในจังหวะตกแล้วประคองเสียง ม ไว้เพื่อส่งไปในบรรทัดถัดไป

กลวิธีพิเศษที่พบ

การสับด ๒ เสียง, การขยี้ ๕ เสียง, การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๑๑๑

----	----	----	----	----	----	----	----
------	------	------	------	------	------	------	------

ในบรรทัดนี้มีเป็นการบรรเลงที่ต่อเนื่องมาจากบรรทัดที่แล้วคือประคองเสียง ม จนหมด

บรรทัด

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๑๑๒

-ทุรม	รมชล	ทมร์ล	ทลชม	-รรร	ชมมม	ทุรร	ชมมม
-------	------	-------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยในห้องแรก มีทำนองไล่ขึ้น โดยเริ่มทำนองที่จังหวะยกหลังจากนั้นไล่ขึ้นมาโดยข้ามเสียง ๒ เสียงแล้วบรรเลงไล่ขึ้นอีก ๑ เสียง ในห้องที่ ๒ มีการดำเนินทำนองไล่ขึ้นโดยสองเสียงแรกติดกันจากนั้นข้าม ๒ เสียงแล้วบรรเลง ๒ เสียงติดกัน ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงโดยเริ่มที่เสียง ท จากนั้นข้ามขึ้นไปทางสูง ๓ เสียงแล้วลดลง ๑ เสียงจากนั้นดำเนินทำนองลดเสียงลงมาอีก ๓ เสียงเป็นเสียงคู่ ๔ ในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงจากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดย ๓ เสียงแรกไล่ลงมาติดกันจากนั้นข้าม ๒ เสียงลงจังหวะตกเสียง ม

ในวรรครับมีกระสวนแบบย่ำเสียงสำคัญอยู่กับที่ โดยในห้องที่ ๕ ใช้การดำเนินทำนองแบบย่ำเสียง ๓ เสียงในเสียง ร ทั้งนี้เพื่อให้ทำนองเกิดความหนักแน่นหลังจากนั้นในห้องที่ ๖ ใช้การดำเนินทำนองแบบย่ำเสียง ๓ เสียงอยู่ที่เสียง ม แต่ได้เพิ่มความซับซ้อนของทำนองโดยการเพิ่มเสียง ช ในต้นประโยค หลังจากนั้นในห้องที่ ๗ ย้อนกลับมาย่ำเสียง ๓ เสียงที่ ร อีกครั้งแต่ได้เพิ่มความซับซ้อนของทำนองโดยเพิ่มเสียง ทุ ในต้นประโยค ในห้องที่ ๘ ย้อนกลับมาย่ำที่เสียง ม อย่างเดียวกันกับห้องที่ ๖ อีกครั้งหนึ่ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๑๓

ลทุรม	รมชล	ทมร์ล	ทลชม	ชรร	ชมมม	ทุรร	ชมมม
-------	------	-------	------	-----	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๑๓ มีลักษณะทำนองที่คล้ายคลึงกันกับบรรทัดที่ ๑๑๒ แต่มีการเพิ่มความซับซ้อนให้กับทำนองคือเพิ่มเสียง ล ในห้องที่ ๑ ของวรรคทำ และเพิ่มเสียง ช ในห้องที่ ๕ ของวรรครับ

บรรทัดที่ ๑๑๔

รํรํท	มํรํทล	รํทลช	ทลชม	ลทรํม	ซํลํซํร	มํรํทร	มํรํซํม
-------	--------	-------	------	-------	---------	--------	---------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๑ เริ่มต้นด้วยเสียง รํ หลังจากนั้นได้เสียงขึ้น ๑ เสียงแล้วลดลงมาเสียงเดิมจากนั้นไล่ลงข้ามเสียงลงมาอีก ๒ เสียงในห้องที่ ๒ ไล่ลงโดยใช้เสียงเรียงติดกัน ๒ เสียงในจังหวะยก จากนั้นข้าม ๒ เสียงแล้วไล่ลงติดกันอีก ๒ เสียงในจังหวะตก ในห้องที่ ๓ ไล่เสียงลงโดยเริ่มที่เสียง รํ หลังจากนั้นข้าม ๒ เสียงแล้วไล่ลงต่อไปอีก ๓ เสียง ในห้องที่ ๔ ไล่ลงแบบติดกัน ๒ เสียงแล้วข้าม ๒ เสียง ไล่ลงอีก ๒ เสียง

ในวรรครับมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำขึ้นไปหาเสียงสูง ในห้องที่ ๕ จังหวะยกไล่ขึ้น ๒ เสียงติดกันแล้วข้าม ๒ เสียงไปบรรเลงทางไล่ขึ้นอีก ๒ เสียงติดกัน ในห้องที่ ๖ มีลักษณะการดำเนินทำนองที่ไล่ลงคือเริ่มต้นที่เสียง ซํ แล้วไล่ขึ้นไปเสียง ล แล้วย้อนกลับลงมาที่เสียง ช จากนั้นข้าม ๒ เสียงมาลงจังหวะตกที่เสียง รํ ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงแล้วไล่ขึ้น ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบสับลง ๒ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๑๕

ซํมํรํท	มํรํทล	รํทลช	ทลชม	ลทรํม	ซํลํซํร	มํรํทร	มํรํซํม
---------	--------	-------	------	-------	---------	--------	---------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๑๕ มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับบรรทัดที่ ๑๑๔ แต่ในบรรทัดนี้มีการเปลี่ยนแปลงทำนองในห้องที่ ๑ คือจากเดิมเป็น รํ มาเป็นเสียง ซํ ทั้งนี้เพื่อให้ท่วงทำนองมีความหลากหลายไม่ซ้ำซาก และเป็นการแสดงถึงภูมิปัญญาของผู้ประพันธ์

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๑๖

ซลฺซมฺ	ซลฺซริ	มริทริ	มริชมิ	ทลฺทชฺ	ลมิชริ	มริทริ	มริชมิ
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงพยัญมุล กลุ่มเสียงพยัญมุล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในห้องที่ ๑ และห้องที่ ๒ มีทำนองในจังหวะยกที่เหมือนกันคือ ซลฺ แต่ทั้งนี้ในจังหวะตกห้องที่ ๑ เป็น ชมิ ส่วนในจังหวะตกห้องที่ ๒ เป็น ชริ ทั้งนี้เพื่อให้ท่วงทำนองมีความซับซ้อนเกิดเป็นมิติขึ้น ส่วนในห้องที่ ๓ และที่ ๔ มีทำนองในจังหวะยกที่เหมือนกันคือ มริ แต่มีจังหวะตกที่แตกต่างกันคือ ในห้องที่ ๓ เสียงตกคือ ทริ ส่วนห้องที่ ๔ เสียงตกคือ ชมิ ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์เดียวกันก็คือ เพื่อให้ท่วงทำนองมีความหลากหลายในเรื่องของเสียง

ในวรรครับมีทำนองที่มีลักษณะไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ ใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบกลอนสับลง ส่วนในห้องที่ ๖ ยังใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบเดียวกัน ส่วนในห้องที่ ๗ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ลงแล้วไล่กลับโดยมีเสียงหลักประจำห้องคือเสียง ริ หลังจากนั้นในห้องที่ ๘ ใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบสับลง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๑๗

ซลฺซมฺ	ซลฺซริ	มริทริ	มริชมิ	ทลฺทชฺ	ลมิชริ	มริทริ	มริชมิ
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

ในบรรทัดที่ ๑๑๗ มีวิธีการดำเนินทำนองเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๑๖

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๑๑๘

ทลัมซั	ลัมซั	มริทริ	มริซุม	ทลัมซั	ลัมซั	มริทริ	มริซุม
--------	-------	--------	--------	--------	-------	--------	--------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้มีลักษณะเด่นคือเป็นการลดรูปจากบรรทัดที่ ๑๑๗ คือการบรรเลงที่ตัดทอนลงมาเหลือเพียงครึ่งหนึ่งของบรรทัดที่ ๑๑๗ คือเหลือเพียงวรรคที่มีลักษณะทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในห้องที่ ๑ ใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบกลอนสับลง ส่วนในห้องที่ ๒ ยังใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบเดียวกัน ส่วนในห้องที่ ๓ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ลงแล้วไล่กลับโดยมีเสียงหลักประจำห้องคือเสียง ริ หลังจากนั้นในห้องที่ ๔ ใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบสับลง

ในวรรคมีการดำเนินทำนองในแบบเดียวกันกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๑๙

ซลัมซั	ซลัมซั	ซลัมซั	ซลัมซั	ซลัมซั	ซลัมซั	ซลัมซั	ซลัมซั
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง มี

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในห้องที่ ๑ เริ่มทำนองที่เสียง ซ แล้วไล่ขึ้นไปอีก ๑ เสียงหลังจากนั้นลดลงมาขึ้นอีก ๑ เสียง แล้วข้าม ๒ เสียงหมดห้องที่เสียง ริ ส่วนในห้องที่ ๒ มีลักษณะคล้ายกันเพียงเปลี่ยนลูกตกท้ายห้องเป็นเสียง ม ส่วนในห้องที่ ๓ และ ๔ มีลักษณะเหมือนกันกับห้องที่ ๑ และ ๒

ในวรรคมีลักษณะการดำเนินทำนองแบบกลอนสับสลับเสียงสูงกับต่ำคือสลับกันระหว่างเสียง ริ ในจังหวะยก และเสียง ม ในจังหวะตกโดยมีเสียงผ่านคือเสียง ซ ในห้องที่ ๕-๘

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

ลูกโยนที่ ๕ เสียง ลา

บรรทัดที่ ๑๒๐

ซำว์รืท	ลชทล	ชมลช	มรชม	รคฺมร	คฺทฺรคฺ	ทลคฺท	ลชทล
---------	------	------	------	-------	---------	-------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๔ กับลูกโยนที่ ๕

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบเก็บไล่เสียงลงแบบข้ามเสียงในห้องที่ ๑ ในห้องที่ ๒ มีการย้อนกลับขึ้นไปทางสูงในจังหวะก่อนตกจากนั้นไล่ลงกลับคืน ในห้องที่ ๓ ยังคงไล่ลงมาจากเสียงสูงหลังจากนั้นย้อนกลับไปที่เสียงสูง ๑ เสียงคือจังหวะก่อนตก

ในวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยมีการดำเนินทำนองในลักษณะกลอนพันคือในแต่ละห้องบรรเลงไล่ลง ๒ เสียงติดกันจากนั้นย้อนคืนกลับไปทางเสียงสูง ๒ เสียงแล้วไล่ลงมาอีก ๑ เสียง จากนั้นในห้องถัดไปก็ไล่ลงมาอีก ๑ เสียงโดยในบรรทัดนี้เสียงดังกล่าวจะอยู่ที่เสียง คฺ ซึ่งเป็นเสียงนอกบันไดเสียงแต่นำมาใช้เพื่อให้เกิดความกลมกลืนของทำนองก่อนที่จะเปลี่ยนเสียงมาเป็นกลุ่มโยนเสียง ล หลังจากนั้นไล่ลงมาอีก ๑ เสียง แล้วย้อนกลับไปที่เสียงสูง ๒ เสียงแล้วไล่ลงมาอีก ๑ เสียง จากนั้นทำแบบเดิมเรื่อยไปก็จะได้เสียงที่มีลักษณะร้อยต่อกันเป็นเกลียวคล้ายการม้วนพันกันของท่วงทำนอง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๒๑

ชทุลช	ลทุคฺร	คฺมรช	คฺมรคฺ	ชรชล	รืลทค	ทคฺรึม	รืคฺทล
-------	--------	-------	--------	------	-------	--------	--------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๔ กับลูกโยนที่ ๕

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยในห้องแรกเริ่มต้นที่เสียง ชฺ หลังจากนั้นกระโดดข้ามเสียงมาทางสูง ๒ เสียงแล้วไล่ลงไปอีก ๒ เสียง ในห้องที่ ๒ ไล่เสียงจากต่ำไปสูงเริ่มต้นที่เสียง ลุ แล้วหมดห้องที่เสียง ร ในห้องที่ ๓ มีการใช้ลักษณะการดำเนินทำนองแบบสับกระโดดข้ามเสียงโดยในจังหวะยกกระโดดข้าม ๒ เสียง และในจังหวะตกกระโดดข้าม ๑ เสียง ในห้องที่ ๔ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบม้วนลงคือเสียงแรกอยู่ที่ คฺ หลังจากนั้นข้ามเสียงมาทางสูงคือเสียง ม แล้วไล่เสียงลงไปทางเสียงต่ำอีก ๒ เสียง เมื่อฟังแล้วทำนองจะมีลักษณะพุ่งขึ้นไปทางสูงแล้วค่อย ๆ ใต้ทำนองลงมาทางเสียงต่ำอีกครั้ง

ในวรรณคดีมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยในห้องที่ ๕ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบกระโดดข้ามเสียงคือมีเสียงหลักอยู่ที่เสียง ซ หลังจากนั้นดำเนินทำนองแบบกระโดดลงคือใช้เสียง ร ในจังหวะยก และใช้เสียง ล ในจังหวะตก เมื่อฟังโดยรวมทำนองจะมีลักษณะไปทางต่ำที่และไปทางสูงที่ ทำให้ท่วงทำนองมีความสนุกสนานมากขึ้น ในห้องที่ ๖ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบม้วนขึ้นคือใช้เสียงแรกที่เสียง ร แล้วดำเนินทำนองข้ามมาทางเสียงต่ำ ๑ เสียง หลังจากนั้นไล่ขึ้นไปทางเสียงสูงอีก ๒ เสียง เมื่อฟังโดยรวมจะได้ยินเสียงโดยรวมคล้ายกับการม้วนขึ้นของท่วงทำนอง ในบรรทัดที่ ๗ และ ๘ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลงคือในห้องที่ ๗ มีการไล่ทำนองขึ้น ๔ เสียงโดยไม่ข้ามเสียงใด ๆ หลังจากนั้นในห้องที่ ๘ ก็ไล่ย้อนกลับมาทางเสียงต่ำโดยไม่ข้ามเสียงใด ๆ เมื่อฟังทำนองช่วงนี้โดยรวมแล้วจะมีลักษณะไล่ขึ้นแล้วไล่ลงอย่างเป็นระบบ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๒๒

ชมมม	รมชล	ทมรืล	ทลชม	---ล ^(ล-ล-ล-)	(ล-ล-ล-)	(ล-ล-ล-)ท”	----
------	------	-------	------	--------------------------	----------	------------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๔ กับลูกโยนที่ ๕

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ช ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรณคดีมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำ โดยมีการใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบข้ามเสียงที่ห้องที่ ๑ คือข้ามที่เสียง ม ๑ ครั้งเพื่อให้ทำนองมีความหนักแน่น หลังจากนั้นดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้น ข้ามเสียงในห้องที่ ๒ ในห้องที่ ๓ นั้นมีการดำเนินทำนองแบบม้วนลงคือเสียงแรกอยู่ที่เสียง ท หลังจากนั้นข้ามเสียงไปทางเสียงสูง ๑ เสียงแล้วไล่กลับลงมาทางเสียงต่ำ ส่วนในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงข้ามเสียง

ในวรรณคดีมีกระสวนทำนองแบบไล่จากต่ำขึ้นไปเสียงสูง โดยในห้องที่ ๕ มีการใช้วิธีการบรรเลงแบบครั้นลมยามจากห้องที่ ๕ แล้วผ่านไปห้องที่ ๖ และ ๗ หลังจากนั้นใช้วิธีการบรรเลงแบบหยุดเสียงในเสียง ท ในจังหวะตกของห้องที่ ๖ แล้วปล่อยทำนองให้เสียบในห้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การครั้นลม, การชะงักลม

บรรทัดที่ ๑๒๓

---	---ร	-ร--	---ม	---	-ช-ม	---	ชมชม
-----	------	------	------	-----	------	-----	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๔ กับลูกโยนที่ ๕

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีการปล่อยจังหวะในห้องแรก หลังจากนั้นใช้เสียง ร กลางในห้องที่ ๒ และ ร ควางในจังหวะยกห้องที่ ๓ เพื่อให้เกิดความหลากหลายในเรื่องของเสียง หลังจากนั้นหมดทำยวรรค ทำด้วยเสียง ม

ในวรรครับมีเสียงสำคัญอยู่ที่เสียง ม แต่มีการเพิ่มเติมสีสันของทำนองด้วยการใช้เสียงควง ซ ในจังหวะยกห้องที่ ๖ และห้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๑๒๔

---	---	--ลชมชม	---ล	---	---	---	---
-----	-----	---------	------	-----	-----	-----	-----

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๔ กับลูกโยนที่ ๕

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ซ ล ท x ร ม x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีการปล่อยทำนองใน ๒ ห้องแรกให้ว่าง หลังจากนั้นใช้วิธีการดำเนินทำนอง แบบขยี้ลง ๕ เสียง แล้วกลับมาขึ้นที่เสียง ล ในห้องที่ ๔

กลวิธีพิเศษที่พบ การขยี้ ๕ เสียง, การใช้เสียงควง

บรรทัดที่ ๑๒๕

รลทล	ร้ลทล	รลทล	ร้ลทล	รลทล	ร้ลทล	ทดรัม	ร้ดทล
------	-------	------	-------	------	-------	-------	-------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง ลา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้ใช้วิธีการดำเนินทำนองแบบเก็บ โดยในห้องที่ ๑, ๒ และ ๓ มีลักษณะการดำเนินทำนองที่เหมือนกันแต่เปลี่ยนระดับเสียงจาก ร ปกติเป็น ร สูงในห้องที่ ๒ เพื่อให้ทำนองเกิดความหลากหลาย ส่วนในห้องที่ ๔ มีการเปลี่ยนลูกตกไปเป็นเสียง ค เพื่อส่งสำนวนเพลงไปยังวรรครับ

ในวรรครับห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองในลักษณะเดียวกันกับห้องที่ ๑ ส่วนในห้องที่ ๖ มี
 กระสวนทำนองแบบม้วนขึ้นคือเริ่มที่เสียง ริ แล้วลดลงมา ๔ เสียง จากนั้นไล่ขึ้นย้อนกลับไป ห้อง
 ที่ ๗ มีกระสวนทำนองแบบไล่ขึ้นจาก ท หมดห้องที่เสียง ม หลังจากนั้นก็ไล่ลงกลับมาคืนที่ห้องที่ ๘
 โดยเริ่มจากเสียง ริ ไล่ลงมาจนถึงเสียง ล ในบรรทัดที่ ๑๒๕ นี้มีการใช้เสียง ท ซึ่งเป็นเสียงนอกกลุ่ม
 เสียงมาประกอบกับทำนองเพื่อให้ทำนองมีความหลากหลายยิ่งขึ้น

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๒๖

รลทล	ร้ลทล	รลทล	ร้ลทล	รลทล	ร้ลทล	ทดริ้ม	ร้ดทล
------	-------	------	-------	------	-------	--------	-------

ในบรรทัดที่ ๑๒๖ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๒๕

บรรทัดที่ ๑๒๗

รลทล	ร้ลทล	ทดริ้ม	ร้ดทล	ร้ลทล	ร้ลทล	ทดริ้ม	ร้ดทล
------	-------	--------	-------	-------	-------	--------	-------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง ลา

กลุ่มเสียงปัญญามูล กลุ่มเสียงปัญญามูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ มีการดำเนิน
 ทำนองแบบสับลง ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบม้วนเสียงขึ้น ในห้องที่ ๓ มีการดำเนินทำนอง
 แบบไล่เสียงขึ้นและในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลง

ในวรรครับมีการดำเนินทำนองที่คล้ายคลึงกันกับวรรคทำแต่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงที่ ๑
 ของห้องที่ ๕ เป็นเสียง ริ สูงขึ้นเพื่อให้ทำนองไม่ซ้ำกันกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๒๘

รลทล	ร้ลทล	ทดริ้ม	ร้ดทล	ร้ลทล	ร้ลทล	ทดริ้ม	ร้ดทล
------	-------	--------	-------	-------	-------	--------	-------

ในบรรทัดที่ ๑๒๘ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๒๗

บรรทัดที่ ๑๒๕

ร็ดทล	ร็ดทล	ซลทล	ร็ดทล	ร็ดทล	ร็ดทล	ซลทล	ร็ดทล
-------	-------	------	-------	-------	-------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง ลา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในแต่ละห้องของวรรคทำมีลูกตกเสียงเดียวกันคือเสียง ทล แต่มีการเปลี่ยนแปลงจังหวะขกของแต่ละห้องให้มีความหลากหลายดังนี้ ในห้องที่ ๑ จังหวะขกคือ ร็ด ในห้องที่ ๒ จังหวะขกคือ ร็ด ในห้องที่ ๓ จังหวะขกคือ ซล ในห้องที่ ๔ จังหวะขกคือ ร็ด

ในวรรครับมีลักษณะเหมือนกันกับวรรคทำ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๓๐

ร็ดทล	ซลทล	ร็ดทล	ซลทล	ลลทล	ทลทล	ทลทล	-ท"-ล"
-------	------	-------	------	------	------	------	--------

กลุ่มเสียงโยน กลุ่มลูกโยนเสียง ลา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ ใช้วิธีการบรรเลงแบบไล่เสียงลง ๔ เสียงติดกัน ในห้องที่ ๒ ใช้วิธีการบรรเลงแบบม้วนเสียงลง คือเริ่มเสียงที่เสียง ซ จากนั้นข้ามขึ้นไป ๔ เสียง แล้วไล่ลงมาอีก ๒ เสียง จึงมีลักษณะคล้ายกับการม้วนตัวของเสียง ในห้องที่ ๓ มีลักษณะเหมือนกับห้องที่ ๑ ส่วนห้องที่ ๔ เหมือนกับห้องที่ ๒

ในวรรครับใช้วิธีการบรรเลงแบบข้ำเสียงโดยมีเสียงสำคัญคือเสียง ล โดยในห้องที่ ๕ มีการข้ำเสียง ล สองครั้งในจังหวะขก จากนั้นเปลี่ยนเป็นเสียง ท แล้วข้ำที่เสียง ล อีกครั้งตอนท้ายห้อง ในห้องที่ ๖ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบสับข้ำอยู่กับที่ คือใช้เสียง ทล ในจังหวะขกและจังหวะตก ในห้องที่ ๗ มีลักษณะเหมือนกับห้องที่ ๖ ในห้องที่ ๘ ใช้กลวิธีการบรรเลงแบบหยุดชะงักเสียง ทั้งจังหวะขกและจังหวะตกทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงการสรูปท้ายโยนเพราะเมื่อทำนองเกิดการชะงักเล็กน้อยจะทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่ายอนนี้หมดแต่เพียงเท่านั้น

กลวิธีพิเศษที่พบ การชะงักลม

ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

บรรทัดที่ ๑๓๑

-มมม	ลฟฟฟ	ทลฟล	มฟลท	ลทม์	ฟ่มร์ท	ดรม์ร	ดทลฟ
------	------	------	------	------	--------	-------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๕ กับลูกโยนที่ ๖

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยมีการดำเนินทำนองแบบข้ำเสียงเดิม ๓ ครั้งในห้องที่ ๑ เพื่อให้ทำนองมีความหนักแน่น หลังจากนั้นไล่ทำนองขึ้นไปอีก ๓ เสียงโดยไปอยู่ที่เสียง ล ในจังหวะยกห้องที่ ๒ หลังจากนั้นข้ำเสียง ฟ อีก ๓ ครั้งเพื่อเพิ่มความหนักแน่นเข้าไปอีก หลังจากนั้นในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงในจังหวะยกแล้วไล่ขึ้นย้อนกลับในจังหวะตก ส่วนในห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้น ๒ เสียงแล้วข้ำ ๒ เสียงแล้วไล่ขึ้นอีก ๒ เสียง

ในวรรครับมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ มีกระสวนทำนองแบบไล่ขึ้น (ลท) ๒ เสียงติดกันแล้วข้ำเสียง ๑ เสียงจากนั้นไล่ขึ้น ๒ เสียง ในห้องที่ ๖ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ลงโดยเริ่มจากเสียง ฟ แล้วไล่ลงมา ๓ เสียงหลังจากนั้นข้ำ ๑ เสียงหมดท้ายห้องที่เสียง ท ในห้องที่ ๗ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้น ๓ เสียงหลังจากนั้นไล่ลงอีก ๑ เสียง ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบไล่ลง ๓ เสียงแล้วข้ำ ๑ เสียงจบท้ายห้องที่เสียง ฟ ในวรรครับจะสังเกตเห็นได้ว่ามีการใช้เสียง ค ซึ่งเป็นเสียงนอกบันไดทั้งนี้เพื่อให้เกิดความกลมกลืนกันระหว่างการเปลี่ยนเสียงนั่นเอง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๓๒

มร์ทล	ร้ทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	-ฟ-ล	-ท-ร	---ม	(ฟ่มร์)-(มฟ)
-------	-------	------	------	------	------	------	--------------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๕ กับลูกโยนที่ ๖

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ ไล่ลงตามบันไดเสียง ๔ เสียงโดยเริ่มต้นที่เสียง ม ในห้องที่ ๒ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงตามบันไดเสียงโดยเสียงแรกอยู่ที่เสียง ร ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงตามบันไดเสียงโดยเสียงแรกอยู่ที่ ท ห้องที่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงตามบันไดเสียงโดยเสียงแรกอยู่ที่ ล

ในวรรณคดีมีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงในห้องที่ ๕ เริ่มทำนองด้วยเสียง ฟ ในจังหวะยก และเสียง ล ในจังหวะตก ในห้องที่ ๖ ยังคงดำเนินทำนองเฉพาะในจังหวะยก และจังหวะตกเช่นเดียวกับห้องที่ ๕ โดยในห้องที่ ๖ มีจังหวะยกอยู่ที่เสียง ท และจังหวะตกอยู่ที่เสียง ร จากนั้นประคองเสียงไว้เพื่อส่งทำนองไปยังห้องที่ ๗ โดยในห้องที่ ๗ นั้นบรรเลงเฉพาะในจังหวะตกที่เสียง ม หลังจากนั้นใช้กลวิธีการบรรเลงแบบสะบัด ๒ ครั้งคือสะบัดลง ๓ เสียงในจังหวะยกหลังจากนั้น สะบัดขึ้น ๒ เสียงในจังหวะตก

กลวิธีพิเศษที่พบ การสะบัด ๓ เสียง, การสะบัด ๒ เสียง

บรรทัดที่ ๑๓๓

----	---ล	----	---ฟ	--ลท	----	---ล	----
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๕ กับลูกโยนที่ ๖

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำเริ่มต้นทำนองที่ห้องที่ ๒ คือเสียง ล แล้วประคองเสียงไว้เพื่อส่งทำนองไปยังตัวโน้ตถัดไปคือเสียง ฟ ในห้องที่ ๔

ในวรรณคดีเริ่มทำนองที่จังหวะตกในห้องที่ ๕ คือเสียง ลท หลังจากนั้นลอยจังหวะแล้วเริ่มทำนองถัดไปคือเสียง ล ในห้องที่ ๗ แล้วลอยจังหวะส่งไปยังห้องที่ ๘

จะสังเกตเห็นว่าในบรรทัดนี้ตัวโน้ตจะไม่ค่อยลงกับจังหวะเท่าใดนักหากนำไปเทียบกับหน้าทับเนื่องจากการเป็นวิธีการบรรเลงแบบลอยจังหวะของปีนนั่นเอง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๓๔

---ร	----	---ม	--(ฟมร)	--มฟ	----	----	----
------	------	------	---------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๕ กับลูกโยนที่ ๖

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้มีกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงโดยเริ่มวรรคทำห้องที่ ๑ ด้วยเสียง ร แล้วปล่อยลอยจังหวะในห้องที่ ๒ หลังจากนั้นเริ่มทำนองในจังหวะตกห้องที่ ๓ ด้วยเสียง ม ตามด้วยการดำเนินทำนองแบบสะบัดลง ๓ เสียงในห้องที่ ๔

ในวรรคบังคับทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะตกของห้องที่ ๕ หลังจากนั้นปล่อยลยจังหวะ
ในห้องที่ ๖-๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การสะบัด ๓ เสียง

บรรทัดที่ ๑๓๕

---	---ล	---	---ม	---	---ร	---ม	--รท
-----	------	-----	------	-----	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๕ กับลูกโยนที่ ๖

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำเริ่มทำนองที่เสียง ล ในจังหวะตกห้องที่ ๒ แล้วปล่อยลยจังหวะผ่านห้องที่ ๓
ไปแล้วเริ่มทำนองอีกครั้งคือเสียง ม ในลูกตกห้องที่ ๔ จากนั้นลยจังหวะยาวไปยังวรรครับ

ในวรรครับเริ่มทำนองที่เสียง ร ในจังหวะตกของห้องที่ ๖ หลังจากนั้นลยจังหวะส่งไปยัง
ห้องที่ ๗ จนถึงจังหวะตกของห้องที่ ๗ จึงบรรเลงเสียง ม หลังจากนั้นลงท้ายที่จังหวะตก รท ที่ห้อง
ที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๓๖

---	---ล	---	---ร	---ม	---	--(ฟมร)	--(มฟ)
-----	------	-----	------	------	-----	---------	--------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๕ กับลูกโยนที่ ๖

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้มีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในวรรคทำเริ่มทำนองที่
เสียง ล ในห้องที่ ๒ แล้วลยจังหวะผ่านห้องที่ ๓ หลังจากนั้นลงท้ายวรรคด้วยเสียง ร ในจังหวะตก
ของห้องที่ ๔

ในวรรครับเริ่มต้นทำนองที่เสียง ม ในจังหวะตกห้องที่ ๕ จากนั้นลยจังหวะผ่านห้องที่ ๖
หลังจากนั้นสะบัดลง ๓ เสียงในห้องที่ ๗ หลังจากนั้นสะบัดขึ้น ๒ เสียงอีกครั้งในห้องที่ ๘

กลวิธีพิเศษที่พบ การสะบัด ๓ เสียง, การสะบัด ๒ เสียง

บรรทัดที่ ๑๓๗

---	---	---	---	---	---	---	---
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

ในบรรทัดนี้ใช้กลวิธีการบรรเลงแบบปล่อยลยจังหวะทั้งบรรทัด

บรรทัดที่ ๑๓๘

รํมรท	ลฟลท	รํมรล	รทลฟ	ลทลม	ลฟมร	มฟลม	ฟมรฟ
-------	------	-------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำนองนั้นมิกระสวนทำนองแบบไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในวรรคทำนองบรรเลงไปทางระดับเสียงสูงจากนั้นบรรเลงลงมาในทางระดับเสียงต่ำโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓ ในห้องที่ ๒ บรรเลงมาในทางระดับเสียงต่ำโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓ แล้วบรรเลงไปทางระดับเสียงสูง ในห้องที่ ๓ บรรเลงไปทางระดับเสียงสูงแล้วบรรเลงลงมาในทางระดับเสียงต่ำโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓ ในห้องที่ ๔ บรรเลงมาในทางระดับเสียงต่ำโดยใช้การข้ามคู่เสียงเป็นคู่ ๓

ในวรรครับห้องที่ ๕ มีการเคลื่อนที่ลงมาทางระดับเสียงต่ำโดยมีการดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลงเป็นคู่ ๔ ในห้องที่ ๖ มีทำนองไล่ลงเริ่มจากเสียง ล หลังจากนั้นข้ามเสียงมาเป็นคู่ ๓ แล้วไล่เสียงลงติดกัน ๓ เสียง ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้น โดยมี ๒ เสียงแรกติดกัน จากนั้นข้าม ๑ เสียงแล้วลดลงมาเป็นคู่ ๔ ดำเนินทำนองแบบไล่เสียงลงในเสียงที่ติดกัน ๓ เสียงแรก หลังจากนั้นย้อนกลับขึ้นไปหมดประโยคที่เสียง ฟ

กลวิธีพิเศษ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๓๙

รํมรท	ลฟลท	รํมรล	รทลฟ	ลทลม	ลฟมร	มฟลม	ฟมรรม
-------	------	-------	------	------	------	------	-------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้มีทำนองที่เหมือนกันกับบรรทัดที่...แต่มีการเปลี่ยนแปลงในห้องที่ ๘ คือ เปลี่ยนลูกตกในจังหวะตกของห้องจากเสียง ฟ เป็นเสียง ม

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๔๐

รํมรท	ลฟลท	รํมรล	รทลฟ	ลทลม	ลฟมร	มฟลม	ฟมรฟ
-------	------	-------	------	------	------	------	------

ในบรรทัดที่ ๑๔๐ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๓๘

บรรทัดที่ ๑๔๑

ร้มีรท	ลฟลท	ร้มีรล	ร้ทลฟ	ลทลม	ลฟมร	มฟลม	ฟมรรม
--------	------	--------	-------	------	------	------	-------

ในบรรทัดที่ ๑๔๑ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๓๕

บรรทัดที่ ๑๔๒

ลลลร	ลลลฟ	ลลลม	ลลลร	ลลลฟ	ลลลม	ลลลร	ลลลฟ
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้มีการดำเนินทำนองแบบย้าเสียงเดิม ๓ เสียงคือเสียง ล หลังจากนั้นมีการเพิ่มลีลาของทำนองโดยการเปลี่ยนลูกตกของแต่ละห้องให้แตกต่างกันออกไปดังนี้ ในห้องที่ ๑ มีลูกตกคือเสียง ร ในห้องที่ ๒ มีลูกตกคือเสียง ฟ ในห้องที่ ๓ มีลูกตกคือเสียง ม ในห้องที่ ๔ มีลูกตกคือเสียง ร ในห้องที่ ๕ มีลูกตกคือเสียง ฟ ในห้องที่ ๖ มีลูกตกคือเสียง ม ในห้องที่ ๗ มีลูกคือเสียง ร ในห้องที่ ๘ มีลูกตกคือเสียง ฟ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๔๓

ลลลร	ลลลฟ	ลลลม	ลลลร	ลลลฟ	ลลลม	ลลลร	ลลลม
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดที่ ๑๔๓ มีลักษณะคล้ายกันกับบรรทัดที่ ๑๔๒ แต่มีการเปลี่ยนแปลงลูกตกของห้องที่ ๘ จากเสียง ฟ เป็นเสียง ม

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๔๔

ลทลร	ลทลฟ	ลทลม	ลทลร	ลทลฟ	ลทลม	ลทลร	ลทลฟ
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้มีลูกตกของแต่ละห้องเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๔๔ แต่มีการเปลี่ยนแปลงทำนองเดิมคือการข้ายเสียงเดิม ๓ ครั้งให้มีการเคลื่อนไหวของทำนองมากขึ้นโดยการเปลี่ยนจังหวะยกของแต่ละห้องจากเสียง ล เป็นเสียง ท ในทุก ๆ ห้อง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๔๕

ลทลร	ลทลฟ	ลทลม	ลทลร	ลทลฟ	ลทลม	ลทลร	ลทลม
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้มีลูกตกของแต่ละห้องเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๔๔ แต่มีการเปลี่ยนแปลงทำนองเดิมคือการข้ายเสียงเดิม ๓ ครั้งให้มีการเคลื่อนไหวของทำนองมากขึ้นโดยการเปลี่ยนจังหวะยกของแต่ละห้องจากเสียง ล เป็นเสียง ท ในทุก ๆ ห้อง และมีการเปลี่ยนลูกตกในห้องที่ ๘ จากเสียง ฟ เป็นเสียง ม

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๑๔๖

ตรลฟ	ลมลร	ลฟลม	ตรลฟ	ตรลฟ	ลมลร	ลฟลม	ตรลม
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำเป็นการลดรูปทำนองมาจากบรรทัดที่ ๑๔๕ ก็ยกเอาทำนองในส่วนของ จังหวะตกในห้องที่ ๑ มาไว้ในจังหวะยกของบรรทัดนี้ จากนั้นนำจังหวะตกของห้องที่ ๒ ของ บรรทัดที่ ๑๔๕ มาไว้ ณ จังหวะตกในห้องที่ ๑ ของบรรทัดนี้ ในห้องที่ ๒ เป็นการนำจังหวะตก ของห้องที่ ๓ บรรทัดที่ ๑๔๕ มาวาง ณ จังหวะยก ส่วนจังหวะตกเป็นการนำจังหวะตกในห้องที่ ๔ บรรทัดที่ ๑๔๕ มาวาง ณ จังหวะตก ในห้องที่ ๓ เป็นการนำลูกตกของห้องที่ ๕ บรรทัดที่ ๑๔๕ มา วาง ณ จังหวะยก จากนั้นนำลูกตกของห้องที่ ๖ บรรทัดที่ ๑๔๕ มาวาง ณ จังหวะตก ในห้องที่ ๔ เป็นการนำจังหวะตกของห้องที่ ๗ ในบรรทัดที่ ๑๔๕ มาวาง ณ จังหวะยกจากนั้นนำจังหวะตกของ ห้องที่ ๘ ในบรรทัดที่ ๑๔๕ มาวาง ณ จังหวะตก

ในวรรคนี้มีลักษณะลดรูปเช่นเดียวกันกับวรรคทำ โดยในวรรครับนั้นเป็นการลดรูปจาก บรรทัดที่ ๑๔๕ ดังนั้นจึงมีลักษณะของการลดรูปในวิธีเดียวกัน

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๔๗

ตรลฟ	ลมลร	ลฟลม	ตรลฟ	ตรลฟ	ลมลร	ลฟลม	ตรลม
------	------	------	------	------	------	------	------

ในบรรทัดที่ ๑๔๗ มีลักษณะเหมือนกันกับบรรทัดที่ ๑๔๖

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๑๔๘

ลทรม	ฟมรม	ฟมลม	ฟมรม	ลทรม	ฟมรม	ฟมลม	ฟมรม
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยในห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นโดยเริ่มต้นที่เสียง ล จากนั้นไล่ขึ้น ๑ เสียง แล้วข้าม ๑ เสียงจากนั้นบรรเลงต่อไปอีก ๒ เสียง ในห้องที่ ๒ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ลงสลับกับไล่ขึ้น ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบสับลง ๒ ครั้ง ในห้องที่ ๔ มีลักษณะเหมือนกับห้องที่ ๒

ในวรรคนี้มีลักษณะเหมือนกับวรรคทำทุกประการ

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๔๙

ฟมลม	ฟมรม	ฟมลม	ฟมรม	ฟมรม	ฟมรม	ฟมรม	ฟมรม
------	------	------	------	------	------	------	------

กลุ่มเสียงโยน ลูกโยนที่ ๖ เสียง ฟา

กลุ่มเสียงพยัญมูล กลุ่มเสียงพยัญมูล ร ม ฟ x ล ท x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในบรรทัดนี้เป็นการลดรูปทำนองจากบรรทัดที่ ๑๔๘ โดยการยกห้องที่ ๓-๔ จากบรรทัดที่ ๑๔๘ มาไว้ที่ห้องที่ ๑-๒ ของบรรทัดนี้ และได้ยกห้องที่ ๗-๘ ของบรรทัดที่ ๑๔๘ มาไว้ที่ห้องที่ ๓-๔ ของบรรทัดนี้

ในวรรคนี้มีลักษณะลดรูปมาจากวรรคทำอีกทีหนึ่งคือ การนำห้องที่ ๒ มาไว้ในห้องที่ ๕ และนำห้องที่ ๔ มาไว้ห้องที่ ๖ จากนั้นในห้องที่ ๗ และ ๘ เป็นการซ้ำกันของห้องที่ ๕ และ ๖

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรทัดที่ ๑๕๐

ซัล์ซัร	ซัมรัค	ทครัด	ทลชม	ททลท	มลชม	ถูรตุล	รตุตุล
---------	--------	-------	------	------	------	--------	--------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๖ กับทำนองจบ

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๑ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลง ในห้องที่ ๒ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบไล่ลงโดยเริ่มที่เสียง ซ หลังจากนั้นข้ามเสียงลงมาเป็นเสียงคู่ ๓ แล้วไล่ลงมาหมดที่เสียง ค ในห้องที่ ๓ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นในจังหวะยกแล้วไล่ลงในจังหวะตก ในห้องที่ ๔ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบไล่ลงติดกัน ๓ เสียง จากนั้นข้ามเสียงลงมาเป็นคู่ ๓

ในวรรครับมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ มีการย่ำเสียง ท ๒ ครั้งในจังหวะยก จากนั้นเลื่อนลงมาเป็นเสียง ล แล้วเลื่อนขึ้นกลับคืนไปที่เสียง ท อีกครั้ง ในห้องที่ ๖ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบม้วนลงคือเริ่มต้นที่เสียง ม แล้วข้ามไปข้างสูง ๔ เสียง แล้วไล่กลับลงมาทางเสียงต่ำอีกครั้ง ในห้องที่ ๗ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบม้วนเสียงลงเช่นเดียวกันโดยเสียงแรกอยู่ที่ ล จากนั้นย้อนข้ามมาทางเสียงสูง ๔ เสียง แล้วไล่กลับลงไปที่ค ในห้องที่ ๘ มีการย่ำเสียงสำคัญคือเสียง ค ๓ ครั้ง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๕๑

ซรชล	รัดทค	ทครัด	ทลชค	รมฟช	ลมชล	ครัมรั	ซัมรัค
------	-------	-------	------	------	------	--------	--------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนที่ ๖ กับทำนองจบ

กลุ่มเสียงปัญจมูล กลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในห้องที่ ๑ นั้นมีการบรรเลงไล่ลงแล้วไล่ขึ้น ในห้องที่ ๒ มีการดำเนินทำนองแบบม้วนขึ้นคือเริ่มต้นที่เสียง ร แล้วตกลงมาเป็นเสียงคู่ ๔ จากนั้นไล่ขึ้นกลับไปที่ค ในห้องที่ ๓ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้น ๓ เสียงแล้วย้อนกลับลงมาอีก ๑ เสียง ในห้องที่ ๔ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ลง ๓ เสียงแล้วข้ามไปเป็นเสียงคู่ ๕

ในวรรครับห้องที่ ๕ มีการดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้น ๔ เสียงติดกัน ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบม้วนขึ้นโดยเสียงแรกอยู่ที่ ล จากนั้นตกลงมาเป็นคู่ ๔ แล้วไล่ย้อนกลับขึ้นไป ในห้องที่ ๗ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้นแล้วไล่ลง ในห้องที่ ๘ ดำเนินทำนองแบบไล่ลง

กลวิธีพิเศษที่พบ ไม่มี

บรรทัดที่ ๑๕๒

---ซ	---ล	-ซ-ค	-ท-ค	--รมี	ซมี-ร	--(มีรค)	-ท-ค
------	------	------	------	-------	-------	----------	------

กลุ่มเสียงโยน ทำนองจบ

กลุ่มเสียงปัญญาจมูล กลุ่มเสียงปัญญาจมูล คร ม x ซ ล x

ลักษณะการดำเนินทำนอง

ในวรรคทำมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยเริ่มห้องแรกด้วยเสียง ซ ในจังหวะตก และต่อด้วยห้องที่ ๒ คือเสียง ล ในจังหวะตก ในห้องที่ ๓ เริ่มต้นที่เสียง ซ ในจังหวะยก และจังหวะตกอยู่ที่เสียง ค ในห้องที่ ๔ จังหวะยกอยู่ที่เสียง ท และย้อนกลับไปยังลูกตก ค เช่นเดียวกันกับห้องที่ ๓

ในวรรครับมีกระสวนทำนองไล่จากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่ำโดยในห้องที่ ๕ ดำเนินทำนองแบบไล่ขึ้น ๒ เสียงติดกันในจังหวะตก ในห้องที่ ๖ ดำเนินทำนองแบบไล่ลงในจังหวะยก จากนั้นจังหวะตกอยู่ที่เสียง ร ในห้องที่ ๗ มีการใช้วิธีการบรรเลงแบบสะบัดลง ๑ เสียง ในห้องที่ ๘ มีการใช้เสียงนอกบันไดเสียงคือเสียง ท ในจังหวะยก จากนั้นจบเพลงด้วยเสียง ค

กลวิธีพิเศษที่พบ การสะบัด ๑ เสียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปท้ายบท

จากการวิเคราะห์การใช้กลวิธีพิเศษและการดำเนินทำนองทางเดี่ยวปีในเพลงกราวใน สามชั้น ทางครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ผู้วิจัยสามารถแบ่งแสดงการวิเคราะห์ออกเป็น ๖ โยชน ในแต่ละโยชนมีประเด็นการวิเคราะห์ ๔ ประเด็นคือ

กลุ่มลูกโยชน

กลุ่มเสียงปัญจมูล (Penta-Centric)

ลักษณะวิธีการดำเนินทำนอง

การใช้กลวิธีพิเศษ

ซึ่งผลจากการที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สามารถสรุปผลการดำเนินทำนองในทางเดี่ยวปีใน เพลงกราวใน สามชั้น ทางครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ได้ดังนี้

กลุ่มลูกโยชนที่ ๑

กลุ่มลูกโยชนที่ ๑ เป็นกลุ่มลูกโยชนเสียง โด โดยกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล คร ม x ซ ล x ซึ่งอยู่ในระดับเสียงนอก จัดเป็นกลุ่มทำนองลูกโยชนที่มีความยาวมากที่สุด ในบรรดากลุ่มลูกโยชนทั้งหมด ลักษณะการดำเนินทำนองที่โดดเด่นในกลุ่มลูกโยชนเสียงนี้ อยู่ที่ที่มีความหลากหลายในลักษณะของการดำเนินทำนอง ซึ่งเน้นการดำเนินทำนองในเสียงแหบ มีการใช้ลมหวาน และการครั้นนิ้ว ครั้นลมผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าในกลุ่มลูกโยชนที่ ๑ เสียง โด นี้มีการเน้นเรื่องการค้าเนินทำนองแบบหวานและการลอยจังหวะเป็นเอกลักษณ์ประจำโยชน ตลอดทั้งเน้นในเรื่องของการดำเนินทำนองที่มีการใช้กลวิธีพิเศษอย่างหลากหลาย

กลุ่มลูกโยชนที่ ๒

กลุ่มลูกโยชนที่ ๒ เป็นกลุ่มลูกโยชนเสียง เร โดยกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ ล ท x ซึ่งอยู่ในระดับเสียงกลางแหบ จัดเป็นกลุ่มทำนองลูกโยชนที่มีความยาวมาก กลุ่มหนึ่ง รองมาจากกลุ่มลูกโยชนที่ ๑ ลักษณะการดำเนินทำนองที่โดดเด่นในกลุ่มลูกโยชนเสียงนี้ อยู่ที่ความหลากหลายในเรื่องของการดำเนินทำนองเช่นเดียวกันกับกลุ่มลูกโยชนที่ ๑ แต่มีการเพิ่มกลวิธีการบรรเลงแบบพิเศษคือการใช้เสียงควงเพื่อให้เกิดสีสันของทำนอง จึงสรุปได้ว่าในกลุ่มลูกโยชนที่ ๒ เน้นสีสันของเสียงโดยการใช้เสียงควงต่าง ๆ และการเพิ่มทำนองเป็นทำนองเก็บในช่วงท้าย ๆ ของโยชนเพื่อส่งทำนองไปยังทำนองหลักที่เน้นการบรรเลงแบบเก็บทั้งหมด

กลุ่มทำนองหลัก

กลุ่มทำนองหลัก ของเพลงกราวในนี้ ดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล ล ท ค x ม ฟ x กลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x และกลุ่มเสียงปัญจมูล ท ค ร x ฟ ซ x นับว่าเป็นช่วงที่มีความหลากหลายในเรื่องระดับเสียงมากที่สุดของเด็วปีใน โดยลักษณะของการดำเนินทำนองทั่วไป พบว่ามีการดำเนินทำนองโดยใช้ทำนองหลักเป็นโครงสร้างในการดำเนินทำนอง ซึ่งจะใช้การบรรเลงเก็บโดยมีการแทรกกลวิธีต่างๆ ไว้ แต่จะน้อยกว่ากลุ่มลูกโยนที่ ๑ และกลุ่มลูกโยนที่ ๒

กลุ่มลูกโยนที่ ๑

กลุ่มลูกโยนที่ ๑ เป็นกลุ่มลูกโยนเสียง ที โดยกลุ่มนี้มีการดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล ร ม ฟ x ล ท x โดยการดำเนินทำนองนี้ยังมีเค้าโครงของทำนองหลักเหลืออยู่ จึงอนุมานได้ว่าเป็นกลุ่มลูกโยนที่ใช้สำหรับปิดเนื้อทำนองหลักของเพลงกราวใน

กลุ่มลูกโยนที่ ๒

กลุ่มลูกโยนที่ ๒ นี้เป็นกลุ่มทำนองลูกโยนเสียง มี ดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล ซ ล ท x ร ม x ลักษณะการดำเนินทำนองในกลุ่มลูกโยนเสียงนี้ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบหวานในช่วงต้น ๆ และดำเนินทำนองแบบเก็บในช่วงท้ายเพื่อส่งทำนองให้ลูกโยนถัดไป

กลุ่มลูกโยนที่ ๓

กลุ่มลูกโยนที่ ๓ นี้เป็นกลุ่มทำนองลูกโยนเสียง ลา การดำเนินทำนองนั้นดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญจมูล ค ร ม x ซ ล x ลักษณะการดำเนินทำนองในกลุ่มลูกโยนเสียงนี้ มีลักษณะที่โดดเด่นในเรื่องของการดำเนินทำนองที่ความหลากหลาย ทั้งในส่วนของการดำเนินทำนองแบบหวาน การดำเนินทำนองเป็นแบบลอยจังหวะ และการดำเนินทำนองแบบเก็บกลุ่มลูกโยนนี้เป็นวิธีการดำเนินทำนองที่พลิกแพลงอย่างมาก ประการหนึ่งลักษณะการดำเนินทำนองเป็นลักษณะของการดำเนินทำนองอย่างพิเศษ กล่าวคือเป็นการดำเนินทำนองที่มีเสียงใดเสียงหนึ่งขึ้นเป็นพื้นเอาไว้ และผันเสียงตกสุดท้ายในแต่ละห้องให้แตกต่างกันออกไป เมื่อบรรเลงแล้วจะฟังดูจะมีลักษณะเสียงขึ้นพื้นดังอยู่โดยตลอดสร้างพื้นทำนองอย่างกว้างและค่อยเปลี่ยนเมื่อตอนจังหวะหนักในทุกห้อง ต่อมาจึงทำการทอนสำนวนนี้อีกครั้ง โดยในการทอนสำนวนได้ทำการยุบให้ลดลง ๑ เท่าตัวสังเกตได้จากทำนองต้นแบบที่ถูกยุบแล้วพบว่า เป็นลักษณะของการลดลงหนึ่งเท่าตัวของทำนองต้นแบบในครั้งแรก จึงนับว่ากลุ่มลูกโยนนี้เป็นกลุ่มลูกโยนที่ความหลากหลายในรูปแบบแห่งการดำเนินทำนองกลุ่มหนึ่ง

กลุ่มลูกโยนที่ ๖

กลุ่มลูกโยนที่ ๖ นี้ เป็นกลุ่มทำนองลูกโยนเสียง ฟา การดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญญา
มูล ร ม ฟ x ล ท x ลักษณะการดำเนินทำนองในกลุ่มลูกโยนเสียงนี้ ดำเนินทำนองแบบเก็บเป็น
ส่วนใหญ่เพราะเป็นกลุ่มลูกโยนสุดท้ายของเพลง ดังนั้นจึงเน้นการแสดงศักยภาพความคล่องของผู้
บรรเลงโดยเน้นทำนองเก็บให้มากจะมีหวานอยู่บ้างเป็นส่วนน้อย และมีการตัดทอนลดรูปสำนวน
ทำนองลงเรื่อยๆ ซึ่งนับเป็นวิธีการดำเนินทำนองที่โดดเด่นในกลุ่มลูกโยนเสียงนี้

ทำนองจบเพลง

ดำเนินทำนองอยู่ในกลุ่มเสียงปัญญามูล ด ร ม x ซ ล x เป็นลักษณะการดำเนินทำนองแบบ
เก็บ ลักษณะที่โดดเด่นในช่วงทำนองปิดท้ายคือการนำเอาทำนองขึ้นต้นของเพลงมาเป็นทำนองปิด
ท้าย ทำให้สามารถแสดงถึงความรู้ที่พิเศษเรื่องของการประดิษฐ์ทำนองขึ้น - ลง ได้อย่างไพเราะและ
สมบูรณ์ ในการประดิษฐ์คิด ทางเดียวจากลักษณะของการดำเนินทำนองในแต่ละกลุ่มลูกโยนต่างๆ
ดังที่สรุปไปแล้วข้างต้นแล้วนั้น ล้วนแสดงถึงความเป็นยอดเยี่ยมในเรื่องของการดำเนินทำนองและการ
ใช้กลวิธีพิเศษในแบบต่างๆ ที่ปรากฏในเดี่ยวปี่ใน เพลงกราวใน สามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทย
พันธุ์ได้เป็นอย่างดีสมกับที่เดี่ยวกราวในเป็นเพลงที่ได้รับการยกย่องให้เป็นยอดเยี่ยมในทางเดี่ยวที่สำคัญ
ในวงการดนตรีไทยและเป็นเพลงเดี่ยวที่สำคัญกับปี่ในอีกเพลงหนึ่ง

จากการวิเคราะห์การดำเนินทำนองในทางเดี่ยวปี่ใน เพลงกราวใน สามชั้น ทางครูจำเนียร
ศรีไทยพันธุ์ พบว่าลักษณะการดำเนินทำนองในทางเดี่ยวอาศัยทำนองหลักของเพลงกราวในเป็นเค้า
โครงในการดำเนินทำนองทั้งหมด โดยมีลูกโยนทั้งหมด 6 ลูกโยนซึ่งแต่ละ โยนจะมีความสอดคล้อง
กับทำนองหลักของเพลงกราวใน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการวิเคราะห์เดี่ยวปีใน เพลงกราวในสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์พบการใช้ กลวิธีพิเศษต่างๆ ในการบรรเลงโดยเรียงลำดับจากการใช้มากน้อยต่างกัันดังนี้

๑. เสียงควาง	๕๑ ครั้ง
๒. การสะบัด ๓ เสียง	๓๕ ครั้ง
๓. การขี้	๓๕ ครั้ง
๔. การหวนลม	๑๘ ครั้ง
๕. การสะบัด ๒ เสียง	๑๖ ครั้ง
๖. การพรมนิ้ว	๖ ครั้ง
๗. การชะงักลม	๕ ครั้ง
๘. การครันนิ้ว	๓ ครั้ง
๙. การครันลม	๒ ครั้ง
๑๐. การโหยลม	๒ ครั้ง

จะเห็นได้ว่าครูจำเนียรได้ประดิษฐ์เพลงนี้โดยต้องการแสดงถึงศักยภาพด้านความคล่องแคล่วของนักดนตรีเป็นอย่างมาก เพราะเมื่อพิจารณาจากการใช้กลวิธีพิเศษในการประพันธ์แล้วจะเห็นได้ว่าครูจำเนียรมักจะใช้นิ้วควางในการดำเนินทำนอง และยังเน้นการสะบัด การขี้ ซึ่งทั้งหมดทั้งมวลล้วนต้องอาศัยความคล่องแคล่วอย่างสูง

ลักษณะการดำเนินทำนองในเดี่ยวปีใน เพลงกราวในสามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ มีลักษณะที่ โดดเด่นและถือเป็นเอกลักษณ์ของการดำเนินทำนองอยู่ที่การดำเนินทำนองแบบลอย จังหวะ ซึ่งปรากฏอย่างโดดเด่นมากในทุกกลุ่มโยน นอกจากนี้ลักษณะของการเป่าแบบลอยจังหวะ นี้หาพบได้ยากในเพลงเดี่ยวอื่นๆ จึงอาจนับได้ว่าการลอยจังหวะเป็นเอกลักษณ์สำคัญของเพลงกราวใน

นอกจากในเรื่องการดำเนินทำนองแบบลอยจังหวะแล้ว การดำเนินทำนองด้วยกลวิธีพิเศษต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องและสัมพันธ์อย่างลงตัวและไพเราะในการดำเนินทำนองก็ถือเป็นเอกลักษณ์อีกอย่างหนึ่งของเพลงกราวในทางนี้ด้วยเช่นกัน ในส่วนของการดำเนินทำนองด้วยกลวิธีพิเศษที่เป็นจุดเด่นของเพลงเดี่ยวกราวในทางนี้ คือการบรรเลงเสียงควาง โดยเป็นกลวิธีที่มีความพิเศษและยาก ซึ่งกลวิธีนี้มีการบรรเลงโดยให้มีเสียงตรง และเสียงควาง สลับกัน

บทที่ ๔

อัตลักษณ์เดี่ยวเปียโน เพลงกราวโน สามชั้น ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

เพลงเดี่ยวกราวโนเป็นเพลงเดี่ยวที่มีผู้นิยมนำไปทำเป็นทางเดี่ยวในเครื่องมือต่าง ๆ มากที่สุดเพลงหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็เครื่องเป่าพาทย์หรือเครื่องสายก็ปรากฏว่ามีผู้นำเพลงกราวโนไปสร้างสรรค์เป็นทางเดี่ยวไว้แล้วเกือบทุกเครื่องมือ เครื่องดนตรีที่ถือว่ามืบทบาทในการเดี่ยวกราวโนอีกชนิดหนึ่งก็คือเปียโน เพราะเปียโนสามารถสำแดงความงามในเพลงเดี่ยวกราวโนออกมาได้อย่างสมบูรณ์ทั้งในส่วนที่เป็นช่วงที่ดำเนินทำนองหวาน และช่วงที่ดำเนินทำนองแบบเก็บ ซึ่งเป็นลักษณะการดำเนินทำนองที่เปียโนสามารถแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ซึ่งในการดำเนินทำนองทั้งสองลักษณะนี้มีปะปนกันอยู่ในเพลงเดี่ยวกราวโนทั้งสิ้น ดังนั้นเปียโนจึงนับเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถสำแดงความงามของเพลงเดี่ยวกราวโนได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ พันโทเสนาะ หลวงสุนทร ยังกล่าวถึงความสำคัญของเพลงเดี่ยวกราวโนไว้ว่า

“ถ้าพูดถึงเพลงเดี่ยวที่เป็นเลิศที่สุดก็ต้องกราวโน เพราะเป็นเดี่ยวที่ต้องใช้กำลังมาก ต้องฝึกซ้อมมาเป็นอย่างดีเพราะมันยาก...ยากที่สุด ยากทุกเครื่อง ยิ่งกับเปียโนแล้วยากทั้งลม ยากทั้งนิ้ว เพราะมันมีถึง ๖ โยน ดังนั้นคนที่จะต่อเพลงกราวโนได้ก็ต้องมีพื้นฐานในเครื่องดนตรีนั้น ๆ เป็นอย่างมาก เพราะมันเป็นเพลงเดี่ยวชั้นสูงที่นอกจากจะเป็นเพลงเดี่ยวที่อวดกันในเรื่องของทางเพลงแล้ว ยังเป็นเพลงที่อวดถึงฝีมือของผู้บรรเลงที่ต้องอาศัยความชำนาญและความแม่นยำในการบรรเลงเครื่องมือนั้น ๆ อย่างมากด้วย”(เสนาะ หลวงสุนทร, สัมภาษณ์. ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะ ยังกล่าวถึงความสำคัญของเพลงเดี่ยวกราวโนไว้อีกว่า

“เดี่ยวเปียโนนั้น มีการใช้กลวิธีพิเศษของเปียโนอย่างครบถ้วน ทั้งนิ้วควง การโหยลม การหวนลม สารพัดที่จะสร้างให้เกิดเป็นเสียงต่าง ๆ รวมทั้งการผูกทางที่จิตรพิสดารที่ยากต่อการบรรเลงทั้งนี้ก็เพื่อแสดงถึงศักยภาพของผู้เป่า ว่ามีความคล่องแคล่ว ไหว สามารถเป่าได้เพราะหรือไม่ เพราะในแต่ละโยนนั่นจะประกอบด้วยการ โหนจังหวะ และการเป่าแบบเก็บในตอนท้ายของ โยนแล้วจึงส่งทำนองไปยัง โยนอื่น ๆ

ทั้งหมดทั้งมวลล้วนขึ้นอยู่กับการผูกทางผสมผสานกับความสามารถของผู้เป่าทั้งสิ้น
ดังนั้นเพลงเดี่ยวกราวโนจึงถือว่าเป็นเพลงเดี่ยวขั้นสุดยอดที่นักดนตรีไทยหลาย ๆ
คนอยากได้” (ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์. ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

จากการสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่า เพลงเดี่ยวปีกราวโนจัดอยู่ในกลุ่มเพลงที่แสดงถึง
ความสามารถของผู้บรรเลงในการควบคุมจังหวะ ระหว่างจังหวะแบบลอยกับจังหวะแบบนับ ผู้ที่
เดี่ยวเพลงนี้จึงต้องเป็นผู้ที่มีความแม่นยำในเรื่องของจังหวะ โดยสามารถเข้าออกระหว่างจังหวะทั้ง
สองแบบได้อย่างถูกต้อง ไม่เกิดการสะดุดทำให้อารมณ์ของเพลงเสียไป

เพลงเดี่ยวกราวโนนั้นมียุคด้วยกันมากมายหลายทาง และมีผู้ที่ประดิษฐ์คิดค้นในการทำ
เดี่ยวกราวโนไว้มากมายหลายเครื่องมือ ซึ่งเดี่ยวปีในเพลงกราวโน สามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทย
พันธุ์นั้น ครูจำเนียรได้ประพันธ์ขึ้นเองโดยยึดเค้าโครงจากทางเดิมที่ท่านได้ต่อมาจากครูเล็ก มีป้อม
โดยนำเพลงดังกล่าวมาปรับปรุงและเพิ่มเติมเมื่อดพรายต่าง ๆ ทั้งในช่วงที่ดำเนินทำนองแบบหวาน
และในช่วงที่ดำเนินทำนองแบบเก็บเพื่อให้เพลงมีความซับซ้อนและคมคายเหมาะสมกับที่เป็นเพลง
ไว้สำหรับเดี่ยวवादฝีมือ และการประพันธ์เพลงเดี่ยวกราวโนขึ้นมาในครั้งนี้ก็มีวัตถุประสงค์หลัก
เพื่อต่อให้กับอาจารย์ไพฑูร อุณหะกะเป็นพิเศษ ดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาแล้วข้างต้นอาจารย์ไพฑูร ได้
กล่าวถึงการเรียนปีเพลงกราวโนของท่านไว้ว่า

“เพลงเดี่ยวปีกราวโนสามชั้นทางนี้ ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ท่านได้คิดขึ้นเองโดย
ยึดถือทางเดิมที่ท่านได้ต่อมาจากครูเล็ก มีป้อม ซึ่งเดิมที่ครูจำเนียรต่อให้กับครู(อ.
ไพฑูร)นั้นเป็นทางเดิมคือทางของครูเล็ก มีป้อม พอต่อทางเดิมเสร็จ ครูจำเนียรก็ทำ
ให้ใหม่ โดยเพิ่มเติมเที่ยวหวานในทุก ๆ โยนให้มีความละเอียดมากกว่าทางเดิม ใน
ส่วนที่เป็นเนื้อที่เกี่ยวกับท่านก็ผูกใหม่หมด ตรงส่วนที่มีทำทองซ้ำกันครูจำเนียรก็ผูก
กลอนใหม่ให้แตกต่างจากของเดิม และยังมีการใช้เสียงควงเข้ามาช่วยให้ทำนองโดดเด่น
เด่นขึ้นมา โดยจุดประสงค์หลักที่ท่านทำให้ครู(อ. ไพฑูร)ก็เพื่อให้เอาไว้เป่าในการ
ประชัน เพราะในสมัยนั้นมีการประชันปีพาทย์กันจนถึงเพลงเดี่ยวกราวโนบ่อยครั้ง
ครูจำเนียรท่านเห็นว่าทางเดิมที่ต่อมานั้นเรียบร้อยเกินไป ท่านจึงทำทางนี้ไว้ให้เป็น
พิเศษ” (ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์. ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

จะเห็นว่าเพลงเดี่ยวเปียโนเพลงกราวในสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์นั้นเป็นทางเดี่ยวที่ครูจำเนียรได้คิดดัดแปลงขึ้นเพื่อแสดงออกถึงศักยภาพขั้นสูงของนักดนตรีและเครื่องดนตรี (เปียโน) ดังนั้นในเพลงเดี่ยวกราวในสามชั้นทางดังกล่าวนี้จึงซ่อนกลวิธีพิเศษต่าง ๆ ในการดำเนินทำนอง อีกทั้งยังแฝงอัตลักษณ์ในการประดิษฐ์ทางเดี่ยวของครูจำเนียร ซึ่งเป็นผู้ประพันธ์เพลงดังกล่าวไว้อย่างลงตัว และจากการที่ผู้วิจัยได้รับการถ่ายทอดเพลงเปียโนจากสายครูจำเนียรมาเป็นระยะเวลากว่า ๑ ปี จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถมองเห็นถึงอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในการประดิษฐ์ทำนองเพลงเดี่ยวของครูจำเนียรได้ดังนี้

๔.๑. การใช้ลม

๔.๑.๑. การใช้ลมในระดับเสียงแหบ

การเป่าเปียโนแบบสายครูจำเนียรมีลักษณะการใช้ลมที่เป็นแบบเฉพาะของสายนี้คือ การใช้ลมในระดับเสียงแหบโดยเริ่มตั้งแต่เสียง ร มี ฟ ๕ ล ๓ ค ๓ ๓ ทั้ง ๘ เสียงนี้มีวิธีการผลิตเสียงขึ้นโดยการใช้ลมดันให้เกิดเป็นเสียงดังกล่าวขึ้นซึ่งได้ผลตามมาก็คือเกิดน้ำเสียงที่กว้างกังวาน ซึ่งในการผลิตเสียงดังกล่าวในการเป่าเปียโนของสำนักอื่น ๆ ทั่วไปแล้วมักจะใช้ลิ้นของผู้เป่าช่วยประคองกับลิ้นเปียโนเป็นการประหยัดแรงหรือประหยัดลมของผู้เป่า ซึ่งการใช้กระบวนการผลิตเสียงดังกล่าวจะทำให้เสียงที่เล็กแหลมไม่กว้างกังวานเท่ากับการเน้นลมในแบบของครูจำเนียร

ในการวิเคราะห์การใช้ลมดังกล่าวนี้ได้สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของอาจารย์ไพฑูร อุณหะกะซึ่งเป็นศิษย์คนสำคัญของครูจำเนียร ซึ่งได้กล่าวถึงการเป่าเสียงแหบของครูจำเนียรไว้ว่า

“เสียงเปียโนของครูจำเนียรนั้นจะมีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งก็คือ เวลาที่เป่าเสียงแหบ ซึ่งเป็นสำเนียงที่เด่นชัดมากที่สุดสามารถฟังรู้ได้ทันทีว่าครูจำเนียรเป็นผู้เป่า เพราะในเสียงแหบนั้นครูจำเนียรเน้นการใช้ลมดันให้ถึงเสียงแทนการใช้ลิ้น(ลิ้นผู้เป่า)และลิ้น(ลิ้นเปียโน) พอใช้ลมดันเสียงที่ออกมา ก็จะกว้าง โด ไม่เล็กเหมือนกับการใช้ลิ้นและคังนั้นในเพลงเดี่ยวต่าง ๆ ของครูจำเนียรก็มักจะเล่นในทางเสียงแหบในที่ยาวนานเสียงมาก ในเดี่ยวกราวในทางที่ท่านทำก็เช่นเดียวกัน จะสังเกตเห็นได้ว่า ในหลาย ๆ โยคนท่านจะต้องผูกให้ขึ้นไปทางเสียงแหบด้วยเสมอไม่มากก็น้อย”(ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์. ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

ซึ่งการให้สัมภาษณ์ของอาจารย์ไพฑูริได้สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของครูจงดล พงษ์พรหม ลูกศิษย์ซึ่งเรียนปีเดียวกับครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์อีกท่านหนึ่งดังนี้

“ครูจำเนียรนี้สำคัญคือเรื่องลมทั้งนั้น เพราะครูเขาเป็นคนลมโต เป่าปี่นี้แทบไม่
ต้องใช้ลิ้นช่วยแต่เลย เสียงที่เป่าออกมาก็อู่มวงดี เสียงแหบนี้ตะเบ็งสู้เครื่องได้
สบายเพราะลมแกโตอยู่แล้ว” (จงดล พงษ์พรหม, สัมภาษณ์. ๑๘ กุมภาพันธ์
๒๕๕๔)

จากการสัมภาษณ์จึงทราบได้ว่าการเป่าปี่ของครูจำเนียรนั้นจะเน้นเรื่องกระบวนการ
ใช้ลมในการบังคับเสียงมากกว่าการใช้ลิ้นประคองเสียง ทั้งนี้ก็เพื่อให้เสียงปี่ที่ออกมามีคุณภาพเสียง
ที่ดังกังวาน ไม่เล็กแหลม ซึ่งอัตลักษณ์ดังกล่าวนี้ครูจำเนียรได้นำมาร้อยเรียงไว้ในโยนต่าง ๆ ของ
เดี่ยวกราวในดังนี้

๔.๒. การดำเนินทำนอง

๔.๒.๑ การดำเนินทำนองแบบหวาน

ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ได้สอดแทรกท่วงทำนองแบบทางหวานในระดับเสียงแหบไว้ใน
โยนที่ ๑,๒,๔,๖ ซึ่งในส่วนต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าครูจำเนียรจะประดิษฐ์ทำนองให้มีความหวานซึ่ง
คล้ายกับการเอื้อนในทำนองร้อง และเน้นการดำเนินทำนองในเสียงแหบซึ่งเป็นเอกลักษณ์ในการ
เป่าปี่ของครูจำเนียร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การใช้เสียงแหบในกลุ่มลูกโยนที่ ๑

ครูจำเนียรได้สอดแทรกไว้ในโยนต่าง ๆ ซึ่งเน้นการดำเนินทำนองแบบหวาน ทั้งนี้
เนื่องจากเป็นโยนแรกมีจังหวะที่ค่อยเป็นค่อยไป ดังนั้นในโยนนี้จึงสามารถแสดงศักยภาพของ
เครื่องดนตรีและความคิดของผู้ประพันธ์ได้อย่างมากมายโดยเฉพาะทางปี่ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่มี
น้ำเสียงที่เป็นกระเสเสียงกังวานยาว โดยมีต้นกำเนิดเสียงมาจากการหายใจของมนุษย์และมีน้ำเสียง
ใกล้เคียงกับคำพูดของมนุษย์มากที่สุดดังนั้นในโยนแรกจะเห็นได้ว่าครูจำเนียรจะประดิษฐ์ทำนอง
ให้มีความหวานซึ่ง คล้ายกับการเอื้อนในทำนองร้อง และเน้นการดำเนินทำนองในเสียงแหบซึ่ง
เป็นเอกลักษณ์ในการเป่าปี่ของครูจำเนียร ดังตัวอย่างการดำเนินทำนองในบรรทัดที่ ๖-๑๗

บรรทัดที่ ๖

---รึ	มี(รึค)(รึมี)	---ซึ	ถึ(ซึมี)(ซึถึ)	---ถึ	-ถึ-ซึ	---ถึ	---ถึ
-------	---------------	-------	----------------	-------	--------	-------	-------

บรรทัดที่ ๗

----	----	----	---หึ	----	----	----	---รึ
------	------	------	-------	------	------	------	-------

บรรทัดที่ ๘

---รึ	มี(รึท)(รึมี)	ซึ-ถึซึมีซึ	--ถึหึ	----	----	----	---รึ
-------	---------------	-------------	--------	------	------	------	-------

บรรทัดที่ ๙

---รึ	มี(รึท)(รึมี)	ซึ-ถึซึมีซึ	--ถึหึ	----	----	----	---รึ
-------	---------------	-------------	--------	------	------	------	-------

บรรทัดที่ ๑๐

---ซึ	--ถึซึมีซึ	--ถึหึ	---รึ	---ซึ	--ถึซึมีซึ	--ถึหึ	---รึ
-------	------------	--------	-------	-------	------------	--------	-------

บรรทัดที่ ๑๑

---ซึ	----	--ถึถึซึถึ	---รึ	----	----	----	---ถึ
-------	------	------------	-------	------	------	------	-------

บรรทัดที่ ๑๒

----	----	----	---ซึ	----	----	----	--ถึซึหึถึ
------	------	------	-------	------	------	------	------------

บรรทัดที่ ๑๓

----	----	----	---ซึ	----	----	--ถึซึ	มีซึถึซึหึถึ
------	------	------	-------	------	------	--------	--------------

บรรทัดที่ ๑๔

----	----	----	---ซึ	----	----	----	--ถึซึหึถึ
------	------	------	-------	------	------	------	------------

บรรทัดที่ ๑๕

----	----	----	---ซึ	----	----	--ถึซึ	มีซึถึซึหึถึ
------	------	------	-------	------	------	--------	--------------

บรรทัดที่ ๑๖

----	---ซึ	----	--ถึซึหึถึ	----	---ซึ	----	--ถึซึหึถึ
------	-------	------	------------	------	-------	------	------------

บรรทัดที่ ๑๗

----	--(ซำทล)	--(ซำทล)	--ซำม	----	----	----	----
------	----------	----------	-------	------	------	------	------

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ครูจำเริญรทำเพลงนี้โดยเน้นให้โยนแรกมีทิวหวานที่ยืดยาวเป็นพิเศษเพื่อเน้นให้เห็นถึงความงามของท่วงทำนองแบบหวาน และเน้นการดำเนินทำนองในเสียงแหบเพื่อให้ทำนองเพลงมีความหวานซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของครูจำเริญร

การใช้เสียงแหบในกลุ่มลูกโยนที่ ๒

บรรทัดที่ ๕๒

----	----	----	--มีรำซำม	----	---	----	--มีรำซำม
------	------	------	-----------	------	-----	------	-----------

บรรทัดที่ ๕๓

----	---	----	--มีรำซำม	----	---	----	---
------	-----	------	-----------	------	-----	------	-----

บรรทัดที่ ๕๔

----	---	----	---	----	-ลัซำฟัซลั	ดึ-	---
------	-----	------	-----	------	------------	-----	-----

บรรทัดที่ ๕๕

----	----	----	--(ลัซำฟ)	----	---	----	---
------	------	------	-----------	------	-----	------	-----

บรรทัดที่ ๕๖

----	----	----	--มีรำซำม	----	---	----	--มีรำซำม
------	------	------	-----------	------	-----	------	-----------

บรรทัดที่ ๕๗

----	---	----	--มีรำซำม	----	---	----	---
------	-----	------	-----------	------	-----	------	-----

จะเห็นได้ว่า ในกลุ่มลูกโยนที่ ๒ นี้จะมีลักษณะการดำเนินทำนองแบบหวานสั้นกว่าโยนแรก ทั้งนี้เนื่องจากท่วงทำนองของเพลงมีลักษณะที่เร่งแนวขึ้นกว่าเดิม ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงทำให้ผู้ประพันธ์ ทำทิวหวานให้ลดน้อยลงเหมาะสมกับแนวเพลงที่เร่งแนวขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้ก็ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ในเรื่องการใช้เสียงแหบไว้อย่างไม่เปลี่ยนแปลง

การใช้เสียงแหบในกลุ่มลูกโยนที่ ๔

---ถึ	---ริ	--มึฟิ	-มึ-ซึ	----	-ฟิ-ซึ	-ฟุซึซึ	-ฟิ-มึ
-------	-------	--------	--------	------	--------	---------	--------

บรรทัดที่ ๑๑๒

---ฟิ	-ถึ-มึ	-ฟิ-มึ	-ริ-ท	---ถึ	-ฟิ-(ถท)	---ริ	-(มึริท)-(มึมิ)
-------	--------	--------	-------	-------	----------	-------	-----------------

บรรทัดที่ ๑๑๓

--(มึริท)	-ถึ-ริ	---ถึ	--(ถถถ)	---ท	-ริ-ถ	(ริท)-ถ	-ซ-ม
-----------	--------	-------	---------	------	-------	---------	------

บรรทัดที่ ๑๑๔

---ฟิ	-ถ-ม	(ถฟ)-ม	-ร-ท	---ถึ	-ทลซลท	---ริ	-ร-ม
-------	------	--------	------	-------	--------	-------	------

จะเห็นได้ว่าในกลุ่มลูกโยนที่ ๔ นี้มีการดำเนินทำนองในช่วงเสียงแหบที่สั้นลงไปอีก เนื่องจากเป็นช่วงที่ทำนองมีแนวความเร็วเพิ่มมากขึ้นจึงทำให้ไม่สะดวกต่อการบรรเลงแบบหวานเท่าที่ควร แต่ทั้งนี้ครูจำเนียรก็ยังคงแทรกทำนองหวานลงไปได้อย่างลงตัว ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับกระบวนการผลิตเสียงโดยการบังคับลมให้มีเสียงที่มีคุณภาพดังเดิม

การใช้เสียงแหบในกลุ่มลูกโยนที่ ๖

บรรทัดที่ ๑๓๕

----	---ถึ	----	---ฟิ	--ถึท	----	---ถึ	----
------	-------	------	-------	-------	------	-------	------

บรรทัดที่ ๑๔๐

---ริ	----	---มึ	--(ฟิมึริ)	--มึฟิ	----	----	----
-------	------	-------	------------	--------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๔๑

----	---ถึ	----	---มึ	----	---ริ	---มึ	--ริท
------	-------	------	-------	------	-------	-------	-------

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าในกลุ่มลูกโยนที่ ๖ ซึ่งเป็นโยนสุดท้ายนั้นมีช่วงทำนองที่เป็นช่วงหวานในระดับเสียงแหบเหลือเพียง ๓ บรรทัดเท่านั้น ทั้งนี้เพราะเป็นช่วงที่จะจบเพลงทำนองจึงเพิ่มแนวความเร็วขึ้นกว่าเดิม ทำให้ไม่เอื้ออำนวยต่อการบรรเลงแบบหวาน แต่ทั้งนี้ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ก็ยังสอดแทรกช่วงหวานให้กับเพลงได้อย่างลงตัว

๒.๒ ลักษณะการดำเนินทำนองแบบหวานตัวดหางเสียง

นอกจากนี้ยังพบการดำเนินทำนองที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะของครูจำเนียรซึ่งมีในเพลงประเภทที่มีช่วงทำนองปล่อยจังหวะดังนี้

เดี่ยวปี่ในเพลงกราวในสามชั้น

บรรทัดที่ ๒๕

---	---	ซลทล	<u>----ริ</u>	---	---	ลลทล	<u>---ริ</u>
-----	-----	------	---------------	-----	-----	------	--------------

บรรทัดที่ ๓๐

---	---	ซลทล	<u>----ริ</u>	---	---	ลลทล	<u>---ริ</u>
-----	-----	------	---------------	-----	-----	------	--------------

บรรทัดที่ ๓๑

	ลลทล	<u>---ริ</u>	---	ลลทล	<u>---ริ</u>	-ล-ริ	-ล-ริ
--	------	--------------	-----	------	--------------	-------	-------

บรรทัดที่ ๓๒

---	---	---ล	-ล-(ลลล)	---	---ซฟ	---	-ลซฟลซ
-----	-----	------	----------	-----	-------	-----	--------

เดี่ยวปี่ในเพลงเชิดนอก

---	---	ซลทล	<u>----ริ</u>	---	---	ลลทล	<u>---ริ</u>
-----	-----	------	---------------	-----	-----	------	--------------

---	---	ซลทล	<u>----ริ</u>	---	---	ลลทล	<u>---ริ</u>
-----	-----	------	---------------	-----	-----	------	--------------

	ลลทล	<u>---ริ</u>	---	ลลทล	<u>---ริ</u>	-ล-ริ	-ล-ริ
--	------	--------------	-----	------	--------------	-------	-------

---	---	---ล	-ล-(ลลล)	---	---ซฟ	---	-ลซฟลซ
-----	-----	------	----------	-----	-------	-----	--------

เพลงร้ว

---	---	ชลทล	----ริ	---	---	ลลทล	---ริ
-----	-----	------	--------	-----	-----	------	-------

---	---	ชลทล	----ริ	---	---	ลลทล	---ริ
-----	-----	------	--------	-----	-----	------	-------

	ลลทล	---ริ	---	ลลทล	---ริ	-ล-ริ	-ล-ริ
--	------	-------	-----	------	-------	-------	-------

---	---	---ล	-ล-(ลลล)	---	---ซฟ	---	-ลซฟลซ
-----	-----	------	----------	-----	-------	-----	--------

ในการใช้กลวิธีการบรรเลงแบบหวานตัวดีทางเสียงก็คือการบรรเลงในลักษณะ
ท่วงทำนองซ้ำ ๆ มีการใช้หางเสียงคือ

ชลทล	----ริ
------	--------

เสียง ริ นั้นเองซึ่งทำให้ท่วงทำนองมีความอ่อนหวานนุ่มนวลมากขึ้นซึ่งการดำเนินทำนองใน
ลักษณะดังกล่าวครุจำเนียรมักจะผูกท่วงทำนองแบบนี้ไว้รวมกันเป็นชุดดังตัวอย่างที่ปรากฏ

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการดำเนินทำนองในลักษณะดังกล่าวได้แทรกอยู่ใน
เพลงต่าง ๆ ในการประดิษฐ์ทางเพลงของครุจำเนียร โดยการดำเนินทำนองดังกล่าวนี้มีแทรกอยู่ทั้ง
ในนี้วลองซึ่งเป็นเพลงพื้นฐาน เพลงเดี่ยวเขินนอกซึ่งเป็นเพลงเดี่ยวสำหรับฝึกหัดเรื่องลม เพลง
เดี่ยวกราวในสามชั้น และเพลงเดี่ยวทยอยเดี่ยวซึ่งเป็นเพลงเดี่ยวขั้นสูงสุด จนสามารถบอกได้ว่าการ
ใช้กลวิธีการบรรเลงในแบบดังกล่าวนี้เป็นอัตลักษณ์ของครุจำเนียรเลยทีเดียว

๔.๓. การดำเนินทำนองซึ่งเป็นลักษณะเด่นพิเศษของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

ในการประดิษฐ์ทำนองเดี่ยวของครูจำเนียรนั้นมีการดำเนินทำนองที่เป็นลักษณะเด่นพิเศษ จนสามารถบ่งบอกได้ว่าเป็นลักษณะพิเศษของครูจำเนียรในลักษณะดังต่อไปนี้

๔.๓.๑ วิธีการดำเนินทำนองที่แตกต่างจากทางของท่านอื่น ๆ

ในส่วนของเดี่ยวปี่ในเพลงกราวในทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์จะมีช่วงวรรคสำคัญที่เรียกว่าวรรคทองของเพลงคือช่วงบรรทัดที่ ๔๕-๔๘ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครูผู้มีความสามารถในการเป่าปี่ท่านได้ให้สัมภาษณ์ดังนี้

“วรรคนี้เป็นวรรคสำคัญนะเพราะมันทำยากส่วนใหญ่ทางของครูคนอื่นก็มักจะมีเหมือนกันหรือคล้าย ๆ กันคือทำเสียงต่ำสุดทีหนึ่ง เสียงกลางทีหนึ่ง เสียงสูงอีกทีหนึ่ง แล้วย้อนกลับ อันนี้แหละที่ว่ายากก็เพราะลมคนเป่าต้องปรับสภาพให้ทันกับการสั้นสะท้อนของลิ้นปี่ เพราะถ้าเราป่นลมไม่เข้ากับลิ้นปี่ เสียงก็ออกมาเหมือนเป็ด มันจะไม่ชัดไม่ใส” (ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์. ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

ส่วนหนึ่งของเพลงกราวในสามชั้นในกลุ่มเสียงโยน โด จากการให้สัมภาษณ์คือ

ทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

บรรทัดที่ ๔๕

ซลุทุทุ	ทุลทุทุ	ทุลลุด	ทุลทุทุ	ซลทต	ทลทต	ทลรีด	ทลทต
---------	---------	--------	---------	------	------	-------	------

บรรทัดที่ ๔๖

ซลุทุทุ	ทุลทุทุ	ทุลลุด	ทุลทุทุ	ซลทต	ทลทต	ทลรีด	ทลทต
---------	---------	--------	---------	------	------	-------	------

บรรทัดที่ ๔๗

ซลุทุทุ	ทุลทุทุ	ซลทต	ทตทต	ซล้ทต	ทต้ทต	ซลุทุทุ	ทุลทุทุ
---------	---------	------	------	-------	-------	---------	---------

บรรทัดที่ ๔๘

ซลุทุทุ	ซลทต	ซล้ทต	ซลุทุทุ
---------	------	-------	---------

ในวรรคตัวอย่างที่เป็นวรรคทองดังกล่าวนี้ได้สอดคล้องกับทางของครูสมบัติ เดชบันลือ ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลทางเดี่ยวปีกราวในสามชั้นทางครูสมบัติเดชบันลือคือครูจุงกล พงษ์พรหม ซึ่งท่านได้เรียนปีจากครูจำเนียรเช่นเดียวกันดังนี้

“ทางของครูสมบัติ เดชบันลือก็มีช่วงวรรคนี้เช่นเดียวกัน แต่ไม่ซับซ้อนเท่าทางของครูจำเนียร สังเกตว่าการทอนของท่านจะไม่ละเอียดเท่าของครูจำเนียร” (จุงกล พงษ์พรหม, สัมภาษณ์. ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

ทางของครูสมบัติ เดชบรรลือ

ซลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ซลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

ซลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ซลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

ซลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล
-------	-------	-------	-------

จากตัวอย่างการเปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าว จะสามารถเห็นได้ว่าในทางข้างต้น ซึ่งเป็นทางของครูจำเนียรจะมีความซับซ้อนในเรื่องของช่วงเสียงมากกว่าอย่างเห็นได้ชัดถึงแม้จะมีส่วนที่เหมือนกันในสองบรรทัดแรก แต่ในบรรทัดที่ ๓ และ ๔ นั้นจะสังเกตเห็นว่าทางของครูจำเนียรจะมีการเล่นในเรื่องของระดับเสียงที่มากกว่า ซึ่งการเปลี่ยนช่วงเสียงอย่างรวดเร็วและกระทันหันนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยากพอสมควรสำหรับปีโน เนื่องจากสมรรถภาพของลิ้นปีโนนั้นจะเอื้ออำนวยได้ยากต่อการผลิตเสียงที่ต่ำที่ สูงที่ ดังนั้นโดยทั่ว ๆ ไปแล้วเราจะได้ยินท่วงทำนองของปีโนในลักษณะค่อย ๆ ใต้ขึ้นหรือค่อย ๆ ใต้ทำนองลง จะไม่ค่อยกระโดดไปทางสูง แล้วลงมาทางต่ำอย่างกระทันหันมากนัก

ในความเห็นของผู้วิจัยนั้น ผู้วิจัยคิดว่าเหตุที่ครูจำเนียรประพันธ์เพลงให้มีการเปลี่ยนช่วงเสียงไปมาอย่างรวดเร็วเช่นนี้เพราะครูจำเนียรต้องการแสดงออกถึงความสามารถของผู้เป่าปี่เป็นอย่างมาก เพราะจากการศึกษาประวัติการประพันธ์เพลงเดี่ยวกราวในพบว่าครูจำเนียรตั้งใจประดิษฐ์เพลงนี้ขึ้นมาเพื่อใช้สำหรับประชันดั่งนั้นด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงทำให้ครูจำเนียร คิดใส่กลวิธีการบรรเลงที่ยาก ๆ เข้าไปเพื่อเพิ่มความพิสดารของเพลงนั่นเอง

๓.๒ การดำเนินทำนองแบบกระโดด

เดี่ยวปี่ในของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์จะพบลักษณะการดำเนินทำนองในลักษณะกระโดดแบบนี้ในการขึ้นประโยคของเพลงอยู่หลายต่อหลายตัวด้วยกันทั้งนี้การดำเนินทำนองแบบดังกล่าวทำให้ดึงดูดความสนใจของผู้ฟังเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยลักษณะการดำเนินทำนองดังกล่าวจะใช้สอคแทรกในขณะที่ท่วงทำนองมีลักษณะเรียบง่ายเรื่อยมา เมื่อใส่ท่วงทำนองแบบกระโดดดังกล่าวเข้าไปจะทำให้ดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้เป็นอย่างมากทีเดียว

เดี่ยวปี่ในเพลงกราวในบรรทัดที่ ๘๘

ลลลท	ลลลท	ลลรท	ลชลท	มลชม	ชทลช	ลทรล	ทชลท
------	------	------	------	------	------	------	------

ในการดำเนินทำนองในลักษณะในวงเล็บปีกกาดังกล่าวนี้จัดเป็นท่วงทำนองที่ครูจำเนียร์ มักจะใช้ในการประดิษฐ์ทำนองในเพลงต่าง ๆ อยู่หลายเพลงด้วยกัน ทั้งนี้สังเกตได้จากการที่ผู้วิจัย ได้มีโอกาสศึกษาเพลงต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลงานการประพันธ์ของครูจำเนียรหลายต่อหลายเพลง จะมีลักษณะการดำเนินทำนองในลักษณะดังกล่าวหลายเพลงเช่น

ส่วนหนึ่งของเพลงเดี่ยวพญาโศก

ลลลท	ลลลท	ลลรท	ลชลท	ลุทรม	รลชม	ชมทล	ชลลล
------	------	------	------	-------	------	------	------

จะเห็นได้ว่าลักษณะการดำเนินทำนองแบบนี้จะใช้เป็นกระสวนนำทำนองเพื่อให้ทำนองเกิดความโดดเด่น และหลังจากนั้นจึงดำเนินทำนองเรื่อยไปตามลักษณะของเพลงนั้น ๆ ดังตัวอย่างอีกตัวอย่างหนึ่งที่พบในเพลงสาธุการ

ส่วนหนึ่งของการดำเนินทำนองในเพลงสาธการ

ลลลท	ลลลท	ลลรืท	ลชลท	รชลท	คมีร์ค	ชลทค	รืคทล
------	------	-------	------	------	--------	------	-------

จะพบว่า การดำเนินทำนองทั้ง ๓ ลักษณะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันคือ ใน ๔ ห้องแรกมีลักษณะการดำเนินทำนองแบบกระโดด หลังจากนั้นจึงดำเนินทำนองในแบบต่าง ๆ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของเพลงแต่ละเพลงนั่นเอง

นอกจากนี้ในการดำเนินทำนองในเพลงทั่ว ๆ ไปยังมีการใช้การดำเนินทำนองในลักษณะดังกล่าวอย่างบ่อยครั้ง โดยอาจารย์ไพฑูร อุณหะกะได้ให้สัมภาษณ์ถึงการดำเนินทำนองของครูจำเนียรไว้ว่า

“การดำเนินกลอนของครูจำเนียร ก็มีลักษณะที่เด่นก็คือจะมีลูกที่กระโดด ๆ ฟังแล้วจะเด่นออกมาจากเครื่องอยู่หลายสำนวน เช่น ลลลท ลลลท ลลรืท ลชลท ซึ่งในสำนวนกลอนแบบนี้พอเข้ากับเครื่องแล้วทำนองก็จะ โดดเด่นออกมาทันที นอกจากนี้สำนวนกลอนอันนี้ครูจำเนียรก็นำไปแทรกไว้ในเดี่ยวต่าง ๆ หลายเพลง จนสามารถบอกได้ว่าเป็นลูกเด็ดของครูจำเนียรเลยทีเดียว” (ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์. ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

๓.๓ ลักษณะการดำเนินทำนองแบบหวานออกอ่อน

นอกจากนี้ยังพบการดำเนินทำนองที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะของครูจำเนียรซึ่งมีในเพลงประเภทที่มีช่วงทำนองปล่อยจังหวะอีกอย่างหนึ่งคือการดำเนินทำนองแบบหวานลักษณะออกอ่อน

ส่วนหนึ่งของเพลงเดี่ยวกราวใน ๓ ชั้น

บรรทัดที่ ๓๓

---	---	---ช	-(ชชช)	---	---	ลชฟช	ลชคค
-----	-----	------	--------	-----	-----	------	------

บรรทัดที่ ๓๔

---	---	---ช	-(ชชช)	---	---	ลชฟช	ลชคค
-----	-----	------	--------	-----	-----	------	------

บรรทัดที่ ๓๕

----	---ช	----	--ลชคต	----	---ช	----	--ลชคต
------	------	------	--------	------	------	------	--------

บรรทัดที่ ๓๖

----	--(ชคต)	--(ชคต)	---ช	----	----	-ช-(ชชช)	---ล
------	---------	---------	------	------	------	----------	------

ส่วนหนึ่งของเพลงเดี่ยวเชิดนอก

----	----	---ช	-(ชชช)	----	----	ลชฟช	ลชคต
------	------	------	--------	------	------	------	------

----	----	---ช	-(ชชช)	----	----	ลชฟช	ลชคต
------	------	------	--------	------	------	------	------

----	---ช	----	--ลชคต	----	---ช	----	--ลชคต
------	------	------	--------	------	------	------	--------

----	--(ชคต)	--(ชคต)	---ช	----	----	-ช-(ชชช)	---ล
------	---------	---------	------	------	------	----------	------

ส่วนหนึ่งของเพลงเดี่ยวทยอยเดี่ยว

----	----	---ช	-(ชชช)	----	----	ลชฟช	ลชคต
------	------	------	--------	------	------	------	------

----	----	---ช	-(ชชช)	----	----	ลชฟช	ลชคต
------	------	------	--------	------	------	------	------

----	---ช	----	--ลชคต	----	---ช	----	--ลชคต
------	------	------	--------	------	------	------	--------

----	--(ชคต)	--(ชคต)	---ช	----	----	-ช-(ชชช)	---ล
------	---------	---------	------	------	------	----------	------

ในตัวอย่างจะเห็นได้ว่าท่วงทำนองมีลักษณะย่ออยู่กับที่ คือมีทำนองดังนี้

ลชฟช	ลชคค
------	------

ซึ่งทำนองดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงไปต่าง ๆ เพื่อให้เกิดอารมณ์แบบออกอ้อนซึ่งลักษณะการดำเนินทำนองดังกล่าวนี้จะพบเฉพาะในเพลงเดี่ยวที่ครูจำเนียรประพันธ์ขึ้น

๔.๔. การใช้กลวิธีพิเศษ

๔.๔.๑ การใช้นิ้วควง

การเป่าปี่ในสายครูจำเนียรนั้นมีลักษณะเด่นอีกอย่างหนึ่งคือการใช้นิ้วควงเพื่อให้ท่วงทำนองเกิดความหลากหลายเกิดเป็นมิติของเสียงในลักษณะต่าง ๆ ทั้งนี้การใช้นิ้วควงในการผลิตเสียงนั้นเป็นเรื่องค่อนข้างยาก เพราะผู้เป่าปี่จะต้องมีความคล่องพอสสมควรจึงจะผลิตเสียงควงได้อย่างรวดเร็วตามจังหวะของเพลงได้ ซึ่งตัวอย่างการใช้นิ้วควงของครูจำเนียรนั้นพบได้ในเพลงกราวในสามชั้นในส่วนต่าง ๆ ดังนี้

เดี่ยวปี่ในเพลงกราวในสามชั้นกลุ่มเสียงโยน เร

บรรทัดที่ ๕๕

----	----	----	----	-ร-ร	-ร-ร	-ร-ร	-ร--
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๖๐

-ทุ-ทุ	-ร-ร	-ช-ช	-ร-ร	-ทุ-ทุ	-ร-ร	-ช-ช	-ร-ร
--------	------	------	------	--------	------	------	------

บรรทัดที่ ๖๑

-ช-ช	-ร-ร	-ช-ช	-ร-ร	-ช-ช	-ร-ร	-ช-ช	-ร-ร
------	------	------	------	------	------	------	------

จะเห็นว่าเดี่ยวปี่ในทางนี้ได้มีการใช้นิ้วควงในการสร้างท่วงทำนองให้นำติดตามรวมไปถึงการประพันธ์ทำนองในแบบละครูปอย่างเป็นสัดส่วน ซึ่งการใช้นิ้วควงและการละครูปสลับกันอย่างถี่ ๆ แบบนี้เป็นอุปสรรคต่อระบบนิ้วปี่อย่างหนึ่งแต่ทั้งนี้ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ได้นำลักษณะการดำเนินทำนองดังกล่าวมาใส่เพื่อแสดงถึงฝีมือขั้นสูงของผู้เป่าเอง ข้อสันนิษฐานของผู้วิจัยได้ตรงกับทำให้สัมผัสของพันโทเสนาะ หลวงสุนทร และ อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะดังนี้

พันโทเสนาะ หลวงสุนทรได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้นิ้วควงในเพลงกราวในบรรทัดที่ ๕๕-๖๑ ของครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ว่า

“ครุจำเนียรเด่นในเรื่องความคล่องดั่งนั้นเพลงของท่านเที่ยวเก็บก็จะมี การสอดแทรกนิ้วควงหรือการดำเนินกลอนแบบกระโดด กระโดดบ้าง ซึ่งในส่วนนี้ก็มี การทอนทำนองอย่างเป็นระเบียบจากกว้าง ๆ ค่อย ๆ แคบลง มันก็ยากขึ้น ที่ครูเขา ทำยาก ๆ อย่างนี้ก็อาจเพราะเป็นเดี่ยวที่ท่านทำทีหลัง ดังนั้นด้วยความที่เป็นคนฉลาด ทำเพลงมาเยอะ ท่านก็อาจมองเห็นถึงส่วนที่จะจับมาลงเพื่อให้เพลงของท่านเด่นเป็น พิเศษ”(เสนาะ หลวงสุนทร, สัมภาษณ์, ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

อาจารย์ไพฑูร อุณหะกะได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้นิ้วควงในเพลงกราวในของครุ จำเนียร ศรีไทยพันธุ์ไว้ว่า

“กราวในครุจำเนียรวรรคนี้(บรรทัดที่ ๕๕-๖๑) ครุจำเนียรท่านให้ใช้นิ้วควงมาเสริม ให้ทำนองที่ยืนอยู่เสียงเดิมห่าง ๆ เกิดมีมิติขึ้นจะได้ไม่จำเจอยู่กับเสียงเดิม ๆ ซึ่งของ ครูท่านอื่น ๆ ก็อาจจะมีแต่ของครุจำเนียรนี้จะทอนจนหมดสำนวนเพลงจึงจะออก วรรคถัดไป” (ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

เดี่ยวปี่ในเพลงกราวในสามชั้นกลุ่มเสียงโยน ฟา

บรรทัดที่ ๑๕๒

ลรลฟ	ลมลร	ลฟลม	ลรลฟ	ลรลฟ	ลมลร	ลฟลม	ลรลม
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๕๓

ลรลฟ	ลมลร	ลฟลม	ลรลฟ	ลรลฟ	ลมลร	ลฟลม	ลรลม
------	------	------	------	------	------	------	------

จะสังเกตเห็นได้ว่ากลุ่มทำนองตามตัวอย่างนี้เป็นกลุ่มทำนองที่มีลักษณะเก็บและเป็น โยนเสียง ฟา ซึ่งเป็นโยนสุดท้ายดังนั้นท่วงทำนองในช่วงนี้จะมีลักษณะที่เร็วขึ้นเป็นพิเศษดังนั้นการ ดำเนินทำนองในลักษณะที่ใช้นิ้วควงจึงเป็นอุปสรรคอย่างมากแต่ทั้งนี้ ครุจำเนียรได้นำกลวิธีการ บรรเลงดังกล่าวมาผสมผสานในท่วงทำนองที่มีความยากนี้ได้อย่างลงตัวทั้งนี้เพื่อแสดงออกถึง ความสามารถของผู้บรรเลงซึ่งต้องมีลักษณะคล่องแคล่วเป็นพิเศษนั่นเอง และการกดนิ้วเสียงควง ล

เสียงนี้ เป็นการกดนิ้วควางแบบพิเศษอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากเสียงควาง ล ทั่ว ๆ ไป เพราะใน ส่วนทำนองดังกล่าวนี้ เสียง ล ควางนั้นกดนิ้วแบบเสียง ฟา หรือ ฟ ตรง แต่ผู้เป่าต้องบังคับแรงลม ของตนเองให้มีน้ำหนักมากกว่าเดิมอีกประมาณครึ่งเสียงจึงจะได้เสียง ล ควางดังกล่าว และลักษณะ เสียงที่ออกมาจะเป็นเสียงที่นวลกลมลักษณะคล้ายกับคนพูดเสียงขึ้นจมูก เป็นเสน่ห์อีกอย่างหนึ่งของ เสียงปี่ซึ่งพบในการประพันธ์เพลงเดี่ยวของครูจำเนียรซึ่งอาจารย์ไพฑูร อุณหะกะได้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับท่วงทำนองส่วนนี้ไว้ว่า

“เสียงควางตรงนี้ทำยากมาก เพราะมันเป็นช่วงท้ายของเพลง จังหวะหรืออะไรต่อ อะไรก็จะเร็วขึ้นไปหมด ยิ่งมาใช้นิ้วควางอีกก็เลยทำให้ยุ่งขึ้นกว่าเก่า ถ้าเป่าไม่คล่อง ก็ทำตรงนี้ไม่ได้ เพราะยิ่งเร็วก็ยิ่งยากขึ้น อันนี้ก็เป็นลักษณะพิเศษของเพลงนี้เพราะ เท่าที่ฟัง ๆ เขาก็ใช้เสียงตรงกันนะเสียงควางแบบนี้ทำยาก ถ้าทำได้ก็เหนือชั้นกว่าคนอื่น” (ไพฑูร อุณหะกะ, สัมภาษณ์, ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

พันโทเสนาะ หลวงสุนทรได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเพลงกราวในวรรคดังกล่าวนี้ว่า

“ทางนี้ก็ฟังซับซ้อนดีนะ คือเข้าใจว่าครูจำเนียรท่านคงต้องการโชว์ความคล่องของท่านนั่นแหละ เพราะมันทำยากพอสมควร อย่างของที่ครูเป่าก็ใช้เสียงตรงไปเลย ทำเสียงควางแล้วนิ้วมันยากมันจะพลาดได้ง่าย” (เสนาะ หลวงสุนทร, สัมภาษณ์, ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

จะเห็นได้ว่าจากการให้สัมภาษณ์ของครูทั้งสองท่านเกี่ยวกับเพลงเดี่ยวของครูจำเนียรคือ ครูจำเนียรจะประพันธ์เพลงในลักษณะที่ใช้กลวิธีการบรรเลงพิเศษในเรื่องการใช้นิ้วควางมา ผสมผสานเพื่อให้เพลงเกิดความซับซ้อนและสร้างสีสันให้กับท่วงทำนองทำให้เพลงมีความยากมากขึ้นเหมาะที่จะใช้ในการเป่าอวดฝีมือนั่นเอง

๕. การดำเนินทำนองแบบกระโดด

ลักษณะการดำเนินทำนองดังกล่าวจะใช้สอดแทรกในขณะที่ทำนองมีลักษณะเรียบ ง่ายเรื่อยมา เมื่อใส่ทำนองแบบกระโดดดังกล่าวเข้าไปจะทำให้ดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้ เป็นอย่างมาก สามารถพบลักษณะการดำเนินทำนองในลักษณะดังกล่าวหลายเพลงเช่น เทียบเก็บ ของเพลงเดี่ยวพญาโศก และเพลงสาธุการ

๖. ลักษณะการดำเนินทำนองแบบหวานออกด้อ

พบการดำเนินทำนองที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะของครุจำเนียรซึ่งมีในเพลง ประเภทที่มีช่วงทำนองปล่อยจังหวะซึ่งทำนองดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงไปต่าง ๆ เพื่อให้เกิด อารมณ์แบบออกด้อซึ่งลักษณะการดำเนินทำนองดังกล่าวนี้จะพบเฉพาะในเพลงเดี่ยวที่ครุจำเนียร ประพันธ์ขึ้น

๗. การใช้นิ้วควง

การเป่าปี่ในสายครุจำเนียรนั้นมีลักษณะเด่นอีกอย่างหนึ่งคือการใช้นิ้วควงเพื่อให้ ทำนองทำนองเกิดความหลากหลายเกิดเป็นมิติของเสียงในลักษณะต่าง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๕

วิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์เดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และวิเคราะห์ในบริบทต่าง ๆ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

๑. บริบทที่เกี่ยวข้องกับเพลงเดี่ยวกราวใน

๒. วิเคราะห์รูปแบบการบรรเลง

๑. บริบทความเป็นมาของเดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้น

การศึกษาบริบทความเป็นมาของเดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเพลงเดี่ยวดังกล่าวโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ ส่วน โดยแต่ละ ส่วนสรุปใจความสำคัญได้ดังนี้

เพลงเดี่ยว

เพลงเดี่ยวเป็นศิลปะชั้นสูงของคนตรีไทยที่มีความละเอียดอ่อนเป็นเพลงที่แต่งขึ้นอย่างไพเราะ หรือวิจิตรพิสดาร มีกลวิธีต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความสามารถของศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงาน ในการบรรเลงเพลงเดี่ยวมีลักษณะสำคัญคือ ในส่วนของผู้บรรเลงต้องมีความแม่นยำในกลวิธีที่ผู้ประพันธ์ ประดิษฐ์และถ่ายทอดเอาไว้อย่างครบถ้วน และต้องบรรเลงให้ได้ดีไม่มีบกพร่อง เพลงเดี่ยวแต่ละเพลงจะมี ทางหรือการดำเนินทำนองมากมายหลายลักษณะ ซึ่งแต่ละทางก็มีความไพเราะที่แตกต่างกันตามแนวคิด และความนิยมของผู้แต่ง มีการดำเนินทำนองที่พิเศษแตกต่างกันเช่น ไพเราะอ่อนหวาน โดดโผนและรุก เร้าอย่างน่าสนใจ การบรรเลงเพลงเดี่ยวมีจุดประสงค์สำคัญคือ เพื่อแสดงสติปัญญาของผู้ที่คิดประดิษฐ์ วิธีการบรรเลงเพลงเดี่ยวนั้น เพื่อแสดงความแม่นยำของผู้บรรเลงและแสดงฝีมือและเมืงพรายของผู้บรรเลง

เพลงกราวใน

เพลงกราวในจัดเป็นเพลงหน้าพาทย์ใช้ประกอบกิริยาการเดินทางของตัวละครฝ่ายยักษ์ ลักษณะท่วงทำนองสง่างามอีกheim นอกจากนี้ยังมีความเชื่อเกี่ยวกับเพลงกราวในว่าเพลงนี้เปรียบเสมือนเป็นการเชิญเทพฝ่ายอสูรเช่นท้าวเวรเป็นต้น และในทางเดียวกันถือว่าเป็นเหมือนอาวุธสำคัญ ดังนั้นผู้ที่จะศึกษารำเรียนเพลงเดี่ยวกราวในนี้ จะต้องเป็นผู้ที่ผ่านการบวชเรียนหรือมี วิจารณ์พจนานุกรม

นอกจากนี้เพลงกราวในเป็นเพลงที่มีความพิเศษในท่วงทำนอง มีความวิจิตรพิสดาร และในความพิเศษนี้ทำให้คีตกวีทางดนตรีไทยนำมาประดิษฐ์เป็นทางเดี่ยวในเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ มากมายจนครบทุกประเภท นอกจากนี้ในลักษณะของเพลงกราวในทางเดี่ยว ยังเป็นเพลงชั้นสูงในบรรดาเพลงเดี่ยวที่ถือว่าเป็นเพลงที่ยาวที่สุด และยากที่สุดเพราะต้องใช้สมรรถภาพและกลวิธีในการบรรเลงสูงส่ง เพราะในเพลงเดี่ยวเพลงนี้มีทั้งทางหวาน ทางเก็บ ผู้บรรเลงต้องอาศัยสติปัญญาและความสามารถในการบรรเลงอย่างสูง

ปี่ใน

ปี่ในเป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าแบบมีลิ้น เข้าใจว่าที่เรียกว่าปี่น่าจะเรียกตามเสียงที่ได้ยิน มีลักษณะรูปร่างเป็นเอกลักษณ์คือมีลักษณะทรงกระบอกตรงกลางป่องออก และบานหัวบานท้าย มีการเปิดปิดนิ้วเปลี่ยนเสียงและวิธีการเป่าที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ไม่ปรากฏหลักฐานว่าสร้างขึ้นครั้งแรกเมื่อใดและใครเป็นคนสร้าง มีแต่เพียงข้อสันนิษฐานต่าง ๆ เท่านั้น บ้างก็ว่าปี่ในมีพัฒนาการมาจากเรไร ซึ่งเป็นเครื่องเป่าแบบโบราณมีเสียงเดียว ทำจากไม้ซาง ๒ อัน เสียบเข้ากับลูกน้ำเต้า เพราะลักษณะของปี่ในที่ป่องตรงกลางอาจเป็นการรักษาลักษณะรูปแบบของลูกน้ำเต้า บ้างก็ว่าพัฒนามาจากการเป่าใบไม้และกอข้าวซึ่งยังปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน เมื่อความต้องการในการใช้งานมีมากขึ้น การพัฒนาให้ตัวปี่มีความคงทนถาวรก็ตามมา จึงได้ใช้ไม้รวกมาทำเป็นตัวปี่แล้วใช้ไม้้อเหลาให้บางปลายข้างหนึ่งประกบกัน ๒ อัน อีกด้านหนึ่งใช้ด้ายพันเพื่อให้เสียบเข้ากับตัวปี่ได้แน่นกระชับ ต่อมาก็เปลี่ยนมาใช้ไม้แก่น เช่น ไม้พยุง ชิงชัน มาทำเป็นเลาปี่ แต่ยังไม่้อทำลิ้นอยู่ จนได้พัฒนามาใช้ใบตาลแทนเพราะเป็นของที่หาได้ง่ายกว่า แต่อย่างไรก็ตามเหล่านี้ก็ยังเป็น

เพียงข้อสันนิษฐานถึงความน่าจะเป็นเท่านั้น ยังไม่มีอะไรที่เด่นชัดนัก เช่นเรื่องของการเจาะรูของปี ในที่ยังเป็นปริศนาให้ขบคิดอยู่ต่อไป

ทางเดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้นทางครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

การวิเคราะห์เพลงเดี่ยวกราวในสามชั้นทางครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ได้ข้อมูลว่า ทางเดี่ยวทางนี้ครุจำเนียรได้ประพันธ์ขึ้นใหม่โดยอาศัยโครงเพลงเดิมซึ่งท่านได้ต่อมาจากครุเล็ก มีป้อม โดยครุจำเนียรได้ดัดแปลงให้เพลงมีลักษณะ โลดโผนมีการสอดแทรกกลวิธีพิเศษต่าง ๆ เช่น การหวนลม การโหยลม การใช้นิ้วควง และการดำเนินทำนองที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของครุจำเนียร ลงไปในเพลงดังกล่าว หลังจากนั้นครุจำเนียร ได้ต่อเพลงกราวในทางนี้ให้กับ อาจารย์ไพฑูริ อุณหะกะ หลังจากนั้นอาจารย์ไพฑูริ อุณหะกะ ได้สืบทอดทางเดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้นเพลงนี้ให้กับลูกศิษย์ตามรายชื่อดังต่อไปนี้

๑. ร้อยเอกสมนึก แสงอรุณ
๒. นายทวิศักดิ์ พวงพิกุล
๓. นายโสภณ เดชกรรจ
๔. นายอรรถสิทธิ์ มากเจริญ
๕. นายชัชวาล สนิทสันเทียะ

ประวัติครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

ครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์เกิดที่ ต.บางกระทึก อ.สามพราน จ.นครปฐม ปัจจุบันอายุ ๗๓ ปี เป็นบุตรนายนาถ กับนางเปลี่ยน ศรีไทยพันธุ์ ครุจำเนียรเป็นลูกชานาช่วยพ่อแม่ทำนามาตั้งแต่เด็ก ครุจำเนียรเข้าสมัครฝึกหัดดนตรีกับสำนักดนตรีใกล้บ้านตั้งแต่อายุ ๕ ปี หัดอยู่ไม่นานก็สามารถออกงานได้ ต่อมาได้มีโอกาสไปอยู่กับครูครั้งที่ปากน้ำภาษีเจริญ ทำให้ได้ประสบการณ์ในการเป่าปี่ และร้องเพลงมากขึ้น เมื่ออายุ ๑๓ ปี ก็ได้เข้าไปเป็นนักดนตรีสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งอยู่มาจนเกษียณอายุราชการ

ครูจำเนียรเป็นคนที่มีความสามารถทางดนตรีรอบด้าน ความสามารถดังกล่าวนี้ล้วนได้มาจากครูท่านต่าง ๆ เช่น ครูจันทร์(ไม่ทราบนามสกุล) ครูโชติ คุริยประณีต ครูเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล แต่อีกส่วนหนึ่งได้มาจากการช่างสังเกตและความมีปฏิภาณของครูจำเนียรเอง

ในด้านความเป็นนักดนตรีครูจำเนียรสามารถเล่นเครื่องดนตรีได้ทุกเครื่องมือ แต่ที่ชำนาญที่สุดคือ ปี่และขลุ่ย เคยเดินทางไปเผยแพร่ดนตรีไทยยังต่างประเทศหลายครั้งด้วยกัน นอกจากนี้ครูจำเนียรยังมีความสามารถในการขับร้องเพลงไทยได้อย่างดี ได้อาศัยความสามารถด้านนี้ไปแสดงลิเกออกอากาศทางสถานีวิทยุอยู่เป็นประจำ

ในด้านการแต่งเพลง นายจำเนียรเป็นนักแต่งเพลงไทยที่แต่งเพลงไว้มากมายหลายสิบเพลง โดยแต่งไว้ทั้งทางเครื่อง ทางร้อง เนื้อร้อง และทางเดี่ยว ผลงานของครูจำเนียรหลายต่อหลายเพลงเป็นที่นิยมของนักดนตรีทั่วไปเรื่อยมา

๒. วิเคราะห์รูปแบบการบรรเลง

สังคีตลักษณ์(form)

จากการวิเคราะห์สังคีตลักษณ์ในเดี่ยวน้ปีในเพลงกราวในสามชั้นทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ พบว่ามีจำนวนลูกโยนทั้งหมด ๖ โยน โดยสามารถเขียนโครงสร้างได้เป็น ก ข ก ง จ ฉ ช ฉ

๑. ลูกโยนที่ ๑ เป็นเสียง	โด	ใช้สัญลักษณ์แทน	ก
๒. ลูกโยนที่ ๒ เป็นเสียง	เร	ใช้สัญลักษณ์แทน	ข
๓. เนื้อทำนองหลักเพลงกราวใน		ใช้สัญลักษณ์แทน	ก
๔. ลูกโยนที่ ๓ เป็นเสียง	ที	ใช้สัญลักษณ์แทน	ง
๕. ลูกโยนที่ ๔ เป็นเสียง	มี	ใช้สัญลักษณ์แทน	จ
๖. ลูกโยนที่ ๕ เป็นเสียง	ลา	ใช้สัญลักษณ์แทน	ฉ
๗. ลูกโยนที่ ๖ เป็นเสียง	ฟา	ใช้สัญลักษณ์แทน	ช
๘. ทำนองปิดท้ายเป็นเสียง	โด	ใช้สัญลักษณ์แทน	ญ

จังหวะ (Rhythm)

จากการวิเคราะห์จังหวะในทำนองเดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้นพบว่าในทำนองเดี่ยวมีความแตกต่างจากทำนองหลัก กล่าวคือทำนองหลักนั้นใช้น้ำทับกราวในการประกอบกราวบรรเลง ในขณะที่ในทำนองเดี่ยวนั้น ใช้น้ำทับเพลงกราวนอก ซึ่งจากผลการวิเคราะห์พบว่า กระสวนจังหวะของน้ำทับเพลงกราวนอก มีความกระชับเหมาะสมกับการประกอบกราวเดี่ยวมากกว่าน้ำทับกราวใน ดังนั้นการใช้น้ำทับกราวนอกมาตีประกอบกราวเดี่ยวกราวในจึงเหมาะสมกับเพลงที่มีท่วงทำนองกระชับรวดเร็ว นอกจากนี้การวิเคราะห์จังหวะจึงพบว่าเพลงกราวในนั้นมีลักษณะการตีที่เรียกว่าจังหวะพิเศษ โดยการบรรเลงเสียงนี้เพียงอย่างเดียวตลอดทั้งเพลง

การใช้กลวิธีพิเศษและการดำเนินทำนอง

จากการวิเคราะห์การดำเนินทำนองในทางเดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้นทางครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์พบว่ามิลักษณะเด่นอยู่ที่การใช้ลมที่เป็นแบบเฉพาะของสายนี้คือ การใช้ลมในระดับเสียงแหบโดยเริ่มตั้งแต่เสียง ร มี ฟ ซ ล ท ค ร์ ทั้ง ๘ เสียงนี้มีวิธีการผลิตเสียงขึ้นโดยการใช้ลมดันให้เกิดเป็นเสียงดังกล่าวขึ้นซึ่งได้ผลตามมาก็คือเกิดน้ำเสียงที่กว้างกังวาน

ครุจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ได้สอดแทรกท่วงทำนองแบบทางหวานในระดับเสียงแหบไว้ในโยนที่ ๑,๒,๔,๖ ซึ่งในส่วนต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าครุจำเนียรจะประดิษฐ์ทำนองให้มีความหวานซึ่งคล้ายกับการเอื้อนในทำนองร้อง และเน้นการดำเนินทำนองในเสียงแหบซึ่งเป็นเอกลักษณ์ในการเป่าปีของครุจำเนียรลักษณะดังกล่าวพบได้ชัดเจนในกลุ่มลูกโยนที่หนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่าครุจำเนียรจะประดิษฐ์ทำนองให้มีความหวานซึ่ง คล้ายกับการเอื้อนในทำนองร้อง และเน้นการดำเนินทำนองในเสียงแหบซึ่งเป็นเอกลักษณ์ในการเป่าปีของครุจำเนียร

การเป่าปีในสายครุจำเนียรนั้นมีลักษณะเด่นอีกอย่างหนึ่งคือการใช้นิ้วควงเพื่อให้ท่วงทำนองเกิดความหลากหลายเกิดเป็นมิติของเสียงในลักษณะต่าง ๆ ทั้งนี้การใช้นิ้วควงในการผลิตเสียงนั้นเป็นเรื่องค่อนข้างยาก

ลักษณะการดำเนินทำนองแบบพิเศษในลักษณะกระโดดก็เป็นจุดเด่นที่พบในเพลงเดี่ยวกราวในทางนี้อีกเช่นกัน โดยจะพบจากการขึ้นประโยคของเพลงอยู่หลายต่อหลายเดี่ยวด้วยกันทั้งนี้

การดำเนินทำนองแบบดังกล่าวทำให้ดึงดูดความสนใจของผู้ฟังเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยลักษณะการดำเนินทำนองดังกล่าวจะใช้สอดแทรกในขณะที่ทำนองมีลักษณะเรียบง่ายเรื่อยมา เมื่อใส่ทำนองแบบกระโดดดังกล่าวเข้าไปจะทำให้ดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้เป็นอย่างมากทีเดียว

นอกจากนี้ยังพบการดำเนินทำนองที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์คือการดำเนินทำนองแบบหวานตัวคางเสียงซึ่งการดำเนินทำนองในลักษณะดังกล่าวได้แทรกอยู่ในเพลงต่าง ๆ ในการประดิษฐ์ทางเพลงของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ โดยการดำเนินทำนองดังกล่าวนี้มีแทรกอยู่ทั้งในนิ้วทองซึ่งเป็นเพลงพื้นฐาน เพลงเดี่ยวเชิดนอกซึ่งเป็นเพลงเดี่ยวสำหรับฝึกหัดเรื่องลม เพลงเดี่ยวกราวในสามชั้น และเพลงเดี่ยวทยอยเดี่ยวซึ่งเป็นเพลงเดี่ยวขั้นสูงสุด

เอกลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ซึ่งมีในเพลงประเภทที่มีช่วงทำนองปล่อยจังหวะอีกอย่างหนึ่งคือการดำเนินทำนองในลักษณะหวานออกอ่อนซึ่งการดำเนินทำนองในลักษณะนี้สามารถพบได้ในผลงานการประพันธ์เพลงที่มีลักษณะปล่อยจังหวะของครูจำเนียรหลาย ๆ เพลง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๖

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

จากการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าทางเดียวทางนี้ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ได้ประพันธ์ขึ้นใหม่โดยอาศัยโครงเพลงเดิมซึ่งท่านได้ต่อมาจากครูเล็ก มีป้อม โดยครูจำเนียรได้ดัดแปลงให้เพลงมีลักษณะ โลกโพนมี การสอดแทรกกลวิธีพิเศษต่าง ๆ ที่เหมาะสมสำหรับการเดี่ยวเปียโนไว้อย่างลงตัวและเป็นเอกลักษณ์ประจำตัวของครูจำเนียรเอง อาจกล่าวได้ว่าเดี่ยวเปียโนเพลงกราวในสามชั้นทางนี้เป็น ศิลปกรรมชั้นยอดชิ้นหนึ่งของไทย ซึ่งมีความโดดเด่นในเรื่องของจังหวะและทำนอง ที่สามารถเร้า และกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกของผู้ฟังได้เป็นอย่างดี และอีกนัยหนึ่งเดี่ยวเปียโนเพลงกราวในนี้มีอยู่ หลากหลายอารมณ์ด้วยกันทั้งอ่อนหวาน และรุกร้าสามารถเปรียบเทียบได้กับอารมณ์ของมนุษย์ที่มีทั้ง รักและโกรธปะปนกันไปตามวิถีของแต่ละคน และถึงแม้เพลงนี้จะเป็นเพลงเดี่ยวก็ไม่ได้หมายความว่า เพลงจะสำเร็จสมบูรณ์หากบรรเลงแต่เพียงผู้เดียว เพลงจะสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อมีเครื่องประกอบจังหวะ ต่าง ๆ เช่น ฉิ่งและกลอง สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนไทยคือต้องมีการประสาน ประโยชน์กันด้วยความเอื้อเฟื้อ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่าครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างรอบด้าน การ วิเคราะห์ผลงานการประพันธ์เพลงเดี่ยวเปียโนกราวในทางครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ชิ้นนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่ง ของผลงานการประพันธ์ของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์เท่านั้น ยังมีผลงานชิ้นสำคัญ ๆ ของครูจำเนียรอีก หลายชิ้นที่ยังไม่ถูกหยิบยกมาทำการศึกษาทั้งที่เป็นผลงานการประพันธ์เพลงเดี่ยว ผลงานการ ประพันธ์ทางร้อง ทำนองร้อง การประพันธ์ทางเครื่อง ฯลฯ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการกลั่นกรองมาจาก ความรู้ความสามารถของครูจำเนียรทั้งสิ้น ผลงานต่าง ๆ เหล่านั้นล้วนเป็นสิ่งทรงคุณค่าควรแก่ การศึกษาและรักษาเพื่อสืบทอดต่อไป

รัฐบาลควรให้การสนับสนุนในการทำวิจัยลักษณะนี้เพื่อเป็นการรวบรวมผลงานชิ้นเอกของไทย หรือของศิลปินคนสำคัญ ๆ ของประเทศ เพื่อให้ศิลปะประจำชาติอันสวยงามอันนี้ยังคงอยู่สืบไปไม่ สูญหายไปตามกาลเวลา

รายการอ้างอิง

จกกล พงษ์พรหม. สัมภาษณ์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๓

จำเนียร ศรีไทยพันธุ์. ย่อประวัติชีวิตศิลปินในแวดวงดนตรีไทย. ที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ต.ม. ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง(ดนตรีไทย), หน้า ๒๕-๒๘. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ครั้งที่ตั้งเซ็นเตอร์, ๒๕๔๐.

ชูเกียรติ วงษ์อ่อง. ดนตรีไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ปิ๊บ คงลายทอง. สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

ทัศนัย พิณพาทย์. สัมภาษณ์, ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔.

_____. สัมภาษณ์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๓.

ธนิศ อยู่โพธิ์. เครื่องดนตรีไทย. พระนคร: ศิวพร, ๒๕๐๐.

บุญช่วย โสวัตร. ทำอย่างไรจึงจะเป่าปี่ดี. ใน หนังสืออนุสรณ์ในการเสด็จพระราชดำเนิน

พระราชทานเพลิงศพนายเทียบ คงลายทอง. หน้า ๑๑๐-๑๔๑. กรุงเทพมหานคร:(ม.ป.ท.), ๒๕๒๕.

บุญธรรม ตราโมท. คำบรรยายวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย. กรุงเทพมหานคร: ศิลปสนองการพิมพ์, ๒๕๔๐.

พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์. ปฐมบทดนตรีไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๑. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐.

ไพฑูรย์ อุณหะกะ. สัมภาษณ์, ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘.

_____. สัมภาษณ์, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๓.

_____. สัมภาษณ์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๓.

พูนพิศ อมาตยกุล. ลำนำแห่งสยาม. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง, ๒๕๔๐.

มนตรี ตราโมท. “การบรรเลงเดี่ยว” ใน คู่มือบรรเลงมโหรีเดี่ยวเพลงไทยชัยมงคล.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์รัศมีศิลป์, ๒๕๓๑.

มนตรี ตราโมท และ วิเชียร กุศลรัตน์. ฟังและเข้าใจเพลงไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยเกษม, ๒๕๒๓.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์, ๒๕๔๖.

รังสีพันธุ์ แจ่มจัน. สัมภาษณ์, ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓.

ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์. การศึกษาเครื่องเป่าของไทยตามการจัดระบบเครื่องดนตรีของ ERICH M. HORNBOSTEL และ CURTSACH. ใน ประวัติและการพัฒนาการของปี่ไทย, หน้า ๖๗-๘๕. กรุงเทพมหานคร:ป.สัมพันธ์พานิชย์, ๒๕๓๓.

สมพงษ์ ภู่อสร. สัมภาษณ์, ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. ประวัติศาสตร์เก่า ๆ ก่อนจะเป่าปี่. ใน ประวัติและการพัฒนาการของปี่ไทย, หน้า ๑-๒๘. กรุงเทพมหานคร:ป.สัมพันธ์พานิชย์, ๒๕๓๓.

สุรพล สุวรรณ. ดนตรีในวัฒนธรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

เสนาะ หลวงสุนทร. สัมภาษณ์, ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๓.

อานันท์ นาคคง. เมื่อลมรู้โรย. ที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพครูจําเนียร ศรีไทยพันธุ์ ต.ม. ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง(ดนตรีไทย), หน้า ๒๕-๒๘. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์แพร่ที่ตํงเซ็นเตอร์, ๒๕๔๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เดี่ยวปีในเพลงกราวในสามชั้น

โยนที่ ๑ เสียง โด

บรรทัดที่ ๑

---ซ	---ถ	-ซ-ค	-ท-ค	-มริคริม	-ซริ	--(มริค)	-ท-ค
------	------	------	------	----------	------	----------	------

บรรทัดที่ ๒

-ร-ม	-ซ-ถ	ซชชค	-ท-ค	-มริคริม	ซมริ	--(มริค)	-ท-ค
------	------	------	------	----------	------	----------	------

บรรทัดที่ ๓

-รรม	-ซ-ถ	-ริริค	-ท-ค	-มิ-ถ	-ซริ	--(มริค)	-ท-ค
------	------	--------	------	-------	------	----------	------

บรรทัดที่ ๔

-รรม	-ซ-ถ	-มริคริม	-ริ-ค	-ท-ถ	-ซ-ม	--(มริค)	-ท-ค
------	------	----------	-------	------	------	----------	------

บรรทัดที่ ๕

---ร	-ร-ม	-ถ-ม	-ซ-ถ	---ค	ทคริค-ซ	---ถ ^{(ถ)(ถ)(ถ)}	---ค
------	------	------	------	------	---------	---------------------------	------

บรรทัดที่ ๖

---ริ	ม(ริท)(ริม)	---ซ	ถ(ซม)(ซถ)	---ถ	---ค-ซ	---ถ	---ค
-------	-------------	------	-----------	------	--------	------	------

บรรทัดที่ ๗

---	---	---	---ท	---	---	---	---ริ
-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	-------

บรรทัดที่ ๘

---ริ	ม(ริท)(ริม)	ซ-ถซมซ	--ถท	---	---	---	---ริ
-------	-------------	--------	------	-----	-----	-----	-------

บรรทัดที่ ๙

---ริ	ม(ริท)(ริม)	ซ-ถซมซ	--ถท	---	---	---	---ริ
-------	-------------	--------	------	-----	-----	-----	-------

บรรทัดที่ ๑๐

---ซ	--ถซมซ	--ถท	---ริ	---ซ	--ถซมซ	--ถท	---ริ
------	--------	------	-------	------	--------	------	-------

บรรทัดที่ ๑๑

---ซึ	---	--ต้ซึต้	---ริ	---	---	---	---ต้
-------	-----	----------	-------	-----	-----	-----	-------

บรรทัดที่ ๑๒

---	---	---	---ซึ	---	---	---	--ต้ซึต้
-----	-----	-----	-------	-----	-----	-----	----------

บรรทัดที่ ๑๓

---	---	---	---ซึ	---	---	--ต้ซึ	ม่ซึต้ต้
-----	-----	-----	-------	-----	-----	--------	----------

บรรทัดที่ ๑๔

---	---	---	---ซึ	---	---	---	--ต้ซึต้
-----	-----	-----	-------	-----	-----	-----	----------

บรรทัดที่ ๑๕

---	---	---	---ซึ	---	---	--ต้ซึ	ม่ซึต้ต้
-----	-----	-----	-------	-----	-----	--------	----------

บรรทัดที่ ๑๖

---	---ซึ	---	--ต้ซึต้	---	---ซึ	---	--ต้ซึต้
-----	-------	-----	----------	-----	-------	-----	----------

บรรทัดที่ ๑๗

---	--(ซึต้)	--(ซึต้)	--ซึม่	---	---	---	---
-----	----------	----------	--------	-----	-----	-----	-----

บรรทัดที่ ๑๘

---	---	---	---ริ	---	---	---	-ม่ริซึม่
-----	-----	-----	-------	-----	-----	-----	-----------

บรรทัดที่ ๑๙

---	---	---	---ริ	---	---	(ม่ริท)-ริ	-ม่ริซึม่
-----	-----	-----	-------	-----	-----	------------	-----------

บรรทัดที่ ๒๐

---	---	---	---ริ	---	---	---	ม่ริซึม่
-----	-----	-----	-------	-----	-----	-----	----------

บรรทัดที่ ๒๑

---	---	---	---ริ	---	---	(ม่ริท)-ริ	-ม่ริซึม่
-----	-----	-----	-------	-----	-----	------------	-----------

บรรทัดที่ ๒๒

----	--(รืข่ม)	--(รืข่ม)	--รืค	----	----	----	----
------	-----------	-----------	-------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๒๓

----	----	----	---ท	----	----	----	--(มืรืค)
------	------	------	------	------	------	------	-----------

บรรทัดที่ ๒๔

----	----	----	---ท	----	----	--มืคริ่ม	---(รืค)
------	------	------	------	------	------	-----------	----------

บรรทัดที่ ๒๕

----	----	----	---ท	----	----	----	--(มืรืค)
------	------	------	------	------	------	------	-----------

บรรทัดที่ ๒๖

----	----	----	---ท	----	----	--มืคริ่ม	---(รืค)
------	------	------	------	------	------	-----------	----------

บรรทัดที่ ๒๗

----	-ท-(มืรืค)	-ท-(มืรืค)	---ท	---รื	----	----	---ล
------	------------	------------	------	-------	------	------	------

บรรทัดที่ ๒๘

----	----	-ล-(ลลล)	---รื	----	---	----	----
------	------	----------	-------	------	-----	------	------

บรรทัดที่ ๒๙

----	----	ชลทล	---รื	----	----	ลลทล	---รื
------	------	------	-------	------	------	------	-------

บรรทัดที่ ๓๐

----	----	ชลทล	---รื	----	----	ลลทล	---รื
------	------	------	-------	------	------	------	-------

บรรทัดที่ ๓๑

----	ลลทล	---รื	----	ลลทล	---รื	-ล-รื	-ล-รื
------	------	-------	------	------	-------	-------	-------

บรรทัดที่ ๓๒

----	----	---ล	-ล-(ลลล)	----	---ซฟ	----	-ลซฟลซ
------	------	------	----------	------	-------	------	--------

บรรทัดที่ ๓๓

----	----	---ซ	-(ซซซ)	----	----	ลซฟซ	ลซลล
------	------	------	--------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๓๔

----	----	---ช	-(ชชช)	----	----	ลชฟช	ลชดล
------	------	------	--------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๓๕

----	---ช	----	--ลชดล	----	---ช	----	--ลชดล
------	------	------	--------	------	------	------	--------

บรรทัดที่ ๓๖

----	--(ชดล)	--(ชดล)	---ช	----	----	-ช-(ชชช)	---ล
------	---------	---------	------	------	------	----------	------

บรรทัดที่ ๓๗

----	-ล-(ลลล)	---ล ^{(ล)(ล)(ล)}	---ล	---ล ^{(ล)(ล)(ล)}	---ล	---(ลลล)	--ล ^(ล-ล-ล) ท
------	----------	---------------------------	------	---------------------------	------	----------	--------------------------

บรรทัดที่ ๓๘

----	----	----	-ร-ร	----	----	----	(มรท)รม
------	------	------	------	------	------	------	---------

บรรทัดที่ ๓๙

----	----	----	ชมชม	----	----	----	--(มรท)
------	------	------	------	------	------	------	---------

บรรทัดที่ ๔๐

----	----	----	-ร-ร	----	----	----	(มรท)รม
------	------	------	------	------	------	------	---------

บรรทัดที่ ๔๑

----	----	----	ชมชม	----	----	----	--(มรท)
------	------	------	------	------	------	------	---------

บรรทัดที่ ๔๒

----	----	----	---ด	----	----	----	---ด
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๔๓

----	----	----	---ด	----	----	----	----ด
------	------	------	------	------	------	------	-------

บรรทัดที่ ๔๔

----	----	----	---ด	----	----	----	----
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๔๕

ชลทุด	ทลทุด	ทลรด	ทลุด	ชลทด	ทลทด	ทลรด	ทลทด
-------	-------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๔๖

ชลุทุด	ทุดทุด	ทุดรุด	ทุดทุด	ชลทต	ทตทต	ทลร็ด	ทตทต
--------	--------	--------	--------	------	------	-------	------

บรรทัดที่ ๔๗

ชลุทุด	ทุดทุด	ชลทต	ทตทต	ช้ล้ท้ด้	ท้ด้ท้ด้	ชลุทุด	ทุดทุด
--------	--------	------	------	----------	----------	--------	--------

บรรทัดที่ ๔๘

ชลุทุด	ชลทต	ช้ล้ท้ด้	ชลุทุด	ชลชม	รุดดุด	ทลชช	ทุดรม
--------	------	----------	--------	------	--------	------	-------

บรรทัดที่ ๔๙

ฟชลร์	คตชฟ	ทฟมต	ชฟมร	ทลรช	ลทคร์	คชคฟ	มร์คช
-------	------	------	------	------	-------	------	-------

บรรทัดที่ ๕๐

ทลรช	รชลท	คร์คช	รช--	---	---	---	---ร
------	------	-------	------	-----	-----	-----	------

บรรทัดที่ ๕๑

โยนที่ ๒ เสียง เร

บรรทัดที่ ๕๒

---	---	---	--มร์ชม	---	---ร	---	--มร์ชม
-----	-----	-----	---------	-----	------	-----	---------

บรรทัดที่ ๕๓

---	---ร	---	--มร์ชม	---	---ร	---	---(มร์ค)
-----	------	-----	---------	-----	------	-----	-----------

บรรทัดที่ ๕๔

---	---ช	---	---ช	---	-ล้ชฟ้ช้ล้	ด้---	---ช
-----	------	-----	------	-----	------------	-------	------

บรรทัดที่ ๕๕

---	---	---	--(ล้ชฟ้)	---	---ม	---	---ร
-----	-----	-----	-----------	-----	------	-----	------

บรรทัดที่ ๕๖

---	---	---	--มร์ชม	---	---ร	---	--มร์ชม
-----	-----	-----	---------	-----	------	-----	---------

บรรทัดที่ ๕๗

----	---รึ	----	--มีร์ซมี	----	---รึ	----	---(มีร์ด)
------	-------	------	-----------	------	-------	------	------------

บรรทัดที่ ๕๘

----	---ช	----	--(ชชช)	----	--(ลชฟ)	---ม	---ร
------	------	------	---------	------	---------	------	------

บรรทัดที่ ๕๙

----	----	----	----	-ร-ร	-ร-ร	-ร-ร	-ร--
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๖๐

-ท-ท	-ร-ร	-ช-ช	-ร-ร	-ท-ท	-ร-ร	-ช-ช	-ร-ร
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๖๑

-ช-ช	-ร-ร	-ช-ช	-ร-ร	-ช-ช	-ร-ร	-ช-ช	-ร-ร
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๖๒

-ทรร	รמר	รชร	รמר	ทชท	รמר	รชร	รמר
------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

บรรทัดที่ ๖๓

รทรร	รמר	รชร	รמר	ทชท	รמר	รชร	รמר
------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

บรรทัดที่ ๖๔

ซมีร์	ซฟมีร์	ครมีร์	ซฟมีร์	ซลซมีร์	ซฟมีร์	ครมีร์	ซฟมีร์
-------	--------	--------	--------	---------	--------	--------	--------

บรรทัดที่ ๖๕

ซมีร์	ซฟมีร์	ครมีร์	ซฟมีร์	ซลซมีร์	ซฟมีร์	ครมีร์	ซฟมีร์
-------	--------	--------	--------	---------	--------	--------	--------

บรรทัดที่ ๖๖

ซลซมีร์	ซฟมีร์	ครมีร์	ซฟมีร์	ซลซมีร์	ซฟมีร์	ครมีร์	ซฟมีร์
---------	--------	--------	--------	---------	--------	--------	--------

บรรทัดที่ ๖๗

ซฟมีร์	คฟมีร์	ซฟมีร์	คฟมีร์	มครมีร์	รมีร์	ฟลซมีร์	ซฟมีร์
--------	--------	--------	--------	---------	-------	---------	--------

บรรทัดที่ ๖๘

เนื้อกราวในสามชั้น

บรรทัดที่ ๖๕

ททลท	มลชม	ชมทล	ชลลล	ทุพมฟ	ลฟชล	ชฟมฟ	ทุพมร
------	------	------	------	-------	------	------	-------

บรรทัดที่ ๖๖

ทลรัช	รชลท	คชคมี	ร้คทล	ทุพมฟ	ลฟชล	ชฟมฟ	ทุพมร
-------	------	-------	-------	-------	------	------	-------

บรรทัดที่ ๖๗

ลลลท	ลพมร	ลลทล	ทรมฟ	ทุมรทุ	ลทุรม	ฟลทล	พมรทุ
------	------	------	------	--------	-------	------	-------

บรรทัดที่ ๖๘

รรมฟ	มฟลท	ร้มีร้ล	ร้ทลฟ	มีร้ทล	ร้ทลฟ	ทลพม	ลพมร
------	------	---------	-------	--------	-------	------	------

บรรทัดที่ ๖๙

ลทลฟ	ลทลล	ร้มีร้ล	ร้ทลฟ	ลทร้ฟ	ลทร้ม	ฟลททุ	รรมรทุ
------	------	---------	-------	-------	-------	-------	--------

บรรทัดที่ ๗๐

ลฟฟฟ	มฟลท	ร้มีร้ท	ร้ทล-	ฟ-ทุร	ทุทล-	ฟ-ทุท	ลพมร
------	------	---------	-------	-------	-------	-------	------

บรรทัดที่ ๗๑

-ชลลทุ	ลชลลทุ	ลชลรทุ	ลชลลทุ	รรมรทุ	ลชชชช	ทุลลลช	ลทุลลทุ
--------	--------	--------	--------	--------	-------	--------	---------

บรรทัดที่ ๗๒

ลทุรม	รชลท	ร้มีร้ท	ร้ทลช	ลทุรม	ลชชชช	ลทร้ล	ร้ททท
-------	------	---------	-------	-------	-------	-------	-------

บรรทัดที่ ๗๓

ฟทลฟ	มฟลท	ร้มีร้ท	ลทร้มี	ร้ทลฟ	ทลพม	ลพมร	ทุมร-
------	------	---------	--------	-------	------	------	-------

บรรทัดที่ ๗๔

ท-ชท	ลชลท	มีร้ชมี	ร้ทลช	ลทุรม	ลชชชช	ลทร้ล	ร้ททท
------	------	---------	-------	-------	-------	-------	-------

บรรทัดที่ ๗๕

ร้ทลฟ	มฟลฟ	มฟลม	พมลฟ	ลทลฟ	ลพมร	-ร-ร	ทุรทุฟ
-------	------	------	------	------	------	------	--------

บรรทัดที่ ๗๖

-ลลล	รืทล-	ฟ-ทท	ลฟมร	ซฟซล	ทลซร	คทคมี	รืคทล
------	-------	------	------	------	------	-------	-------

บรรทัดที่ ๘๑

มฟมค	มคทค	คคคค	ทคคค	คคคค	มฟลท	รืมีรืล	รืทลฟ
------	------	------	------	------	------	---------	-------

บรรทัดที่ ๘๒

มรืทล	รืทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ซฟซล	ลุมฟ	ซฟลฟ	ซลลล
-------	-------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๘๓

รืทลม	ลฟฟฟ	ลฟมร	ฟมมม	ฟมรท	มรรร	มรทค	รททท
-------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๘๔

รุมรฟ	มฟลท	รืมีรืล	รืทลฟ	มรืทล	รืทลฟ	ทลฟม	ลฟมร
-------	------	---------	-------	-------	-------	------	------

บรรทัดที่ ๘๕

ลทลฟ	ลทลล	รืมีรืล	รืทลฟ	ลทรืฟ	ลทรืม	ฟลทท	รุมรท
------	------	---------	-------	-------	-------	------	-------

บรรทัดที่ ๘๖

ลฟฟฟ	มฟลท	รืมีรืล	รืทล-	ฟ-ทร	ททล-	ฟ-ทท	ลฟมร
------	------	---------	-------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๘๗

ลลลท	ลลลท	ลลรืท	ลซลท	มลซม	ซทลซ	ลทรืล	ทซลท
------	------	-------	------	------	------	-------	------

บรรทัดที่ ๘๘

ลทรืซ	ฟืมีรืท	มรืทล	รืทลซ	คทุม	ลซซซ	ลทรืล	รืททท
-------	---------	-------	-------	------	------	-------	-------

บรรทัดที่ ๘๙

ฟฟฟล	ฟฟฟท	ฟลฟท	ลทรืมี	รืมีฟืซ	ลืซฟืมี	ฟืซลืซ	ฟืมีรื-
------	------	------	--------	---------	---------	--------	---------

บรรทัดที่ ๙๐

ท-ซท	ลซลท	มรืซมี	รืทลซ	คทุม	ลซซซ	ลทรืล	รืททท
------	------	--------	-------	------	------	-------	-------

บรรทัดที่ ๙๑

รืทลฟ	มฟลฟ	มฟลม	ฟมลฟ	ลทลฟ	ลฟมร	-ร-ร	ทททฟ
-------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๕๒

-ลลล	รืทล-	ฟ-ทท	ลฟมร	ซฟซล	ทลซร	คทคมี	รืคทล
------	-------	------	------	------	------	-------	-------

บรรทัดที่ ๕๓

มืฟมีค	มืคืทล	คทคล	ทคทค	คุมคุฟ	มฟลท	รืมีรืค	รืทลฟ
--------	--------	------	------	--------	------	---------	-------

บรรทัดที่ ๕๔

มืรืทล	รืทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ซฟซล	ลุมฟ	ซฟลฟ	ซลลล
--------	-------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๕๕

รืทลม	ลฟฟฟ	ลฟมร	ฟมมม	ฟมรท	มรรร	มรทล	รททท
-------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๕๖

มรฟฟ	มฟลท	รืมีรืค	รืทลฟ	มืรืทล	รืทลฟ	ทลฟม	ลฟมร
------	------	---------	-------	--------	-------	------	------

บรรทัดที่ ๕๗

ลทลฟ	ลทลล	รืมีรืค	รืทลฟ	ลทรืฟ	ลทรืม	ฟลทท	มรทท
------	------	---------	-------	-------	-------	------	------

บรรทัดที่ ๕๘

ลฟฟฟ	มฟลท	รืมีรืค	รืทล-	ฟ-ทท	ททล-	ฟ-ทท	ลฟมร
------	------	---------	-------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๕๙

โยนที่ ๓ เสีย ทิ

บรรทัดที่ ๑๐๐

ทททท	มลซม	ซมทล	ซลลล	ทุฟมฟ	ลฟซล	ซฟมฟ	ทุฟมร
------	------	------	------	-------	------	------	-------

บรรทัดที่ ๑๐๑

ทลรืซ	รซลท	คซคมี	รืคทล	ทุฟมฟ	ลฟซล	ซฟมฟ	ทุฟมร
-------	------	-------	-------	-------	------	------	-------

บรรทัดที่ ๑๐๒

รืทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ฟมรท	มฟลท	ลทรืค	ทลฟล	ทลรืท
-------	------	------	------	------	-------	------	-------

บรรทัดที่ ๑๐๓

รืทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ฟมรท	มฟลท	ลทรืล	ทลฟล	ทลรืท
-------	------	------	------	------	-------	------	-------

บรรทัดที่ ๑๐๔

รืมรืท	รืมรืล	ทลฟล	ทลรืท	ฟืมฟืรื	มืทรืล	ทลฟล	ทลรืท
--------	--------	------	-------	---------	--------	------	-------

บรรทัดที่ ๑๐๕

รืมรืท	รืมรืล	ทลฟล	ทลรืท	ฟืมฟืรื	มืทรืล	ทลฟล	ทลรืท
--------	--------	------	-------	---------	--------	------	-------

บรรทัดที่ ๑๐๖

ฟืมฟืรื	มืทรืล	ทลฟล	ทลรืท	ฟืมฟืรื	มืทรืล	ทลฟล	ทลรืท
---------	--------	------	-------	---------	--------	------	-------

บรรทัดที่ ๑๐๗

รืมรืฟ	รืมรืท	รืมรืล	รืมรืท	รืมรืฟ	รืมรืท	รืมรืล	รืมรืท
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

บรรทัดที่ ๑๐๘

รืฟรืท	รืลรืท	รืฟรืท	รืลรืท	รืลรืท	รืลรืท	รืลรืท	รืลรืท
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

บรรทัดที่ ๑๐๙

โยนที่ ๔ เสียง มี

บรรทัดที่ ๑๑๐

-ล-ท	-รื-ม	ฟื-ม	-รื-ท	---ล	-ฟ-(ลท)	---รื	-(มรืท)-(รืม)
------	-------	------	-------	------	---------	-------	---------------

บรรทัดที่ ๑๑๑

---ลื	---รื	--มืฟ	-มื-ซื	----	-ฟื-ซื	-ฟซลืซื	-ฟื-ม
-------	-------	-------	--------	------	--------	---------	-------

บรรทัดที่ ๑๑๒

---ฟ	-ลื-ม	-ฟื-ม	-รื-ท	---ล	-ฟ-(ลท)	---รื	-(มรืท)-(รืม)
------	-------	-------	-------	------	---------	-------	---------------

บรรทัดที่ ๑๑๓

--(มรืท)	-ล-รื	---ล	--(ลลล)	---ท	-รื-ล	(รืท)-ล	-ซ-ม
----------	-------	------	---------	------	-------	---------	------

บรรทัดที่ ๑๑๔

---ฟ	-ล-ม	(ลฟ)-ม	-ร-ท	---ล	-ทุลชลท	---ร	-ร-ม
------	------	--------	------	------	---------	------	------

บรรทัดที่ ๑๑๕

----	----	----	----	----	----	----	----
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๑๖

-ทุรม	รมชล	ทมร์ล	ทลชม	-รรร	ชมมม	ทุรร	ชมมม
-------	------	-------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๑๗

ลทุรม	รมชล	ทมร์ล	ทลชม	ชรรร	ชมมม	ทุรร	ชมมม
-------	------	-------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๑๘

ร്മร์ท	มร์ทล	ร้ทลช	ทลชม	ลทर्म	ช้ล้ชร์	มร์ทร	มร์ชม่
--------	-------	-------	------	-------	---------	-------	--------

บรรทัดที่ ๑๑๙

ช้มร์ท	มร์ทล	ร้ทลช	ทลชม	ลทर्म	ช้ล้ชร์	มร์ทร	มร์ชม่
--------	-------	-------	------	-------	---------	-------	--------

บรรทัดที่ ๑๒๐

ช้ล้ชม่	ช้ล้ชร์	มร์ทร	มร์ชม่	ทล้ท้ช้	ล้ม่ชร์	มร์ทร	มร์ชม่
---------	---------	-------	--------	---------	---------	-------	--------

บรรทัดที่ ๑๒๑

ช้ล้ชม่	ช้ล้ชร์	มร์ทร	มร์ชม่	ทล้ท้ช้	ล้ม่ชร์	มร์ทร	มร์ชม่
---------	---------	-------	--------	---------	---------	-------	--------

บรรทัดที่ ๑๒๒

ทล้ท้ช้	ล้ม่ชร์	มร์ทร	มร์ชม่	ทล้ท้ช้	ล้ม่ชร์	มร์ทร	มร์ชม่
---------	---------	-------	--------	---------	---------	-------	--------

บรรทัดที่ ๑๒๓

ช้ล้ชร์	ช้ล้ชม่	ช้ล้ชร์	ช้ล้ชม่	ชร์ชม่	ชร์ชม่	ชร์ชม่	ชร์ชม่
---------	---------	---------	---------	--------	--------	--------	--------

บรรทัดที่ ๑๒๔

โยนที่ ๕ เสียง ลา

บรรทัดที่ ๑๒๕

ช้มร์ท	ลชทล	ชมลช	มรชม	รคุมร	คทุรค	ทุลคทุ	ลชทุล
--------	------	------	------	-------	-------	--------	-------

บรรทัดที่ ๑๒๖

ชทุลช	ลทุล	คุมรช	คุมรด	ชรชล	ร้ลทล	ทดรัม	ร้คทล
-------	------	-------	-------	------	-------	-------	-------

บรรทัดที่ ๑๒๗

ชมมม	รมชล	ทมร้ล	ทลชม	---ล ^(ล-ล-ล-)	(ล-ล-ล-)	(ล-ล-ล-)ท”	----
------	------	-------	------	--------------------------	----------	------------	------

บรรทัดที่ ๑๒๘

----	---ร	-ร--	---ม	----	-ช-ม	----	ชมชม
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๒๙

----	----	-ลชมชม	---ล	----	----	----	----
------	------	--------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๓๐

รลทล	ร้ลทล	รลทล	ร้ลทล	รลทล	ร้ลทล	ทดรัม	ร้คทล
------	-------	------	-------	------	-------	-------	-------

บรรทัดที่ ๑๓๑

รลทล	ร้ลทล	รลทล	ร้ลทล	รลทล	ร้ลทล	ทดรัม	ร้คทล
------	-------	------	-------	------	-------	-------	-------

บรรทัดที่ ๑๓๒

รลทล	ร้ลทล	ทดรัม	ร้คทล	ร้ลทล	ร้ลทล	ทดรัม	ร้คทล
------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

บรรทัดที่ ๑๓๓

รลทล	ร้ลทล	ทดรัม	ร้คทล	ร้ลทล	ร้ลทล	ทดรัม	ร้คทล
------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

บรรทัดที่ ๑๓๔

ร้ลทล	ร้คทล	ชลทล	ร้คทล	ร้ลทล	ร้คทล	ชลทล	ร้คทล
-------	-------	------	-------	-------	-------	------	-------

บรรทัดที่ ๑๓๕

ร้คทล	ชคทล	ร้คทล	ชคทล	ลลทล	ทลทล	ทลทล	-ท”-ล”
-------	------	-------	------	------	------	------	--------

บรรทัดที่ ๑๓๖

โยนที่ ๖ เสียง ฟา

บรรทัดที่ ๑๓๗

-มมม	ลฟฟฟ	ทลฟล	มฟลท	ลทรมี่	ฟี่มรีท	มรีทล	รืทลฟ
------	------	------	------	--------	---------	-------	-------

บรรทัดที่ ๑๓๘

มรีทล	รืทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	-ฟ-ล	-ท-รื	---มี่	(ฟี่มรี)-(มี่ฟ)
-------	-------	------	------	------	-------	--------	-----------------

บรรทัดที่ ๑๓๙

----	---ลี่	----	---ฟี่	--ลี่ที่	----	---ลี่	----
------	--------	------	--------	----------	------	--------	------

บรรทัดที่ ๑๔๐

---รื	----	---มี่	--(ฟี่มรี)	--มี่ฟี่	----	----	----
-------	------	--------	------------	----------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๔๑

----	---ลี่	----	---มี่	----	---รื	---มี่	--รืท
------	--------	------	--------	------	-------	--------	-------

บรรทัดที่ ๑๔๒

----	---ล	----	---ร	---ม	----	--(ฟมร)	--(มฟ)
------	------	------	------	------	------	---------	--------

บรรทัดที่ ๑๔๓

----	----	----	----	----	----	----	----
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๔๔

รี่มรีท	ลฟลท	รี่มรีล	รืทลฟ	ลทลม	ลฟมร	มฟลม	ฟมรฟ
---------	------	---------	-------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๔๕

รี่มรีท	ลฟลท	รี่มรีล	รืทลฟ	ลทลม	ลฟมร	มฟลม	ฟมรม
---------	------	---------	-------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๔๖

รี่มรีท	ลฟลท	รี่มรีล	รืทลฟ	ลทลม	ลฟมร	มฟลม	ฟมรฟ
---------	------	---------	-------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๔๗

รี่มรีท	ลฟลท	รี่มรีล	รืทลฟ	ลทลม	ลฟมร	มฟลม	ฟมรม
---------	------	---------	-------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๔๘

ลลลร	ลลลฟ	ลลลม	ลลลร	ลลลฟ	ลลลม	ลลลร	ลลลฟ
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๔๙

ลลลร	ลลลฟ	ลลลม	ลลลร	ลลลฟ	ลลลม	ลลลร	ลลลม
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๕๐

ลทลร	ลทลฟ	ลทลม	ลทลร	ลทลฟ	ลทลม	ลทลร	ลทลฟ
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๕๑

ลทลร	ลทลฟ	ลทลม	ลทลร	ลทลฟ	ลทลม	ลทลร	ลทลม
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๕๒

ลรลฟ	ลมลร	ลฟลม	ลรลฟ	ลรลฟ	ลมลร	ลฟลม	ลรลม
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๕๓

ลรลฟ	ลมลร	ลฟลม	ลรลฟ	ลรลฟ	ลมลร	ลฟลม	ลรลม
------	------	------	------	------	------	------	------

บรรทัดที่ ๑๕๔

ลทลรม	ฟมลรม	ฟมลลม	ฟมลรม	ลทลรม	ฟมลรม	ฟมลลม	ฟมลรม
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

บรรทัดที่ ๑๕๕

ฟมลลม	ฟมลรม	ฟมลลม	ฟมลรม	ฟมลรม	ฟมลรม	ฟมลรม	ฟมลรม
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

บรรทัดที่ ๑๕๖

ซลลซล	ซมลลล	ทลลลล	ทลลลล	ททลลล	มลลลล	ลลลลล	ลลลลล
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

บรรทัดที่ ๑๕๗

ซลลลล	ลลลลล	ทลลลล	ทลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล	ลลลลล
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

บรรทัดที่ ๑๕๘

---ซ	---ล	-ซ-ค	-ท-ค	--ล	ล-ล	--(ลลล)	-ท-ค
------	------	------	------	-----	-----	---------	------

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ	นายชัชวาล สนิทสันเทียะ
เกิด	๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๗
การศึกษา	- ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านใหม่ไทยเจริญ (๒๕๔๒) - มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย (๒๕๔๕) - ครุศาสตร์บัณฑิต(ดนตรีศึกษา)จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (๒๕๔๘)
อาชีพ	ธุรกิจส่วนตัว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย